2 (7) / 2017

ISSN 1694 - 7517

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН **ЖАРЧЫСЫ**

ВЕСТНИК КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН **ЖАРЧЫСЫ**

ISSN 1694 – 7517
№ 2 (7) / 2017

УДК 94(47)
ББК 63,3(3)
Н30

Н30 Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын Жарчысы № 2 (7) / 2017 (мамлекеттик жана расмий тилдерде). Б.: «V.R.S. Company», 2017. – 400 б.

ISBN 978-9967-12-441-8

Түзүүчү: Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы

Редакциялык кеңеш:

Төрайымы: **Бобукеева М.Р.** – Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судья-катчысы;

Мүчөлөрү: **Айдарбекова Ч.А.** – Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьясы;

Осмонова Ч.О. – Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьясы;

Саалаев Ж.И. – Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьясы;

Эсеналиева З.Т. – Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын Аппаратынын чечимдерди аткаруунун анализи жана мыйзамдарды систематизациялоо бөлүмүнүн башчысы;

Керезбеков К.К. – Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаты, Конституциялык мыйзамдар, мамлекеттик түзүлүш, сот-укуктук маселелер жана Жогорку Кеңештин Регламенти боюнча комитеттин мүчөсү, Кыргыз Республикасынын эмгек сиңирген юристи, ю.и.д., профессор;

Мырзалимов Р.М. – Ж. Баласагын атындагы Кыргыз улуттук университетинин юридикалык факультетинин конституциялык жана административдик укук кафедрасынын профессору, ю.и.д.;

Баетов А.Б. – Кыргызстан эл аралык университетинин вице-президенти, профессордун м.а., ю.и.д.;

Мусабекова Ч.А. – Б. Ельцин атындагы Кыргыз-Орус Славян университетинин мамлекеттин жана укуктун теориясы жана тарыхы кафедрасынын доценти, ю.и.к.

Редакциянын дареги: Кыргыз Республикасы
Бишкек шаары, Эркиндик бульвары, 39
почталык индекси 720040
тел.: +996 312 621517, + 996 312 662152
факс: +996 312 622040
e-mail: mail@constpalata.kg
расмий сайт: www.constpalata.kg

Н 0503020000-14

УДК 94(47)
ББК 63,3(3)

ISBN 978-9967-12-441-8

© Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы

МАЗМУНУ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ЧЕЧИМДЕРИ

2017-жылдын 7-июндагы жаран Замирбек Тургунбаевич Жоошевдин кайрылуусуна байланыштуу Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 94-беренесинин 2-бөлүгүнүн конституциялуулугун текшерүү жөнүндө иш боюнча.

Бул иш боюнча кодекстин адамды кылмыш жасады деп андан шектенүүгө негиз берген башка маалыматтар болгондо, ошондой эле анын туруктуу жашаган жери болбогондо, анын инсандыгы аныкталбаганда жана ал тарабынан качууга аракет жасалганда, ал кармалышы мүмкүн деген ченеми даттанылган.

Талашылып жаткан ченем Конституцияга карама-каршы келбейт деп таанылган.

7

2017-жылдын 28-июндагы жарандар Виктория Николаевна Евсюкова, Джамиля Эркеновна Эркенова, Дамира Мырзакуловна Закирова, Сеил Анаркуловна Анаркулова, Чынара Орунтаевна Кадырмахмедова, Асель Амантуровна Бейшееванын кызыкчылыгындагы Мирслан Амангелдыевич Мусуралиев жана Идрис уулу Мирландын кайрылуусуна байланыштуу «Кыргыз Республикасынын Административдик жоопкерчилик жөнүндө кодексине өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу» Кыргыз Республикасынын 2016-жылдын 28-декабрындагы Мыйзамынын 1-беренесинин 1-пунктунун «б» пунктчасынын конституциялуулугун текшерүү жөнүндө иш боюнча.

Бул иш боюнча кодекстин көп квартиралуу үйлөрдөгү турак жайларды сааттык жана суткалык мейманкана катары берүү, өткөрүп берүү, пайдалануу – жарандарга эсептешүү көрсөткүчүнүн – жетимиш, кызмат адамдарына – токсон, юридикалык жактарга – жети жүз өлчөмүндө айып салууга алып келет деген ченеми даттанылган.

Талашылып жаткан ченем Конституцияга карама-каршы келбейт деп таанылган.

25

2017-жылдын 5-июлундагы жаран Бекболот Жыргалбекович Касаболотовдун кайрылуусуна байланыштуу Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 60-беренесинин 4-бөлүгүнүн 7-пунктунун конституциялуулугун текшерүү жөнүндө иш боюнча.

Бул иш боюнча кодекстин шектүүнүн, айыпкердин, соттолуучунун жакын туугандары күбө катары сурakka алынышы мүмкүн эмес деп бекиткен ченеми даттанылган.

Талашылып жаткан ченем Конституцияга жарым-жартылай карама-каршы келет деп таанылган.

36

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ЧЕЧИМДЕРИ

2017-жылдын 16-мартындагы Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын «Жаран Жамалдин Оморовдун кайрылуусун өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө» 2017-жылдын 10-январындагы № 01 аныктамасын жокко чыгаруу жөнүндө Жамалдин Оморовдун даттануусун канааттандыруусуз калтыруу жөнүндө токтому. **48**

2017-жылдын 22-мартындагы Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын Аппараты жөнүндө жобону, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын Аппаратынын түзүмүн жана штаттык бирдигин бекитүү жөнүндө токтому. **54**

2017-жылдын 31-майындагы Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын «Алиям Максумовна Даулованын кызыкчылыгындагы Мирлан Зарлыкович Мусаевдин кайрылуусун өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө» 2017-жылдын 25-апрелиндеги № 24 аныктамасын жокко чыгаруу жөнүндө Мирлан Зарлыкович Мусаевдин даттануусун канааттандыруусуз калтыруу жөнүндө токтому. **71**

2017-жылдын 30-июнундагы Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын «Омурбек Джумадылович Калчакеевдин кызыкчылыгындагы Турсун Капарович Ирысбековдун кайрылуусун өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө» 2017-жылдын 14-апрелиндеги № 17 аныктамасына Турсун Капарович Ирысбековдун даттануусун канааттандыруусуз калтыруу жөнүндө токтому. **77**

2017-жылдын 11-июлундагы Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын Аппараты жөнүндө жобону, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын Аппаратынын түзүмүн жана штаттык бирдигин бекитүү жөнүндө» 2017-жылдын 22-мартындагы № 02 токтомуна өзгөртүү киргизүү жөнүндө токтому. **84**

2017-жылдын 11-июлундагы Рита Рахмановна Карасартова, Акин Усубалиевич Токталиев, Бакыт Раманкулович Жалгашев, Улукбек Алтымышбекович Абдыкаимовдун Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 18-апрелиндеги № 19 аныктамасына даттануусун канааттандыруусуз калтыруу жөнүндө токтому. **85**

2017-жылдын 19-сентябрындагы Бакыт Раманкулович Жалгашевдин Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 22-июнундагы № 34 аныктамасына даттануусун канааттандыруусуз калтыруу жөнүндө токтому. **95**

2017-жылдын 26-сентябрындагы Арсен Медербекович Байзаковдун Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 29-июнундагы № 38 аныктамасына даттануусун канааттандыруусуз калтыруу жөнүндө токтому. **100**

2017-жылдын 2-октябрындагы Сайнидин Султанидинович Султанидиновдун «Жаран Сайнидин Султанидинович Султанидиновдун «Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 53-беренесинин 1-бөлүгүнүн 5-пунктунун жана 4-бөлүгүнүн конституциялуулугун текшерүү жөнүндө кайрылуусун өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 13-июлундагы № 47 аныктамасына даттануусун канааттандыруусуз калтыруу жөнүндө токтому. **106**

2017-жылдын 2-октябрындагы Рита Рахмановна Карасартованын, Омуркул уулу Уландын Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 23-июнундагы № 36 аныктамасына даттануусун канааттандыруусуз калтыруу жөнүндө токтому. **111**

2017-жылдын 9-октябрындагы Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын Регламентин бекитүү жөнүндө токтому. **119**

2017-жылдын 10-октябрындагы Нурлан Берикович Садыковдун Мирлан Сабырбекович Бекбаевдин кызыкчылыгындагы Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 13-июлундагы № 46 аныктамасына даттануусун канааттандыруусуз калтыруу жөнүндө токтому. **155**

2017-жылдын 4-декабрындагы Ханзада Шерматовна Кадырованын кызыкчылыгындагы Диана Токтоматовна Сайимованын Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 16-октябрындагы № 54 аныктамасына даттануусун канааттандыруусуз калтыруу жөнүндө токтому. **163**

2017-жылдын 5-декабрындагы «Агрохимсервисцентр» жабык акционердик коомунун директору Нурмамат Маматжановдун Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 23-июнундагы № 35 аныктамасына даттануусун кароо жөнүндө токтому. **168**

2017-жылдын
7-июну
Бишкек шаары

№ 08-Р

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН АТЫНАН КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН

Жаран Замирбек Тургунбаевич Жоошевдин кайрылуусуна байланыштуу Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 94-беренесинин 2-бөлүгүнүн конституциялуулугун текшерүү жөнүндө иш боюнча

Ч Е Ч И М И

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы: төрагалык кылуучу – судья Э.Т. Мамыров, судьялар – К. Абдиев, Ч.А. Айдарбекова, М.Р. Бобукеева, М.Ш. Касымалиев, К.М. Киргизбаев, А.О. Нарынбекова, Э.Ж. Осконбаев, Ч.О. Осмонова, Ж.И. Саалаевдин курамында, сот отурумунун катчысы Н.А. Кененсариеванын,

кайрылуучу тарап – Замирбек Тургунбаевич Жоошев, З.Т. Жоошевдин ишеним кат боюнча өкүлү Нурбек Акбарович Токтакуновдун;

жоопкер тарап – Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин ишеним кат боюнча өкүлдөрү Орозобек уулу Максат, Макен Сейдивалиевич Турдугуловдун;

башка жактар – Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун ишеним кат боюнча өкүлү Алтынбек Урубаевич Нурмаматовдун, Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасынын ишеним кат боюнча өкүлү Кубанычбек Сабырович Сабыровдун, Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлигинин ишеним кат боюнча өкүлү Нурлан Касымкулович Утемисовдун, Ж. Баласагын атындагы Кыргыз улуттук университетинин юридикалык факультетинин деканы, юридикалык илимдердин доктору Кынатбек Мойнокович Сманалиевдин катышуусунда,

Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 97-беренесинин 1-, 6-, 8-, 9-, 10-бөлүктөрүн, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 4-, 18-, 19-, 37- жана 42-беренелерин жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 94-беренесинин 2-бөлүгүнүн конституциялуулугун текшерүү жөнүндө ишти ачык соттук отурумда карап чыкты.

Жаран З.Т. Жоошевдин өтүнүчү бул ишти кароого себеп болду.

Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 94-беренесинин 2-бөлүгүнүн Кыргыз Республикасынын

Конституциясына ылайык келүүсү жөнүндөгү маселеде күмөндүүлүктүн пайда болуусу бул ишти кароого негиз болду.

Ишти соттук отурумга даярдаган судья-баяндамачы Ч.А. Айдарбекованын маалыматын угуп жана келтирилген материалдарды изилдеп чыгып, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы

Т А П Т Ы:

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына 2017-жылдын 6-февралында Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 94-беренесинин 2-бөлүгүн Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 20-беренесинин 2-бөлүгүнүн биринчи абзацына, 24-беренесинин 1-бөлүгүнө карама-каршы келет деп таануу жөнүндө З.Т. Жоошевдин өтүнүчү келип түшкөн.

Арыздануучунун пикири боюнча, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 24-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык ар ким эркиндикке жана жеке кол тийбестикке укуктуу, ал адамдын эң эле маанилүү байгерликтеринин бири болуп, адамдын жеке, саясий, кесиптик-экономикалык, рухий-маданий турмуш жаатында жүзөгө ашырылуучу конкреттүү укуктар менен эркиндиктердин комплексин өзүнө камтыйт. Жеке кол тийбестикке болгон укук, ошондой эле физикалык дагы, адеп-рухий кол тийбестикти дагы өзүнө камтыйт. Бул укуктар мыйзамга баш ийүү менен жашаган адам кимдир бирөөлөр, анын ичинде мамлекет жана анын укук коргоо органдары тарабынан кандайдыр бир мажбурлоого же чектелүүгө дуушар болбошу керек дегенди билдирет.

Арыздануучу Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 20-беренесинин 2-бөлүгүнө шилтеме жасап, адамдын эркиндикке жана жеке кол тийбестикке болгон укугу мамлекеттин, коомдун жана айрым адамдардын кызыкчылыгын коргоо максатында Конституция жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында аныкталган негиздер боюнча чектелиши мүмкүн деп көрсөтөт. Арыздануучу жарандардын укуктарынын мыйзам менен мындай чектелишине мүмкүнчүлүк берип жатып, адамдын укуктары менен эркиндиктерин чектөөчү негиздердин тизмеси толук болуп, ал эми негиздер так жана бир өңчөй жазылуусу керек деп белгилейт.

Арыздануучунун пикири боюнча, кылмыш жасоого шектүү адамды кармоонун негиздерин регламенттөөчү Кыргыз Рес-

публикасынын Жазык-процесстик кодексинин 94-беренесинин 2-бөлүгүнүн редакциясы укук коргоо органдарынын кызмат-керлерине кармоо формасындагы процесстик мажбурлоо чарасын чексиз негиздер боюнча колдонууга мүмкүндүк берет. Арыздануучу, көрсөтүлгөн Кодекстин 94-беренесинин 1-бөлүгүндө шектүү адамды кармоо үчүн негиз болуп саналган жагдайлардын толук тизмеси белгиленген, ал эми ушул эле берененин 2-бөлүгү «шектенүүгө негиз берген башка маалыматтар» деген сөздөрдү камтыйт, буга ар кандай жагдайлар туура келет деп белгилейт. Ошентип, башка көргөндөр менен бирге кылмыш жасалган жерде болгон мурда соттолгон адам анын соттуулугунун негизинде гана кылмыш жасалган жерден кармалышы мүмкүн, анткени бул факт «мындай адамдарды кылмыш жасады деп андан шектенүүгө негиз берген башка маалыматтар» катары бааланышы мүмкүн.

Жогоруда баяндалгандын негизинде, арыздануучу талашылып жаткан ченемди Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 20-беренесинин 2-бөлүгүнүн биринчи абзацына, 24-беренесинин 1-бөлүгүнө карама-каршы келет деп таануу суранууда.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 24-февралындагы аныктамасы менен бул кайрылуу өндүрүшкө кабыл алынган.

Соттук отурумда кайрылуучу тарап өзүнүн талаптарын колдоп, аларды канааттандырууну суранды.

Жоопкер тараптын өкүлү Орозобек уулу Максат кайрылуучу тараптын жүйөлөрү менен макул болбой, өзүнүн көз карашын негиздеп, кийинкидей жүйөлөрдү келтирди.

Кыргыз Республикасынын Конституциясы жана Атуулдук жана саясий укуктар жөнүндө эл аралык пакт ар бир адам эркиндикке жана жеке кол тийбестикке укуктуу деп бекитишкен. Жазык сот өндүрүшүндө жеке кол тийбестик деген эч ким Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинде (11-берененин 1-бөлүгүндө) каралгандан башка негиздерде жана тартипте кармалбашы керек, эркинен ажыратылбашы керек дегенди билдирет.

Кармоо кылмыш жасоого шектүү жана ал үчүн эркинен ажыратуу түрүндө жаза белгилениши мүмкүн болгон шектүү адамга карата гана колдонулат. Конкреттүү адамга карата жазык иши козголгон учурда же адам Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 94-беренесинде белгиленген тартипте кармалган учурдан тарта адам

шектүү деген процесстик статуска ээ болот. Ошону менен адамды башка маалыматтар боюнча кармоонун өзгөчөлүгү талашылып жаткан ченемде көрсөтүлгөн жагдайлардын биринин болуусу милдет болуп саналат.

Адамды кылмыш жасады деп андан шектенүүгө негиз берген башка маалыматтар деп адамдын кылмышка тиешесин кыйыр түрдө көрсөткөн нагыз маалыматтар (далилдер) түшүнүлөт. Тажрыйбада «адамды кылмыш жасады деп андан шектенүүгө негиз берген башка маалыматтардын болуусу» деп, эгер, адамды кылмыш жасады деп шектенүүгө жол берсе, ал эми маалыматтар тиешелүү булактардан, анын ичинде тийиштүү документтештирүү же фиксациялоонун техникалык каражаттарын колдонуу менен ыкчам-издөө чаралардын жүрүшүндө алынган болсо, мыйзамда тике көрсөтүлгөн жагдайлардан тышкары ар кандай конкреттүү жагдайларды түшүнүү керек.

Качуу аракети деп алдын ала тергөө жана тергөө органдарынан качуунун реалдуу мүмкүндүгүн түшүнүү керек, мисалы, адамдын сурakка чакырылган кызматтык же башка башпаанадан качууга жасаган аракети, жашаган жеринен көчүп кетүүгө, иштеген жеринен бошонуп кетүүгө, аскердик жана каттоо эсебинен чыгууга, жол жүрүү документтерин ж.б. алууга жасаган аракеттери. Тийиштүү документтери болбогон, ал эми берилген маалыматты текшерүүгө, тактоого мүмкүнчүлүк болбогон же берилген документтерде тазалаган, оңдолгон, жасаган, бузулган жерлери табылган учурда шектүү адамдын ким экендиги аныкталган эмес деп саналат.

Андан тышкары, кармоону жүзөгө ашырган адамдардын үстүнөн мыйзамдарда ведомстволук процесстик конктрол, прокурордук көзөмөл жана соттук контрол орнотулган.

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин экинчи өкүлү М.С. Турдугулов Орозобек уулу Максаттын көз карашын жана жүйөлөрүн колдоду.

Баяндалгандын негизинде, жоопкер тараптын өкүлдөрү Кодекстин талашылып жаткан ченемдери Кыргыз Республикасынын Конституциясына карама-каршы келбейт деп эсептешүүдө жана кайрылуучу тараптын талаптарын канааттандыруудан баш тартууну суранышууда.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун өкүлү А.У. Нурматов Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 94-беренесинин 1-бөлүгүндө кылмышты жасоого шектүү адамды

кармоонун негиздеринин тизмеси көрсөтүлгөн деп эсептейт. Ушул эле берененин 2-бөлүгүндөгү негиздерди кеңейтүү бул түшүнүктүн кеңири түшүндүрмөсүнө алып келет.

Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасынын өкүлү К.С. Сабыров арыздануучунун өтүнүчүн кийинкидей негиздер боюнча канааттандыруусуз калтырылууга тийиш деп эсептейт.

Кармоо шектенүүнү текшерүүгө – адамдын кылмыш жасоого тиешелүү же тиешелүү эместигин аныктоо үчүн, ошондой эле камакка алуу түрүндөгү бөгөт коюу чарасын колдонуунун негиздерин аныктоо үчүн арналган.

Кылмыш жасоого шектүү адамды кармоонун себеби мындай, анткени ал төмөнкүдөй аракеттери менен иш боюнча өндүрүшкө тоскоол кылышы мүмкүн: качып кетиши мүмкүн, кылмыш иштерин улантышы мүмкүн же адилеттикти орнотууга тоскоол кылышы мүмкүн (күбөнү, процесстин башка катышуучуларын коркутушу мүмкүн, далилдерди жок кылышы мүмкүн).

Кармоонун негиздери – бул адамдын кылмыш жасоосуна шектенүүгө жол берген жазык-процесстик мыйзамда каралган белгилүү нагыз маалыматтар. Ошентип, Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 94-беренесинин 1-бөлүгүндө шектүү адамды кармоо үчүн так негиздер каралган. Кармоо үчүн кошумча негиздер катары Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 94-беренесинин 2-бөлүгү туруктуу жашаган жеринин болбогондугун, ким экендиги аныкталбагандыгын, качууга аракеттерди, ошондой эле адамды кылмыш жасады деп андан шектенүүгө негиз берген башка маалыматтардын болуусун карайт.

«Башка маалыматтар» катары кылмыш жасоого адамдын тиешелүүлүгү тууралуу тергөө версиясын жылдырууга жол берген ар кандай маалыматты түшүнүү керек. Бул маалыматтар кылмыштын анык издерине (кылмышкердин сыпаттамасы менен шектүү адамдын түспөлдөштүгү, моюнуна алып келүүсү, көрбөгөн адамдардын көрсөтмөлөрү ж.б.у.с.) караганда күнөөлүүлүктүн анча салмактуу эмес далилдери болуп саналганы менен кылмыш жасоо да адамды шектүү дегенге жетиштүү негиздерди берет. Ошентип, жаңы технологиялардын жетишкендиктери кылмыштарды ачууда орчундуу орунга ээ болот, аларды Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 94-беренесинин 1-бөлүгүндө да, 2-бөлүгүндө да каралган негиздерге киргизүүгө болбойт. Адамды кармоо үчүн негиз болуп саналуучу бардык учурларды мыйзамда эске алуу

мүмкүн эмес, ошон үчүн мыйзамдарда «башка маалыматтардын» толук тизмеси жок болгондуктан, бул маселенин чечилиши кармоону жүзөгө ашырган органдын же кызмат адамынын карамагында калууда. Бул жерде «башка маалыматтар» боюнча адамды кармоо аны кылмышты жасоодо объективдүү түрдө шек саноого жол берген ар кандай жагдайлардын жыйындысы болгондо жүзөгө ашырылышы мүмкүн.

Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлигинин өкүлү Н.К. Утемисов талашылып жаткан ченем, эгер адам качууга аракет жасаган учурда (шартта), туруктуу жашаган жери болбой же шектүү адамдын ким экендиги аныкталбаган учурда гана «адамды кылмыш жасады деп андан шектенүүгө негиз берген башка маалыматтар» боюнча аны кармоого мүмкүндүк берет деп чечмеледи. «Башка маалыматтар» – бул адамдын кылмышка кыйыр түрдө тиешелүүлүгүн көрсөткөн нагыз маалыматтар (далилдер). Аларга төмөнкүлөр кириши мүмкүн: тергөө жана башка процесстик аракеттердин жыйынтыктары; мыйзамда белгиленген тартипте алынган ыкчам-издөө иш-чаралардын жыйынтыктары; документтер, анын ичинде ревизиянын (инвентаризациянын) жыйынтыктары, адистин же эксперттин корутундулары; айыпталуучу же шектүүнүн көрсөтмөлөрү, ориентировкалардан же ыкчам-профилактикалык мүнөздөгү башка булактардан алынган маалыматтар; сыртынан камакка алуу түрүндөгү бөгөт коюу чарасы берилген жана жеткирилген адамга карата тергөө материалдары ж.б.у.с.

Кармоо үчүн негиздерге караганда «башка маалыматтар» анча аныкталбагандыктан мыйзам бул маалыматтарды кармоо менен белгилүү шарттардын (жашынуу аракетин, туруктуу жашаган жеринин болбогондугун, шектүүнүн ким экендигин аныктаган документтердин болбогондугун) бирге болуусуна байлайт. Бул шарттардын болуусу кармоонун зарылдыгын арттырат, анткени кечиктирилгис мүнөз берет жана адамдын кылмышка тиешелүүлүгү тууралуу божомолдун негиздүүлүгүн көтөрөт.

Мыйзам «адамдын кылмыш жасагандыгын күбөлөндүргөн нагыз маалыматтарды» алардын көп түрдүүлүгүнө байланыштуу көрсөтпөйт да жана мындай маалыматтар алынышы мүмкүн болгон булактарды гана аныктайт. Адамдын кылмыш жасагандыгын күбөлөндүрүлүшү мүмкүн болгон маалыматтарга көрсөтмө Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 94-беренесинин 2-бөлүгүндө гана камтылат.

2017-жылдын
7-июну
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ЧЕЧИМИ

№ 08-Р

Ушуга байланыштуу, Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлигинин өкүлү талашылып жаткан ченем Кыргыз Республикасынын Конституциясына карама-каршы келбейт деп эсептейт.

Башка жак катары отурумга чакырылган К.М. Сманалиев кайрылуучу тараптын талабын негиздүү деп эсептейт жана ага кийинкидей түшүндүрмө берди.

Колдонуудагы жазык-процесстик мыйзамга ылайык кармоо жазык-процесстик мажбурлоо чарасы болуп саналат, анын максаты жазык сот өндүрүшү жаатында укуктук тартипти коргоо, мыйзамдуулуктун бузулуусун алдын алуу жана аларды четтетүү, ар бир жазык иш боюнча акыйкаттыкты табуу, кылмыштардан жабыр тарткан жарандардын, мекемелердин жана уюмдардын мыйзамдуу кызыкчылыктарын кайтаруу, кылмышка каршы күрөштө көмөк көрсөтүү. Булар мыйзамда каралган шарттар менен негиздер болгондо гана мүмкүн. «Негиз» деген сөздүн этимологиясы кайсы бир аракетти жасоо үчүн базис дегенди билдирет, ал эми бул учурда болсо, аракет кылмыш жасоодо шектүү адамды кармоого багытталган, демек кармоо Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинде көрсөтүлгөн негиздер болгондо гана мүмкүн. Аталган Кодекстин 94-беренесинин бөлүктөрүнүн анализи кылмышты жасоодо шектенүү боюнча кармоо үчүн негиздердин тизмеси 1- жана 2-бөлүктөрдө толук камтылганын көрсөтүп турат. Ошону менен бирге, Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 94-беренесинин 2-бөлүгү «адам кылмышты жасады деп андан шектенүүгө негиз берген башка маалыматтар болгондо адам кармалышы мүмкүн» деген так эмес негизди камтыйт, натыйжада ал жазык куугунтуктоо органдары үчүн бул ченемди кеңири түшүндүрмө берүүгө өбөлгө түзөт да, жарандардын укуктары менен эркиндиктеринин бузулушуна алып келиши мүмкүн.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы тараптардын жүйөлөрүн, башка жактардын түшүндүрмөлөрүн угуп, иштин материалдарын изилдеп чыгып, төмөнкүдөй тыянактарга келди.

1. «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 19-беренесинин 4-бөлүгүнө ылайык, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы кайрылууда ченемдик укуктук актынын конституциялуулугу күмөн саналган бөлүгүнө гана тийиштүү болгон предмет боюнча актыларды чыгарат.

2017-жылдын
7-июну
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ЧЕЧИМИ

№ 08-Р

Ошентип, бул иш боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын кароо предмети болуп Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин төмөнкүдөй мазмундагы 94-беренесинин 2-бөлүгү саналат:

«94-берене. Кылмыш жасоодо шектүү болгон адамды кармоонун негиздери

(2) Адамды кылмыш жасады деп андан шектенүүгө негиз берген башка маалыматтар болгондо, ошондой эле анын туруктуу жашаган жери болбогондо, анын инсандыгы аныкталбаганда жана ал тарабынан качууга аракет жасалганда, ал кармалышы мүмкүн.».

Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодекси мыйзамдарда белгиленген тартипке ылайык кабыл алынган, Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин 1999-жылдагы № 10, 442-б. Жарчысында жарыяланган, Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын Мамлекеттик реестрине киргизилген жана колдонуудагы акт болуп саналат.

2. Кыргыз Республикасынын Конституциясына ылайык ар бир адам эркиндикке жана жеке кол тийбестикке укуктуу, бул жерден адамдын жана жарандын укуктары менен эркиндиктери улуттук коопсуздукту, коомдук тартипти, калктын саламаттыгын, адеп-ахлагын сактоо, башка адамдын укуктары менен эркиндиктерин коргоо максатында Конституция жана мыйзамдар менен чектелиши мүмкүн; ушундай чектөөлөр аскердик же башка мамлекеттик кызматтын өзгөчөлүктөрүн эске алуу менен киргизилиши мүмкүн; киргизилип жаткан чектөөлөр көрсөтүлгөн максаттарга өлчөмдөш болушу керек (24-бereненин 1-бөлүгү, 20-бereненин 2-бөлүгүнүн биринчи абзацы).

Адамдын негизги укугу катары эркиндикке жана жеке кол тийбестикке болгон укуктун маңызы – башка адамдардын, коомдун жана мамлекеттин кызыкчылыктарын сактап турган шарттарда анын эркине каршы ага өз билемдик менен таасир этүүнү болтурбоодо турат. Адамга таасир этүүнүн чеги мындай таасир этүүнүн негиздерин, тартибин жана анын колдонулушун контролдоону мыйзамдарда бекитүү жолу менен мамлекет тарабынан аныкталат, ошондой эле кепилденет.

Эркиндикке жана жеке кол тийбестикке болгон укуктун конституциялык-укуктук маанисинен адам мыйзамда белгиленген негиздерде жана тартипте гана кармалышы мүмкүн деген келип чыгат.

2017-жылдын
7-июну
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ЧЕЧИМИ

№ 08-Р

Өзүнүн укуктук табияты боюнча кармоо – камакка, кайтарууга алуу сыяктуу эркиндиктен ажыратуунун формаларынын бири. Кармоонун милдеттүү шарты болуп адамды кылмыш жасады деп шектенүү болуп саналат, ал кылмыш үчүн эркиндиктен ажыратуу түрүндөгү жаза колдонулушу мүмкүн. Кармоо жазадан айырмаланып, алдын алуучулук чара, адамдын күнөөсү аныктала электе жана соттун мыйзамдуу күчүнө кирген өкүмү болбогондо колдонулат.

Эркиндиктен ажыратуу, өз кезегинде, үй-бүлөгө жана жеке турмушка, жүрүү эркиндиги сыяктуу көптөгөн укуктарды пайдаланууга терс таасирин тийгизиши мүмкүн жана инсанды өзгөчө алсыз абалга коёт.

Ошону менен бирге, эркиндиктен ар кандай ажыратуу мыйзамдын ченемдерине ылайык болуп, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 24-беренесинин маанисине жана духуна, тактап айтканда мамлекет тарабынан болгон өз билемдик аракеттерден адамды коргоого туура келиши керек. Жаранды бийликтин кыянаттык менен пайдалануусунан коргоо зарылдыгы көрсөтүлгөн конституциялык ченемдердин адамдарды эркиндигинен мыйзамдуу ажыратылышы мүмкүн болгон жагдайлардын чектелишин талап кылуусу менен шартталат, андай жагдайлар түзүлгөндө адамдар мыйзамдуу түрдө эркиндигинен ажыратылышы мүмкүн, жана бул жагдайлар жеке эркиндиктин эң эле орчундуу кепилдигинде алып салуу фактыларын эске алганда тар түшүндүрмөгө ээ болушу керек.

Белгилей кете турган нерсе, Конституция жарандарды өз билемдик менен эркинен ажыратуудан (кармоодон) коргоону күчөтүү максатында укуктук тартип органдары тарабынан мыйзамсыз аракеттерди болтурбоого багытталган соттук контролдоону алдын ала караган.

Кыргыз Республикасынын Конституциясы ар бир адамдын эркиндикке жана жеке кол тийбестикке болгон укуктардын кепилдиктеринин жогорулатылган деңгээлин караштырып, бул укукту белгилүү максаттарда, мыйзамда белгиленген тартипте гана, зарыл болгон деңгээлде гана чектөө мүмкүнчүлүгүнө жол берет (20-берененин 2-бөлүгү, 24-берененин 1-бөлүгү).

Мыйзамда каралган чаралар, бир жагынан, конституциялык маанилүү баалуулуктарды коргоону алсыздандырууга, экинчи жагынан, мамлекеттик мажбурлоонун артыкбаш колдонулушуна алып келбей, социалдык чындыкка туура келүүсү керек. Бул

Адам укуктарынын жалпы декларациясынын жоболору менен шайкеш келет, ага ылайык ар бир адам өзүнүн укуктарын жана эркиндиктерин жүзөгө ашырууда башкалардын укуктары менен эркиндиктерин тиешелүү таануусун жана урматын камсыз кылуу жана демократиялык коомдо адептин, коомдук тартиптин жана жалпы байгерликтин адилеттүү талаптарын канааттандыруу максатында тек мыйзамда каралган чектөөлөргө гана дуушар болушу мүмкүн (29-берененин 2-пункту).

Кыргыз Республикасынын Конституциясы адамдын, жарандын укуктарына жана эркиндиктерине чектөө коюуга мыйзам чыгаруучунун укугун аныктап жатып, ошол эле учурда ар бир адамдын эркиндикке жана жеке кол тийбестикке болгон укугу менен мамлекеттин жалпыга маанилүү конституциялык баалуулуктардын корголушун камсыз кылуу милдети ортосунда кызыкчылыктардын өлчөмдөш тең салмагын камсыздай турган укуктук механизмди иштеп чыгууну ага милдеттендирет (20-берене).

3. Жогоруда аталган конституциялык ченемдерди жүзөгө ашырууда Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинде инсандын кол тийбестиги, адамдын, жарандын укуктары менен эркиндиктеринин кайтарылышы принциптери менен шартталган адамды кармоо жөнүндө укуктук жоболор каралган (11, 12-беренелер).

Жазык-процесстик мыйзамдын ченемдеринин мааниси боюнча кармоо процесстик мажбурлоо чарасы болуп эсептелет жана жоопкерчилик чарасы катары каралышы мүмкүн эмес, анткени ал шектүү болгон адам тарабынан укук бузуунун жасалышын болтурбоо үчүн колдонулат жана шектүү болгон адамды мыйзамда белгиленген мөөнөткө эркинен чектөө түрүндө колдонулат. Бул жерден кармоонун негизги максаты шектүү болгон адамдын алдын ала тергөөдөн, тергөөдөн жана соттон жашынып кетүү, иш боюнча чындыкты аныктоону оорлотуу, соттун өкүмүнүн аткарылышын камсыздоо мүмкүнчүлүгүнө бөгөт коюу болуп саналат. Аны колдонуу жарандардын Кыргыз Республикасынын Конституциясында кепилденген эркиндикке жана жеке кол тийбестикке болгон укуктар жаатына кыска мөөнөттүү кол салуу болот (24-берене).

Кыргыз Респбликасынын Жазык-процесстик кодексинин 94-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык кылмыш жасоого шектүү болгон адам төмөнкүдөй учурларда кармалышы мүмкүн: эгерде адам кылмыш жасалган мезгилде же ал жасалгандан кийин түздөн-

түз колго түшсө; көрүп тургандар, анын ичинде жабырлануучулар ошол адамды кылмыш жасаган адам катары ачык көрсөтүп турушса; шектүү адамдан же анын кийиминен, анын жанынан же анын жашаган жеринен кылмыштын ачык белгилери табылса.

Ошол эле учурда, адамды кылмыш жасады деп андан шектенүүгө негиз берген башка маалыматтар болгондо да, ошондой эле туруктуу жашаган жери болбогондо, ким экендиги аныкталбаган учурда жана ал качууга аракет жасаганда кармалышы мүмкүн (94-берененин 2-бөлүгү). Бул маалыматтар кылмыш жасады деп шектүү адамды тике көрсөтпөйт жана кылмыштын даана издерине караганда адамдын күнөөлүү экендиги тууралуу далилдери анчалык салмактуу эмес.

Адамды кармоо үчүн негиз болгон бардык учурлардагы маалыматтар мыйзамда белгиленген кепилдиктерди сактоо процесстик каражаттар менен текшерилүү керек жана жазык ишке далил катары тиркелиши керек. Адамды кармоонун мыйзамдуулугун соттук текшерүүдө кармоо үчүн негиз болгон маалыматтын анык же туура эместиги тергөө органдарынын аракеттерин өз билемдик же мыйзамсыз деп таанылган юридикалык кесепеттерге алып келиши керек, ал эми шектүү адам токтоосуз бошотулууга тийиш.

4. Талашылып жаткан ченемдин мазмунунан адам төмөнкүдөй негиздер боюнча кармалышы мүмкүн деген маселе келип чыгууда: адамды кылмыш жасады деп андан шектенүүгө негиз берген башка маалыматтар болгондо, туруктуу жашаган жери болбогондо, ким экендиги аныкталбаган учурда жана ал качууга аракет жасаганда. Талашылып жаткан ченемди баяндоонун мыйзам чыгаруу техникасын колдонууну эске алуу менен келтирилген негиздер адамды кылмыш жасады деп шектенүү боюнча кармоодо ал ченемдер өз алдынча иштейт.

«Адамды кылмыш жасады деп андан шектенүүгө негиз берген башка маалыматтар болгондо» деген адамды кармоонун мындай негиздемеси Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 94-беренесинин 2-бөлүгүндө көрсөтүлгөн башка негиздер менен байланышсыз так жана бир маанилүү эмес ченемди билдирет, мындай жагдай кеңири караштырууга мүмкүнчүлүк берип, Кыргыз Республикасынын Конституциясында кепилденген жарандардын конституциялык укуктарынын бузулушуна олуттуу коркунуч туудурат.

Талашылып жаткан ченемди кеңейтип түшүндүрүүнүн негизинде кармоо сыяктуу процесстик мажбурлоо чарасын

адамга карата колдонуу өлчөмсүз жана эркиндик менен жеке кол тийбестикке болгон конституциялык укукту акыйкатсыз чектөө болуп саналат. Жарандын эркиндикке жана жеке кол тийбестикке болгон конституциялык укугунан ажыратуу же чектөө башкача түшүндүрүүнү жокко чыгарган белгилүү мыйзамдуу негизде жана критерийлердин негизинде жүзөгө ашырылышы керек жана конституциялык, жазык-процесстик мыйзамдардын концептуалдык негиздерине ылайык келиши керек.

Укуктук айкындык принцибине ылайык укуктук ченемдердин формалдуу айкындык, тактык, ачыктык, кош маанилүүлүккө жол бербеген жана колдонуудагы укуктук жөнгө салуу тутумундагы шайкештиги зарылдык менен шартталат, анткени укуктук ченемди бир өңчөй түшүнүү жана түшүндүрүү шартында гана укуктук айкындык камсыз болушу мүмкүн. Көрсөтүлгөн критерийлерге жооп бербеген мыйзам жоболору кайчылашкан укук колдонуучулук тажрыйбаны жаратат, аны ар кыл түшүндүрүү жана өз билемдик менен колдонуу мүмкүндүгүн түзөт, ошентип адамдын жана жарандын конституциялык укуктары менен эркиндиктеринин бузулушуна алып келиши мүмкүн.

Ушуга байланыштуу, «адамды кылмыш жасады деп андан шектенүүгө негиз берген башка маалыматтар болгондо» деген негиздемени кылмыш жасоого шектүү болгон адамды кармоо үчүн өз алдынча иштеген негиз катары колдонуу Кыргыз Республикасынын Конституциясында кепилденген ар бир адамдын эркиндикке жана жеке кол тийбестикке болгон укугун бузушу мүмкүн.

Бирок, бул негизди Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 94-беренесинин 2-бөлүгүндө көрсөтүлгөн башка негиздер менен өз ара байланышта колдонулушу «башка маалыматтар» деген сөздөр жыйындысында ушул эле берененин 1-бөлүгүндө көрсөтүлгөн негиздерден кем болбогон адилет соттун максаттарына жетишүү үчүн маани берет. Демек, «кылмыш жасады деп андан шектенүүгө негиз берген башка маалыматтар болгондо» деген негизди Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 94-беренесинин 2-бөлүгүндө көрсөтүлгөн негиздер менен чогуу жана алар болгондо колдонуу укуктар менен эркиндиктердин Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 20-беренесинин 2-бөлүгүндө белгиленген максаттарга өлчөмдөш чектөө болуп саналат.

5. Талашылып жаткан ченем менен бекитилген адамдын туруктуу жашаган жери болбогондо, ким экендиги аныкталбаганда, анын

качууга аракет жасаганда деген кармоонун негиздери эркиндикке жана жеке кол тийбестикке болгон укуктардын кепилдиктери жөнүндө конституциялык орнотмолоруна ылайыктуулугу Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 20-беренесинин 2-бөлүгү менен тутумдаш байланышта текшерилген.

Башка жарандардын укуктары менен эркиндиктерине зыян келтирген адамдардын кылмыш иштерине бөгөт коюуга багытталган кармоо институтунун максаттарын эске алып, «туруктуу жашаган жери болбогондо», «анын ким экендиги аныкталбаганда», «ал тарабынан качууга аракет жасалганда» деген адамды кармоонун мындай негиздери мыйзамдуулуктун сакталышын камсыздоого чакырылган тергөө органдары жана соттор кылмыш жасоодо шектүү адам тергөөдөн качып, иш боюнча далилдерди жок кылып, тиешелүү жазадан кутулуп кетиши мүмкүн деген жүйөлүү коркунучтарды туудурат. Мындай учурлардын болгону кармоону зарыл кылат, анткени ага кечиктирилигис мүнөз берип, адамдын кылмышка тиешелүүлүгү тууралуу божомолдун негиздүүлүгүн арттырат.

Ошону менен бирге, кармоо жаза мүнөзүнө же инсанга зөөкүр мамилеге айланбай, тек сот адилеттигинин максаттарына жетишүү үчүн гана зарыл, керектүү чара болуп кала бериши керек. Ошон үчүн жогоруда аталган негиздердин формалдуу болуусу кылмыш жасоодо шектүү адамды милдеттүү түрдө кармоого жана эркинен ажыратууга алып келбеши керек. Анын алдында тигил же бул адамдын кылмыш жасоодо объективдүү түрдө шектенүүгө негиз берген анык «башка маалыматтар», ошондой эле ал инсандын өзгөчө кандай экендигине байланыштуу анын эркинен ажыратуудан башка таасир этүүнүн формасы жок экени да болушу керек.

Жогоруда баяндалгандардын негизинде, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 97-беренесинин 6-бөлүгүнүн 1-пунктун, 8-, 9-бөлүктөрүн, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 46-, 47-, 48-, 51- жана 52-беренелерин жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы

Ч Е Ч Т И:

1. Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 94-беренесинин 2-бөлүгү Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 20-беренесинин 2-бөлүгүнүн биринчи абзацына,

2017-жылдын
7-июну
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ЧЕЧИМИ

№ 08-Р

24-беренесинин 1-бөлүгүнө ушул Чечимдин жүйөлөштүрүүчү бөлүгүнүн 4-, 5-пункттарында көрсөтүлгөн конституциялык-укуктук түшүнүктө карама-каршы келбейт деп таанылсын.

2. Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши ушул Чечимдин жүйөлөштүрүүчү бөлүгүнүн 4-пунктуна ылайык, Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 94-беренесинин 2-бөлүгүнө тийиштүү өзгөртүү киргизсин.

3. Чечим акыркы жана даттанылууга жатпайт, жарыяланган учурдан тартып күчүнө кирет.

4. Чечим бардык мамлекеттик органдар, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары, кызмат адамдары, коомдук бирикмелер, юридикалык жактар жана жеке жактар үчүн милдеттүү жана республиканын бүткүл аймагында аткарылууга тийиш.

5. Бул чечим мамлекеттик бийлик органдарынын расмий басылмаларында, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын расмий сайтында жана «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын Жарчысында» жарыялансын.

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫ

Жаран Замирбек Тургунбаевич Жоошевдин кайрылуусуна байланыштуу Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 94-беренесинин 2-бөлүгүнүн конституциялуулугун текшерүү жөнүндө иш боюнча

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын чечимине карата судьялар М.Ш. Касымалиевдин, А.О. Нарынбекованын жана Ч.О. Осмонованын өзгөчө пикири

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы 2016-жылдын 7-июнунда жаран Замирбек Тургунбаевич Жоошевдин кайрылуусуна байланыштуу Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 94-беренесинин 2-бөлүгүнүн конституциялуулугун текшерүү жөнүндө ишти карады. Чечимдин резолютивдик бөлүгүнүн 2-пунктуна ылайык, Кыргыз Республикасынын Жазык-процестик кодексинин 94-беренесинин 2-бөлүгү Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 20-беренесинин 2-бөлүгүнүн биринчи абзацына, 24-беренесинин 1-бөлүгүнө ушул Чечимдин жүйөлөштүрүүчү бөлүгүнүн 4-, 5-пункттарында көрсөтүлгөн конституциялык-укуктук түшүнүккө карама-каршы келбейт. Бирок, биз Конституциялык палата кабыл алган Чечимдин жүйөлөштүрүүчү бөлүгүнүн 4-пунктунда баяндалган тыянактар менен макул эмеспиз.

Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 94-беренесинин 2-бөлүгү кылмыш жасады деп андан шектенүүгө негиз берген башка маалыматтардын негизинде, ошондой эле туруктуу жашаган жери болбогондо, ким экендиги аныкталбаганда жана ал (адам) качууга аракет жасаган учурда ал (адам) кармалышы мүмкүн деп белгилейт. Ошентип, кармоо алдын алуучулук мүнөзгө ээ болот жана кылмыш жасоодо шектенүү болгон адамга карата колдонулат. Бул жерден кармоонун негизги максаты шектүү болгон адамдын алдын ала тергөөдөн, тергөөдөн жана соттон жашынып кетүү, иш боюнча чындыкты аныктоону оорлотуу, соттун өкүмүнүн аткарылышын камсыздоо мүмкүнчүлүгүнө бөгөт коюу болуп саналат.

Чечимдин жүйөлөштүрүүчү бөлүгүнүн 4-пунктунда талашылып жаткан ченемди баяндоонун мыйзам чыгаруу техникасын колдонууну эске алуу менен келтирилген негиздер адамды кылмыш жасады деп шектенүү боюнча кармоодо ал ченемдер өз алдынча иштейт деп белгиленген. Бул «адамды кылмыш жасады деп андан шектенүүгө негиз берген башка маалыматтар болгондо» деген адамды кармоонун мындай негиздемеси Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 94-беренесинин 2-бөлүгүндө көрсөтүлгөн башка негиздер менен байланышсыз дегенди билдирет. Конституциялык палатанын укуктук көз карашына ылайык, «адамды кылмыш жасады деп андан шектенүүгө негиз берген башка маалыматтар болгондо» деген адамды кармоонун мындай негиз-

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун
Конституциялык палатасынын чечимине
карата судьялар М.Ш. Касымалиевдин,
А.О. Нарынбекованын жана Ч.О. Осмонованын
өзгөчө пикири

демеси так жана бир маанилүү эмес ченемди туюндуруп, мындай жагдай кеңири караштырууга мүмкүнчүлүк берет жана Кыргыз Республикасынын Конституциясында кепилденген жарандардын конституциялык укуктарынын бузулушуна олуттуу коркунуч туудурат.

Андан тышкары, Чечимдин жүйөлөштүрүүчү бөлүгүнүн 4-пунктунда «адамды кылмыш жасады деп андан шектенүүгө негиз берген башка маалыматтар болгондо» деген негиздемени кылмыш жасоого шектүү болгон адамды кармоо үчүн өз алдынча иштеген негиз катары колдонуу Кыргыз Республикасынын Конституциясында кепилденген ар бир адамдын эркиндикке жана жеке кол тийбестикке болгон укугун бузушу мүмкүн. Мында бул негизди Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 94-беренесинин 2-бөлүгүндө көрсөтүлгөн башка негиздер менен өз ара байланышта колдонулушу «башка маалыматтар» деген сөздөр жыйындысында ушул эле берененин 1-бөлүгүндө көрсөтүлгөн негиздерден кем болбогон адилет соттун максаттарына жетишүү үчүн маани берет жана Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 20-беренесинин 2-бөлүгүндөгү укуктар менен эркиндиктерди белгиленген максаттарга өлчөмдөш чектөө болуп саналат.

Бирок, биз «адамды кылмыш жасады деп андан шектенүүгө негиз берген башка маалыматтар болгондо» деген негиз өз алдынча негиз катары, жыйындыга байланышпастан жана Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 94-беренесинин 2-бөлүгүндө белгиленген башка негиздер өз ара байланышы жок колдонулушу керек деп эсептейбиз. Мыйзам чыгаруучу талашылып жаткан ченемдин аты аталган негиздерин адамды кармоо үчүн өзүнчө, өз алдынча негиздерге бөлүп чыгарган. Анткени, «адамды кылмыш жасады деп андан шектенүүгө негиз берген башка маалыматтар болгондо» деген негиз менен жасалган кылмышка адамдын тиешелүүлүгүнүн башка далилдеринин жыйындысы болгондо гана адамды кармоо жүзөгө ашырылат. Ошонусу менен, тергөө жасалган кылмыш үчүн адамга жаза берилишинин кайтарылбастык принцибин камсыздоого көмөктөшүүдө.

Өзгөчө белгилей кетчү нерсе, «башка маалыматтар» деп адамды кылмыш жасады деп андан шектенүүгө негиз берген далилдердин жардамы менен иш боюнча өндүрүштүн жүрүшүндө табылган жагдайларды түшүнүү зарыл. Мындай жагдайлар болуп, мисалы, жабыр тарткандын, кылмыштын кошо катышуучусу жөнүндө кармалгандын көрсөтмөлөрү, шектүүнүн кебетеси, кылмышкердин сыпаттамасы, түспөлдөштүгү, моюнуна алып келүүсү, көрбөгөн адамдардын көрсөтмөлөрү, күбөлөрдүн көрсөтмө-

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун
Конституциялык палатасынын чечимине
карата судьялар М.Ш. Касымалиевдин,
А.О. Нарынбекованын жана Ч.О. Осмонованын
өзгөчө пикири

лөрү, үн-видео-фото материалдар жана жасалган кылмыш жөнүндө тике ырастаган башкасы кызмат кылышы мүмкүн. Кылмыштын даана издерине салыштырмалуу «башка маалыматтар» анча салмактуу эмес жана анчалык анык далилдер болгонуна карабастан, ошол эле учурда мындай маалыматтардын болуусу кармоо зарылдыгын шарттайт, анткени ага кечиктирилгис мүнөз берет жана кармоо үчүн өз алдынча негиз болуп адамдын кылмышка тиешелүүлүгү жөнүндө маалыматтардын чындыкка жакындыгынын даражасын күчөтөт. Кармоо – кайтарууга алуунун өзүнчө түрү болгон жазык-процесстик мажбурлоонун өз алдынча чарасы, бул бөгөт коюу чарасы тыгыз байланышкан жана аны менен көп жалпы белгисине ээ.

Кармоонун мыйзамдуулугу жана негиздүүлүгү анын шарттарын, тартибин жана колдонуу мөөнөттөрүн так сактоодон, ошондой эле Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинде аталган ага карата жүйөлөр менен негиздер болгондо гана колдонуудан келип чыгат.

Кармоону колдонуу үчүн зарыл болгон шарттар төмөнкүлөр: а) жазык иштин болуусу; б) жасаган кылмыш үчүн эркиндиктен ажыратуу түрүндөгү жазасы каралган жана кармоону колдонуусу пландаштырылган адамдан шектенүүнүн болуусу.

Кылмыш жасоодо шектүү адам эркиндикте жүрүп, алгачкы тергөөдөн же алдын ала тергөөдөн жашынып, кылмыш ишин улантат же жазык иш боюнча өндүрүшкө тоскоолдук кылат деген негиздүү коркунучтар алгачкы тергөө органдарын, алгачкы тергөөчүнү, тергөөчүнү же прокурорду аталган адамга жазык-процесстик кармоону колдонууну козгой турган жазык иштин материалдарына негизделген кармоонун жүйөсү болуп саналат.

Ошону менен бирге, тергөөчү 48 сааттык мөөнөт аяктаганга чейин адамды кармоонун мыйзамдуу экенин ырастай турган далилдерди сотко келтириши керек экенин өзгөчө белгилеп кетүү керек, анткени, эгерде, кармоо мыйзамдуу болбогон учурда, жоопкерчилик тергөөчүгө карата каралган, дал ушинтип адамды кармоонун соттук контролу камсыздалат.

Ушуга байланыштуу, «кылмыш жасады деп андан шектенүүгө негиз берген башка маалыматтардын болгондо» деген негиз Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 94-беренесини 2-бөлүгүндө орнотулган, башка негиздердин жыйындысынан тышкары өз алдынча негиз катары колдонулушу мүмкүн жана Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 20-беренесинин 2-бөлүгүнүн биринчи абзацында, 24-беренесинин 1-бөлүгүндө белгиленген максаттарда укуктар менен эркиндиктердин чектелүүсү өлчөмдөш болуп саналат.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун
Конституциялык палатасынын чечимине
карата судьялар М.Ш. Касымалиевдин,
А.О. Нарынбекованын жана Ч.О. Осмонованын
өзгөчө пикири

Ошентип, Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 94-беренесинин 2-бөлүгү конституциялуу жана Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 20-беренесинин 2-бөлүгүнүн биринчи абзацына, 24-беренесинин 1-бөлүгүнө карама-каршы келбейт.

Судьялар ***М.Ш. Касымалиев,***
А.О. Нарынбекова,
Ч.О. Осмонова

2017-жылдын
28-июну
Бишкек шаары

№ 09-Р

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН АТЫНАН КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН

Виктория Николаевна Евсюкова, Джамиля Эркеновна Эркенова, Дамира Мырзакуловна Закирова, Сеил Анаркуловна Анаркулова, Чынара Орунтаевна Кадырмахмедова, Асель Амантуровна Бейшееванын кызыкчылыгындагы Мирслан Амангелдыевич Мусуралиев жана Идрис уулу Мирландын кайрылуусуна байланыштуу «Кыргыз Республикасынын Административдик жоопкерчилик жөнүндө кодексине өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу» Кыргыз Республикасынын 2016-жылдын 28-декабрындагы Мыйзамынын 1-беренесинин 1-пунктунун «б» пунктчасынын конституциялуулугун текшерүү жөнүндө иш боюнча

Ч Е Ч И М И

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы: төрагалык кылуучу – судья Э.Т. Мамыров, судьялар К. Абдиев, Ч.А. Айдарбекова, М.Р. Бобукеева, М.Ш. Касымалиев, К.М. Киргизбаев, А.О. Нарынбекова, Э.Ж. Осконбаев, Ч.О. Осмонова, Ж.И. Саалаевдин курамында, сот отурумунун катчысы С.А. Джолгокпаева,

кайрылуучу тарап – В.Н. Евсюкова, Дж.Э. Эркенова, Д. М. Закирова, С.А. Анаркулова, Ч.О. Кадырмахмедова, А.А. Бейшееванын кызыкчылыктарын ишеним кат боюнча көздөгөн Мирслан Амангелдыевич Мусуралиев жана Идрис уулу Мирлан;

жоопкер тарап – Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин ишеним кат боюнча өкүлдөрү Орозобек уулу Максат, Светлана Кадыровна Касмалиева;

башка жактар – Кыргыз Республикасынын ички иштер министрлигинин ишеним кат боюнча өкүлү Алмазбек Кыдырмаевич Орозалиев, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу Мамлекеттик салык кызматынын ишеним кат боюнча өкүлү Туратбек Кульчороевич Кульчороевдин катышуусу менен,

Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 97-беренесинин 1-, 6-, 8-, 9- жана 10-бөлүктөрүн, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 4-, 18-, 19-, 37- жана 42-беренелерин жетекчиликке алып, «Кыргыз Республикасынын Административдик жоопкерчилик жөнүндө кодексине өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу» Кыргыз

2017-жылдын
28-июну
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ЧЕЧИМИ

№ 09-Р

Республикасынын 2016-жылдын 28-декабрындагы Мыйзамынын 1-беренесинин 1-пунктунун «б» пунктчасынын конституциялуулугун текшерүү жөнүндө ишти ачык соттук отурумда карап чыкты.

В.Н. Евсюкова, Дж.Э. Эркенова, Д. М. Закирова, С.А. Анаркулова, Ч.О. Кадырмахмедова, А.А. Бейшееванын кызыкчылыгындагы М.А. Мусуралиев жана Идрис уулу Мирландын өтүнүчү бул ишти карооого себеп болду.

«Кыргыз Республикасынын Административдик жоопкерчилик жөнүндө кодексине өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу» Кыргыз Республикасынын 2016-жылдын 28-декабрындагы Мыйзамынын 1-беренесинин 1-пунктунун «б» пунктчасынын Кыргыз Республикасынын Конституциясына ылайык келүүсү жөнүндөгү маселеде күмөндүүлүктүн пайда болуусу бул ишти карооого негиз болду.

Ишти соттук отурумга даярдаган судья-баяндамачы М.Ш. Касымалиевдин маалыматын угуп жана келтирилген материалдарды изилдеп чыгып, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы

Т А П Т Ы:

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына 2017-жылдын 16-январында В.Н. Евсюкова, Дж.Э. Эркенова, Д.М. Закирова, С.А. Анаркулова, Ч.О. Кадырмахмедова, А.А. Бейшееванын кызыкчылыгын көздөгөн М.А. Мусуралиев жана Идрис уулу Мирлан «Кыргыз Республикасынын Административдик жоопкерчилик жөнүндө кодексине өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу» Кыргыз Республикасынын 2016-жылдын 28-декабрындагы Мыйзамынын 1-беренесинин 1-пунктунун «б» пунктчасын Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 16-беренесинин 3-бөлүгүнө, 18-беренесине, 20-беренесинин 2-, 3-бөлүктөрүнө, 42-беренесинин 2-бөлүгүнө карама-каршы келет деп таануу жөнүндө өтүнүч менен кайрылышкан.

Арыздануучулардын өтүнүчүндө «Кыргыз Республикасынын Административдик жоопкерчилик жөнүндө кодексине өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу» Кыргыз Республикасынын 2016-жылдын 28-декабрындагы Мыйзамы менен Кыргыз Республикасынын Административдик жоопкерчилик жөнүндө кодексинин 487-3-беренеси 2-бөлүк менен толукталган, ага ылайык

2017-жылдын
28-июну
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ЧЕЧИМИ

№ 09-Р

көп квартиралуу үйлөрдөгү турак жайларды сааттык жана суткалык мейманкана катары берүү, өткөрүп берүү, пайдалануу – жарандарга эсептешүү көрсөткүчүнүн – жетимиш, кызмат адамдарына – токсон, юридикалык жактарга – жети жүз өлчөмүндө айып салууга алып келет.

Арыздануучулар белгилегендей, талашылып жаткан ченем Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 42-беренесинин 1-, 2-бөлүктөрү менен кепилденген жарандардын өз мүлкүн эркин тескөө укугун, мүлкүн экономикалык ишмердүүлүк үчүн колдонуу укугун чектөөдө.

Талашылып жаткан ченемге ылайык, алардын пикири боюнча, жоопкерчиликти өзүнүн турак жайын суткага ижарага берген жарандар гана тартат, ал эми квартирасын бир суткадан ашык мөөнөткө ижарага берген жарандардын башка бөлүгү жоопкерчилик тартышпайт, демек, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 16-беренесинин 3-бөлүгүндө бекитилген бардыгы мыйзам жана сот алдында бирдей деген конституциялык принцип бузулууда.

Арыздануучулар талашылып жаткан ченем менен каралган чаралар бир жагынан социалдык реалияларга туура келиши керек, экинчи жагынан конституциялык-маанилүү баалуулуктардын алсызданышына жана мамлекеттик мажбурлоону артыкбаш колдонууга алып келбеши керек деп эсептешет. Бул Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 20-беренесинин 1-, 2-бөлүктөрүнө ылайык келет, аларга ылайык Кыргыз Республикасында адамдын жана жарандын укуктары менен эркиндиктерин жокко чыгаруучу же кемсинтүүчү мыйзамдар кабыл алынбашы керек; адамдын, жарандын укуктары менен эркиндиктери улуттук коопсуздукту, коомдук тартипти, калктын саламаттыгын, адеп-ахлагын сактоо, башка адамдын укуктары менен эркиндиктерин коргоо максатында Конституция жана мыйзамдар менен чектелиши мүмкүн. Киргизилип жаткан чектөөлөр көрсөтүлгөн максаттарга өлчөмдөш болушу керек.

Баяндалганды эске алуу менен, арыздануучулар талашылып жаткан Мыйзамды Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 16-беренесинин 3-бөлүгүнө, 18-беренесине, 20-беренесинин 2-, 3-бөлүктөрүнө, 42-беренесинин 2-бөлүгүнө карама-каршы келет деп таанууну суранышууда.

2017-жылдын 18-январында арыздануучу М.А. Мусуралиев талаптарды өзгөртүү жөнүндө өтүнүч менен кайрылган, өтүнүчүндө

2017-жылдын
28-июну
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ЧЕЧИМИ

№ 09-Р

ал «Кыргыз Республикасынын Административдик жоопкерчилик жөнүндө кодексине өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу» Кыргыз Республикасынын 2016-жылдын 28-декабрындагы Мыйзамын бүтүндөй эмес, көрсөтүлгөн Мыйзамдын 1-беренесинин 1-пунктунун «б» пунктчасын гана Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 16-беренесинин 3-бөлүгүнө, 18-беренесине, 20-беренесинин 2-, 3-бөлүктөрүнө, 42-беренесинин 2-бөлүгүнө карама-каршы келет деп таануу өтүнүүдө.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 24-февралындагы аныктамасы менен М.А. Мусуралиев жана Идрис уулу Мирландын өтүнүчү, М.А Мусуралиевдин «Кыргыз Республикасынын Административдик жоопкерчилик жөнүндө кодексине өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу» Кыргыз Республикасынын 2016-жылдын 28-декабрындагы Мыйзамынын 1-беренесинин 1-пунктунун «б» пунктчасын Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 16-беренесинин 3-бөлүгүнө, 20-беренесинин 2-, 3-бөлүктөрүнө, 42-беренесинин 2-бөлүгүнө ылайык келүүсүн текшерүү бөлүгүндө талапты тактоосун эске алуу менен өндүрүшкө кабыл алынган.

Талашылып жаткан Мыйзамдын Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 18-беренесине ылайык келүүсүн текшерүүгө укуктук негиздеме жок болгондуктан аны текшерүүдөн баш тартылды.

Соттук отурумда кайрылуучу тарап өзүнүн талабын колдоду жана аны канааттандырууну суранды.

Жоопкер тараптын өкүлдөрү Орозобек уулу М. жана С.К. Касмалиева кайрылуучу тараптын жүйөлөрү менен макул болгон жок жана Кыргыз Республикасынын Конституциясына ылайык ар бир адам Конституцияда жана мыйзамдарда тыюу салынбаган ар кандай иш-аракеттерди жана ишмердикти жүргүзүүгө укуктуу (18-берене); адамдын, жарандын укуктары менен эркиндиктери улуттук коопсуздукту, коомдук тартипти, калктын саламаттыгын, адеп-ахлагын сактоо, башка адамдын укуктары менен эркиндиктерин коргоо максатында Конституция жана мыйзамдар менен чектелиши мүмкүн. Киргизилип жаткан чектөөлөр көрсөтүлгөн максаттарга өлчөмдөш болушу керек (20-берене); ар ким өз мүлкүнө, өз ишмердигинин натыйжаларына ээ болуу, колдонуу жана тескөө укугуна ээ; ар ким экономикалык эркиндикке ээ, өз жөндөмдүүлүгү менен мүлкүн мыйзамда тыюу салынбаган ар кандай экономикалык

2017-жылдын
28-июну
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ЧЕЧИМИ

№ 09-Р

ишмердүүлүк үчүн эркин колдонууга укуктуу (42-беренесинин 1-, 2-бөлүктөрү).

Кыргыз Республикасынын Турак жай кодексине ылайык көп батирлүү үйдөгү батир – бир же бир нече турак бөлмөлөрдөн, ошондой эле жарандардын жашап туруусу менен байланышкан алардын муктаждыктарын канааттандыруу үчүн арналган кошумча жайлардан турган көп батирлүү үйдөгү турак жай (1-берене); көп батирлүү үйдөгү турак жайларды мейманкалар үчүн берүүгө, өткөрүп берүүгө, ошондой эле жашоодон тышкары кандай болбосун максаттар үчүн пайдаланууга тыюу салынат (4-берене); турак жай фондун максаттуу колдонуу турак жай мыйзамдарынын принциптеринин бири болуп эсептелет (3-берене). Мында, Кыргыз Республикасынын Турак жай кодексинин 18-беренесине ылайык, турак жайдын менчик ээси аларды чарбакерсиз пайдаланууга жол бербестен, өзүнүн турак жайын жана жалпы мүлкүн талаптагыдай абалда кармоого, башка адамдардын укуктарын жана мыйзамдуу кызыкчылыктарын, турак жайларды пайдалануунун эрежелерин, көп батирлүү үйдөгү турак жайлардын менчик ээлеринин жалпы мүлкүн күтүү эрежелерин сактоого милдеттүү.

Инсанды коргоо, адамдын жана жарандын укуктарын жана эркиндиктерин, калктын саламаттыгын, санитардык-эпидемиологиялык жагынан бакубаттыгын, коомдук адеп-ахлакты коргоо жана башкасы Администрациялык жоопкерчилик жөнүндө мыйзамдардын милдети болуп саналат (Кыргыз Республикасынын Администрациялык жоопкерчилик жөнүндө кодексинин 2-беренеси).

Жоопкер тараптын өкүлдөрү Кыргыз Республикасынын Администрациялык жоопкерчилик жөнүндө кодексинин 487-3-беренесине болгон өзгөртүүлөр сааттык жана суткалык мейманканалардын турак жай батирлер менен коңшулаш болушу мейманканалардын тургундарынын адепсиз аракеттерине байланыштуу өспүрүмдөргө терс таасирин тийгизип, адеп-ахлактын пайдубалына шек келтирип, жашоочуларды тынч уйкуга болгон жана өз батирлеринде эс алуу укугунан ажыратууга байланыштуу киргизилген деп белгилешүүдө.

Ушуга байланыштуу, мыйзам чыгаруучу көп квартиралуу үйлөрдөгү турак жайларды сааттык жана суткалык мейманкана катары берүү, өткөрүп берүү, пайдалануу үчүн жарандарга, кызмат адамдарга жана юридикалык жактарга администрациялык айып салууну орноткон.

2017-жылдын
28-июну
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ЧЕЧИМИ

№ 09-Р

Жогоруда баяндалгандын негизинде, жоопкер тараптын өкүлдөрү талашылып жаткан ченем Кыргыз Республикасынын Конституциясына карама-каршы келбейт деп эсептешүүдө жана аны канааттандыруусуз калтырууну суранышууда.

Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлигинин өкүлү А.К. Орозалиев талашылып жаткан ченем мыйзам чыгаруучу тарабынан кабыл алуусу ички иштер органдары үчүн коомдук тартипти жана жарандардын коопсуздугун камсыз кылуу боюнча милдеттерди жана функцияларды ийгиликтүү жана натыйжалуу аткаруу үчүн өз убагындагы жана зарыл чара болду, анткени сааттык жана суткалык мейманкалар, тажрыйба көрсөткөндөй, негизинен акы төлөнүүчү жыныстык кызмат көрсөтүүчүлөрдүн өзүнүн кардарлары менен жолугушуу үчүн же топ болуп үйүгүшүп убакыт өткөрүүчү жай катары пайдаланылат деп эсептейт. Ушуга байланыштуу, Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлигинин өкүлү кайрылуучу тараптын талаптарын негизсиз деп эсептейт.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу Мамлекеттик салык кызматынын өкүлү Т.К. Кульчороев, М.А. Мусуралиев жана Идрис уулу Мирландын кайрылуусун кароону соттун карамагына калтырды.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы тараптардын жүйөлөрүн талкуулап, түшүндүрмөлөрүн угуп, иштин материалдарын изилдеп чыгып, төмөнкүдөй тыянактарга келди.

1. «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 19-беренесинин 4-бөлүгүнө ылайык, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы кайрылууда ченемдик-укуктук актынын конституциялуулугу күмөн саналган бөлүгүнө гана тийиштүү болгон предмет боюнча актыларды чыгарат.

Ошентип, бул иш боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын кароо предмети болуп, «Кыргыз Республикасынын Административдик жоопкерчилик жөнүндө кодексине өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 1-беренесинин 1-пунктунун «б» пунктчасы саналат.

«1-берене. Кыргыз Республикасынын Административдик жоопкерчилик жөнүндө кодексине (Кыргыз Республикасынын

2017-жылдын
28-июну
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ЧЕЧИМИ

№ 09-Р

Жогорку Кеңешинин Ведомосттору, 1999-ж., № 2, 77-ст.) төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

1) 487-3-статьяда:

б) статья төмөнкүдөй мазмундагы 2-бөлүк менен толукталсын:

«Көп квартиралуу үйлөрдөгү турак жайларды сааттык жана суткалык мейманкана катары берүү, өткөрүп берүү, пайдалануу – жарандарга эсептешүү көрсөткүчүнүн – жетимиш, кызмат адамдарына – токсон, юридикалык жактарга – жети жүз өлчөмүндө айып салууга алып келет.».

«Кыргыз Республикасынын Администрациялык жоопкерчилик жөнүндө кодексине өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу» Кыргыз Республикасынын 2016-жылдын 28-декабрындагы Мыйзамы мыйзамдарда белгиленген тартипке ылайык кабыл алынган, «Эркин Тоо» гезитинин 2017-жылдын 6-январындагы № 1 санында жарыяланган, Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестрине киргизилген жана колдонуудагы акт болуп саналат.

2. Кыргыз Республикасынын Конституциясы ар ким экономикалык эркиндикке ээ, өз жөндөмдүүлүгү менен мүлкүн мыйзамда тыюу салынбаган ар кандай экономикалык ишмердүүлүк үчүн эркин колдонууга укуктуу деп кепилдейт (42-берененин 2-бөлүгү).

Аталган конституциялык ченем экономикалык ишмердүүлүк эркиндигин берүү менен рынок экономикасын түзүү үчүн ылайыктуу чөйрөнү жаратууга багытталган. Экономикалык ишмердүүлүк адамдын жеке автономиясына, өзүнүн мүмкүнчүлүктөрүн экономикалык чөйрөдө эркин башкарууга негизделген субъекттин өзүн-өзү социалдык ишке ашыруусунун түрлөрүнүн бири болуп эсептелет. Аталган ишмердүүлүктө көбүнесе экономикалык чечимдерди кабыл алуудагы эркиндик чагылдырылат, башкача айтканда рыноктук атаандаштык шарттарында ишкердик ишти уюштурууга жана ийгиликтүү алып барууга багытталган инсан тарабынан өзүнүн индивидуалдык мүмкүнчүлүктөрүн жана өзгөчөлүктөрүн түшүнүү менен чексиз колдонуу.

Бирок, экономикалык эркиндикке болгон укук, өз жөндөмдүүлүгү менен мүлкүн ар кандай экономикалык ишмердүүлүк үчүн эркин колдонуу укугу абсолюттук мүнөздө болушу мүмкүн эмес, бул Конституциянын өзүнөн келип чыгат жана коомдук кызыкчылыктарды эске алуу зарылдыгын болжойт. Дал ушуга байланыштуу мыйзам чыгаруучу ага берилген дискрециянын

2017-жылдын
28-июну
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ЧЕЧИМИ

№ 09-Р

алкагында экономикалык ишмердүүлүктө колдонулган мүлктүн кээ бир түрлөрү үчүн укуктук жөнгө салуунун режимин аныктоого укуктуу.

Демек, менчик ээси эрк автономиясына ээ жана өз ыктыяры боюнча ага таандык мүлккө карата мыйзамга карама-каршы келбеген жана башка адамдардын укуктарын жана мыйзамдуу кызыкчылыктарын бузбаган иш-аракеттерди жасоого укуктуу.

3. Кыргыз Республикасынын Конституциясы ар кимге өзүнүн мүлкүнө ээ болуу, пайдалануу жана аны тескөө укугун кепилдеп жатып, менчик ээлери тарабынан өз укуктарын жүзөгө ашыруунун чектери менен тартиби, аларды коргоонун кепилдиктери мыйзам менен аныкталат деп белгилеген (12-берененин 6-бөлүгү).

Мында, мыйзам чыгаруучу башка адамдардын мыйзамдуу кызыкчылыктарын камсыздоо зарылдыгын эске алып, менчикке болгон укуктун мазмунунан айрым ыйгарым укуктарды жокко чыгарбастан, жөн гана менчик ээсинин субъективдүү укугун жүзөгө ашыруу мүмкүнчүлүктөрүн таарыта турган чектөөлөрдү орнотушу мүмкүн. Мындай укуктук жөнгө салуу юридикалык теңдикке жана калыстыкка негизделген укуктук мамлекеттин принциптерине туура келиши керек жана менчик укугу деген адамдын жана жарандын башка укуктары жана эркиндиктери сыяктуу эле Кыргыз Республикасынын Конституциясында (1-, 6-, 12- жана 16-беренелери) жана эл аралык укуктун жалпыга таанылган принциптери жана ченемдеринде таанылат жана кепилденет дегенден келип чыгышы керек.

Демек, жаранга өзүнүн мүлкүн ар кандай экономикалык ишмерлик үчүн эркин колдонуу укугун бекитүү менен, Кыргыз Республикасынын Конституциясы, бул укук мыйзамда тыюу салынбаган учурда гана берилиши мүмкүн деп белгилейт. Башкача айтканда, жарандардын мүлктү экономикалык максаттарда эркин колдонуунун конституциялык укугу улуттук коопсуздукту, коомдук тартипти, калктын саламаттыгын жана адеп-ахлагын сактоо, башка адамдардын укуктары менен мыйзамдуу кызыкчылыктарын коргоо максатында зарыл болгон деңгээлде чектелиши мүмкүн (20-берененин 2-, 3-бөлүктөрү). Мында, бул конституциялык орнотмолор Адам укуктарынын жалпы декларациясынын 29-беренесинин 2-бөлүгү менен шайкеш келет, ал жерде адам өзүнүн укуктарын жана эркиндиктерин жүзөгө ашырууда башка адамдардын укуктары менен эркиндиктерин керектүү деңгээлде

2017-жылдын
28-июну
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ЧЕЧИМИ

№ 09-Р

таанууну жана урматтоону, демократиялык коомдогу адеп-ахлак жана коомдук тартиптин адилеттүү талаптарын канааттандырууну камсыздоо максатында мыйзамда белгиленген гана чектөөлөргө дуушар болушу мүмкүн деп аныкталган.

4. Кыргыз Республикасы ар кимге турак жайлуу болуу укугун кепилдейт (Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 46-беренесинин 1-бөлүгү). Бул укук адамдын жана жарандын ажырагыс жана жалпыга таанылган укуктардын бири катары анын социалдык-экономикалык мүмкүнчүлүктөрүн жүзөгө ашыруу формасы болуп саналат жана татыктуу жашоо-турмушка болгон мамлекеттин конституциялык кепилдигинин сапаттуу көрсөткүчтөрүнүн бир түрү болот (9-берененин 1-бөлүгү).

Көрсөтүлгөн конституциялык жоболор социалдык маанилүү функцияны аткарат жана мамлекет бул чөйрөдө өзүнө алган милдеттердин натыйжалуу аткарылышын кепилдеген мыйзамдардагы шарттарды түзүү зарылдыгын алдын ала аныктайт.

Адамдын эркин өнүгүүсү жана ага татыктуу жашоону камсыздоо зарылдыгы турмуш-тиричилигинин зарыл каражаты сыяктуу турак жайга болгон табигый муктаждыгын канааттандыруу зарылдыгынан ажыратып кароо мүмкүн эмес. Бул максаттарга жетишүү үчүн мыйзам чыгаруучу Кыргыз Республикасынын Турак жай кодексинде жарандардын менчигинде турган турак жайларды пайдалануу, ээ болуу жана тескөө чектерин аныктаган.

Ошентип, Кыргыз Республикасынын Турак жай кодексинин 1-беренесине ылайык, көп батирлүү үйдөгү батир туруктуу же убактылуу жашоо үчүн арналган жана пайдаланылат, Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген техникалык, санитардык жана башка милдеттүү талаптарга жооп берет.

Көп квартиралуу үйдөгү квартиралардын турак жай катары укуктук табияты жана касиети аларда жарандардын тек гана жашоосу үчүн пайдалануусунда турат. Бул учурда жашоо деп, жарандын көп квартиралуу үйдүн конкреттүү квартирасында жашоочу катары узак мөөнөттүү мезгил ичинде нагыз турган фактысы түшүнүлөт.

Ошентип, турак жай мыйзамдарынын принциптерин жетекчиликке алып, мыйзам чыгаруучу көп квартиралуу үйлөрдөгү турак жайларда мейманканаларды жайгаштырууга, ошондой эле жашоодон тышкары ар кандай башка максаттар үчүн аларды пайдаланууга тыюу салган (Кыргыз Республикасынын Турак жай кодексинин 3-беренеси, 4-беренесинин 3-бөлүгү).

2017-жылдын
28-июну
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ЧЕЧИМИ

№ 09-Р

Бирок, көп квартиралуу үйлөрдө мейманканаларды жайгаштырууга тыюу салынгандыгына карабастан, Кыргыз Республикасында бул тартип жарандар тарабынан сакталган эмес, натыйжада көптөгөн жарандардын конституциялык укуктары менен эркиндиктеринин бузулушуна алып келген.

Демек, турак жай мыйзамдарынын ченемдик көрсөтмөлөрүн кадыресе, Кыргыз Республикасынын Турак жай кодексинин 4-беренесин бузуу үчүн административдик жоопкерчиликти орнотуу, мыйзам чыгаруучунун ченем жаратуучу ишмерлигинин ырааттуу уландысы болуп саналат.

Ошентип, сааттык жана суткалык мейманкана катары көп квартиралуу үйлөрдөгү турак жайларды берүү, өткөрүү жана пайдалануу үчүн административдик айып салууну бекиткен талашылып жаткан ченем коомдук тартипти, калктын саламаттыгын жана адеп-ахлагын кайтарууну, башка адамдардын укуктары менен эркиндиктерин коргоону камсыздоонун конституциялык максаттарына өлчөмдөш чектөө болуп саналат жана Кыргыз Республикасынын Конституциясына карама-каршы келет деп каралышы мүмкүн эмес.

5. Мыйзам жана сот алдында бардыгы бирдей (16-берененин 3-бөлүгү) деген конституциялык жобо укуктук мамлекеттин негиздөөчү башаттарынын бири болуп саналат.

Бул укуктук, экономикалык жана уюштуруучулук чаралардын тутуму аркылуу укуктардын жана эркиндиктердин бардыгы үчүн бирдей кепилдиктерин түзүү милдети мамлекетке жүктөлөт дегенди билдирет. Жалпылаштырылган планда мыйзам алдында бардыгы бирдей деген талап тыюу салуучу аспектини да камтыйт, бардыгынын мыйзамга болгон бирдей мамилеси мыйзам чыгаруу актыларында кандайдыр бир кемсинтүүчү мүнөздөгү ченемдердин болуу мүмкүнчүлүгүнүн өзүн жокко чыгаруусу керек.

Ушул конституциялык кепилдикке ылайык мамлекет көп квартиралуу үйдөгү турак жайлардын менчик ээлерине алардын турак жайларына болгон укуктардын бирдей көлөмүн берет. Көп квартиралуу үйлөрдөгү турак жайларды мейманкана катары максаттуу багыты боюнча эмес пайдалануу үчүн юридикалык жоопкерчиликти караган колдонуудагы укуктук жөнгө салуу көп квартиралуу үйлөрдөгү турак жайлардын бардык менчик ээлерине бирдей даражада таандык жана кандайдыр бир өзгөчөлүктөрсүз колдонулат.

2017-жылдын
28-июну
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ЧЕЧИМИ

№ 09-Р

Жогоруда баяндалгандын негизинде, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 97-беренесинин 6-бөлүгүнүн 1-пунктун, 8- жана 9-бөлүктөрүн, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 46-, 47-, 48-, 51- жана 52-беренелерин жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы

Ч Е Ч Т И:

1. «Кыргыз Республикасынын Административдик жоопкерчилик жөнүндө кодексине өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу» Кыргыз Республикасынын 2016-жылдын 28-декабрындагы Мыйзамынын 1-беренесинин 1-пунктунун «б» пунктчасы Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 16-беренесинин 3-бөлүгүнө, 20-беренесинин 2-, 3-бөлүктөрүнө жана 42-беренесинин 2-бөлүгүнө карама-каршы келбейт деп таанылсын.

2. Чечим акыркы жана даттанылууга жатпайт, жарыяланган учурдан тартып күчүнө кирет.

3. Чечим бардык мамлекеттик органдар, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары, кызмат адамдары, коомдук бирикмелер, юридикалык жактар жана жеке жактар үчүн милдеттүү жана республиканын бүткүл аймагында аткарылууга тийиш.

4. Бул чечим мамлекеттик бийлик органдарынын расмий басылмаларында, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын расмий сайтында жана «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын Жарчысында» жарыялансын.

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫ

2017-жылдын
5-июлу
Бишкек шаары

№ 10-Р

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН АТЫНАН КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН

Бекболот Жыргалбекович Касаболотовдун кайрылуусуна байланыштуу Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 60-беренесинин 4-бөлүгүнүн 7-пунктунун конституциялуулугун текшерүү жөнүндө иш боюнча

Ч Е Ч И М И

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы: төрагалык кылуучу – судья Э.Т. Мамыров, судьялар К. Абдиев, Ч.А. Айдарбекова, М.Р. Бобукеева, М.Ш. Касымалиев, К.М. Киргизбаев, А.О. Нарынбекова, Э.Ж. Осконбаев, Ч.О. Осмонова, Ж.И. Саалаевдин курамында, сот отурумунун катчысы Н.А. Кененсариеванын,

кайрылуучу тарап – Бекболот Жыргалбекович Касаболотов, анын ишеним кат боюнча өкүлү Нурбек Акбарович Токтакунов,

жоопкер тарап – Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин ишеним кат боюнча өкүлү Чынгызбек Муртазакулович Бердимуратов;

башка жактар – Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун ишеним кат боюнча өкүлү Алтынбек Урубаевич Нурмаматов, Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасынын ишеним кат боюнча өкүлү Улан Таштемирович Айтбаев, Ж. Баласагын атындагы Кыргыз улуттук университетинин юридика факультетинин «Жазык укугу жана процесс» кафедрасынын доценти Бактыбек Сулайманович Батырбаевдин катышуусу менен,

Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 97-беренесинин 1- жана 6-бөлүктөрүн, "Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө" конституциялык Мыйзамдын 4-, 18-, 19-, 37- жана 42-беренелерин жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 60-беренесинин 4-бөлүгүнүн 7-пунктунун конституциялуулугун текшерүү жөнүндө ишти ачык соттук отурумда карап чыкты.

Б.Ж. Касаболотовдун өтүнүчү бул ишти кароого себеп болду.

Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 60-беренесинин 4-бөлүгүнүн 7-пунктунун Кыргыз Республикасынын Конституциясына ылайык келүүсү жөнүндөгү маселеде күмөндүүлүктүн пайда болуусу бул ишти кароого негиз болду.

Ишти соттук отурумга даярдаган судья-баяндамачы А.О. Нарынбекованын маалыматын угуп жана келтирилген материалдарды

2017-жылдын
5-июлу
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ЧЕЧИМИ

№ 10-Р

изилдеп чыгып, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы

Т А П Т Ы:

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына 2017-жылдын 6-февралында жаран Б.Ж. Касаболотовдун Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 60-беренесинин 4-бөлүгүнүн 7-пунктун конституциялык эмес жана Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 26-беренесинин 5-бөлүгүнө, 99-беренесинин 3-бөлүгүнө карама-каршы келет деп таануу жөнүндө өтүнүчү келип түшкөн.

Кайрылуучу тарап өзүнүн өтүнүчүндө Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 60-беренесинин 4-бөлүгүнүн 7-пункту шектүүнүн, айыпкердин, соттолуучунун жакын туугандары күбө катары суракка алынышы мүмкүн эмес деген жобону камтыйт деп белгилейт.

Кайрылуучу тарап, шектүүнүн, айыпкердин, соттолуучунун жакын туугандарын күбө катары суракка алууга тыюу салуу Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 26-беренесинин 5-бөлүгүн туура эмес чечемелөө болуп саналат, ага ылайык эч ким жеке өзүнө, жубайына жана мыйзам менен аныкталуучу жакын туугандарынын чөйрөсүнө каршы күбө катары өтүүгө милдеттүү эмес. Бул конституциялык ченемден ар кимдин жеке өзүнө, жубайына жана жакын туугандарына каршы күбө катары өтөөрүн же көрсөтмө берүүдөн баш тартаарын өзү билип чечүү укугу келип чыгат.

Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 60-беренесинин 4-бөлүгүнүн 7-пункту Кыргыз Республикасынын Конституциясынын жогоруда келтирилген ченемине карабастан шектүүнүн, айыпкердин, соттолуучунун жакын туугандары күбө катары суракка алынышы мүмкүн эмес деп бекитет. Аны менен, кайрылуу субъектинин пикири боюнча, талашылып жаткан ченемдин ченемдик көрсөтмөсү мындай жарандардын жакын туугандарына каршы көрсөтмө берүү же андай көрсөтмө берүүдөн баш тартуу эркиндигине тоскоолдук кылат.

Б.Ж. Касаболотов Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 26-беренесинин 5-бөлүгүнүн ченемдик көрсөтмөсүнүн мааниси эч ким кимдир бирөөнү жеке өзүнө, жубайына же жакын туугандарына каршы көрсөтмө берүүгө, ошондой эле көрсөтмө бербөөгө милдеттендирүүгө укугу жок дегенде камтылат деп эсептейт.

2017-жылдын
5-июлу
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ЧЕЧИМИ

№ 10-Р

Анын пикири боюнча, талашылып жаткан ченем менен бекитилген тыюу салуу, ошондой эле, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 99-беренесинин 3-бөлүгүндө каралган тараптардын атаандаштыгы жана тең укуктуулугу принциптерин бузууда.

Атаандаштык принциби иш үчүн орчундуу мааниси бар жагдайлардын баарын аныктап билүү жана сот тарабынан негиздүү чечим чыгаруу үчүн жагымдуу шарттарды түзөт. Бул принципке ылайык, эгер тараптар болушунча жагымдуу чечим алууну каалашса, алар иш үчүн орчундуу мааниси бар юридикалык фактыларды сотко билдиришет, сотко бул фактыларды ырастаган же төгүнгө чыгарган далилдерди белгилешет же келтиришет, ошондой эле, сотту өзүнүн туура айткандыгына ынандырууга багытталган мыйзамда каралган башка процесстик аракеттерди жасашат.

Бирок, талашылып жаткан ченем шектүүнүн, айыпкердин, соттолуучунун жакын туугандарынын күбө катары өтүшүнө жол бербей, тараптарды ушул күбөлөрдүн, эгер алар көрсөтмө берүүгө ниетин билдирсе, көрсөтмөлөрүнө шилтеме жасоо мүмкүнчүлүгүнөн ажыратууда.

Тең укуктуулук принциби сот алдында бир да тарап өзүнүн көз карашын жактоодо жана өзүнүн кызыкчылыктарын коргоодо тең процесстик укуктарга жана мүмкүнчүлүктөргө ээ болуп жатып, сот алдында артыкчылыкка ээ эмес дегенди билдирет. Күбөлөрдүн – шектүүнүн, айыпкердин жана соттолуучунун жакын туугандарынын көрсөтмөлөрүн пайдалануу мүмкүнчүлүгүнөн ажыратуу башка тарапка жеке көз карашын жактоодо артыкчылыктын пайда болушуна алып келет.

Андан тышкары, Б.Ж. Касаболотов талашылып жаткан ченем күбөнүн же жабыр тарткандын өзүн же жакын туугандарын кылмыш жасоого тиешелүү экендигин ырастаган көрсөтмө берүүдөн баш тартуу укугу жөнүндө тергөөчүнүн түшүндүрмө берүү милдетин караган, күбөнү жана жабыр тартканды суракка алуунун тартибин жөнгө салган Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 192-беренесинин 2-бөлүгүнө карама-каршы келет деп эсептейт. Тергөөчүнүн мындай милдети күбөлөрдүн ушундай укугу бар экендигин ырастайт.

Баяндалгандын негизинде, кайрылуучу тарап Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин көрсөтүлгөн ченемин Кыргыз Республикасынын Конституциясына карама-каршы келет деп таанууну сурануууда.

2017-жылдын
5-июлу
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ЧЕЧИМИ

№ 10-Р

Судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 16-мартындагы аныктамасы менен бул кайрылуу өндүрүшкө кабыл алынган.

Соттук отурумда кайрылуучу тарап өзүнүн талаптарын колдоду жана аларды канааттандырууну суранды.

Жоопкер тараптын өкүлү Ч.М. Бердимуратов кайрылуучу тараптын жүйөлөрү менен макул болгон жок жана Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 60-беренесинин 5-бөлүгүнө ылайык, эгер 60-берененин 4-бөлүгүнүн 6-пунктунда аталган адамдар көрсөтмө бергиси келсе, анда алар ушул Кодекстин эрежелери боюнча суракка алынат деп көрсөтүүдө.

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин өкүлү «Кыргыз Республикасынын айрым мыйзам актыларына толуктоолорду жана өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» Кыргыз Республикасынын 2009-жылдын 17-июлундагы Мыйзамында талашылып жаткан ченемдин туура эмес регламентациясына алып келген пункттардын нумерациясынын жылып кетишине учураткан техникалык мүчүлүштүктөр кеткен деп белгиледи.

Ушуга байланыштуу, Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин өкүлү Б.Ж. Касаболотовдун өтүнүчүн чечүүнү соттун карамагына калтырды.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун өкүлү А.У. Нурматов Б.Ж. Касаболотовдун өтүнүчүндө көрсөтүлгөн жүйөлөрдү колдоду жана жеке өзүнө, жубайына жана жакын туугандарына каршы көрсөтмө бербөө укугу мажбурлоонун жана кысым көрсөтүүнүн жардамы менен алынган далилдерди айыптоонун колдоно албастыгына көмөк болот деп эсептейт. Кыргыз Республикасынын Конституциясынын ченемдери белгилүү чөйрөнүн адамдарына күбө болбоо иммунитетин берип, алар макул болгон учурда аларды суракка алуу мүмкүнчүлүгүн жокко чыгарбайт жана адамдын өзүнө белгилүү маалыматты жеке өзүнүн жана жакын туугандарынын пайдасына колдонуу укугун жүзөгө ашыруусуна тыюу салуу катары каралышы мүмкүн эмес.

Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасынын өкүлү У.Т. Айтбаев кайрылуучу тараптын жүйөлөрү менен макул болду, ошону менен бирге, шектүүнүн, айыпкердин, соттолуучунун жакын туугандарын суракка алуунун тергөө тажрыйбасын изилдөө, тергөө жана соттук териштирүү мезгилинде жакын туугандарынын өзүлөрүнүн макулдугу менен алар далилдерди же адамдын алибисин, же иштин башка жагдайларын аныктоо үчүн суракка алынаарын көрсөттү деп белгиледи.

2017-жылдын
5-июлу
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ЧЕЧИМИ

№ 10-Р

Андан тышкары, Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 19-беренеси тергөөчүнү иштин жагдайын ар тараптан, толук жана объективдүү изилдөө үчүн ушул Кодексте каралган бардык чараларды көрүүгө, шектүүнүн, айыпкердин бетин ача турган да, жактоочу да, ошондой эле алардын жоопкерчилигин жеңилдетүүчү жана оордотуучу жагдайларды табууга милдеттендирет.

Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 192-беренесинде күбөнү жана жабырлануучуну суракка алуу тартиби көрсөтүлгөн. Кодекстин бул жобосу тергөөчүнүн күбө же жабырлануучуга алардын өздөрүн, же жакын туугандарынын кылмыш жасагандыгын бетин ачкан көрсөтүүлөрдү берүүдөн баш тартууга укуктуу экендигин түшүндүрүү милдетин бекитет.

Ошондой эле У.Т. Айтбаев, эгер шектүү, айыпкер, соттолуучу өзүн коргоо үчүн, анын жакын туугандарын суракка алуу жолу менен гана аныктыгы тактала турган алиби келтирсе же болбосо жакын туугандардын бири башка жакын тууганынын жазык жазасы берилүүчү жосун жасагандыгы жөнүндө билдирген болсо, бирок чындыкты аныктоо үчүн башка жакын туугандарды суракка алуу зарыл болсо, анда Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин колдонуудагы 60-беренесинин 4-бөлүгүнүн 7-пункту аларды иштин жагдайлары боюнча суракка алууга жол бербейт деп кошумча белгиледи. Ошону менен, адам бул маселенин объективдүү каралышы үчүн өзүнүн укуктарын жүзөгө ашыра албайт, ал эми Кыргыз Республикасынын Конституциясы ар кимдин укуктарынын корголушун кепилдеп турат. Андан тышкары, Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасынын өкүлү Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 60-беренесинин мурунку редакциясында шектүүнүн, айыпкердин, соттолуучунун жакын туугандары күбө катары суракка алынууга жатпайт деп каралган болуучу деп белгиледи. Бирок, эгер жакын туугандар көрсөтмө бергиси келишсе, алар ушул кодекстин эрежелери боюнча суракка алынат деген шилтемеси бар болуучу.

Баяндалганды эске алуу менен, У.Т. Айтбаев талашылып жаткан ченем Кыргыз Республикасынын Конституциясына карама-каршы келет деп эсептейт.

Ж.Баласагын атындагы Кыргыз улуттук университетинин юридикалык факультетинин «Жазык укугу жана процесс» кафедрасынын доценти Б.С. Батырбаев Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 16-беренесинин 1-бөлүгүндө камтылган мыйзам

2017-жылдын
5-июлу
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ЧЕЧИМИ

№ 10-Р

жана сот алдында жарандардын баары бирдей деген принципке ылайык жазык процессте жакын туугандыгы бар жарандар күбө болуу жана көрсөтмө берүү конституциялык укугунан ажыратылбашы керек деп белгиледи.

Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 26-беренесинин 5-пунктуна ылайык жеке өзүнө, жубайына жана жакын туугандарына каршы күбө катары өтүү жарандын милдети эмес, анын укугу болуп саналат.

Б.С. Батырбаевдин пикири боюнча, жакын туугандык жагдайы жарандардын жасалган кылмыштын жагдайлары тууралуу көрсөтмө берүү укуктарын чектебеши керек, анткени ал иштин жагдайларын ар тараптуу, толук жана объективдүү изилденишине көмөк болмок. Мында соттук териштирүүнүн жүрүшүндө алынган далилдерди баалоо сот тарабынан жүзөгө ашырылат. Ошону менен бирге, шектүүнүн, айыпкердин, соттолуучунун жакын туугандарынын көрсөтмөлөрүнүн жоктугу сот өндүрүшүн жүзөгө ашырууда тараптардын атаандаштыгы жана тең укуктуулугу принциптеринин бузулушуна алып келиши мүмкүн эмес.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы тараптардын жүйөлөрүн талкуулап, башка жактардын түшүндүрмөлөрүн угуп жана иштин материалдарын изилдеп чыгып, төмөнкүдөй тыянактарга келди.

1. “Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 19-беренесинин 4-бөлүгүнө ылайык, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы кайрылууда ченемдик-укуктук актынын конституциялуулугу күмөн саналган бөлүгүнө гана тийиштүү болгон предмет боюнча актыларды чыгарат.

Ошентип, бул иш боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын кароо предмети болуп төмөнкүдөй мазмундагы Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 60-беренесинин 4-бөлүгүнүн 7-пункту саналат:

«60-статья. Күбө

(4) Төмөндөгүлөр:

7) шектүүнүн, айыпкердин, соттолуучунун жакын туугандары күбө катары суракка алынышы мүмкүн эмес.».

2017-жылдын
5-июлу
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ЧЕЧИМИ

№ 10-Р

Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодекси 1999-жылдын 30-июнунда мыйзамдарда белгиленген тартипке ылайык кабыл алынган, 1999-жылы 21-июлда «Эркин Тоо» гезитинин №№ 59-62 сандарында жарыяланган, Кыргыз Республикасынын ченемдик-укуктук актыларынын Мамлекеттик реестринде катталган жана колдонуудагы акт болуп саналат.

2. Кыргыз Республикасынын Конституциясы адамдын укуктарын жана эркиндиктерин жогорку баалуулук деп эсептейт. Алар тике колдонулат, мыйзам чыгаруу, аткаруучу бийликтин жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын ишмердигинин маани-си менен мазмунун аныктайт (16-берененин 1-бөлүгү).

Көрсөтүлгөн конституциялык ченем адамдын жана жарандын укуктарын жана эркиндиктерин деталдаштырып регламенттөө аркылуу, анын ичинде жазык-процесстик мыйзамдарда жагымдуу укуктук чөйрөнү түзүүгө багытталган.

Аталган конституциялык жобо Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 26-беренесинин 5-бөлүгү менен тутумдаш байланышта турат, ага ылайык эч ким жеке өзүнө, жубайына жана мыйзам менен аныкталуучу жакын туугандарынын чөйрөсүнө каршы күбө катары өтүүгө милдеттүү эмес. Мыйзам менен көрсөтмө берүү милдетинен бошотуунун башка учурлары да белгилениши мүмкүн.

Кыргыз Республикасынын Конституциясынын көрсөтүлгөн жобосу өзүнө же жакын туугандарына, башкача айтканда күбөнүн иммунитети бар адамдарга каршы көрсөтмө ыктыярдуулук жана диспозитивдик принциптердин сакталышы менен гана берилиши мүмкүн.

Көрсөтүлгөн конституциялык ченемди жүзөгө ашырууда жазык-процесстик мыйзамдар менен өзүнө же ата-энеси, күйөөсү (аялы), балдары, асырап алуучулар, асыранды балдар, бир атадан жана бир энеден тараган жана атасы же энеси бөлөк болгон ага-ини жана эже-сиңди, чоң ата, чоң эне, таята, таене, неберелердин катарына кирген жакын туугандарына (Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 5-беренеси) каршы күбө катары өтүүгө кандайдыр бир мажбурлоого тыюу салынган.

Өзүнө же мыйзамда аныкталуучу жакын туугандарынын чөйрөсүнө каршы күбө катары өтпөө укугу инсандын өзгөчө орчунду мыйзамдуу кызыкчылыктарынын жаатына кирет.

2017-жылдын
5-июлу
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ЧЕЧИМИ

№ 10-Р

Адамга күбө иммунитетин ыйгарып берүү адамдын, жарандын укуктары жана эркиндиктерин сакталышынын орчундуу шарттарынын бири болуп саналат, алардын катарына адамдын жана жарандын кепилдиктерин орноткон жана соттук процедуранын жардамы менен бузулган укуктарды калыбына келтирүү мүмкүнчүлүгүн берген калыс соттук териштирүүгө болгон укук да кирет.

Күбөнүн кол тийбестигин укуктук жөнгө салуу жеке адамдарды коргоо жана суракка алууга байланышкан аракеттерди жасоодо укуктардын жана эркиндиктердин артыкбаш чектелүүсүн болтурбоо үчүн тиешелүү укуктук механизмдерди колдонууну болжойт. Демек, мыйзамда орнотулуучу чаралардын мүнөзү жана мазмуну конституциялык маанилүү баалуулуктарды коргоо максаттары менен гана шартталбастан, шектүүнүн, айыпкердин, соттолуучунун жакын туугандарын суракка алуунун натыйжасында жаралуучу кесепеттердин адекваттуулугунун талаптарынан да келип чыгып аныкталышы керек.

Күбөнүн иммунитети мыйзам алдында баары бирдей деген принциптен өзгөчөлүк болуп саналат жана жазык иш боюнча белгилүү категориядагы адамдарга укуктук кол тийбестиктин өзгөчө укугун берүүдө жана аларга жазык иш боюнча көрсөтмө берүүдөн баш тартуу укугун ыйгарып берүүдө турат. Кыргыз Республикасынын Жазык кодексинин 331-беренесине карата эскертүүдө адам жеке өзүнө, жубайына же жакын туугандарына күбө катары өтүүдөн баш тартуу үчүн жазык жоопкерчилигине тартылбайт деп белгиленген. Бул ченемди өзүн айыптоого жана өзүнө, жубайына же жакын туугандарына каршы көрсөтмө берүүгө мажбурлоого каршы укуктук кепилдик катары кароо керек. Мында, бул конституциялык орнотмолор 1966-жылдын 16-декабрындагы Атуулдук жана саясий укуктар жөнүндө эл аралык пактынын 14-беренесинин 3-бөлүгү менен өз ара шайкеш келет, ага ылайык ар ким ага ар кандай жазык айыбын тагууну кароодо жеке өзүнө каршы күбө катары өтүүгө же өзүн күнөөлүү деп таануурга мажбурланышы мүмкүн эмес. Башка сөз менен айтканда, ар ким, айыпкерди кошкондо, аны кылмыш жасоодо далилдеген күбө катары өтүү милдетинен бошотулат.

Демек, жарандарды жеке өзүнө, жубайына жана жакын туугандарына каршы күбө катары өтүү милдетинен бошотуп, мыйзам чыгаруучу адамды өзүнө жана жакын туугандарына зыян келтирүүгө мажбурлоонун мүмкүн эместиги жөнүндө адеп түшүнүктөрүнө ылайык юридикалык көрсөтмөлөрдү орноткон.

2017-жылдын
5-июлу
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ЧЕЧИМИ

№ 10-Р

3. Жазык процессте иш боюнча өзүнө белгилүү болгон жагдайлар жөнүндө көрсөтмө берүү үчүн чакырылган адам күбө деп табылат (Кыргыз Республикасынын жазык-процесстик кодексинин 60-беренесинин 1-бөлүгү). Күбө жазык процессте орчундуу адам болуп саналат. Анын көрсөтмөлөрү далилдерди чогултуунун кеңири жайылган ыкмасы болуп саналат, алардын жардамы менен кылмышты жасоодо аныкталууга тийиш көптөгөн жагдайлар аныкталышы мүмкүн. Адамдын өзүнө белгилүү жана жазык иш боюнча аныкталууга тийиш жагдайлар тууралуу маалымат берүүсү көп учурда жасалган кылмыш, анын деталдары, ошондой эле зарыл болгон далилдерди кайсы жерден алуу мүмкүндүгү тууралуу негизги маалымат булагы катары кызмат кылат.

Тергөө жана жазык иш боюнча чындыкты аныктоо үчүн мааниси бар кандайдыр бир жагдайлар жөнүндө кабары бар же кабардар болушу мүмкүн ар кандай юридикалык жактан кызыкчылыгы жок адам күбө катары чакырылышы мүмкүн.

Жалпы эреже боюнча ыйгарымдуу кызмат адамы суракты жүргүзүү үчүн адамды чакырткандан тарта ал күбө деген процесстик статуска ээ болот жана ушул эле учурдан тарта ага жазык-процесстик мыйзамдарда каралган бир катар укуктар менен милдеттер ыйгарылат да, милдеттерди аткарбоо үчүн жоопкерчиликтүү болот. Андан тышкары, иш боюнча кандайдыр бир фактыларды билген адам суракка өзүнүн демилгеси менен келиши мүмкүн. Бул учурда адам ага анын укуктары менен милдеттери түшүндүрүлгөндөн тарта күбө деген процесстик статуска ээ болот.

4. Күбөнүн статусу анын иш боюнча көрсөтмө берүү мүмкүнчүлүгү менен аныкталат. Шектүүнүн, айыпкердин, соттолуучунун жакын туугандарын күбө катары суракка алууга салынган тыюу, алар тигил же бул маалыматты жарыкка чыгарууга кызыкдар болгон учурда алардын тиешелүү көрсөтмө берүү укугу чектелбеши керек. Демек, мындай ниетти билдирген адамдар тиешелүү өтүнүчүн берген учурда тергөө органдары жана соттор алардын күбө катары өтүүсүнөн баш тартууга укугу жок.

Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 60-беренесинин 5-бөлүгүндө орнотулган эреже буга карата күбө болуп саналат, ага ылайык суракка алынууга тыюу салынган адамдар көрсөтмө бергиси келсе, анда алар ушул Кодекстин эрежелери боюнча суракка алынат. Мында, алтынчы пунктка туура эмес шилтеменин жасалышы «Кыргыз Республикасынын айрым мыйзам

2017-жылдын
5-июлу
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ЧЕЧИМИ

№ 10-Р

актыларына өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө» Кыргыз Республикасынын 2009-жылдын 17-июлундагы Мыйзамы менен Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 60-беренесинин 4-бөлүгүнө толуктоолорду киргизүүдө аталган Кодекстин көрсөтүлгөн беренесинин 5-бөлүгүнүн шилтемесинин маанисине карабай пункттардын номурлары жылышып, ченем жаратуучу техниканын талаптарынын бузулушунун натыйжасы болуп эсептелет.

Көрсөтүлгөн Мыйзамга берилген түшүндүрмө кат баяндалганга далил болуп саналат, ага ылайык түзөтүүлөр сот арачыларына гана тиешелүү болуучу жана талашылып жаткан ченемдин жоболорун өзгөртүү максатын көздөгөн эмес.

Ага ылайык, талашылып жаткан ченем Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 60-беренесинин 5-бөлүгү менен тутумдаш байланышта каралышы жана колдонулушу керек.

Ошону менен бирге, пайда болгон укуктук күмөндүүлүк мыйзам чыгаруучудан жогоруда баяндалган көз караштарды эске алуу менен тиешелүү түзөтүүлөрдү киргизүүнү талап кылат.

Ошентип, Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 60-беренесинин 4-бөлүгүнүн 7-пунктун күбөлөргө процесстик коргоо чараларынын колдонулушунун мыйзамдуулук кепилдиктерин орнотуу катары түшүнүү керек жана көрсөтмө берүүгө тыюу, ошондой эле адамдын көрсөтмө берүү укугун жүзөгө ашыруу үчүн тоскоолдук катары каралышы мүмкүн эмес.

5. Калыс соттук териштирүү тараптарга бирдей мүмкүнчүлүктөрдү камсыздоо, соттук процесстин атаандаштыгы прицибин сактоонун кепилдиги болуп саналат.

Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 99-беренесинин 3-бөлүгүндө каралган тараптардын атаандаштыгы жана тең укуктуулугунун негизинде адилет сотту жүзөгө ашыруу принцибине жараша сот ишти кароодо соттук териштирүүнүн катышуучуларынын укуктарынын теңдигин бардык учурларда камсыздоого милдеттүү. Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын 2014-жылдын 21-февралындагы Чечиминде белгиленгендей тараптардын аттаандаштыгы жана тең укуктуулугу жөнүндө конституциялык жобо сот процессинде тараптар болуп саналган соттук териштирүүнүн карама-каршы процесстик позицияларында болгон тараптары менен катышуучуларына тең укук берүү талаш-тартышты жүргүзүүгө мүмкүндүк берет, аларга

2017-жылдын
5-июлу
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ЧЕЧИМИ

№ 10-Р

тең укуктук мүмкүнчүлүктөрдү камсыз кылат жана ага ылайык соттук териштирүүдө чыныгы атаандаштыкка мүмкүндүк берет.

Жазык сот өндүрүшүнө карата колдонуу жагында, сот соттук отурумда изилденген далилдердин негизинде ишти чечип, бул иште колдонулууга тийиштүү укук ченемдери, аныкталган фактылар тууралуу жана жазык куугунтугу жүргүзүлгөн адамдарга карата аларды соттоо же актоо тууралуу тыянактарды чыгарат.

Баяндалганга карата, шектүүнүн, айыпкердин жана соттолуучунун жакын туугандарынын ыктыярдуу күбөлүк көрсөтмөлөрүн пайдаланууну зарылдыгы айыптоо жана коргоо тараптарына бирдей укуктарды ыйгаруу жолу менен атаандаштык жана тең укуктуулук принциптерин жүзөгө ашыруу курамынын бири болуп саналат.

Ошентип, шектүүнүн, айыпкердин, соттолуучунун жакын туугандары иш боюнча өзүнө белгилүү болгон маалымат тууралуу көрсөтмө берүү мүмкүнчүлүгүнөн ажыратылбашы керек.

Жогоруда баяндалгандын негизинде, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 97-беренесинин 6-бөлүгүнүн 1-пунктун, 8-, 9- жана 10-бөлүктөрүн, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 46-, 47-, 48-, 51- жана 52-беренелерин жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы

Ч Е Ч Т И:

1. Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 60-беренесинин 4-бөлүгүнүн 7-пункту шектүүнүн, айыпкердин, соттолуучунун жакын туугандарын, алардын көрсөтмө берүү ниети болгон учурда суракка алууга жол бербеген бөлүгүндө Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 26-беренесинин 5-бөлүгүнө карама-каршы келет деп таанылсын.

2. Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 60-беренесинин 4-бөлүгүнүн 7-пункту Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 99-беренесинин 3-бөлүгүнө карама-каршы келбейт деп таанылсын.

3. Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши ушул Чечимдин жүйөлөштүрүүчү бөлүгүнүн 4-пунктуна ылайык, Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 60-беренесинин 5-бөлүгүнө тиешелүү өзгөртүү киргизсин.

2017-жылдын
5-июлу
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ЧЕЧИМИ

№ 10-Р

4. Чечим акыркы жана даттанылууга жатпайт, жарыяланган учурдан тартып күчүнө кирет.

5. Чечим бардык мамлекеттик органдар, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары, кызмат адамдары, коомдук бирикмелер, юридикалык жактар жана жеке жактар үчүн милдеттүү жана республиканын бүткүл аймагында аткарылууга тийиш.

6. Бул чечим мамлекеттик бийлик органдарынын расмий басылмаларында, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын расмий сайтында жана «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын Жарчысында» жарыялансын.

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫ

2017-жылдын
16-марты
Бишкек шаары

№01-П

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын «Жаран Жамалдин Оморовдун кайрылуусун өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө» 2017-жылдын 10-январындагы №01 аныктамасын жокко чыгаруу жөнүндө Жамалдин Оморовдун даттануусун кароо жөнүндө

Ч Е Ч И М И

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын төмөнкү курамы: төрагалык кылуучу – судья Э.Т. Мамыров, судьялар К. Абдиев, Ч.А. Айдарбекова, М.Р. Бобукеева, М.Ш. Касымалиев, К.М. Киргизбаев, Э.Ж. Осконбаев, Ч.О. Осмонова, Ж.И. Саалаевдин, соттук отурумдун катчысы М.Э. Төлөбалдиевдин катышуусунда «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык мыйзамынын 28-беренесинин 5-бөлүгүн жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын «Жаран Жамалдин Оморовдун кайрылуусун өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө» 2017-жылдын 10-январындагы № 01 аныктамасын жокко чыгаруу жөнүндө Жамалдин Оморовдун даттануусун соттук отурумда карап чыкты.

Жаран Жамалдин Оморовдун даттануусун жана ага тиркелген материалдарды изилдеп чыгып, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы

Т А П Т Ы:

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына 2016-жылдын 28-ноябрында Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 378-беренесинин 2-бөлүгүнүн «Тараптардын келбей калышы ишти карап чыгууга тоскоолдук кылбайт» деген ченемдик жобосу Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 40-беренесинин 1-бөлүгүнө, 99-беренесинин 1-, 2-, 3-бөлүктөрүнө, 101-беренесинин 1-бөлүгүнө карама-каршы келет деп табуу жөнүндө Ж. Оморовдун өтүнүчү келип түшкөн.

Кайрылуучу өтүнүчүндө 2012-жылдын 11-апрелиндеги Ош областтык Кара-Кулжа райондук сотунун токтомуна жана

2017-жылдын
16-марты
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№01-П

2012-жылдын 20-сентябрындагы Ош областтык сотунун жазык иштери жана административдик укук бузуулар жөнүндө иштер боюнча соттук коллегиясынын өкүмүнө нааразычылыгын билдирип, көзөмөл иретинде Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна кайрылганын көрсөтөт.

Келтирилген көзөмөл арызынын негизинде, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун судьясы, коллегиянын соттук жыйналышын 2012-жылдын 20-декабрына дайындоо тууралуу 2012-жылдын 16-ноябрында токтом кабыл алгандыгын, аталган токтомдун 2-пунктуна ылайык, сот жыйналышы боло тургандыгы жөнүндө айыптоочу жана жактоочу тараптарга кабар берилсин деп көрсөтүлгөндүгүн, бирок арызданууучуга жана анын жактоочусуна эч кандай кабар келбегендигин, анын натыйжасында арызданууучу жана анын жактоочусу сот отурумуна катышпай калышканын билдирет. Ошондон улам, жогоруда аталган Ош областтык сотунун өкүмү жокко чыгарылып, Кара-Кулжа райондук сотунун токтому күчүндө калтырылганын, ал эми арызданууучунун көзөмөл арызы канааттандыруусуз калтырылганын белгилейт.

Мындан сырткары, арызданууучу, райондук жана областтык сотторунун актылары менен укугу бузулган жарандар, мыйзам чегинде өз укуктарын коргоо максатында көзөмөл иретинде Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна кайрылууга мажбур болушат деп көрсөтөт. Бирок көзөмөл арыздары боюнча сот отуруму кайсыл күнү боло тургандыгы тууралуу маалыматты алышпай, сот отурумуна катышпай калышып, ошонун кесепетинен Жогорку соттун судьялары Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 378-беренесинин 2-бөлүгүн жетекчиликке алып, ишти бир тараптуу карап, мыйзамсыз актыларды кабыл алып жаткандыгын билдирет.

Ошондой эле кайрылуучу, Кыргыз Республикасынын Жарандык процесстик кодексинин 125-, 126-беренелерин мисал катары белгилеп, анда чакыруу катты жана кабарды тараптарга жеткирүү тартиби так жана мазмуну түшүнүктүү көрсөтүлгөнүн, ал эми Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин конституциялуулугун талашып жаткан ченемдин жобосунда көзөмөл инстанциясындагы сотто ишти карай турган күн жана убактысы жөнүндө тараптарга маалыматты жеткирүү жана ошол маалыматты албагандыгы жөнүндө так жана мазмундуу тартиби көрсөтүлбөгөнүн белгилейт.

2017-жылдын
16-марты
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№01-П

Ошондуктан, Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 378-беренесинин 2-бөлүгүндөгү «Тараптардын кел-бей калышы ишти карап чыгууга тоскоолдук кылбайт» деген ченемдик жобону Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 40-беренесинин 1-бөлүгүнө, 99-беренесинин 1-, 2-, 3-бөлүктөрүнө, 101-беренесинин 1-бөлүгүнө карама-каршы келет деп таап берүүнү өтүнгөн.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 24-беренесин, 25-беренесинин 3-бөлүгүнүн 8-, 9-пункттарын, 28-беренесинин 2-бөлүгүн, 3-бөлүгүнүн 1-пунктун жана 5-бөлүгүн жетекчиликке алып, 2017-жылдын 10-январындагы № 01 аныктамасы менен төмөнкүдөй негиздер боюнча өтүнүчтү өндүрүшкө кабыл алуудан баш тарткан.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы, кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуу маселесин чечүүдө, кайрылуунун мазмуну жана таризи «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык мыйзамдын талаптарына ылайык келүүсүн аныктайт. Аталган конституциялык мыйзамдын 25-беренеси кайрылууга коюлуучу жалпы талаптарды бекитет жана бул берененин 8-, 9-пункттарына ылайык кайрылууда конкреттүү, конституциялык мыйзамда көрсөтүлгөн кайрылууну кароо негиз-дери, кайрылуучунун коюлган маселе боюнча көз карашы жана аны Конституциянын ченемдерине шилтеме менен укуктук негиздемеси көрсөтүлүүгө тийиш. Мындай талаптар өз учурунда, конституциялуулугу талашылып жаткан ченемдин жобосу тууралуу кайрылуучунун шектери объективдүү негиздемелер менен чыңдалышы жана так айкындалышы керек экендигин билдирет.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын 2014-жылдын 25-сентябрындагы токтомуна ылайык, Кыргыз Республикасынын Конституциясында камтылган абстракттуу конституциялык көзөмөл конкреттүү окуядан тышкары ченемдик укуктук актынын же анын ченеминин конституциялуулу-гун текшерүү, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын экинчи бөлүмүндө көрсөтүлгөн адамдын жана жарандын укуктары менен эркиндиктерин талаш туудурган ченем козгогон учурда гана мүм-күн экендигин белгилейт.

2017-жылдын
16-марты
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№01-П

Ал эми жаран Ж. Оморов конституциялуулугу талашылып жаткан Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 378-беренесинин 2-бөлүгүнүн жобосу Кыргыз Республикасынын Конституциясы менен белгиленген адамдын жана жарандын кайсыл укуктарын жана эркиндиктерин кантип бузуп жаткандыгын конкреттүү түрдө көрсөткөн эмес.

Мындан тышкары, судьялар коллегиясы кайрылууда көрсөтүлгөн жүйөөлөрдү изилдеп чыгып, талашып жаткан ченемдин Кыргыз Республикасынын Конституциясына ылайык келүүсү жөнүндөгү маселеде күмөндүүлүктүн жок экендигин белгилейт. Ал эми, жогоруда аталган конституциялык Мыйзамдын 24-беренесине ылайык, күмөндүүлүктүн пайда болуусу Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасында каралуучу иштин негизи болуп саналат.

Жогоруда баяндалгандардын негизинде судьялар коллегиясы кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө аныктаманы кабыл алган.

Ж. Оморов Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 10-январындагы № 01 аныктамасы менен макул болбостон Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына 2017-жылдын 14-февралында даттануу менен кайрылган.

Даттанууда арыздануучу Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 378-беренесинин 2-бөлүгүнүн «Тараптардын келбей калышы, ишти карап чыгууга тоскоолдук кылбайт» деген укуктук жобосун судьялар жетекчиликке алып, тараптардын бирөөсүн соттук процесске катыштырбаганы сот адилеттигин ишке ашырууда адамдын жана жарандын сырттан жүргүзүлгөн эмес, ачык соттук териштирүүгө, соттук процесске катышууга жана сот өндүрүшүндө атаандаштык жана тең укуктук шарттарына ээ деген Кыргыз Республикасынын Конституциясында көрсөтүлгөн укуктардын бузулушуна алып келет жана бул укуктардын бузулушунун натыйжасында Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 40-беренесинин 1-бөлүгүндө каралган ар бирөөнүн пайдубалдык укугу катары бекитилген соттук коргонуу укугу чектелет деп белгилейт. Ушул себептен, Ж. Оморов өзүнүн өтүнүчүндө Кыргыз Республикасынын Конституциясында белгиленген адамдын жана жарандын кайсыл укуктары жана эркиндиктери кантип бузулуп жатканы конкреттүү түрдө көрсөтүлгөн деп жана Кыргыз

2017-жылдын
16-марты
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№01-П

Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы өтүнүчтү өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартууда анын маани-маңызына терең баа бербей чыгарган тыянагы негизсиз деп эсептейт.

Мындан тышкары, Ж. Оморов судьялар коллегиясынын анын өтүнүчүндө талаш болуп жаткан укуктук ченемдин Конституцияга ылайык келүүсү жөнүндөгү маселеде күмөндүүлүктүн жоктугу тууралуу тыянагы менен макул болбой, анын өтүнүчүндө көрсөтүлүп жазылгандарга караганда Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун судьялары ишти кароодо аны жана анын адвокатын катыштырбай, алардын конституциялык укугун бузуп ишти караганы, сот акыйкаттыгынын принциптерин, адамдын жана жарандын укуктарын сактабастан, сот адилеттигин ишке ашырууга жол берген Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 378-беренесинин 2-бөлүгүнүн жоболорунда күмөндүүлүктүн бар экендигин белгилейт.

Баяндалгандын негизинде, Ж. Оморов Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 10-январындагы № 01 аныктамасын жокко чыгарууну жана Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 378-беренесинин 2-бөлүгүнүн «Тараптардын келбей калышы ишти карап чыгууга тоскоолдук кылбайт» деген ченемдик жобону Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 40-беренесинин 1-бөлүгүнө, 99-беренесинин 1-, 2-, 3-бөлүктөрүнө, 101-беренесинин 1-бөлүгүнө карама-каршы келет деп таап берүүнү өтүнөт.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы арызданууучунун жүйөөлөрүн жана судьялар коллегиясынын өтүнүчтү өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуунун негиздерин талкуулап, төмөнкүдөй тыянакка келди.

Сот өндүрүшүнүн тараптардын атаандаштыгынын жана тең укуктуулугунун негизинде жүзөгө ашырылышын кепилдеген конституциялык принциптерди жана иштин жагдайын ар тараптан, толук жана объективдүү изилдөө тууралуу жазык процессинин принциптерин ишке ашыруу максатында Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик мыйзамы соттук териштирүүдө тараптардын катышуу тартибин бекиткен.

Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин талаптарына ылайык сотто ишти териштирүү тараптардын катышуусу менен жүргүзүлөт. Ошол эле учурда аталган мыйзамдын

2017-жылдын
16-марты
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№01-П

талашылып жаткан ченемдик жобосу Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна ишти тараптардын катышуусуз кароого мүмкүндүк берет. Ушул себептен Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы кайрылуучу Ж.Оморов коюп жаткан маселеде ченемдик жобонун Конституцияга ылайык келеринде күмөн бар экендигин белгилейт.

Кайрылуучу Ж.Оморовдун өтүнүчү "Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө" конституциялык мыйзамдын 24-, 25-, 28- беренелеринин талаптарына жооп бергенине байланыштуу, Ж.Оморовдун өтүнүчү конституциялык сот өндүрүшүнө кабыл алынууга жатат.

Жогоруда көрсөтүлгөндөрдүн негизинде, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 24-, 28-беренесинин 5-бөлүгүн, 51-беренесинин 1-бөлүгүн жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы

Т О К Т О М К Ы Л А Т:

1. Жаран Жамалдин Оморовдун Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын «Жаран Жамалдин Оморовдун кайрылуусун өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө» 2017-жылдын 10-январындагы № 01 аныктамасына келтирилген даттануусу канаттандырылсын, анын өтүнүчү өндүрүшкө кабыл алынсын.

2. Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын токтому акыркы, даттанууга жатпайт жана кол коюлгандан тартып күчүнө кирет.

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫ

2017-жылдын
22-марты
Бишкек шаары

№02-П

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын Аппараты жөнүндө жобону, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын Аппаратынын түзүмүн жана штаттык бирдигин бекитүү жөнүндө

Ч Е Ч И М И

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын аппаратынын ишмерлигин натыйжалуу уюштурулушу маселесин Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы отурумда карап чыгып, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык мыйзамынын 4-беренесинин 2-бөлүгүнүн 1-пунктуна ылайык,

ТОКТОМ КЫЛДЫ:

1. Төмөнкүлөр бекитилсин:

- Конституциялык палатанын Аппараты жөнүндө жобо 1-тиркемеге ылайык;
- Конституциялык палатанын Аппаратынын түзүмү 2-тиркемеге ылайык;
- Конституциялык палатанын Аппаратынын штаттык бирдиги отуз бир мамлекеттик кызматкер болуп, кенже тейлөөчү персонал 9 адам болуп.

2. Конституциялык палатанын Аппаратынын түзүмү жана штаттык бирдиги 2017-жылдын 24-апрелинен тарта күчүнө кирсин.

3. Төмөнкүлөр күчүн жоготту деп таанылсын:

- Конституциялык палатанын 2013-жылдын 9-июлундагы № 1 токтомунун үчүнчү – төртүнчү абзацтары 2017-жылдын 24-апрелинен тарта;
- Конституциялык палатанын 2013-жылдын 9-июлундагы № 1 токтомунун 1-пунктунун бешинчи абзацы.

4. Ушул токтом кол коюлган учурдан тарта күчүнө кирет.

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫ

Тиркеме 1

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН АППАРАТЫ ЖӨНҮНДӨ ЖОБО

1. Жалпы жоболор

1. Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын Аппараты (андан ары – Аппарат) «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палдатасы жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык мыйзамынын 55-беренесине ылайык анын ишмерлигин камсыз кылуу үчүн түзүлгөн Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын (андан ары – Конституциялык палата) туруктуу иштеген органы болуп саналат.

2. Аппараттын Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик герби менен мамлекеттик жана расмий тилдерде өзүнүн аталышы болгон атайын бланкы болот.

3. Аппарат өзүнүн ишинде Кыргыз Республикасынын Конституциясы, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палдатасы жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык мыйзамы, Кыргыз Республикасынын мыйзамдары, башка ченемдик укуктук актылар, Кыргыз Республикасы катышуучусу болуп эсептелген, мыйзамда белгиленген тартипте күчүнө кирген эл аралык келишимдер, Конституциялык палатанын Регламенти, ошондой эле ушул Жобо менен жетекчилик кылат.

4. Аппарат ыйгарым укуктарына кирген маселелер алкагында өзүнүн ишин Кыргыз Республикасынын Президентинин, Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн жана башка мамлекеттик бийлик органдарынын Аппараттары менен өз ара байланышта жүзөгө ашырат.

5. Аппаратка жалпы жетекчиликти Конституциялык палатанын төрагасы (төрайымы) жүзөгө ашырат.

6. Аппарат жөнүндө жобону, Аппараттын түзүмүн жана штаттык бирдигин Конституциялык палата бекитет.

2. Аппараттын негизги милдеттери жана функциялары

7. Аппараттын негизги милдети Конституциялык палатанын кадрдык, уюштуруучулук, илимий-аналитикалык, маалымат-

маалымдамалык, материалдык-техникалык жана башка жактан камсыздалышын жүзөгө ашыруу болуп саналат.

8. Аппарат өзүнө алган милдеттерин чечүү үчүн өз ыйгарым укуктар алкагында төмөнкүдөй функцияларды ишке ашырат:

1) Конституциялык палатанын дарегине кайрылууларды алдын ала тартипте жана Конституциялык палатанын судьяларынын иликтөөсү талап кылынбаган маселелерге тиешеси болбогон учурда карайт;

2) Конституциялык палатанын судьялар коллегиясынын отурумдарын жана Конституциялык палатанын уюштуруучулук, аналитикалык, маалыма-маалымдамалык жана документациялык жактан камсыздалышын, Конституциялык палатанын төрагасынын (төрайымынын), анын орун басарларынын тапшырмаларын аткарылышын жүзөгө ашырат;

3) Конституциялык палатада иштерди кароого даярдоону Регламенттин талаптарына ылайык жүзөгө ашырат;

4) Регламенттин талаптарына ылайык эксперттик-аналитикалык иштерди жүзөгө ашырат;

5) Илимий-аналитикалык, маалымат-маалымдамалык жана башка материалдарды, анын ичинде жергиликтүү жана чет өлкөлүк конституциялык мыйзамдар, чет өлкөлүк соттук тажрыйба, конституциялык юстициянын тажрыйбасы туурасында материалдарды даярдоону жүзөгө ашырат;

6) судьяларга ишти жана башка маселелерди жыйналыштарда жана кеңешмелерде кароого даярдоодо көмөк көрсөтөт;

7) Конституциялык палатанын актыларын жана өзүнүн корреспонденциясын жол-жоболоштурууну, жөнөтүүнү жана жарыялоону белгиленген тартипте жүзөгө ашырат;

8) каралып бүткөн иштердин сакталышын белгиленген тартипте камсыздайт;

9) «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын Жарчысын» басып чыгарууга байланыштуу иштерди уюштурат;

10) чет өлкө мамлекеттеринин конституциялык контролдоо органдары менен өз ара иштешүүнү, Конституциялык палатада чет өлкө делегацияларын, мамлекеттик жана саясий ишмерлерди, эл аралык уюмдардын өкүлдөрүн кабыл алууну, Конституциялык палатанын судьяларынын жана делегацияларынын чет өлкө иш сапарларын даярдоону, протоколдук маселелерди чечүүнү камсыздайт;

11) конституциялык сот өндүрүшү менен байланышпаган маселелер боюнча жарандарды кабыл алат;

12) Конституциялык палатынын ишмердүүлүгүнүн юридикалык коштоосун жүзөгө ашырат;

13) Конституциялык палатанын ишмердүүлүгүн каржылоо боюнча бюджеттик сунуштарды түзүү үчүн, Конституциялык палатанын чыгымдар сметасын аткаруу үчүн зарыл болгон материалдарды даярдайт, финансылык отчётту белгиленген тартипте түзөт жана тапшырат;

14) Конституциялык палатанын бухгалтердик эсебин, мүлктүн, каражаттардын жана товардык-материалдык баалуулуктардын эсебин жүргүзөт, Конституциялык палатанын банк операцияларын, каражаттары менен товардык-материалдык баалуулуктардын иштетилишине байланыштуу операцияларды жасайт;

15) Конституциялык палатанын судьяларынын жана Аппарат кызматкерлеринин материалдык-техникалык, акча-каржы, чарбалык-тиричилик жактан камсыздалышын жүзөгө ашырат;

16) Конституциялык палатанын ишмердүүлүгүн программалык-техникалык жактан камсыздалышын, Конституциялык палатада заманбап компьютердик техниканы, байланыш каражаттарын, маалыматтык технологияларды киргизүү боюнча жумуштарды, Конституциялык палатанын расмий сайтын колдоону жүзөгө ашырат;

17) Конституциялык палатанын актыларынын аткарылуусун камсыз кылуу боюнча мамлекеттик органдардын ишмерлигин иликтейт, жалпылаштырат жана ага мониторинг жасайт;

18) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарын, маалымдама жана маалымат-аналитикалык материалдарды систематизациялоону жүзөгө ашырат;

19) Конституциялык палатаны зарыл болгон электрондук жана китеп түрүндөгү, жазылма басылмалар менен камсыз кылат, Конституциялык палатанын китепканасын системалуу түрдө толуктап жана тиешелүү абалда болушун кармап турат;

20) ички жана тышкы документ жүгүртмөсүн, иш жүргүзүүнү, купуя режимин жана мамлекеттик сырды түзгөн маалыматтардын корголушун сактоону жана башка колдонуудагы мыйзамдарга ылайык, мыйзам менен кайтарылуучу маалыматты сактоону камсыз кылат;

21) Конституциялык палатанын ишмердүүлүгүнө, колдонуудагы мыйзамдарга ылайык коомдук маалыматтын жеткиликтүү болушуна байланыштуу чараларды жүзөгө ашырат;

22) кадр маселелерин чечүүнү камсыз кылат;

23) Аппарат кызматкерлерин кайра даярдоону жана квалификациясын жогорулатууну уюштурат, кызматкерлер ичинде этикалык ченемдердин сакталышы боюнча жумуштарды алпарат;

24) Аппарат кызматкерлери ичинде бош мамлекеттик кызмат ордуна сынактарды өткөрүүнү уюштурат;

25) чет өлкөлүк мыйзам чыгаруучу органдары аппараттарынын иш тажрыйбаларын иликтөөнү, жалпылаштырууну жана ишке киргизүүнү жүзөгө ашырат;

26) Конституциялык палатанын ишмердүүлүгүн камсыз кылуу боюнча Конституциялык палатанын актылары менен башка функцияларды да жүзөгө ашырат.

3. Конституциялык палатанын Аппаратынын ишмердүүлүгүн уюштуруу

9. Аппаратка мамлекеттик жарандык кызмат жөнүндө мыйзамдарга ылайык, Конституциялык палатанын төрагасы (төрайымы) тарабынан дайындалуучу жана кызматынан бошотулуучу Аппараттын жетекчиси башчылык кылат.

10. Аппараттын жетекчиси Конституциялык палатанын төрагасынын (төрайымынын) тике башкаруусунда иштейт жана ушул Жободо белгиленген ыйгарымдары алкагында Конституциялык палатанын ыйгарым укуктарынын ишке ашырылуусун камсыздоо боюнча аткаруу, контролдук жана тескөөчү функцияларды аткарат.

11. Аппараттын жетекчиси болбогон учурда, Конституциялык палатанын төрагасы (төрайымы) анын милдеттерин Аппараттын башка кызмат адамына жүктөйт.

12. Аппарат жетекчиси:

1) Аппараттын милдеттерин жана функцияларын чечүү максатында мамлекеттик органдар жана алардын кызмат адамдары менен өз ара иштешет;

2) Аппаратты тике башкарууну жүзөгө ашырат, анын түзүмдүк бөлүмдөрүнүн натыйжалуу иштешин камсыз кылат, Аппараттын жана анын кызматкерлеринин ишмердүүлүгүн регламенттөөчү ченемдик документтерди берилген ыйгарым укуктар чегинде

бекитет, Аппаратка коюлган милдеттердин аткарылуусуна жеке жооптуу болот;

3) Конституциялык палатанын отурумдарын даярдоону жана өткөрүүнү камсыз кылуу боюнча, Конституциялык палата кабыл алган актыларды жана документтерди иштетип чыгуу боюнча иш-чараларды Аппараттын түзүмдүк бөлүмдөрү тарабынан жүзөгө ашырылуусун тескейт;

4) Аппараттын бир нече түзүмдүк бөлүмдөрүнүн карамагына тиешелүү маселелерди иштеп чыгуу боюнча макулдашылган жумуштарды уюштурат;

5) Конституциялык палатынан төрагасына (төрайымына), анын орун басарына Аппаратка жүктөлгөн милдеттердин аткарылышы жөнүндө баяндама жасайт, Аппараттын жумушу жөнүндө сунуштарды кароого киргизет, башка милдеттердин жана кызматтык тапшырмалардын аткарылышын уюштурат жана контролдойт;

6) Аппаратка коюлган милдеттерге ылайык жана Аппараттын (айрым бөлүмдөрүнүн) ишмердүүлүгүн өркүндөтүү боюнча Конституциялык палатанын ишмердүүлүгүн камсыздоо маселелерин кароодо Конституциялык палатанын судьялар отурумуна катышат;

7) Конституциялык палатанын төрагасынын (төрайымынын) кароосуна Аппараттын түзүмү жана штаты боюнча сунуштарды киргизет;

8) Конституциялык палатанын төрагасынын (төрайымынын) бекитүүсүнө Аппарат кызматкерлеринин штаттык ырааттамасынын долбоорун киргизет;

9) Аппарат кызматкерлерин мамлекеттик жарандык кызмат жөнүндө мыйзамдарга ылайык кызматка дайындайт жана кызматтан бошотот;

10) эмгек жөнүндө мыйзамдарга ылайык мамлекеттик кызматкер болуп саналбаган Аппарат кызматкерлерин кызматка дайындайт жана кызматтан бошотот;

11) кызматтык кеңешмелерди, зарыл болгон учурда Аппарат кызматкерлеринин же анын түзүмдүк бөлүмдөрүнүн жыйналышын өткөрөт, же өткөрүүнү уюштурат;

12) Аппарат кызматкерлерине карата белгиленген тартипте кызыктыруучу сыйлык берүүнү жана тартиптик чараларды колдонот;

13) Аппараттын ыйгарымдарына тийиштүү болгон маселелер боюнча аткарууга милдеттүү болгон буйруктарды чыгарат;

14) Конституциялык палатанын чечимдеринин аткаруу тажрыйбасын анализдөө боюнча ишти уюштурат, иштин жыйынтыгы боюнча Конституциялык палатанын төрагасын (төрайымын) жана судьяларды маалымдайт;

15) Аппарат кызматкерлеринин квалификациясын жогорулатуу боюнча ишти алып барат;

16) Конституциялык палатанын бюджетинин долбоорун даярдоону жана сунуштоону камсыз кылат;

17) Аппараттын чыгымдарынын сметасынын алкагында финансылык каражаттарды тескейт;

18) судьялар жана Аппараттын кызматкерлери үчүн сергек жана коопсуз эмгек шарттарын түзүү боюнча чараларды көрөт, ошондой эле алардын социалдык-тиричилик маселелерин чечүүгө көмөктөшөт;

19) судьяларды жана Аппарат кызматкерлерин кызмат жайлар, байланыш каражаттары жана оргтехника менен камсыздоого байланышкан маселелерди чечет;

20) Аппараттын түзүмдүк бөлүмдөрү жөнүндө жоболорду бекитет;

21) мыйзамдарда белгиленген учурларда Аппараттын өкүлдөрү үчүн ишеним катка кол коет;

22) мамлекеттик органдар, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары, ишканалар, мекемелер, уюмдар, чете өлкө мекемелери, эл аралык уюмдар, жарандар менен өз ара мамилелерде Аппараттын атынан чыгат;

23) Аппараттын түзүмдүк бөлүмдөрүнүн жетекчилери киргизген сунуштарды карайт, алар боюнча чечим кабыл алат, зарыл болгон учурда Конституциялык палатанын жетекчилигине баяндама жасайт;

24) Ыйгарымдарына тиешелүү маселелер боюнча буйруктарды чыгарат, Аппараттын ишмердүүлүгү жөнүндө системалуу түрдө Конституциялык палатага отчёт тапшырып турат, Аппаратка коюлган милдеттердин, Конституциялык палатанын тиешелүү мезгил ичиндеги иш планынын, Конституциялык палатанын чечимдеринин, Төраганын жана анын орун басарларынын тапшырмаларынын аткарылуусу жөнүндө Конституциялык палатанын төрагасын (төрайымын) ыкчам маалымдап турат;

25) Конституциялык палатанын төрагасынын (төрайымынын) буйруктарынын, тескемелеринин жана башка тапшырмаларынын аткарылышын көзөмөлүн жүзөгө ашырат;

26) Аппарат кызматкерлеринин өргүүлөрүнүн графигин бекитет;

27) Аппараттын милдеттерин жана функцияларын ишке ашыруу үчүн башка ыйгарым укуктарды жүзөгө ашырат.

13. Аппараттын кызматкерлери мамлекеттик жарандык кызматкерлер болуп эсептелет, мамлекеттик жарандык кызмат жөнүндө мыйзамдарга, ошондой эле эмгек жөнүндө мыйзамдарга ылайык Аппарат жетекчиси тарабынан кызмат ордуна дайындалышат жана кызмат ордунан бошотулушат.

4. Аппараттын ишмердүүлүгүн каржылоо

14. Аппараттын ишмердүүлүгүн каржылоо республикалык бюджеттин каражаттарынан жүргүзүлөт.

15. Аппарат жетекчиси Конституциялык палатанын ишмердүүлүгүн камсыздоого колдонулган каражаттар үчүн жеке жооптуу болот жана Конституциялык палатага аларды чыгымдалышы жөнүндө отчёт берет.

2017-жылдын
22-марты
Бишкек шаары

№03-П

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын «Кызыл-Кыя шаардык мэриясынын сунуштамасын өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө» 2017-жылдын 27-январындагы № 06 аныктамасын жокко чыгаруу тууралуу Кызыл-Кыя шаардык мэриясынын даттануусун канааттандырудан баш тартуу жөнүндө

ТОКТОМУ

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы курамында, төрагалык кылуучу – судья Э.Т. Мамыров, судьялар Ч.А. Айдарбекова, М.Р. Бобукеева, М.Ш. Касымалиев, К.М. Киргизбаев, А.О. Нарынбекова, Э.Ж. Осконбаев, Ж.И. Саалаевдин, соттук отурумдун катчысы С.А. Джолгокпаеванын катышуусунда «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык мыйзамынын 28-беренесинин 5-бөлүгүн жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын Кызыл-Кыя шаардык мэриясынын сунуштамасын өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө» 2017-жылдын 27-январындагы № 06 аныктамасын жокко чыгаруу тууралуу Кызыл-Кыя шаардык мэриясынын даттануусун соттук отурумда карап чыкты.

Кызыл-Кыя шаардык мэриясынын даттануусун жана ага тиркелген материалдарды изилдеп чыгып, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы

Т А П Т Ы:

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына 2016-жылдын 21-декабрында Кызыл-Кыя шаардык мэриясынан «Ош областынын Ноокат районундагы Ак-Булак айылдык кеңешин Кызыл-Кыя шаардык кеңешинин административдик баш ийүүсүнө өткөрүп берүү жөнүндөгү» Кыргыз ССРинин Жогорку Кеңешинин Президиумунун 1982-жылдын 11-ноябрындагы №4145-X Указынын 2-пунктун жана ага тиркеме болгон Кыргыз мамлекеттик жер долбоорлоо институтунун «Ош областынын Ноокат району жана эл депутаттарынын Кызыл-Кыя шаардык кеңешине

баш ийген аймактардын арасындагы чек аранын» сүрөттөлүшүн, «Ош областынын Ноокат районундагы Кулатов айылдык кеңешинин курамынан Ынтымак, Беш-Бурхан, Арык-Бою, Дөң-Маала, Акшар, Таш-Булак, Челекчи жана Ничке-Суу айылдарын алып чыгуу жана алардын базасында Ынтымак айылдык кеңешин түзүү жөнүндөгү» Кыргыз Республикасынын 1996-жылдын 5-июлундагы № 36 сандуу мыйзамын, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 8-беренесинин 2-бөлүгүнө, 74-беренесинин 2-бөлүгүнүн 6-пунктуна, 110-беренесинин 2-, 3-бөлүктөрүнө, 111-беренесинин 1-бөлүгүнө, 112-беренесинин 1-бөлүгүнө карама-каршы келет деп табуу жөнүндө сунуштама келип түшкөн.

Сунуштамада Кызыл-Кыя шаардык мэриясы 2005-жылы Кызыл-Кыя шаарынын администрациялык аймагына таандык болгон Жин-Жиген элдүү пунктундагы өндүрүштүк аянтка «Түштүк Кыргыз цемент» жабык акционердик коомуна караштуу болгон цемент заводунун курулушунун башталышы Кызыл-Кыя шаары менен Ноокат районунун ортосунда аталган жердин таандуулугу боюнча талаш жаратканын белгилейт. Бул маселе боюнча Жалал-Абад райондор аралык соту 2011-жылдын 12-августундагы чечиминде Кыргыз ССРинин Жогорку Кеңешинин Президиумунун 1982-жылдын 11-ноябрындагы № 4145-X сандуу Указы менен бекитилген Кыргыз мамлекеттик жер долбоорлоо институтунун «Ош областынын Ноокат району жана эл депутаттарынын Кызыл-Кыя шаардык кеңешине баш ийген аймактардын арасындагы чек аранын» сүрөттөлүшүнө басым жасап, Ноокат райондук прокуратурасынын бул маселе боюнча доо арызын канааттандырган.

Кызыл-Кыя шаардык мэриясы 2012-жылдын 10-июлунда Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик архивинен алынган расмий укук берүүчү документтерге таянып, Кыргыз ССРинин Жогорку Кеңешинин Президиумунун 1982-жылдын 11-ноябрындагы № 4145-X сандуу Указына тиркелген чек аралардын сүрөттөлүшү жана чиймеде Жин-Жиген элдүү пунктунун 20% гана Кызыл-Кыя шаардык кеңешинин администрациялык аймагына кирип, ал эми Жин-Жиген элдүү пунктунун 80%, Беш-Буркан Агартуу, Челекчи, Таш-Булак элдүү пунктары Кызыл-Кыя шаардык кеңешинин административдик аймагына кирбей Кыргыз ССРинин Жогорку Кеңешинин Президиумунун 1960-жылдын 20-октябрындагы Указы, 1965-жылдын 28-майындагы № 574-VI Указы, 1966-жылдын 22-августундагы № 866-VI Указы, 1975-жылдын 27-ноябрындагы

2017-жылдын
22-марты
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№03-П

№ 262-1Х Указы, 1982-жылдын 11-ноябрындагы № 4145-Х Указынын 1-бөлүмү менен дал келбей, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 8-беренесинин 2-бөлүгүнө, 74-беренесинин 2-бөлүгүнүн 6-пунктуна, 110-беренесинин 2-, 3-бөлүктөрүнө, 111-беренесинин 1-бөлүгүнө, 112-беренесинин 1-бөлүгүнө карама-каршы келет деп эсептейт.

Ошондой эле, Кызыл-Кыя шаардык мэриясы Кыргыз Республикасынын 1996-жылдын 5-июлундагы № 36 мыйзамы жогоруда аталган Кыргыз ССРинин Жогорку Кеңешинин Президиумунун указдарына дал келбей, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын көрсөтүлгөн беренелерине каршы келээрин жана Беш-Бурхан, Агартуу (Дөң-Маала, Акшар, Ничке-Суу), Челекчи, Таш-Булак элдүү пункттарында жашаган адамдардын Конституциянын 110-беренесинде, 112-беренесинин 1-бөлүгүндө, 52-беренесинде аныкталган укуктары бузулгандыгын, тактап айтканда Беш-Бурхан, Агартуу (Дөң-Маала, Акшар, Ничке-Суу), Челекчи, Таш-Булак, Арык-Бою элдүү пункттары Кызыл-Кыя шаардык кеңешинин администрациялык аймагына таандык болуп, ал эми Ош областынын Ноокат районундагы Кулатов айылдык кеңешинин курамына таандык эмес экендигине карабай, Кулатов айылдык кеңешинин курамынан алып чыгып, алардын базасында Ынтымак айылдык кеңешин түзүп жаткандыгын белгилейт.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык мыйзамдын 28-беренесинин 2-бөлүгүн, 3-бөлүгүнүн 1-пунктун жана 5-бөлүгүн жетекчиликке алып, 2017-жылдын 27-январындагы № 06 аныктамасы менен төмөнкүдөй негиздер боюнча сунуштаманы өндүрүшкө кабыл алуудан баш тарткан.

Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 97-беренесинин 6-бөлүгүнө, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык мыйзамдын 18-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы мыйзамдар жана башка ченемдик укуктук актылар Конституцияга карама-каршы келген учурда аларды Конституцияга ылайык эмес деп табат. Жогоруда аталган конституциялык мыйзамдын 19-беренесинин 2-бөлүгүнө ылайык, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы талаштагы ченемдик укуктук актынын

конституциялуулугун текшерүүдө материалдык жана формалдык контролду жүзөгө ашырат. Материалдык контрол бул талаштагы мыйзамды жана башка ченемдик укуктук актыларды мазмуну боюнча Конституцияга ылайык келүүсүн текшерүү болуп саналат. Ал эми формалдык контрол аларды таризи, кабыл алуу, кол коюу, жарыялоо жана колдонууга киргизүү тартиби боюнча текшерүү дегенди билдирет.

Кыргыз Республикасынын колдонуудагы Конституциясы күчүнө киргенге чейин кабыл алынган мыйзамдардын жана башка ченемдик укуктук актылардын конституциялуулугун текшерүү бир гана алардын мазмуну боюнча жүргүзүлүшү мүмкүн.

Ченемдери талашылып жаткан Кыргыз ССРинин Жогорку Кеңешинин Президиумунун 1982-жылдын 11-ноябрындагы № 4145-X Указы жана Кыргыз Республикасынын 1996-жылдын 5-июлундагы № 36 мыйзамы алар кабыл алынган учурда колдонууда болгон Кыргыз ССРинин 1978-жылдагы жана Кыргыз Республикасынын 1993-жылдагы конституциялары менен бекитилген жол-жоболордун негизинде жана Кыргыз Республикасынын колдонуудагы Конституциясы күчүнө киргенге чейин кабыл алынгандарына байланыштуу алардын конституциялуулугун текшерүү мазмуну боюнча жүргүзүлөт.

Кайрылуучунун пикири боюнча жогоруда аталган ченемдик укуктук актылар администрациялык-аймактык бөлүштүрүү маселелерин адилетсиз жөнгө салышкан. Ошондой эле сунуштамада талаштагы ченемдик укуктук актылардын Конституцияга ылайык эместиги жөнүндө укуктук негиздеме берилген эмес.

«Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык мыйзамдын 19-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы конституциялык контролду жүзөгө ашырууда укук маселелерин гана чечет. Ал эми адилеттик, саясий, маданий, адеп-ахлак, моралдык категориядагы коомдук мамилелерди укук тарабынан баалоо мүмкүн эмес.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы талаштагы ченемдик укуктук актылардын Конституцияга ылайык келүүсү жөнүндөгү маселеде күмөндүүлүктүн жок экендигин жана администрациялык-аймактык бөлүштүрүү маселелеринин адилеттиги тууралуу иштерди конституциялык сот өндүрүш алкагында кароого болбостугун белгилеген.

2017-жылдын
22-марты
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№03-П

Мындан тышкары, Кызыл-Кыя шаардык мэриясынын 1996-жылдын 5-июлундагы № 36 мыйзамы Кыргыз Республикасынын Президенти тарабынан кабыл алынгандыгы тууралуу пикири жаңылыштык болуп эсептелет, себеби аталган мыйзам Кыргыз Республикасынын 1993-жылдагы Конституциясынын 58-беренесинин 1-бөлүгүнүн 6-пунктуна ылайык, Жогорку Кеңештин Мыйзам чыгаруу жыйыны тарабынан кабыл алынган, ал эми Президент бул мыйзамга кол коюп, элге жарыялаган.

Жогоруда баяндалгандардын негизинде судьялар коллегиясы сунуштаманы өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө аныктаманы кабыл алган.

Кызыл-Кыя шаардык мэриясы Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 27-январындагы № 06 аныктамасы менен макул болбой, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына 2017-жылдын 24-февралында даттануу менен кайрылган.

Даттанууда Кызыл-Кыя шаардык мэриясы судьялар коллегиясынын «кайрылуучунун пикири боюнча жогоруда аталган ченемдик укуктук актылар администрациялык-аймактык бөлүштүрүү маселелерин адилетсиз жөнгө салышкан» деген тыянагы менен макул болбостугун, сунуштамада адилетсиздик жөнүндө эч кандай пикир түздөн-түз жана кыйыр түрдө айтылбагандыгын белгилейт.

Ошондой эле, талаштагы ченемдик укуктук актылардын Конституцияга ылайык эместигине эч кандай укуктук негиздеме берилбегендиги тууралуу судьялар коллегиясынын пикирин туура эмес деп эсептеп, сунуштамада төмөнкүдөй укуктук негиздеме берилгенин белгилейт.

Даттануучу сунуштамада келтирилген 2012-жылдын 10-июлунда Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик архивинен расмий түрдө алынган Кыргыз ССРинин Жогорку Кеңешинин Президиумунун 1982-жылдын 11-ноябрындагы № 4145-X Указына тиркелген чек аралардын сүрөттөлүшүнө жана чиймесине, Кыргыз ССРинин Жогорку Кенешинин Президиумунун 1960-жылдын 20-октябрындагы Указы, 1965-жылдын 28-майындагы № 574-VI Указы, 1966-жылдын 22-августундагы № 866-VI Указы, 1975-жылдын 27-ноябрындагы № 262-1X Указы карама-каршы келет деген пикирин укуктук негиздеме катары эсептейт.

2017-жылдын
22-марты
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№03-П

Кызыл-Кыя шаардык мэриясы Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 74-беренесинин 2-бөлүгүнүн 6-пунктунда Жогорку Кеңеш Кыргыз Республикасынын административдик-аймактык түзүлүшүнүн маселелерин чечет деп көрсөтүлгөнүн жана бул мыйзамды жетекчиликке алсак, анда жогоруда саналып кеткен укуктук ченемдик актыларга ылайык, Жин-Жиген, Беш-Буркан, Агартуу, Челекчи, Таш-Булак элдүү пункттары Кызыл-Кыя шаардык кеңешинин административдик-аймагына таандык болот деп эсептейт.

Сүрөттөлүш боюнча Жин-Жиген элдүү пунктунун 80%, Беш-Буркан, Агартуу, Челекчи, Таш-Булак элдүү пункттары Кызыл-Кыя шаардык кеңешинин административдик-аймагына таандык болбой калганын, ошол эле учурда Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 110-беренесинин 2-бөлүгүндө Кыргыз Республикасынын жергиликтүү өз алдынча башкаруу тиешелүү аймактык административдик-аймактык бирдиктин аймагында жергиликтүү жамааттар тарабынан жүзөгө ашырылат деп көрсөтүлгөнүн белгилейт. Мындай учурда Беш-Буркан, Агартуу, Челекчи, Таш-Булак элдүү пункттарынын тургундары алардын тиешелүү административдик-аймактык бирдиги болгон Кызыл-Кыя шаардык кеңешинин административдик-аймагынын жергиликтүү жамааты катары жергиликтүү өз алдынча башкаруусуна катышуусу керек, бирок аталган элдүү пункттардын тургундары Ош областынын Ноокат районуна караштуу Ынтымак айылдык кеңешинин административдик-аймагынын жергиликтүү жамааты болуп жүрөт деп белгилейт.

Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 111-беренесинин 1-бөлүгүнүн 1-пунктунда жергиликтүү кеңештер жергиликтүү өз алдынча башкаруунун өкүлчүлүктүү органдары деп көрсөтүлгөн, мындай учурда Кызыл-Кыя шаардык кеңеши Беш-Буркан, Агартуу, Челекчи, Таш-Булак элдүү пункттарынын тургундарынын өкүлчүлүктүү органы болушу керек, ал эми иш жүзүндө Беш-Буркан, Агартуу, Челекчи, Таш-Булак элдүү пункттарынын тургундарынын өкүлчүлүктүү органы Ынтымак айылдык кеңеши болуп жүрөт деп билдирет.

Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 112-беренесинин 1-бөлүгүндө жергиликтүү кеңештердин депутаттары тийиштүү административдик-аймактык бирдиктин аймагында жашаган жарандар тарабынан мыйзамда белгиленген бирдей мүмкүнчүлүктөрдү сактоо менен шайланат деп көрсөтүлгөн,

мындай учурда Беш-Буркан, Агартуу, Челекчи, Таш-Булак элдүү пункттарынын тургундары алардын тийиштүү административдик-аймактык бирдиги болгон Кызыл-Кыя шаардык кеңешине шайлануусу жана шайлоосу керек, ал эми иш жүзүндө аталган элдүү пункттарынын тургундары Ынтымак айылдык кеңешине шайлашат жана шайланышат деп белгилейт даттануучу.

Сүрөттөлүш боюнча Жин-Жиген элдүү пунктунун 80% Кызыл-Кыя шаардык кеңешинин администрациялык-аймагына кирбей калган. Бирок аталган элдүү пункттун тургундары Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 110-беренесинин 2-, 3-бөлүктөрүндө, 111-беренесинин 1-бөлүгүнүн 1-пунктунда, 112-беренесинин 1-бөлүгүндө аныкталган укуктарын Кызыл-Кыя шаардык кеңешинин администрациялык аймагында колдонушат. Ошол эле учурда даттануучу Кыргыз ССРинин Жогорку Кеңешинин Президиумунун 1982-жылдын 11-ноябрындагы № 4145-X «Ош областынын Ноокат районундагы Ак-Булак айылдык кеңешин Кызыл-Кыя шаардык кеңешинин административдик баш ийүүсүнө өткөрүп берүү жөнүндөгү» Указы менен бекитилген сүрөттөлүш Кыргыз Республикасынын Конституциясынын жогоруда аталган жоболоруна карама-каршы келет деп эсептейт.

Баяндалганга байланыштуу, Кызыл-Кыя шаардык мэриясы Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 27-январындагы № 06 аныктамасын жокко чыгарууну жана сунуштаманы өндүрүшкө кабыл алып, мыйзам чегинде карап берүүнү өтүнөт.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы кайрылуучунун даттанууда келтирген жүйөөлөрүн жана судьялар коллегиясынын сунуштаманы өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуусунун негиздерин талкуулап, төмөнкү тыянакка келди.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө конституциялык мыйзамдын 19-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы конституциялык контролду жүзөгө ашырууда укук маселелерин гана чечет. Ошондуктан Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы адилеттик, саясий, маданий, адеп-ахлак, моралдык жана башка укукка негизделбеген категориядагы коомдук мамилелерди укук тарабынан баалоо мүмкүн эместиги жөнүндө судьялар коллегиясынын тыянагын негиздүү деп эсептейт.

2017-жылдын
22-марты
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№03-П

Даттануунун, ошондой эле сунуштаманын жалпы мазмунунан Кызыл-Кыя шаардык мэриясынын кыйыр түрдө болсо да Ош областынын Ноокат районунун аны менен чектешкен Кызыл-Кыя шаарынын администрациялык-аймактык бөлүнүш маселеси менен макул болбой, бул маселе адилетсиз чечилгендиги тууралуу пикири бар экени көрүнөт.

Конституциялуулугу талашылып жаткан ченемдик укуктук актылардын Конституцияга ылайык эместиги жөнүндө Кызыл-Кыя шаардык мэриясынын көз карашы сунуштамада Конституциянын тиешелүү ченемдерине шилтеме жасап гана көрсөтүлгөн, ал эми укуктук жактан негиздеме берилген эмес.

Ал эми Кызыл-Кыя шаардык мэриясынын даттануусунда Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 74-беренесинин 2-бөлүгүнүн 6-пунктуна, 110-беренесинин 2-, 3-бөлүктөрүнө, 111-беренесинин 1-бөлүгүнүн 1-пунктуна, 112-беренесинин 1-бөлүгүнө келтирилген негиздемелер менен талашылып жаткан ченемдик укуктук актылардын ортосунда тутумдаш-укуктук байланыштын жоктугу бул актылардын Конституциянын көрсөтүлгөн беренелерине ылайык келүүсү жөнүндөгү маселеде күмөндүүлүктүн жок экендигине алып келет.

Анткени, талашылып жаткан Кыргыз Республикасынын 1996-жылдын 5-июлундагы № 36 мыйзамына ылайык, бул мыйзамда аталган айылдар Ош областынын Ноокат районунун Кулатов айылдык кеңешинин курамынан чыгарылып, алардын базасында Ынтымак айылдык кеңеши түзүлгөн, демек мыйзамда көрсөтүлгөн айылдар Кызыл-Кыя шаарынын курамынан чыгарылбагандыгына карабастан, бул айылдардын жарандарынын Конституцияда каралган укуктары бузулбайт, себеби алар Конституциялык укуктарын толугу менен жаңы түзүлгөн Ынтымак айылдык кеңешинин аймагында колдонушат.

Мындан тышкары, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы «Ош областынын Ноокат районундагы Ак-Булак айылдык кеңешин Кызыл-Кыя шаардык кеңешинин административдик баш ийүүсүнө өткөрүп берүү жөнүндө» Кыргыз ССРинин Жогорку Кеңешинин Президиумунун 1982-жылдын 11-ноябрындагы № 4145-X Указы менен бекитилген сүрөттөлүш Ош областынын Ноокат району менен Кызыл-Кыя эл депутаттарынын шаардык кеңешине баш ийген аймактын ортосундагы чек араны белгилеп, эч кандай укуктук маселелерди камтыбагандыгын көрсөтөт.

2017-жылдын
22-марты
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№03-П

Мындай жагдайларда Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы Кызыл-Кыя шаардык мэриясынын сунуштамасын конституциялык сот өндүрүшүндө кароого негиз жок деген судьялар коллегиясынын тыянагы менен макул экендигин белгилейт.

Жогоруда көрсөтүлгөндөрдүн негизинде, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык мыйзамдын 28-беренесинин 5-бөлүгүн, 46-, 47-, 48-беренелерин, 51-беренесинин 1-бөлүгүн жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы.

Т О К Т О М К Ы Л А Т:

1. Кызыл-Кыя шаардык мэриясынын Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын «Кызыл-Кыя шаардык мэриясынын сунуштамасын өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө» 2017-жылдын 27-январындагы № 06 аныктамасын жокко чыгаруу тууралуу даттануусу канааттандыруусуз калтырылсын.

2. Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын токтому акыркы, даттанууга жатпайт жана кол коюлган учурдан тартып күчүнө кирет.

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫ

2017-жылдын
31-майы
Бишкек шаары

№04-П

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын «Алиям Максумовна Даулованын кызыкчылыгындагы Мирлан Зарлыкович Мусаевдин кайрылуусун өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө» 2017-жылдын 25-апрелиндеги № 24 аныктамасын жокко чыгаруу жөнүндө Мирлан Зарлыкович Мусаевдин даттануусун канааттандыруудан баш тартуу жөнүндө

ТОКТОМУ

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы: төрагалык кылуучу – судья Э.Т. Мамыров, судьялар К. Абдиев, Ч.А. Айдарбекова, М.Р. Бобукеева, М.Ш. Касымалиев, К.М. Киргизбаев, Э.Ж. Осконбаев, Ч.О. Осмонова, Ж.И. Саалаевдин курамында, соттук отурумдун катчысы С.А. Джолгокпаеванын катышуусунда «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 5-бөлүгүн жетекчиликке алып, Мирлан Зарлыкович Мусаевдин Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы 2017-жылдын 25-апрелиндеги № 24 аныктамасына болгон даттануусун соттук отурумда карап чыкты.

А.М. Даулованын кызыкчылыгындагы М.З. Мусаевдин даттануусунда баяндалган жүйөлөрүн изилдеп чыгып, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы

Т А П Т Ы:

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына 2017-жылдын 14-мартында Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 264-беренесинин 3-бөлүгүнүн «жана соттук териштирүүнү улантууга» деген ченемдик жобосу жана 339-беренесинин 2-бөлүгү Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 6-беренесинин 2-бөлүгүнө, 20-беренесинин 1- жана 3-бөлүктөрүнө, 5-бөлүгүнүн 8-пунктуна, 40-беренесинин 1-бөлүгүнө карама-каршы келет деп таануу жөнүндө А.М. Даулованын кызыкчылыгындагы М.З. Мусаевдин өтүнүчү келип түшкөн.

2017-жылдын
31-майы
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№04-П

Келтирилген материалдардан келип чыккандай, А.М. Дауловага карата Кыргыз Республикасынын Жазык кодексинин 234-беренесинин 1-бөлүгү боюнча жазык иши козголгон.

Тергөөчү тарабынан иштин жагдайларын ар тараптуу толук жана объективдүү изилдөө үчүн мыйзамда каралган бардык чаралар колдонулган эмес деп, 2017-жылдын 3-мартында М.З. Мусаев кенемтелерди толтуруу үчүн жазык ишин прокурорго кайтарып берүү өтүнүчү менен Чүй областтык сотуна кайрылган. Бирок сот Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 264-беренесинин 3-бөлүгүнүн жана 339-беренесинин 2-бөлүгүнүн негизинде өтүнүчтү канааттандыруудан баш тарткан.

Арызданууучу, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 40-беренесинин 1-бөлүгүндө Конституцияда жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралгандай ар бир адамга, анын укуктары менен эркиндиктерине соттук коргоо кепилденет деп белгилейт. Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 9-беренесинде, 12-беренесинин 1-бөлүгүндө, 42-, 123-, 125-, 133-беренелеринде, 339-беренесинин 1-бөлүгүндө өтүнүч берүү жана процесстин ар кандай стадиясында соттук актыларына даттануу жолу менен жарандын бузулган укуктарын соттук коргоо укугун жүзөгө ашыруу каралган. Арызданууучу Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин талашылып жаткан ченемдери өтүнүчтү канааттандыруудан баш тартуу укугун сотко берүү менен Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 20-беренесинин 5-бөлүгүнүн 8-пунктунда белгиленген соттук коргонуу укугуна эч кандай чектөө коюлууга тийиш эмес деген ченемге карама-каршы келет деп эсептейт.

Ушуга байланыштуу М.З. Мусаев Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин талашылып жаткан ченемдерин Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 6-беренесинин 2-бөлүгүнө, 20-беренесинин 1 жана 3-бөлүктөрүнө, 5-бөлүгүнүн 8-пунктуна, 40-беренесинин 1-бөлүгүнө карама-каршы келет деп таанууну сурайт.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 24-беренесин, 25-беренесинин 3-бөлүгүнүн 8-, 9-пункттарын, 28-беренесинин 3-бөлүгүнүн 1-, 5-пункттарын, 5-бөлүгүн жетекчиликке алып, 2017-жылдын

2017-жылдын
31-майы
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№04-П

25-апрелиндеги № 24 аныктамасы менен кийинки негиздер боюнча өтүнүчтү өндүрүшкө кабыл алуудан баш тарткан.

«Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 24-беренесине ылайык мыйзам же башка ченемдик укуктук актынын Конституцияга ылайыктуулугу маселеде күмөндүүлүктүн пайда болуусу ишти Конституциялык палатада кароого негиз болуп эсептелет. Ошентип, аталган конституциялык Мыйзамдын 25-беренесинин 3-бөлүгүнүн 9-пунктуна ылайык кайрылууда коюлган маселе боюнча кайрылуучунун көз карашы көрсөтүлүп, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын тиешелүү ченемдерине шилтеме менен укуктук негиздемеси болушу керек.

Бирок, арыздануучу Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 264-беренесинин 3-бөлүгүнүн «жана соттук териштирүүнү улантууга» деген ченемдик жобосу жана 339-беренесинин 2-бөлүгү Кыргыз Республикасынын Конституциясына карама-каршы келүүсүн белгилегени менен талашылып жаткан ченемдер Кыргыз Республикасынын Конституциясына ылайыктуулугу маселеде күмөндүүлүктү көрсөткөн өзүнүн көз карашынын канааттандыраарлык укуктук негиздемесин келтирген жери жок.

Арыздануучу койгон маселеде күмөндүүлүктүн болбогондугу, ошондой эле «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 25-беренесине ылайык кайрылууда көрсөтүлгөн формасына жана мазмунуна карата талаптарды сактабагындыгы кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу үчүн негиз болуп саналат.

Ошону менен бирге, Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 339-беренесинин 2-бөлүгү туурасында судьялар коллегиясы аталган ченем жарандар К. Б. Иманалиев жана Ю.А. Богдановалар тарабынан К.У. Айталиевдин кызыкчылыгындагы кайрылуусуна байланыштуу Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын кароосунун предмети болгон. Көрсөтүлгөн кайрылууларды кароонун жыйынтыгы боюнча 2014-жылдын 19-декабрындагы чечимде жыйынтыктоочу акты менен бирге аралыктагы актыларды кайрылуунун субъектилери тарабынан даттануу мүмкүнчүлүгү алардын соттук коргонуу укугун чектебейт, анткени аларга өз укуктарын кийинки соттук инстанцияларда коргоого тоскоол болбойт деп белгиленген. Кыргыз

2017-жылдын
31-майы
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№04-П

Республикасы-нын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын акты күчүндө турганын эске алып, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 3-бөлүгүнүн 5-пунктуна ылайык, судьялар коллегиясы бул кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө аныктама кабыл алган.

М.З. Мусаев 2017-жылдын 25-апрелинде судьялар коллегиясынын аныктамасы менен макул болбой, 2017-жылдын 27-апрелинде Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына даттануу менен кайрылган.

Арыздануучу өзүнүн даттануусунда тергөөчү менен судья Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин бир катар беренелеринин жоболорун бузуусу жөнүндө белгилейт, анын пикири боюнча бул жагдай тараптардын мыйзамдуулук жана тең укуктуулук принциптеринин бузлушуна алып келди дейт.

Маселен, арыздануучу тергөөнүн кенемтелерин толуктоо үчүн ишти прокурорго кайтарып берүү жөнүндө өтүнүч менен кайрылганда сот талашылып жаткан ченемдерди жетекчиликке алып, бул өтүнүчтү канааттандыруудан баш тарткан. Ошентип, арыздануучунун пикири боюнча Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 125-беренесинин 1-бөлүгүнүн талаптары бузулган, ага ылайык, эгерде өтүнүч иштин жагдайын ар тараптан, толук жана объективдүү изилдөөгө, процесстин катышуучуларынын же башка адамдардын укуктарын жана мыйзамдуу таламдарын камсыз кылууга көмөк көрсөтө турган болсо, ал канааттандырылууга тийиш.

Андан тышкары, М.З. Мусаев талашылып жаткан ченемдер А.М. Даулованын соттук коргонууга болгон укуктарын чектеген ченемдерди камтыйт деп, ал соттун өтүнүчтү жана соттук актыларына процесстин ар кандай стадияларында даттанууну канааттандыруудан баш тартуусунан көрүнүүдө, бул жагында ал соттук коргонууга болгон Конституцияда белгиленген кепилдиктерге эч кандай чектөө коюлууга тийиш эмес деген Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 20-беренесинин 5-бөлүгүнүн 8-пунктуна, ошондой эле ар кимге соттук коргоого кепилдик берилип, Конституциянын 40-беренесинин 1-бөлүгүнө карама-каршы келет деп эсептейт.

Ошондой эле анын пикири боюнча, Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин талашылып жаткан ченемдери Кыр-

2017-жылдын
31-майы
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№04-П

гыз Республикасынын Конституциясынын 6-беренесинин 2-бөлүгүнө, 20-беренесинин 1-, 3-бөлүктөрүнө карама-каршы келүүдө, аларга ылайык мыйзамдар Кыргыз Республикасынын Конституциясынын негизинде кабыл алынат жана адамдын жана жарандын укуктарын жокко чыгаруучу же кемсинтүүчү мыйзамдарды кабыл алууга, ошондой эле Конституцияда каралгандан башка максаттарда укуктарды чектөөгө тыюу салууну белгилейт.

Жогоруда баяндалгандын негизинде, М.З. Мусаев Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 25-апрелиндеги № 24 аныктамасын жокко чыгарууну жана Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 264-беренесинин 3-бөлүгүнүн «жана соттук териштирүүнү улантууга» деген ченемдик жобосу жана 339-беренесинин 2-бөлүгү Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 6-беренесинин 2-бөлүгүнө, 20-беренесинин 1- жана 3-бөлүктөрүнө, 5-бөлүгүнүн 8-пунктуна, 40-беренесинин 1-бөлүгүнө карама-каршы келет деп таануу жөнүндө 2017-жылдын 14-мартындагы өтүнүчүн өндүрүшкө кабыл алууну сурайт.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы арыздануучунун жүйөлөрүн жана судьялардын соттук коллегиясынын кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуусунун негиздерин талкуулап, кийинкидей тыянактарга келишти.

М.З. Мусаев өзүнүн даттануусунда, анын пикири боюнча, жазык-процесстик мыйзамдарда тергөөчү жана судья тарабынан кетирилген бузуулар, Конституцияда А.М. Даулованын кепилденген укуктарынын бузулушуна алып келди деп басым жасайт. Ошону менен бирге, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамга ылайык укук колдонуучулук тажрыйбасына байланыштуу суроолорду кароо Конституциялык палатанын ыйгарым укуктарына кирбейт. Көрсөтүлгөн конституциялык Мыйзамдын 19-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы укук маселелерин гана белгилейт жана чечет. Демек, кызмат адамдарынын аракеттери талашылып жаткан ченемдердин конституциялуулугу туурасында шектенүүлөрдү туудурган жагдайлар катары бааланышы мүмкүн эмес.

Ошон үчүн, арыздануучунун кайрылуусунда укуктук күмөндүүлүк жок, ал «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун

2017-жылдын
31-майы
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№04-П

Конституциялык палатасы жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 24-беренесине ылайык иште кароого негиз болуп саналат жана «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 25-беренесинин 3-бөлүгүнүн 8-пунктунун талаптарына ылайык кайрылууда көрсөтүлүшү керек.

Андан тышкары, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 28-беренесинин 3-бөлүгүнүн 5-пунктуна ылайык баш тартуу үчүн негиздердин бири кайрылууда көрсөтүлгөн маселени текшерүүнүн жыйынтыктары боюнча Кыргыз Республикасынын Жолгорку сотунун Конституциялык палатасынын күчүндөгү акты болуп саналат.

Ошентип, судьялар коллегиясынын тыянактары негиздүү жана Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы 2017-жылдын 25-апрелиндеги судьялар коллегиясынын № 24 аныктамасын жокко чыгарууга негиздерди тапкан жок.

Жогоруда көрсөтүлгөндөрдүн негизинде, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык мыйзамдын 28-беренесинин 5-бөлүгүн, 51-беренесинин 1-бөлүгүн жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы

Т О К Т О М К Ы Л А Т:

1. Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын «А. М. Даулованын кызыкчылыгындагы М З. Мусаевдин кайрылуусун өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө» 2017-жылдын 25-апрелиндеги № 24 аныктамасын жокко чыгаруу жөнүндө Мирлан Зарлыкович Мусаевдин даттануусу канааттандыруусуз калтырылсын.

2. Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын токтому акыркы, даттанууга жатпайт жана кол коюлган учурдан тарта күчүнө кирет.

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫ

2017-жылдын
30-июну
Бишкек шаары

№05-П

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын «Омурбек Джумадылович Калчакеевдин кызыкчылыгындагы Турсун Капарович Ирысбековдун кайрылуусун өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө» 2017-жылдын 14-апрелиндеги № 17 аныктамасына Турсун Капарович Ирысбековдун даттануусун канааттандыруудан баш тартуу жөнүндө

ТОКТОМУ

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы: төрагалык кылуучу – судья Э.Т. Мамыров, судьялар К. Абдиев, Ч.А. Айдарбекова, М.Р. Бобукеева, М.Ш. Касымалиев, К.М. Киргизбаев, А.О. Нарынбекова, Э.Ж. Осконбаев, Ч.О. Осмонова, Ж.И. Саалаевдин курамында, соттук отурумдун катчысы Н.А. Кененсариеванын катышуусунда «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 5-бөлүгүн жетекчиликке алып, Турсун Капарович Ирысбековдун Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 14-апрелиндеги № 17 аныктамасына болгон даттануусун соттук отурумда карап чыкты.

О. Д. Калчакеевдин кызыкчылыгындагы Т. К. Ирысбековдун даттануусунда баяндалган жүйөлөрүн изилдеп чыгып, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы

Т А П Т Ы:

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына 2017-жылдын 9-мартында «Кыргыз Республикасынын айрым мыйзам актыларына өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө» Кыргыз Республикасынын 2012-жылдын 10-августундагы Мыйзамы Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 27-беренесинин 2-бөлүгүнө жана 28-беренесинин 2-бөлүгүнө карама-каршы келет деп таануу жөнүндө О.Д. Калчакеевдин кызыкчылыгындагы Т.К. Ирысбековдун өтүнүчү келип түшкөн.

Өтүнүчтөн келип чыккандай, О.Д. Калчакеев жазык жоопкерчилигинен качуу жана укукка каршы жосунун жашыруу

2017-жылдын
30-июну
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№05-П

максатында кызмат адамына пара берүүгө аракет кылган, ошол аракеттери үстүнөн Ысык-Көл областынын Жети-Өгүз районунун жазык тергөө кызматкерлери тарабынан кармалган. Жазык ишти сот карап чыгуунун натыйжасында жаран О. Д. Калчакеевди Кыргыз Республикасынын Жазык кодексинин 314-беренесинин 2-бөлүгүндө каралган кылмышты жасоодо күнөөлүү деп тапкан дагы, 500 000 сом өлчөмүндө айып салуу менен жазалаган.

Арыздануучунун пикири боюнча, О.Д. Калчакеев жазык жоопкерчилигин кызмат адамы катары эмес жалпы негиздерде тартышы керек болуучу, жана талашылып жаткан ченем кызмат адамдарына карата колдонулушу керек деп эсептейт. Мында Кыргыз Республикасынын Жазык кодексинин көрсөтүлгөн ченемдерин башка жарандарга карата колдонулушу мыйзамды окшоштук боюнча колдонуу болуп саналат.

Жазык мыйзамын окшоштук боюнча колдонуу Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 28-беренесинин 2-бөлүгүндө тыюу салынган. Ошентип, Кыргыз Республикасынын Жазык кодексинде кызмат адамы болбогон адам тарабынан кызмат адамына пара бергени үчүн жоопкерчиликти күчөтүү жагында берене болгондо, андан О.Д. Калчакеевдин жасаган жосуну кызмат адамы болбогон адам тарабынан кызматтык кылмыш жасоо аракети деп мыйзамдуу негизде таанылмак болуучу.

Т.К. Ирысбековдун пикири боюнча, коррупциялык аракеттер кызмат адамы болгон субъектилерге гана таандык. Мында талашылып жаткан ченемдин колдонулуусу көрсөтүлгөн категориядагы адамдарга тиешеси жок жарандардын укуктарын бузууда. Ошентип, тактап алганда, аларга Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 27-беренесинин 2-бөлүгүндө каралган мунапыс берүүнү, ырайым кылууну жана жазасын азайтууну колдонууга болбойт.

Кызматтык кылмыштардын өзгөчөлүгү болуп объект болгон коомдук мамиле гана эмес, кызмат адамы болгон атайын субъект дагы саналат. Башкача айтканда, Кыргыз Республикасынын Жазык кодексинин 303–316-беренелеринде кылмыш субъекти болуп кызамт адамы гана болушу мүмкүн, ошон үчүн мыйзам чыгаруучу көрсөтүлгөн Кодекстин 303-315-беренелерин жазасы жеңилдетүүгө жатпаган кызматтык өзгөчө оор кылмыштарга киргизген.

Талашылып жаткан Мыйзамга киргизилген өзгөртүүлөргө байланышуу, О.Д. Калчакеевге карата Кыргыз Республикасынын

2017-жылдын
30-июну
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№05-П

Жазык кодексинин 44-беренесинин 8-пунктунун жоболорун колдонууга болбойт, башкача айтканда, ал айыпты төлөй албаса, андай жаза түзөтүү иштерине, эркиндикти чектөө же 6 айдан бир жылга чейинки мөөнөткө чейин эркиндигинен ажыратууга өзгөртүлүшү мүмкүн, ошондой эле, тактап алганда, мыйзамда каралгандан кыйла жеңил жаза берүү жана шарттуу соттоо аталган Кодекстин 56- жана 63-беренелеринин ченемдери колдонулушу мүмкүн эмес.

Жогоруда баяндалгандын негизинде, арыздануучу талашылып жаткан ченемдик укуктук актыны Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 27-беренесинин 2-бөлүгүнө жана 28-беренесинин 2-бөлүгүнө карама-каршы келет деп таануусу суранган.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 24-беренесинин экинчи абзацын, 25-беренесинин 3-бөлүгүнүн 9-пунктун, 28-беренесинин 3-бөлүгүнүн 1-пунктун жетекчиликке алып, 2017-жылдын 14-апрелиндеги № 17 аныктамасы менен төмөнкүдөй негиздер боюнча өтүнүчтү өндүрүшкө кабыл алуудан баш тарткан.

Талашылып жаткан ченемдик укуктук акты жана арыздануучу көрсөткөн Кыргыз Республикасынын Конституциясынын ченемдери ортосундагы карама-каршылык эмнеде экени өтүнүчтүн өзүнөн аныктоо мүмкүн эмес.

Корсөтүлгөн ченемдик укуктук актынын Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 27-беренесинин 2-бөлүгүнө жана 28-беренесинин 2-бөлүгүнө карама-каршы келүүсү жөнүндө айтып, арыздануучу «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 25-беренесинин 3-бөлүгүнүн 9-пунктунун талаптарын бузуп, талашылып жаткан ченемдик укуктук акты Конституцияга ылайык келүүсү маселеде күмөндүүлүктүн болуусу жөнүндө укуктук мүнөздөгү өзүнүн көз карашын ырастаган кандайдыр бир негиздеме келтирген эмес, ал эми бул жагдай көрсөтүлгөн конституциялык Мыйзамдын 24-беренесине ылайык конституциялык сот өндүрүшү алкагында ишти кароо үчүн негизги шарт болуп саналат.

Арыздануучу талашылып жаткан Мыйзамдын укук колдонуучулук тажрыйбасына басым кылат, анын жоболору окшоштук боюнча колдонулду деп көрсөтүлүүдө. Бирок, «Кыргыз Республикасынын

2017-жылдын
30-июну
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№05-П

Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамга ылайык, укук колдонуучулук тажрыйбага байланыштуу маселелерди кароо Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын ыйгарым укуктарына кирбейт. Көрсөтүлгөн Мыйзамдын 19-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы тек гана укук маселесин чечет.

Баяндалганга байланыштуу, судьялар коллегиясы бул кайрылууну кабыл алуудан баш тартуу тууралуу аныктама кабыл алышкан.

Судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 14-апрелиндеги № 17 аныктамасы менен макул болбой, Т.К. Ирысбеков Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына 2017-жылы 23-майда даттануу менен кайрылган.

Анын пикири боюнча, Кырыгз Республикасынын Жазык кодексинин 314-беренесинде О.Д. Калчакеевдин аракеттерине карата кызматтык кылмыштын субъектин жана курамын аныктоо бөлүгүндө күмөндүүлүк аныкталууда.

Бул маселе чечүүчү мааниге ээ, пара алуучу (пара берүүчүнүн пайдасына кызматтык кылмышты жасай турган кызмат адамы) кылмыштуу аракеттерден баш тартып, бул тууралуу укук коргоо органдарына билдирип, пара берүүчү кармалат. Бул учурда, арыздануучу кызматттык кылмышты жасай турган адам (аткаруучу) болбогондон кийин, демек терс кесепеттер дагы жок деп эсептейт. Ушуга байланыштуу, Т.К. Ирысбеков болжогондой, кызматтык кылмыштын субъекти атайын субъект катары кызмат адамы гана болушу мүмкүн.

Кызматтык кылмыштын субъекти болуп, эгер кызматтык кылмышты жасоодо кошо катышкан адам болгон болсо, кызмат адамы эмес дагы болушу мүмкүн (Кыргыз Республикасынын Жазык кодексинин 30-беренесинде аткаруучу – шыкакчы же көмөкчү).

Аскердик кылмыштардын субъекти Куралдуу күчтөрдө жана Кыргыз Республикасынын аскердик түзүмдөрүндө аскердик кызмат өтөгөн аскер кызматчылары гана болушу мүмкүн, башкача айтканда кызмат адамы сыяктуу эле атайын субъект (аталган Кодекстин 30-главасы).

Баяндалганга байланыштуу арыздануучу кызматтык кылмыштын субъекти болуп кызмат адамы гана болушу мүмкүн, айткандай эле бул эреже Кыргыз Республикасынын Жазык кодексинин 30-главасынын беренелеринин бардыгында иштейт (303–316-беренелер).

2017-жылдын
30-июну
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№05-П

Ошону менен бирге, көрсөтүлгөн Кодекстин 314-беренесинде кызмат адамына пара берүү деген аныктаманын түшүндүрмөсүндө күмөндүүлүк бар. Кызматтык кылмыштын субъектин аныктоодо күмөндүүлүк жатат, анткени кызмат адамы болбогон адам кызматтык кылмышты жасай алышы мүмкүн эмес. Кызмат адамы болбогон адамдын кызматтык кылмыш жасоонун бардык аракеттери кызматтык кылмыш катары квалификацияланбашы керек.

Демек, Кыргыз Республикасынын Жазык кодексинин 314-беренеси окшошту боюнча Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 28-беренесинин 2-бөлүгүнүн талаптарын бузуу менен колдонулууда, ага ылайык жоопкерчиликти орноткон жазык мыйзамы окшоштук боюнча колдонулбайт.

Арызданууучу эсептегендей, кызматы адамы болобу же болбойбу, ар кандай адамдын пара берүү аракети кылмыш болуп саналат. Ошентип, бир учурдан тышкары гана, бардык учурда кызматтык кылмыштын курамын түзөт. Пара алуучу пара алуудан – кызматтык кылмышты жасоодон баш тарткан учурда гана жана кызматтык кылмышты кошо жасашууда катышуу болбогон учурда (кызматтык кылмыштын аткаруучусу жок) кызматтык кылмыштын курамы түзүлбөйт.

Ушуга байланыштуу, Т.К. Ирысбеков тергөө менен сот О.Д.Калчакеевге карата кылмыш курамын аныктоодо Кыргыз Республикасынын Жазык кодексинин 314-беренесин жетекчиликке алышкан жана колдонууга мүмкүн болбогон мыйзамды колдонушкан.

Анын пикири боюнча, Кыргыз Республикасынын Жазык кодексине түзөтүүлөрдү киргизүү жана көрсөтүлгөн кылмыштын курамын аталган Кодекстин 314-беренелеринде каралган санкцияларды сактоо менен кызматтык кылмыштан сырткары чыгаруу зарыл, ал эми мындай кылмыштарды жасаган адамдарды жалпы негиздерде күнөөлүү болушун тааануу зарыл деп эсептейт.

Жогоруда баяндалганга байланыштуу, арызданууучу, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 32-беренесинин 4-бөлүгүнүн 3-абзацын жетекчиликке алып, өзүнүн талаптарынын көлөмүн азайтууда жана Кыргыз Республикасынын Жазык кодексинин 314-беренесин кызматтык кылмыштын субъекти болбогон адамдарга карата анын жоболорун колдонуу бөлүгүндө Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 28-беренесинин 2-бөлүгүнө карама-каршы келет деп тааныууну суранат.

2017-жылдын
30-июну
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№05-П

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы арызданууучунун жүйөлөрүн жана судьялар коллегиясынын кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуусун талкуулап, төмөнкүдөй тыянактарга келүүдө.

Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 97-беренесинин 7-бөлүгүнө ылайык, Конституция тарабынан таанылган укуктар жана эркиндиктер алар тарабынан бузулуп жатат деп эсептелсе ар бир адам мыйзамдын же башка ченемдик укуктук актыларынын конституциялуулугун талашууга укуктуу. Демек, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын экинчи бөлүмүндөгү бекитилген жарандардын укуктары менен эркиндиктери талашылып жаткан ченчемдик укуктук акты менен козголгон учурда гана жарандардын Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына кайрылуу укугу пайда болот. Арыздануучу келтирген жүйөлөрдүн ичинен талашылып жаткан ченем жарандардын кайсы конституциялык укуктары жана эркиндиктери маселесинде күмөндүүлүктүн болуусу байкалган жери жок.

Арызданууучунун укуктук аргументтери ар кандай субъектилер тарабынан жасалуучу кылмыштар үчүн жазык жоопкерчилигин орнотуу жаатында укук колдонуу жана мыйзам чыгаруу ишмерлигинин маселелерине барып такалууда. Был сыяктуу маселелерди чечүү мыйзам чыгаруучунун компетенциясына кирет жана Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын ыйгарым укуктарында камтылган эмес.

Демек, арызданууучунун кайрылуусунда «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 24-беренесине ылайык ишти конституциялык сот өндүрүшү алкагында кароого негиз болгон укуктук күмөндүүлүк жок.

Ошентип, судьялар коллегиясынын тыянактары негиздүү болуп саналат жана Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 14-апрелиндеги аныктамасын жокко чыгарууга негиздерди тапкан жок.

Жогоруда баяндалгандын негизинде, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» 28-беренесинин 5-бөлүгүн, 46-, 47-, 48-беренелерин, 51-беренесинин 1-бөлүгүн жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы

2017-жылдын
30-июну
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№05-П

ТОКТОМ КЫЛАТ:

1. Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын «Омурбека Джумадылович Калчакеевдин кызыкчылыгындагы Турсун Капарович Ирысбековдун кайрылуусун өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө» 2017-жылдын 14-апрелиндеги № 17 аныктамасына Турсун Капарович Ирысбековдун даттануусу канааттандыруусуз калтырылсын.

2. Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын ушул токтому акыркы, даттанууга жатпайт жана кол коюлган учурдан тартып күчүнө кирет.

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫ

2017-жылдын
11-июлу
Бишкек шаары

№ 07-Р

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын Аппараты жөнүндө жобону, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын Аппаратынын түзүмүн жана штаттык бирдигин бекитүү жөнүндө» 2017-жылдын 22-мартындагы № 02 токтомуна өзгөртүү киргизүү жөнүндө

ТОКТОМУ

Кыргыз Республикасынын Президентинин жана Өкмөтүнүн иш башкармасынын «Мамлекеттик органды жайгаштыруу жөнүндө» 2017-жылдын 29-июнундагы № 140 буйругу менен Бишкек шаары, Эркиндик проспекти, 39 «А» дареги боюнча жайгашкан имараты Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына өткөрүлүп берилгендигине байланыштуу жана «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 4-беренесинин 2-бөлүгүнүн 1-пунктун жетекчиликке алып Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы

Т О К Т О М К Ы Л Д Ы:

1. Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын Аппараты жөнүндө жобону, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын Аппаратынын түзүмүн жана штаттык бирдигин бекитүү жөнүндө» 2017-жылдын 22-мартындагы № 02 токтомуна төмөндөгүдөй өзгөртүү киргизилсин:

1-пунктунун төртүнчү абзацы төмөндөгүдөй редакцияда берилсин:

« - Конституциялык палатанын Аппаратынын штаттык бирдиги 31 мамлекеттик кызматкер, техникалык тейлөөчү персонал 1 адам, кенже тейлөөчү персонал 12 адам болуп.».

2. Ушул токтом кол коюлган учурдан тартып күчүнө кирет.

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫ

2017-жылдын
11-июлу
Бишкек шаары

№ 07-Р

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН

Рита Рахмановна Карасартова, Акин Усубалиевич Токталиев, Бакыт Раманкулович Жалгашев, Улукбек Алтымышбекович Абдыкаимовдун Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 18-апрелиндеги № 19 аныктамасына даттануусун канааттандыруудан баш тартуу жөнүндө

ТОКТОМУ

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы: төрагалык кылуучу – судья Э.Т. Мамыров, судьялар К. Абдиев, Ч.А. Айдарбекова, М.Р. Бобукеева, М.Ш. Касымалиев, К.М. Киргизбаев, Э.Ж. Осконбаев, Ч.О. Осмонова, Ж.И. Саалаевдин курамында, сот отурумунун катчысы С.А. Джолгокпаеванын катышуусунда «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 5-бөлүгүн жетекчиликке алып, Р.Р. Карасартова, А.У. Токталиев, Б.Р. Жалгашев, У.А. Абдыкаимовдун Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 18-апрелиндеги № 19 аныктамасын жокко чыгаруу жөнүндө даттануусун соттук отурумда карап чыкты.

Даттанууда баяндалган жүйөлөрдү жана жарандар Р.Р. Карасартова, А.У. Токталиев, Б.Р. Жалгашев, У.А. Абдыкаимовдун өтүнүчү боюнча материалдарды изилдеп чыгып, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы

Т А П Т Ы:

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына 2017-жылдын 3-мартында Р.Р. Карасартова, А.У. Токталиев, Б.Р. Жалгашев, У.А. Абдыкаимовдун Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин 299-2 беренесинин 1-бөлүгүнүн «экстремисттик материалдарды сатып алуу, сактоо» деген сөздөр менен баяндалган жоболору Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 16-беренесинин 2-бөлүгүнүн экинчи абзацына, 20-беренесинин 1-, 2-бөлүктөрүнө, 5-бөлүгүнүн 4-, 5-пункттарына, 32-беренесинин 1-бөлүгүнө, 33-беренесинин 1-бөлүгүнө карама-каршы келет деп таануу жөнүндө өтүнүчү келип түшкөн.

Арыздануучулар өзүнүн өтүнүчүндө «Экстремисттик аракеттерге каршылык көрсөтүү жөнүндө» Кыргыз Республикасынын

2017-жылдын
11-июлу
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№07-П

Мыйзамына ылайык, эгер адам тыюу салынган материалдарды жайылтуу максатын көздөгөн же жайылтып жүргөн болсо, экстремисттик материалдарды сактоо укук бузуу катары таанылууга тийиш деп көрсөтүшүүдө. Ошол эле мезгилде, арыздануучулар эсептешкендей, Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин 299-2-беренесинин диспозициясы көрсөтүлгөн мыйзамдык ченемдерден айырмаланып, экстремисттик материалдарды жайылтуу максатын көздөгөн белгилерди камтыбайт жана анын натыйжасында жазык жоопкерчилигине өзүндө диний адабиятты сактаган жана жайылтуу максатын көздөбөгөн адамдар тартылууда.

Арыздануучулардын пикири боюнча, Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин 299-2-беренесинин 1-бөлүгүнүн туюндурмасында толук кандуулук жана аныктыктын болбогондугу жана аны тергөө жана соттук органдар тарабынан колдонуу тажрыйбасы Конституция менен кепилденген адам укуктарын одоно бузууда, жарандарды диний тиешелүүлүк белгилери боюнча дискриминациялоодо жана эң негизгиси, маңызы жана мүнөзү боюнча кылмыштуу эмес аракеттер үчүн адамдарды жазык куугунтугуна алууга жана жазык жоопкерчилигине тартууга жол ачууда.

Жарандар Р.Т. Карасартова, А.У. Токталиев, Б.Р. Жалгашев, У.А. Абдыкаимовдун пикири боюнча таанышуу максатында диний адабиятты сатып алган жана өзүндө сактап жүргөн адам анын экстремисттик мүнөздө экенин алдын ала биле албайт, анткени экстремисттик материалдардын тизмесине кирген материалдар Кыргыз Республикасынын аймагында таратылууга тийиш эмес. Ушуга байланыштуу, анын аракеттери мындай материалдарды жайылтуу максатын көздөбөйт.

Арыздануучулардын өтүнүчүндө конкреттүү жагдайлар келтирилүүдө, аларга ылайык Б.Р. Жалгашевге карата Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин 299-2-беренесинин 1-бөлүгү боюнча жазык иши козголгон, ал эми У.А. Абдыкаимовго карата Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин 299-2-беренесинин 1-бөлүгү боюнча өкүм чыккан.

Жогоруда баяндалгандын негизинде, арыздануучулар Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин 299-2-беренесинин 1-бөлүгүнүн «экстремисттик материалдарды сатып алуу, сактоо» деген сөздөр менен баяндалган жоболорун Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 16-беренесинин 2-бөлүгүнүн экинчи

2017-жылдын
11-июлу
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№07-П

абзацына, 20-беренесинин 1-, 2-бөлүктөрүнө, 5-бөлүгүнүн 4-, 5-пункттарына, 32-беренесинин 1-бөлүгүнө, 33-беренесинин 1-бөлүгүнө карама-каршы келет деп таануусу суранышкан.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 24-беренесинин экинчи абзацын, 25-беренесинин 3-бөлүгүнүн 8-пунктун, 28-беренесинин 2-бөлүгүн, 3-бөлүгүнүн 1-, 4-пункттарын, 5-бөлүгүн жетекчиликке алып, 2017-жылдын 18-апрелиндеги № 19 аныктамасы менен төмөнкүдөй негиздер боюнча өтүнүчтү өндүрүшкө кабыл алуудан баш тарткан.

«Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 24-беренесинин талаптарына ылайык мыйзамдын, башка ченемдик укуктук актынын Конституцияга ылайык келүүсү жөнүндөгү маселеде күмөндүүлүктүн пайда болуусу ишти кароого негиз болуп саналат.

Арыздануучулар шилтеме жасаган Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 16-беренесинин 2-бөлүгүнүн экинчи абзацы, 20-беренесинин 1-, 2-бөлүктөрү эч ким жынысы, расасы, тили, майыптуулугу, этноско таандыктыгы, туткан дини, курагы, саясий же башка ынанымдары, билими, теги, мүлктүк же башка абалы, ошондой эле башка жагдайлары боюнча кодулоого алынышы мүмкүн эмес, адамдын жана жарандын укуктары менен эркиндиктерин жокко чыгаруучу же кемсинтүүчү мыйзамдар кабыл алынбашы керек, адамдын, жарандын укуктары менен эркиндиктери улуттук коопсуздукту, коомдук тартипти, калктын саламаттыгын, адеп-ахлагын сактоо, башка адамдардын укуктары менен эркиндиктерин коргоо максатында Конституция жана мыйзамдар менен чектелиши мүмкүн, ушундай чектөөлөр аскердик же башка мамлекеттик кызматтын өзгөчөлүктөрүн эске алуу менен да киргизилиши мүмкүн, киргизилип жаткан чектөөлөр көрсөтүлгөн максаттарга өлчөмдөш болушу керек деп көрсөтүүдө.

Андан ары, ошондой эле өтүнүчтө шилтеме келтирилген Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 20-беренесинин 5-бөлүгүнүн 4-, 5-пункттары, 32-беренесинин 1-бөлүгү, 33-беренесинин 1-бөлүгү ар кимге ой-пикир эркиндигин жана диний ынанымдарды эркин тандап алуу жана ээ болуу укуктарын, абийир жана дин тутуу эркиндигин, маалыматты эркин издөө, алуу, сактоо, пайдалануу жана аны оозеки, жазуу жүзүндө же башка ыкма менен жайылтуу укугун кепилдейт.

2017-жылдын
11-июлу
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№07-П

Ошонун менен бирге, арыздануучулар тарабынан талашылып жаткан Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин 299-2-беренесинин 1-бөлүгүнүн жобосу экстремисттик материалдарды сатып алуу жана сактоо үчүн жазык жоопкерчилик маселесин жөнгө салат.

«Экстремисттик аракеттерге каршылык көрсөтүү жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамына ылайык экстремисттик материалдар деп экстремисттик аракеттерди жасаганга үндөгөн, мындай аракетти ишке ашыруунун зарылдыгын негиздеген улуттук жана (же) расалык артыкчылыкты негиздеген же актаган, кандайдыр бир этникалык, социалдык, расалык, улуттук (этностук) же диний топту толук, же жарым-жартылай жок кылууга багытталган согуштук, же дагы башка кылмыштарды жасоону актоого арналган жарыялоолор, документтер, же башка сактагычтардагы маалыматтар таанылат.

Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин 299-2-беренесинде аныкталган жазык-укуктук жосун адамдын жана жарандын укуктарын жана эркиндиктерин, конституциялык түзүлүштүн негиздерин, Кыргыз Республикасынын бүтүндүгүн жана коопсуздугун коргоо жана экстремисттик аракеттерге каршылык көрсөтүү максатында каралган.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы өзүнүн укуктук көз караштарында мурда белгилегендей мамлекеттин орчундуу функциясын жүзөгө ашырган судьядан укук субъектин юридикалык жоопкерчиликке тартуу жана мамлекеттик таасир этүү жана мажбурлоо чараларын колдонуу тикелей көз каранды, жарандардын укуктары, эркиндиктери жана милдеттери маселелери боюнча акыркы чечимди кабыл алуу милдети судьяларга гана жүктөлөт (2013-жылдын 27-декабрындагы, 2015-жылдын 15-апрелиндеги, 2016-жылдын 11-октябрындагы чечимдер).

Арыздануучулар келтирип жаткан жүйөлөр талашылып жаткан ченемдин Конституциянын көрсөтүлгөн жоболоруна ылайык келүүсү жөнүндөгү маселеде эч кандай күмөндүүлүктү жараткан жери жок. Өз кезегинде, жогоруда көрсөтүлгөндөй, бул жагдай ишти Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасында кароо үчүн милдеттүү шарт болуп саналат.

Судьялар коллегиясы Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин талашылып жаткан ченеми менен кайырлууда белгиленген Кыргыз Республикасынын Конституциясынын ченемдеринин ортосунда тутумдаш байланышты тапкан жок.

2017-жылдын
11-июлу
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№07-П

Андан тышкары, Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин 299-2-беренесинин 1-бөлүгүн тергөө жана соттук органдар тарабынан колдонуу тажрыйбасы конституциялык сот өндүрүш алкагында кароо предмети боло албайт.

Жогоруда баяндалганга байланыштуу, судьялар коллегиясы кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө аныктама кабыл алган.

Р.Р. Карасартова, А.У. Токталиев, Б.Р. Жалгашев, У.А. Абдыкаимов судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 18-апрелиндеги аныктамасы менен макул болбой, 2017-жылдын 8-июнунда Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына даттануу менен кайрылышкан.

Даттанууда Р.Р. Карасартова, А.У. Токталиев, Б.Р. Жалгашев, У.А. Абдыкаимов «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамга ылайык арыздануучу кайрылуусунда күмөндүүлүктү көрсөтүшү керек, ошондой эле кайрылууда талашылып жаткан мыйзамдын жоболору Кыргыз Республикасынын Конституциясына ылайык келүүсү жөнүндөгү маселеде күмөндүүлүктүн негиздемеси камтылышы керек деп белгилешүүдө. Күмөндүүлүк талашылып жаткан мыйзамдын жоболорунун Конституция менен шайкештигинин жоктугунда, анын беренелерине ылайык келбегенинде көрүнөт. Арыздануучу бул жагдайга ынанып, ушул ынанымынын пайдасына өзүнүн жүйөлөрүн өтүнүчтө баяндап берүүгө милдеттүү.

Арыздануучулардын пикири боюнча, дал кайрылуунун субъекти талашылып жаткан актынын Конституцияга ылайык келүүсү жөнүндөгү маселеде күмөндүүлүктү табууда. Мындай тыянак «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 24-, 25-беренелеринин маанисинен жана мазмунунан гана келип чыкпастан, аталган конституциялык Мыйзамдын логикалык конструкциясынан да келип чыгууда.

Даттануудан келип чыккандай, судьялар коллегиясы тарабынан кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуунун кеңири жайылган негиздеринин бири болуп жогоруда көрсөтүлгөн күмөндүүлүктүн жоктугу саналат. Бирок, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 3-бөлүгү кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуунун негиздеринин

2017-жылдын
11-июлу
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№07-П

толук тизмесин бекитет жана ушул тизмеде баш тартуу үчүн өз алдынча негиз катары «күмөндүүлүктүн жоктугу» деген негиз жок. Ушуга байланыштуу, арыздануучулардын пикири боюнча, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы кайрылуу жалпысынан формалдуу талаптарга жооп берип турса, талашылып жаткан актынын Кыргыз Республикасынын Конституциясына ылайык келүүсү жөнүндөгү маселеде күмөндүүлүк жок деген негиз боюнча кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тарта албайт.

Андан тышкары, Р.Р. Карасартова, А.У. Токталиев, Б.Р. Жалгашев, У.А. Абдыкаимов ишти кароо үчүн негиз катары арыздануучунун күмөндүүлүгү эмес, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын талашылып жаткан актынын Кыргыз Республикасынын Конституциясына ылайык келүүсү жөнүндөгү маселеде күмөндүүлүктүн болушу тууралуу күмөндүүлүгү ишти кароо үчүн негиз болуп саналат деп болжошууда. Арыздануучулардын пикири боюнча, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 24-беренесинин судьялар тарабынан кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу үчүн негиз катары өз билемдикке салып чечмелениши соттук коргонууга болгон укукту, жекече сот адилеттигине жетүү укугун мыйзамсыз чектөө болуп саналат. Ушуга байланыштуу, даттанылып жаткан аныктамада камтылган талашылып жаткан актынын Конституцияга ылайык келүүсү жөнүндөгү маселеде күмөндүүлүктүн жоктугу тууралуу тыянак «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 24-, 25-, 28-беренелерин бузууда жана соттук коргонууга болгон конституциялык укуктун жүзөгө ашырылуусуна тоскоолдук кылат.

Андан тышкары, аталган конституциялык Мыйзамдын 47-беренесинин 10-бөлүгүнө ылайык, Конституциялык палатанын акты негиздүү жана жүйөлүү болушу керек. Конституциялык палатанын судьялар коллегиясынын аныктамасы күмөндүүлүктүн жоктугу тууралуу тыянактарды негиздеген аргументтерди камтыбайт. Судьялар коллегиясы өз баш тартуусун «арыздануучулардын келтирген жүйөлөрү талашылып жаткан ченемдин Конституциянын жоболоруна ылайык келүүсү жөнүндөгү маселеде эч кандай күмөндүүлүктү туудурган жери жок» деп гана негиздөөдө. Белгилей кетүү керек, арыздануучунун жүйөлөрү эмес, ченемдин

2017-жылдын
11-июлу
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№07-П

өзү жана аны колдонуу тажрыйбасы талашылып жаткан ченемдин конституциялуулугунда күмөндүүлүк үчүн негиз болуп саналат.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын талашылып жаткан ченем менен Кыргыз Республикасынын Конституциясынын ортосундагы тутумдаш байланыштын жоктугу жөнүндө тыянактары туурасында арыздануучулар даттанууда Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин 299-2-беренесинин талашылып жаткан бөлүгү анын укук коргоо органдары тарабынан колдонуу тажрыйбасы күбөлөндүргөндөй жарандардын дин тутуу эркиндигин одоно бузууда, жарандарды диний белгилер боюнча кемсинтүүгө жол берүүдө деп кайрадан белгилешүүдө.

Р.Р. Карасартова, А.У. Токталиев, Б.Р. Жалгашев, У.А. Абдыкаимов өтүнүчтө камтылган өзүнүн жүйөлөрүн толуктоо катары, Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин 299-2-беренесинин 1-бөлүгүнүн алгачкы редакциясы көрсөтүлгөн беренеде жосун үчүн жоопкерчиликти жайылтуу максаты болгондо караган болчу деп белгилешүүдө.

Бирок, «Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексине өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө» Кыргыз Республикасынын 2013-жылдын 3-августундагы № 180 Мыйзамы менен бул ченем жайылтунун максатын көрсөтүүсүз баяндалган.

Ошону менен бирге, 2019-жылдын 1-январынан тартып колдонууга киргизиле турган Кыргыз Республикасынын Жазык кодексинин 315-беренесинин редакциясында экстремисттик материалдарды алуу жана сактоо боюнча жосундар жайылтунун максаты болгондо гана кылмыштуу деп таанылууда.

Ушуга байланыштуу, Р.Р. Карасартова, А.У. Токталиев, Б.Р. Жалгашев, У.А. Абдыкаимов Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 18-апрелиндеги № 19 аныктамасын жокко чыгарып жана Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин 299-2-беренесинин 1-бөлүгүнүн «экстремисттик материалдарды сатып алуу, сактоо» деген сөздөр менен баяндалган жоболорун Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 16-беренесинин 2-бөлүгүнүн экинчи абзацына, 20-беренесинин 1-, 2-бөлүктөрүнө, 5-бөлүгүнүн 4-, 5-пункттарына, 32-беренесинин 1-бөлүгүнө, 33-беренесинин 1-бөлүгүнө карама-каршы келет деп таануу жөнүндө 2017-жылдын 3-мартындагы өтүнүчүн өндүрүшкө кабыл алууну суранышууда.

2017-жылдын
11-июлу
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№07-П

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы арызданууучулардын жүйөлөрүн жана судьялар коллегиясынын кайрылуу өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуунун негиздерин талкуулап, төмөнкүдөй тыянактарга келди.

Укуктук аныктык принцибине ылайык укуктук ченемдердин формалдуу аныктыгы, тактыгы, ачыктыгы, кош маанилүү эместиги жана алардын колдонуудагы укуктук жөнгө салуу тутуму менен шайкештигинин зарылдыгы шартталат. Демек, көрсөтүлгөн критерийлерге жооп бербеген ченемдик укуктук актылар адамдын жана жарандын конституциялык укуктары жана эркиндиктеринин бузулушуна алып келиши мүмкүн.

Мында, ченемдик укуктук актылардын конституциялык презумпциясынан улам алардын конституциялуу эместиги тууралуу маселенин коюлушу алардын конституциялуулугу тууралуу күмөндүүлүктү жараткан ынанымдуу жүйөлөр болгондо гана мүмкүн.

«Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 25-беренеси менен кайрылууга карата талаптар каралган, анын ичинде кайрылуу аталган конституциялык Мыйзамда көрсөтүлгөн кайрылууну кароо үчүн конкреттүү негиздерди камтышы керек. Өз кезегинде, аталган конституциялык Мыйзамдын 24-беренесинде мыйзам же башка ченемдик укуктук актынын Конституцияга ылайык келүүсү жөнүндөгү маселеде күмөндүүлүктүн пайда болуусу – ишти кароого негиз болуп эсептелет деп белгиленген. Мында, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 28-беренесинин 3-бөлүгүндө, эгерде кайрылуу таризи жана мазмуну боюнча ушул конституциялык Мыйзамдын талаптарына ылайык келбесе, коллегия кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартат деп орнотулган. Мында, «мазмун» деген түшүнүккө конституциялык Мыйзамда көрсөтүлгөн конкреттүү кароого карата негиздер, анын ичинде талашылып жаткан ченемдин Кыргыз Республикасынын Конституциясына ылайык келүүсү жөнүндөгү маселеде күмөндүүлүктүн болуусу да кошулат (25-берененин 3-бөлүгүнүн 8-пункту, 24-берене).

Баяндалганды эске алуу менен, арызданууучулардын «күмөндүүлүктүн жоктугу» деген негиз кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу үчүн негиздердин тизмесинде жок деген тыяна-

2017-жылдын
11-июлу
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№07-П

гы туура эмес. Ошон үчүн күмөндүүлүктүн болуусу тууралуу маселе жогоруда аталган конституциялык Мыйзамдын талаптарынын алкагында судьялар коллегиясы тарабынан чечилиши керек.

Белгилей кетүү керек, арыздануучулардын өтүнүчүндө талашылып жаткан ченем менен Кыргыз Республикасынын Конституциясынын ченемдеринин ортосунда карама-каршылыктын болуусу туурасында күмөндүүлүктү пайда кылган ынанымдуу жүйөлөр жок. Ушуга байланыштуу, судьялар коллегиясынын талашылып жаткан ченемдерде укуктук күмөндүүлүктүн жоктугу туурасында тыянагы негиздүү болуп саналат.

Экстремисттик материалдарды сатып алуу, даярдоо, сактоо, таратуу, ташуу жана жиберүү, ошондой эле экстремисттик же террорчулук уюмдардын символдорун же атрибуттарын атайылап пайдалануу, анын ичинде көрсөтүү үчүн жазык жоопкерчилигин орнотуу «Кыргыз Республикасында дин тутуу эркиндиги жана диний уюмдар жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 22-беренесинин 8-бөлүгүнүн ченемдик көрсөтмөлөрүн жүзөгө ашырууга багытталган мыйзам чыгаруучунун ченем жаратуучу ишмерлигинин логикалык уландысы болуп саналат.

Ошондой эле, арыздануучулар Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин 299-2-беренесинин 1-бөлүгүнүн «экстремисттик материалдарды сатып алуу, сактоо» деген сөздөр менен баяндалган жоболорунун конституциялуулугун талашып жатып, өзүнүн көз карашын ушул ченемди тергөө жана соттук органдардын пайдалануу тажрыйбасына шилтеме жасоо менен негиздешет. Ошону менен бирге, талашылып жаткан ченемдин укук колдонуу тажрыйбасына байланыштуу маселелеринин чечилиши «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамга ылайык, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын ыйгарым укуктарына кирбейт.

Жогоруда баяндалгандын негизинде, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 5-бөлүгүн, 46-, 47-, 48-беренелерин, 51-беренесинин 1-бөлүгүн жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы

2017-жылдын
11-июлу
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№07-П

Т О К Т О М К Ы Л А Т:

1. Жарандар Рита Рахмановна Карасартова, Акин Усубалиевич Токталиев, Бакыт Раманкулович Жалгашев, Улукбек Алтымышбекович Абдыкаимовдун Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын «Жарандар Рита Рахмановна Карасартова, Акин Усубалиевич Токталиев, Бакыт Раманкулович Жалгашев, Улукбек Алтымышбекович Абдыкаимовдун Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин 299-2-беренесинин 1-бөлүгүнүн конституциялуулугун текшерүү жөнүндө кайрылуусун өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө» 2017-жылдын 18-апрелиндеги № 19 аныктамасын жокко чыгаруу жөнүндө даттануусу канааттандыруусуз калтырылсын.

2. Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын ушул токтому акыркы, даттанууга жатпайт жана кол коюлган учурдан тартып күчүнө кирет.

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫ

2017-жылдын
19-сентябры
Бишкек шаары

№08-П

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН

Бакыт Раманкулович Жалгашевдин Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 22-июнундагы № 34 аныктамасына даттануусун канааттандыруудан баш тартуу жөнүндө

ТОКТОМУ

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы: төрагалык кылуучу – судья Э.Т. Мамыров, судьялар К. Абдиев, Ч.А. Айдарбекова, М.Р. Бобукеева, М.Ш. Касымалиев, К.М. Киргизбаев, А.О. Нарынбекова, Э.Ж. Осконбаев, Ч.О. Осмонова, Ж.И. Саалаевдин курамында, соттук отурумдун катчысы С.А. Джолгокпаеванын катышуусунда «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 5-бөлүгүн жетекчиликке алып, Б.Р. Жалгашевдин Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 22-июнундагы № 34 аныктамасын жокко чыгаруу тууралуу даттануусун соттук отурумда карап чыкты.

Жаран Б.Р. Жалгашевдин даттануусунун жүйөлөрүн жана өтүнүч боюнча материалдарды изилдеп чыгып, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы

Т А П Т Ы:

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына 2017-жылдын 15-майында Б.Р. Жалгашевдин «Кыргыз Республикасынын Дин иштери боюнча мамлекеттик комиссиясы жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Президентинин 2012-жылдын 23-мартындагы № 71 Жарлыгы Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 20-беренесинин 2-бөлүгүнө, 4-бөлүгүнүн 7-пунктуна, 5-бөлүгүнүн 5-пунктуна карама-каршы келет деп таануу жөнүндө өтүнүчү келип түшкөн.

Арыздануучу, Кыргыз Республикасынын Президентинин «Кыргыз Республикасынын Дин иштери боюнча мамлекеттик комиссиясы жөнүндө» 2012-жылдын 23-мартындагы № 71 Жарлыгы менен анын Кыргыз Республикасынын Конституциясында жана мыйзамдарында каралган ыйгарым укуктары чегинен ашырылган, анткени Кыргыз Республикасынын Президентине караштуу Дин иштери боюнча мамлекеттик комиссия Кыргыз Республикасынын

2017-жылдын
19-сентябры
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№08-П

Президентинин «Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн карамагына айрым мамлекеттик органдарды өткөрүп берүү маселелери тууралуу» 2011-жылдын 21-январындагы № 15 Жарлыгы менен Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн карамагына өткөрүлгөн болуучу деп эсептейт.

Б.Р. Жалгашев Кыргыз Республикасынын Дин иштери боюнча мамлекеттик комиссиясынын Жобосун жана түзүмүн бекиткен жана учурда талашылып жаткан Жарлык бул органдын кызмакерлерине теологиялык жана диний экспертиза жүргүзүү жана тергөө органдары менен сотторго эксперттик корутундуларды берүү ыйгарым укуктарын мыйзамсыз берүүдө, бул арызданууучунун конституциялык укуктарын бузууда деп эсептейт.

Андан тышкары, арызданууучу жогоруда көрсөтүлгөн органдын кызматкерлери өзүнүн эмгек ишмерлигин мыйзамсыз, «Соттук-эксперттик ишмерлик жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 14-, 15-, 16-беренелеринин талаптарын бузуу менен жүзөгө ашырууда деп белгилөөдө, ага ылайык соттук эксперт мамлекеттик кызматчы болуп саналбайт деп бекитилген, ошол эле кезекте Кыргыз Республикасынын Дин иштери боюнча мамлекеттик комиссиясы жөнүндө Жобонун 10-пунктунда Мамлекеттик комиссиянын кызматкерлери мамлекеттик кызматчылар болуп саналат деп көрсөтүлүүдө.

Баяндалгандын негизинде, арызданууучу Кыргыз Республикасынын Президентинин «Кыргыз Республикасынын Дин иштери боюнча мамлекеттик комиссиясы жөнүндө» 2012-жылдын 23-мартындагы № 71 Жарлыгы Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 20-беренесинин 2-бөлүгүнө, 4-бөлүгүнүн 7-пунктуна, 5-бөлүгүнүн 5-пунктуна карама-каршы келет деп таанууну сурануууда.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 24-беренесинин экинчи абзацын, 25-беренесинин 3-бөлүгүнүн 9-пунктун, 28-беренесинин 1-, 2-бөлүктөрүн, 3-бөлүгүнүн 1-пунктун, 5-бөлүгүн жетекчиликке алып, 2017-жылдын 22-июнундагы № 34 аныктамасы менен төмөнкү негиздер боюнча өтүнүчтү өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартты.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына кайрылууну киргизүү конституциялык сот өндүрүшүнүн стадияларынын бири болуп саналат, мында «Кыргыз

2017-жылдын
19-сентябры
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№08-П

Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 1- жана 2-бөлүктөрүнө ылайык судьялар коллегиясы менен келип түшкөн кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуу же андан баш тартуу жөнүндө маселе, биринчи кезекте, кайрылууда коюлган маселелердин конституциялык сот өндүрүшүндө кароо мүмкүндүгүн эске алуу менен чечилет.

Бирок арызданууучу, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 25-беренесинин 3-бөлүгүнүн 9-пунктун бузуу менен өз көз карашын негиздөө катары талашылып жаткан ченемдердин Конституцияга ылайык келүүсү жөнүндөгү маселеде күмөндүүлүктүн болуусун күбөлөндүрүүчү кандайдыр бир укуктук мүнөздөгү аргументтерди келтирген жок, ал эми бул жагдай көрсөтүлгөн конституциялык Мыйзамдын 24-беренесинин экинчи абзацына ылайык ишти конституциялык сот өндүрүшүнүн алкагында кароонун зарыл шарты болуп саналат.

Келтирген кайрылууда арызданууучу өз көз карашын негиздөө катары келтирген жүйөлөрү мыйзамдардын талаптарынын бузулуусу, ченемдик укуктук актылардын жоболорунун туура эмес колдонуу, ошондой эле алардын ортосундагы кагылышууларды четтетүү зарылдыгы жөнүндө ырасташат.

Мында судьялар коллегиясы, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 97-беренесинин 6-бөлүгүндө жана «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 4-беренесинде Конституциялык палатанын ыйгарым укуктарынын толук тизмеси аныкталганын, анын катарына укук колдонуу тажрыйбасына жана укуктагы кагылышууларды четтетүүгө байланыштуу маселелерди кароо кирбей тургандыгын белгилеген.

Жогоруда баяндалганга байланыштуу, судьялар коллегиясы кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө аныктаманы кабыл алган.

Б.Р. Жалгашев судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 22-июнундагы аныктамасы менен макул болбой, 2017-жылдын 14-июлунда Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына даттануу менен кайрылган.

Б.Р. Жалгашев өзүнүн даттануусунда өз көз карашын негиздөө катары буга чейинки өтүнүчтө көрсөтүлгөн жүйөлөр сымал

2017-жылдын
19-сентябры
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№08-П

жүйөлөрдү кайра келтирүүдө. Арыздануучу судьялар коллегиясынын талашылып жаткан ченемдердин Конституцияга ылайык келүүсү жөнүндөгү маселеде күмөндүүлүктүн болуусун күбөлөндүрүүчү укуктук мүнөздөгү аргументтердин жоктугу тууралуу тыянактары менен макул болбой, даттануусунда судьялар коллегиясы өтүнүчтү формалдуу түрдө карап чыккан жана маселенин маңызын түшүнгөн жок деп белгилейт. Ушуга байланыштуу, Б.Р. Жалгашев Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 22-июнундагы № 34 аныктамасын жокко чыгарууну жана өтүнүчтү маңызы боюнча кароону сурануда.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы арыздануучунун жүйөлөрүн жана судьялар коллегиясынын кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуунун негиздерин талкуулап, кийинкидей тыянактарга келди.

Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 97-беренесинин 7-бөлүгүнө ылайык, Конституция тарабынан таанылган укуктар жана эркиндиктер алар тарабынан бузулуп жатат деп эсептелсе ар бир адам мыйзамдын жана башка ченемдик укук актыларынын конституциялуулугун талашууга укуктуу.

Бирок, Б.Р. Жалгашев өзүнүн кайрылуусунда Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 20-беренесинин 2-бөлүгүндө, 4-бөлүгүнүн 7-пунктунда, 5-бөлүгүнүн 5-пунктунда бекитилген ченемдердин бузулушун көрсөтүп, талашылып жаткан ченемдик укуктук акт анын конституциялык укуктарын кантип бузуп жаткандыгын ачып берген жок, өтүнүчтө көрсөтүлгөн конституциялык ченемдер менен талашылып жаткан Жарлык менен регламенттелген маселелер ортосундагы өз ара байланыштын болуусун ырастоочу укуктук мүнөздөгү жүйөлөрдү келтирген жок, бул жагдай талашылып жаткан ченемдик укуктук актынын конституциялуулугу жөнүндө маселеде күмөндүүлүктү аныктоого мүмкүндүк бербейт.

Баяндалганды эске алуу менен, судьялар коллегиясынын талашылып жаткан ченемдерде күмөндүүлүктүн болуусун ырастоочу укуктук мүнөздөгү аргументтердин жоктугу туурасында тыянактары негиздүү болуп саналат.

Ошентип, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 22-июнундагы № 34 аныктамасын жокко чыгаруу

2017-жылдын
19-сентябры
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№08-П

үчүн Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы негиздерди тапкан жок.

Жогоруда баяндалгандын негизинде, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 28-беренесинин 5-бөлүгүн, 46-, 47-, 48-беренелерин, 51-беренесинин 1-бөлүгүн жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы

ТОКТОМ КЫЛАТ:

1. Бакыт Раманкулович Жалгашевдин «Кыргыз Республикасынын Президентинин «Кыргыз Республикасынын Дин иштери боюнча мамлекеттик комиссиясы жөнүндө» 2012-жылдын 23-мартындагы № 71 Жарлыгынын конституциялуулугун текшерүү жөнүндө жаран Бакыт Раманкулович Жалгашевдин кайрылуусун өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 22-июнундагы № 34 аныктамасына даттануусу канааттандыруусуз калтырылсын.

2. Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын ушул токтому акыркы, даттанылууга жатпайт жана кол коюлган учурдан тартып күчүнө кирет.

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫ

2017-жылдын
26-сентябры
Бишкек шаары

№09-П

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

Арсен Медербекович Байзаковдун Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 29-июндагы № 38 аныктамасына даттануусун кароодон баш тартуу жөнүндө

ТОКТОМУ

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы: төрагалык кылуучу – судья Э.Т. Мамыров, судьялар К. Абдиев, Ч.А. Айдарбекова, М.Р. Бобукеева, М.Ш. Касымалиев, К.М. Киргизбаев, А.О. Нарынбекова, Э.Ж. Осконбаев, Ч.О. Осмонова, Ж.И. Саалаевдин курамында, соттук отурумдун катчысы Н.А. Кененсариеванын катышуусунда «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 5-бөлүгүн жетекчиликке алып, А.М. Байзаковдун Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 29-июндагы № 38 аныктамасын жокко чыгаруу жөнүндө даттануусун соттук отурумда карап чыкты.

Жаран А.М. Байзаковдун даттануусунда баяндалган жүйөлөрдү жана өтүнүч боюнча материалдарды изилдеп чыгып, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы

Т А П Т Ы:

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына 2017-жылдын 24-майында жаран А.М. Байзаковдун «экстремисттик материалдарды сактоо» деген сөздөр менен баяндалган Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин 299-2-беренесинин 1-бөлүгүн Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 31-беренесинин 3-бөлүгүнө, 33-беренесинин 1-бөлүгүнө карама-каршы келет деп таануу жөнүндө өтүнүчү келип түшкөн.

А.М. Байзаков өзүнүн кайрылуусунда жарандар Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин 299-2-беренесинин 1-бөлүгүнүн ченемдик жоболорунун негизинде жазык куугунтугуна туш болууда, ага ылайык экстремисттик материалдарды сактоо үчүн жазык жоопкерчилиги каралган деп көрсөткөн. Укук коргоо жана сот органдары тарабынан Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин талашылып жаткан 299-2-беренесинин 1-бөлүгүнүн

2017-жылдын
26-сентябры
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№09-П

ченемдик жоболорун колдонуунун натыйжасында жарандар өзүнүн диний ынанымдарынан баш тартууга мажбур болууда, бул Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 32-беренесинин 3-, 4-бөлүктөрүнө, 33-беренесинин 1-бөлүгүнө карама-каршы келет.

Арыздануучу укук коргоо органдары ушул жагдайдын аркасы менен өзүнүн ишмерлигинин отчеттуулугунда экстремизмге каршы күрөшүү боюнча оң динамиканы чагылдырышууда деп белгилейт.

Бирок, тинтүүнүн натыйжасында табылган жана алынган адабияттын ичинде баяндалган идеялар менен аны сактаган жаран макул эмес жана аны сактоо автордун ынанымдары менен макул болуу дегенди билдирбейт. Мында, өзүнүн ишмерлигин мыйзамсыз жүзөгө ашырган Кыргыз Республикасынын Дин иштери боюнча мамлекеттик комиссиясынын корутундусунун негизинде жарандар жазык жоопкерчилигине тартылууда деп кайрылуунун субъекти көрсөтүүдө.

Жогоруда баяндалган позицияларды эске алуу менен, арыздануучу талашылып жаткан ченемдерди Кыргыз Республикасынын Конституциясына карама-каршы келет деп таануну суранган.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 24-беренесинин экинчи абзацын, 25-беренесинин 3-бөлүгүнүн 9-пунктун, 28-беренесинин 1-, 2-бөлүктөрүн, 3-бөлүгүнүн 1-пунктун, 5-бөлүгүн жетекчиликке алып, 2017-жылдын 29-июнундагы № 38 аныктамасы менен өтүнүчтү өндүрүшкө кабыл алуудан кийинки негиздер боюнча баш тарткан.

Келип түшкөн кайрылуу боюнча «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 1-, 2-бөлүктөрүнө ылайык, судьялар коллегиясы тарабынан биринчи кезекте кайрылууда коюлган маселелерди конституциялык сот өндүрүштө кароо мүмкүндүгүнөн жана кайрылуунун жогоруда аталган конституциялык Мыйзамдын талаптарына ылайык келүүсүнөн келип чыгып, аны өндүрүшкө кабыл алуу же кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө маселени чечет.

Арыздануучунун келтирген жүйөлөрү талашылып жаткан ченемдин Конституция ылайык келүү маселесинде күмөндүүлүктүн болуусун ырастаган укуктук аргумент катары каралышы мүмкүн

2017-жылдын
19-сентябры
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№09-П

эмес, анткени алар аны менен талашылып жаткан ченемдин туура эмес колдонулушу тууралуу маселе коюлуп жатканын күбөлөндүрөт. Бирок мындай маселени чечүү иштин нагыз жагдайларынын изилденишин талап кылат.

Ошону менен бирге, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамга ылайык талашылып жаткан ченемдик укуктук актынын укук колдонуулусуна байланыштуу маселелерди кароо Конституциялык палатанын ыйгарым укуктарынын алкагына кирбейт. Көрсөтүлгөн конституциялык Мыйзамдын 19-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы укук маселелерди гана белгилейт жана чечет. Демек, кайрылууда жүйө катары келтирилген кызмат адамдардын аракеттери талашылып жаткан ченемдин конституциялуулугундагы күмөндүүлүктү туудурган жагдай катары бааланышы мүмкүн эмес.

Ага ылайык, арыздануучунун кайрылуусунда «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 24-беренесине ылайык ишти кароо үчүн негиз болуп саналган укуктук күмөндүүлүк жок.

«Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 3-бөлүгүнүн 1-, 4-пункттарына ылайык, эгерде кайрылуу таризи жана мазмуну боюнча жогоруда көрсөтүлгөн конституциялык Мыйзамдын талаптарына ылайык келбесе, ошондой эле кайрылууда билдирилген талап Конституциялык палатага караштуу болбосо, судьялар коллегиясы кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартат.

Жогоруда баяндалганга байланыштуу, судьялар коллегиясы кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө аныктама кабыл алган.

А.М. Байзаков, судьялар коллегиясынын жогоруда көрсөтүлгөн аныктамасы менен макул болбой, 2017-жылдын 18-июлунда Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына даттануу менен кайрылган. Өзүнүн даттануусунда ал кайрадан Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин 299-2-беренесинин 1-бөлүгүнүн ченемдик жоболорунун негизинде жарандар жазык куугунтугуна туш болууда, ага ылайык экстремисттик материалдарды сактоо үчүн жазык жоопкерчилиги каралган деп белгилөөдө. Укук коргоо жана сот органдары тарабынан

2017-жылдын
19-сентябры
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№09-П

талашылып жаткан ченемдик жобону колдонуунун натыйжасында таркатуу максатын көздөбөгөн айрым жарандар маалыматтык материалды сактоо үчүн куугунтукка алынууда, бул жарандарды өзүнүн диний ынанымдарынан баш тартууга мажбур кылууда.

Андан ары, арызданууучу өзүнүн даттануусунда өз көз карашын негиздөө катары кайрылууда белгиленген жүйөлөр сымал, талашылып жаткан ченемдин соттук жана укук коргоо органдары тарабынан колдонуу тажрыйбасын көрсөтүүчү жүйөлөрдү келтирүүдө.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын тыянактары туурасында арызданууучу алар өтүнүчтү формалдуу түрдө, маселенин маңызын түшүнбөстөн карап чыккан деп белгилөөдө.

Ушуга байланыштуу А.М. Байзаков Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 29-июнундагы № 38 аныктамасын жокко чыгарууну жана анын Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин 299-2-беренесинин 1-бөлүгүнүн ченемдик жобосунун конституциялуулугун текшерүү жөнүндө өтүнүчүн маңызы боюнча карап чыгууну сурануда.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы арызданууучунун жүйөлөрүн жана судьялар коллегиясынын кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуунун негиздерин талкуулап, кийинкидей тыянактарга келүүдө.

Укуктук аныктык принцибине ылайык формалдуу аныктык, тактык, ачыктык, укуктук ченемдердин кош маанилүү эместик жана алардын колдонуудагы укуктук жөнгө салуудагы макулдаштык зарылдыгы шартталат. Ага ылайык, көрсөтүлгөн критерийлерге жооп бербеген ченемдик укуктук актылар адамдын, жарандын конституциялык укуктарынын жана эркиндиктеринин бузулушуна алып келиши мүмкүн.

Мында ченемдик укуктук актылардын конституциялуулук презумпциясынын күчүнө карай ченемдик укуктук актылардын конституциялуу эместиги тууралуу маселени коюу алардын конституциялуулугунда күмөндүүлүктү туудурган ынанымдуу жүйөлөр болгондо гана мүмкүн.

«Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 25-беренеси өзүндө кайрылууга карата жалпы талаптарды, анын ичинде

2017-жылдын
19-сентябры
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№09-П

кайрылууну кароо үчүн конкреттүү негиздерди камтыйт. Көрсөтүлгөн конституциялык Мыйзамдын 24-беренесинде мыйзамдын, башка ченемдик укуктук актынын Конституцияга ылайык келүүсү жөнүндөгү маселеде күмөндүүлүктүн пайда болуусу – ишти кароого негиз болуп эсептелет деп белгиленген. Ошону менен бирге, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 3-бөлүгү менен, эгерде кайрылуу таризи жана мазмуну боюнча аталган конституциялык Мыйзамдын талаптарына ылайык келбесе, судьялар коллегиясы кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартат деп белгиленген. «Мазмун» деген түшүнүккө конституциялык Мыйзамда ишти кароо үчүн көрсөтүлгөн конкреттүү негиздер, анын ичинде талашылып жаткан ченемдердин Кыргыз Республикасынын Конституциясынын ылайыктуулугу маселесинде күмөндүүлүктүн болуусу да кошулат (конституциялык Мыйзамдын 24-беренеси, 25-беренесинин 3-бөлүгүнүн 8-пункту).

Арыздануучунун өтүнүчүндө талашылып жаткан ченем жана кайрылууда көрсөтүлгөн Кыргыз Республикасынын Конституциясынын ченемдери ортосунда карама-каршылыктын болуусунда күмөндүүлүктү туудурган жүйөлөр жок. Ушуга байланыштуу, талашылып жаткан ченемдик жободо укуктук күмөндүүлүктүн жоктугу туурасындагы судьялар коллегиясынын тыянактары негиздүү болуп саналат.

Жазык жоопкерчилигин белгилөө, анын ичинде экстремисттик материалдарды сактоо үчүн дагы бул мыйзам чыгаруучунун «Кыргыз Республикасында дин тутуу эркиндиги жана диний уюмдар жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 22-беренесинин 8-бөлүгүнүн жана «Экстремисттик ишмерликке каршы күрөшүү жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын ченемдик көрсөтмөлөрүнүн жүзөгө ашырылуусуна багытталган ченем жаратуучу ишмерлигинин логикалык уландысы болуп саналат.

Арыздануучу «экстремисттик материалдарды сактоо» деген сөздөр менен баяндалган Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин 299-2-беренесинин 1-бөлүгүнүн жоболорунун конституциялуулугун талашып жатып, бул ченемди тергөө жана соттук органдар тарабынан колдонуу тажрыйбасына шилтеме жасап, өзүнүн көз карашын негиздеп берүүдө. Ошону менен бирге, талашылып жаткан ченемдин укук колдонуу тажрыйбасына байланыштуу маселелерди чечүү «Кыргыз Республикасынын Жогор-

2017-жылдын
19-сентябры
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№09-П

ку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамга ылайык Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын ыйгарым укуктарына кирбейт.

Жогоруда баяндалгандын негизинде, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 28-беренесинин 5-бөлүгүн, 46-, 47-, 48-беренелерин, 51-беренесинин 1-бөлүгүн жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы

ТОКТОМ КЫЛАТ:

1. Асрен Медербекович Байзаковдун «Жаран Арсен Медербекович Байзаковдун Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин 299-2-беренесинин 1-бөлүгүнүн ченемдик жоболорунун конституциялуулугун текшерүү жөнүндө кайрылуусун өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 29-июнундагы № 38 аныктамасын жокко чыгаруу жөнүндө даттануусу канааттандыруусуз калтырылсын.

2. Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын ушул токтому акыркы, даттанылууга жатпайт жана кол коюлган учурдан тартып күчүнө кирет.

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫ

2017-жылдын
2-октябры
Бишкек шаары

№10-П

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН

Сайнидин Султанидинович Султанидиновдун «Жаран Сайнидин Султанидинович Султанидиновдун «Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 53-беренесинин 1-бөлүгүнүн 5-пунктунун жана 4-бөлүгүнүн конституциялуулугун текшерүү жөнүндө кайрылуусун өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 13-июлундагы № 47 аныктамасына даттануусун канааттандыруудан баш тартуу жөнүндө

ТОКТОМУ

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы: төрагалык кылуучу – судья Э.Т. Мамыров, судьялар К. Абдиев, Ч.А. Айдарбекова, М.Р. Бобукеева, М.Ш. Касымалиев, К.М. Киргизбаев, А.О. Нарынбекова, Э.Ж. Осконбаев, Ч.О. Осмонова, Ж.И. Саалаевдин курамында, соттук отурумдун катчысы К.А. Аблакимовдун катышуусунда «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 5-бөлүгүн жетекчиликке алып, С.С. Султанидиновдун Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 13-июлундагы № 47 аныктамасын жокко чыгаруу жөнүндө даттануусун соттук отурумда карап чыкты.

С.С. Султанидиновдун даттануусунда баяндалган жүйөлөрдү жана өтүнүч боюнча материалдарды изилдеп чыгып, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы

Т А П Т Ы:

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына 2017-жылдын 27-июнунда жаран С.С. Султанидиновдун «Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 53-беренесинин 1-бөлүгүнүн 5-пунктун жана 4-бөлүгүн Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 16-беренесинин 2-бөлүгүнө, 20-беренесинин

2017-жылдын
2-октябры
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№10-П

1-, 2-бөлүктөрүнө карама-каршы келет деп таануу жөнүндө өтүнүчү келип түшкөн.

Кайрылуудан келип чыккандай, «Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» конституциялык Мыйзамга шайлоо күрөөсүнүн суммасын мыйзам менен бекитилген эсептик көрсөткүчтүн миң эсе өлчөмүнөн он миң эсе өлчөмүнө чейин көбөйткөн өзгөртүүлөр киргизилген. Демек, кирешеси төмөн жана орто болгон жарандар Кыргыз Республикасынын Президенттигине талапкер катары катыша албайт.

Ушуга байланыштуу, арызданууучу Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 16-беренесинин 2-бөлүгүнө ылайык эч ким мүлктүк же башка абалы боюнча кодуланышы мүмкүн эмес деп белгилейт. Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 20-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык, Кыргыз Республикасында адамдын жана жарандын укуктары менен эркиндиктерин жокко чыгаруучу же кемсинтүүчү мыйзамдар кабыл алынбашы керек. Мындан тышкары Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 20-беренесинин 2-бөлүгү менен адамдын жана жарандын укуктары менен эркиндиктерин чектеген мыйзам алдындагы укуктук актыларды кабыл алууга тыюу салынат.

Баяндалганды эске алуу менен, арызданууучу жогоруда көрсөтүлгөн конституциялык Мыйзамдын 53-беренесинин 1-бөлүгүнүн 5-пунктун жана 4-бөлүгүн конституциялуу эмес деп таанууну сурануууда.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 2-бөлүгүн, 3-бөлүгүнүн 1-пунктун, 5-бөлүгүн жетекчиликке алып, 2017-жылдын 13-июлундагы № 47 аныктамасы менен өтүнүчтү өндүрүшкө кабыл алуудан кийинкидей негиздер боюнча баш тартты.

«Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин талаптарына ылайык, судьялар коллегиясы кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуу жөнүндө маселени чечүүдө аталган конституциялык Мыйзамдын 25-беренесинде көрсөтүлгөн кайрылууга болгон талаптардан келип чыгат.

2017-жылдын
2-октябры
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№10-П

«Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 25-беренесинин 3-бөлүгүнүн 6-, 7- жана 9-пункттарына ылайык тарап өзүнүн талабын негиздеген жана өзү берген фактыларды ырастаган жагдайларды, талашылып жаткан ченемдик актынын толук аталышын, номурун, кабыл алынган датасын, жарыяланган булактарын жана башка реквизиттерин, ошондой эле кайрылуучунун коюлган маселе боюнча көз карашын жана аны Конституциянын ченемдерине шилтеме менен укуктук негиздемесин көрсөтүшү керек.

Бирок көрсөтүлгөн конституциялык Мыйзамдын бул талаптары сакталган эмес. Маселен, арыздануучу менен талашылып жаткан ченемдердин Кыргыз Республикасынын Конституциясына карама-каршы келүүсү жөнүндө күбөлөндүрүлгөн жетиштүү укуктук аргументтер келтирилген эмес.

Судьялар коллегиясы шайлоо күрөөсү Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат орду үчүн күрөшүүгө олуттуу ниети болгон өтө жоопкерчиликтүү талапкерлердин өтүүсүн камсыздаган шайлоо процессинин зарыл элементи болуп саналат. Жарандар өзүнүн солгун шайлоо укугун эркин шайлоолор принцибинин негизинде, б.а. мажбурлоонун эмес, ыктыярдуулуктун негизинде жүзөгө ашырышат. Кыргыз Республикасынын Президенти болуп шайлануу – бул жарандын милдети эмес, ал анын укугу.

Мыйзам чыгаруучу шайлоочулардын кызыкчылыгын көздөп, шайлоочулардын жетиштүү колдоосуна ээ болбогон катышуучуларды шайлоо процессинен алып салууга мүмкүндүк берген атайын алдын ала шарттарды кароого укуктуу. Демек, шайлоо күрөөсүнүн болуусунун өзү шайлоонун жыйынтыктары менен байланышы жок, ал эми президенттикке талапкерди колдоо үчүн шайлоочулардын белгилүү сандагы кол тамгасын чогултуу талабы менен катар шайлоо кампаниясында катышуунун шарттарынын бири гана болуп саналат, ал кайсы бир конституциялык укуктар менен эркиндиктердин бузулуусу катары каралышы мүмкүн эмес.

Баяндалганды эске алуу менен судьялар коллегиясы бул кайрылууну кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө аныктама кабыл алышкан.

С.С. Султанидинов, судьялар коллегиясынын бул аныктамасы менен макул болбостон, 2017-жылдын 26-июлунда Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына даттануу менен кайрылган.

2017-жылдын
2-октябры
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№10-П

Арызданууч өзүнүн даттануусунда шайлоо күрөөсүнүн өлчөмүн көбөйтүү жарды жарандарды президенттикке талапкер катары шайлоого катышуу укугунан ажыратууда, бул Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 16-беренесинин 2-бөлүгүнүн, 20-беренесинин 1-бөлүгүнүн талаптарын бузууда, ага ылайык эч ким мүлктүк же башка абалы боюнча кодуланышы мүмкүн эмес, адамдын жана жарандын укуктары менен эркиндиктерин жокко чыгарган же кемсинткен мыйзамдар кабыл алынбашы керек экендигин белгилейт. Ушуга байланыштуу, арызданууч Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын 2017-жылдын 13-июлундагы № 47 аныктамасын жокко чыгарууну жана анын өтүнүчүн өндүрүшкө кабыл алууну сурануда.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы арызданууучунун жүйөлөрүн жана судьялар коллегиясынын кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуунун негиздерин талкуулап, кийинкидей тыянактарга келүүдө.

С.С. Султанидинов даттанылып жаткан аныктамадагы баяндалган жүйөлөрдү эсине алган жок жана шайлоо күрөөсүнүн өлчөмүн көбөйтүү жарды жарандардын президенттикке талапкер катары катышуу укугунан ажыратууда, бул мүлктүк абалы боюнча кодулоону, адамдын жана жарандын укуктары менен эркиндиктерин жокко чыгарган же кемсинткен мыйзамдарды кабыл алууга тыюу салуу маселелерин регламенттеген Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 16-беренесинин 2-бөлүгүнүн, 20-беренесинин 1-бөлүгүнүн талаптарын бузууда деп кайталап арызданууда.

Арызданууч «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 24-, 25-, 26-беренелеринин талаптарын сактаган эмес, аларды аткарбоо кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартууга алып келет.

Мында ченемдик укуктук актылардын конституциялуулук презумпциясынын күчүнө карай ченемдик укуктук актылардын конституциялуу эместиги тууралуу маселени коюу алардын конституциялуулугунда күмөндүүлүктү туудурган ынанымдуу жүйөлөр болгондо гана мүмкүн. Көрсөтүлгөн конституциялык Мыйзамдын 24-беренесинде мыйзамдын, башка ченемдик укуктук актынын Конституцияга ылайык келүүсү жөнүндөгү маселеде күмөндүүлүктүн пайда болуусу – ишти кароого негиз болуп эсептелет деп белгиленген. Өз кезегинде талашылып жаткан ченемдин

2017-жылдын
2-октябры
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№10-П

конституциялуулугунда күмөндүүлүктү туудурган ынанымдуу укуктук аргументтер болгондо мындай күмөндүүлүк пайда болушу мүмкүн, бул жагдай арыздануучунун өтүнүчүндө табылган жок.

Жогоруда баяндалгандын негизинде, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 28-беренесинин 5-бөлүгүн, 51-беренесинин 1-бөлүгүн жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы

ТОКТОМ КЫЛАТ:

1. Сайнидин Султанидинович Султанидиновдун «Жаран Сайнидин Султанидинович Султанидиновдун Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 53-беренесинин 1-бөлүгүнүн 5-пунктунун жана 4-бөлүгүнүн конституциялуулугун текшерүү жөнүндө кайрылуусун өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 13-июлундагы № 47 аныктамасына даттануусу канааттандыруусуз калтырылсын.

2. Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын ушул токтому акыркы, даттанылууга жатпайт жана кол коюлган учурдан тартып күчүнө кирет.

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫ

2017-жылдын
2-октябры
Бишкек шаары

№11-П

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН

Рита Рахмановна Карасартованын, Омуркул уулу Уландын Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 23-июнундагы № 36 аныктамасына даттануусун канааттандыруудан баш тартуу жөнүндө

ТОКТОМУ

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы: төрагалык кылуучу – судья Э.Т. Мамыров, судьялар К. Абдиев, Ч.А. Айдарбекова, М.Р. Бобукеева, М.Ш. Касымалиев, К.М. Киргизбаев, А.О. Нарынбекова, Э.Ж. Осконбаев, Ч.О. Осмонова, Ж.И. Саалаевдин курамында, соттук отурумдун катчысы Н.А. Кененсариеванын катышуусунда «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 5-бөлүгүн жетекчиликке алып, Р.Р. Карасартованын, Омуркул уулу У. Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 23-июнундагы № 36 аныктамасын жокко чыгаруу жөнүндө даттануусун соттук отурумда карап чыкты.

Жарандар Р.Р. Карасартованын, У. Омуркул уулунун даттануусунда баяндалган жүйөлөрдү жана өтүнүч боюнча материалдарды изилдеп чыгып, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы

Т А П Т Ы:

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына 2017-жылдын 17-майында жарандар Р.Р. Карасартованын, У. Омуркул уулунун Кыргыз Республикасынын Административдик жоопкерчилик жөнүндө кодексинин 630-беренесинин 1-бөлүгүн конституциялуу эмес жана Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 20-беренесинин 5-бөлүгүнүн 3-, 8-пункттарына, 40-беренесинин 1-, 2-бөлүктөрүнө карама-каршы келет деп таануу жөнүндө өтүнүчү келип түшкөн.

Арыздануучулар белгилегендей, мыйзам чыгаруучу Кыргыз Республикасынын Административдик жоопкерчилик жөнүндө кодексинин 630-беренесинин 1-бөлүгүндө административдик камак жөнүндө токтом ал чыгарылгандан кийин токтоосуз аткарыла тургандыгы тууралуу жобону орнотуу менен административдик

2017-жылдын
2-октябры
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№11-П

камак салуу жөнүндө соттук токтомдордун акыркы болуу сыяктуу өзгөчөлүгүнө жол берүүдө.

Арызданууучулардын пикири боюнча, талашылып жаткан ченемдердин мааниси боюнча административдик камакка алуу жөнүндө соттун токтому жарыяланары менен токтоосуз аткарылууга тийиштүү, даттанууга мөөнөттү эске албастан жана колдонулбастан мыйзамдуу күчүнө кирет, ошентип бул чечимге даттанууну өзү эч кандай бир акылга сыяр мааниге ээ болбой калууда. Демек, соттун токтомунун мыйзамдуулугун жана негиздүүлүгүн текшерүү үчүн жогору турган соттук инстанцияга кайрылуу укугу, ошону менен бирге административдик камакка алуу учурунда анын аткарылуусун токтото туруу мүмкүнчүлүгү да жокко чыгарылган. Маанисин карасак, мыйзамдуу түрдө күчүнө кирбеген токтомдун аткарылуусу жөнүндө кеп жүрүп жатат. Мындай мыйзам чыгаруучулук орнотмо административдик камакты дайындоодо жарандардын соттук коргоого конституциялык укуктарынын сакталышын бузууга, соттук катаны оңдоо жана аны болтурбоо кепилдигинин азайышына алып келет.

Ошондой эле жарандар Р.Р. Карасартова, У. Омуркул уулу эркиндикти жана жеке кол тийбестикти чектөөгө байланыштуу кырдаалдарда соттук коргоо кепилдиги өзгөчө мааниге ээ болот деп эспетешүүдө. Соттук токтомго даттануу мүмкүн эмес болгон учурда мындай чечимдер инсанга кийинчирээк ордун тургузууга мүмкүн болбогон заянды келтирип, анын конституциялык укуктары менен эркиндиктерин олуттуу чектеп коюшу мүмкүн. Демек, эркиндиктен (камак) ажыратууга байланыштуу маселелерде административдик-айыптык укук мамилелердин субъекттери соттун биринчи инстанциясынын токтомуна токтоосуз даттануу мүмкүндүгү менен камсыздалышы керек.

Арызданууучулардын өтүнүчүндө конкреттүү жагдайлар келтирилүүдө, аларга ылайык талашылып жаткан ченемди Свердлов райондук соту колдонуусу натыйжасында айрым жарандар административдик камакка алынышкан, Бишкек шаарынын ИИББнын кабыл алуу – бөлүштүргүчүнө камалган.

Жогоруда баяндалгандын негизинде, арызданууучулар Кыргыз Республикасынын Административдик жоопкерчилик жөнүндө кодексинин 630-беренесинин 1-бөлүгүн конституциялуу эмес деп таанууну өтүнгөн.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы «Кыргыз Республикасынын

2017-жылдын
2-октябры
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№11-П

Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 24-беренесинин экинчи абзацын, 28-беренесинин 3-бөлүгүнүн 1-пунктун жетекчиликке алып, 2017-жылдын 23-июнундагы № 36 аныктамасы менен өтүнүчтү өндүрүшкө кабыл алуудан кийинкидей негиздер боюнча баш тарткан.

«Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 24-беренесинин талаптарына ылайык мыйзамдын, башка ченемдик укуктук актынын Конституцияга ылайык келүүсү жөнүндөгү маселеде күмөндүүлүктүн пайда болуусу – ишти кароого негиз болуп эсептелет.

Кыргыз Республикасынын Административдик жоопкерчилик жөнүндө кодексинин 38-беренесине ылайык беш суткалык административдик камоо соттук тартипте гана, б.а. соттук актынын негизинде гана салынуучу административдик жаза-чара көрүүнүн негизги түрлөрүнүн бири болуп саналат.

Кыргыз Республикасынын Административдик жоопкерчилик жөнүндө кодексинин 595-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык административдик укук бузуу жөнүндө иш боюнча административдик жоопкерчилик жөнүндө токтом тиешелүү жогору турган органга (кызмат адамына) же райондук (шаардык) сотко даттанылышы мүмкүн, ал эми биринчи инстанциядагы соттук органдын чечими менен макул болбогон учурда аппеляциялык, кассациялык жана көзөмөл тартибинде ал даттанылышы мүмкүн.

Ошону менен бирге Кыргыз Республикасынын Административдик жоопкерчилик жөнүндө кодексинин 598-беренесинде даттануу берүү административдик жаза-чара көрүү жөнүндө токтомдун аткарылышын даттануу сот (судья), орган (кызмат адамы) тарабынан каралганга чейин токтотула турат деп белгиленген. Даттанууну кароонун мөөнөтү ушул Кодекстин 599-статьясы тарабынан каралган, ага ылайык Административдик укук бузуу жөнүндө иш боюнча токтомго даттануу сот (судья), орган (кызмат адамы) тарабынан келип түшкөн күндөн тартып он күндүк мөөнөттө каралат.

Ошентип, Кыргыз Республикасынын Административдик жоопкерчилик жөнүндө кодекси административдик укук бузуу жөнүндө иш боюнча токтом соттук тартипте даттанылышы, административдик жаза-чара көрүү жөнүндө токтом ага карата даттануу берилген учурда административдик жаза-чара көрүүнүн же андай жаза-чараны салган органдын түрүнө карабастан аткарылышын токтото туруу мүмкүндүгүн белгилейт.

2017-жылдын
2-октябры
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№11-П

Жогоруда баяндалганды эске алуу менен, судьялар коллегиясы талашылып жаткан ченем Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 20-беренесинин 5-бөлүгүнүн 3-, 8-пункттарына, 40-беренесинин 1-, 2-бөлүктөрүнө ылайык, келүүсү маселесинде күмөндүүлүктү тапкан жок, бул өз кезегинде Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасында ишти кароо үчүн сөзсүз шарт болуп саналат. Арыздануучу белгилеген проблемалар укук колдонуу тажрыйбасы жаатында турат да, Конституцияга жана «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамга ылайык, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын ыйгарымдар алкагына кирбейт.

«Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 3-бөлүгүнүн 1-пунктуна ылайык, эгер кайрылуу мазмуну жана тизи боюнча жогоруда көрсөтүлгөн Мыйзамдын талаптарына ылайык келбесе, судьялар коллегиясы кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартышат.

Жогоруда баяндалганды эске алуу менен, судьялар коллегиясы кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө аныктама кабыл алышкан.

Р.Р Карасартова жана У. Омуркул уулу судьялар коллегиясынын аныктамасы менен макул болбой, 2017-жылдын 22-августунда Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына даттануу менен кайрылган.

Р.Р. Карасартованын жана У. Омуркул уулунун даттануусунда алар талашып жаткан ченемдин Кыргыз Республикасынын Конституциясына ылайык келүүсү маселесинде күмөндүүлүк бар, дал ошол күмөндүүлүк жарандардын соттук коргоого конституциялык укугун, б.а. соттук актыга даттануу укугун чектейт деп белгилешүүдө. Талашылып жаткан ченем соттук актынын мыйзамдуу түрдө күчүнө кирүүсүнүн жалпы эрежелеринин маанисин жокко чыгарат да, мыйзамдуу түрдө күчүнө кире элек актынын аткарылышынын мыйзамдуулугунда маселелерди да туудурат.

Арыздануучулардын пикири боюнча, соттук коргоого укук абсолюттук мүнөзгө ээ, ал универсалдуу жана өзүндө өзгөчөлүктөрдү камтый албайт, алардын көрүнүштөрүнүн бири адамдын өзүнүн укуктарын жана эркиндиктерин коргоо үчүн сотко кайрылуу мүмкүнчүлүгүнүн болуусу саналат. Бардык адамдарга Кыргыз

2017-жылдын
2-октябры
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№11-П

Республикасынын Конституциясына ылайык адамдын, жарандын укуктарын жана эркиндиктерин урматтоо жана камсыздоо милдети мамлекетке жүктөлгөн. Өзүнүн укуктук табиятына жараша соттук коргоого укук адамдын негизги ажыратылгыс укуктар менен эркиндиктерине таандык жана ошол эле учурда бардык башка укуктар менен эркиндиктердин кепилдиги болуп саналат.

Ошондой эле, арыздануучулар өзүнүн даттануусунда Конституциялык палатанын соттук коргоо укуктары маселелери боюнча чечимдериндеги мындай укуктун фундаменталдык мааниси жогору турган инстанциянын соттук актыларды кайра карап чыгуу мүмкүндүгүндө туюнтулат деп көрсөтүлгөн укуктук көз караштарына шилтеме жасоодо. Дал ушул максаттарда Конституцияда жогору турган сот тарабынан ишти кайра каратуу укугу эч кандай чектелүүгө тийиш эмес (20-беренесинин 5-бөлүгүнүн 3-пункту). Бул конституциялык орнотмо өзүнүн укуктук табияты боюнча соттук коргоого укуктун абсолюттук курамы жана ажыратылгыс бөлүгү болуп саналат (20-беренесинин 5-бөлүгүнүн 8-пункту). Жогоруда көрсөтүлгөн конституциялык жоболор адамдын, жарандын бузулган укуктары менен эркиндиктерин коргоо системасы алкагында кайра каратуу жана соттук актыларды жогору турган инстанциянын сотторунда даттануу тартибин караган соттук механизмди түзүү жана анын иштеши менен мыйзамдуу түрдө камсыздалган.

Андан ары арыздануучулар, Кыргыз Республикасынын Административдик жоопкерчилик жөнүндө кодексинин айрым ченемдерине алардын жүргүзгөн анализи жарандардын конституциялык укуктарынын бузулушуна алып келген орчундуу карама-каршылыктардын аныктоого жол берди деп көрсөтүшүүдө.

Ошентип, Кыргыз Республикасынын Административдик жоопкерчилик жөнүндө кодексинин 595-беренеси административдик укук бузуу жөнүндө иш боюнча токтомго соттук тартипте даттануу укугун белгилейт. Арыздануучулардын пикири боюнча, административдик камоо каралган административдик жаза-чарасы каралган административдик укук бузуулар жөнүндө кеп болууда, ал өзгөчө чара жана өтө оор жосундарга карата гана колдонулат. Ошол эле учурда жогоруда көрсөтүлгөн Кодекстин 630-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык административдик камоо жөнүндө токтом чыгарылары менен дароо аткарылат, башкача айтканда бул ченем мыйзамдуу түрдө күчүнө кире элек соттук актынын аткарылуусуна жол берет. Муну менен укук бузуучу Конституция кепилдеген

2017-жылдын
2-октябры
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№11-П

соттук коргоого болгон конституциялык укугунан нагыз түрдө ажыратылууда, бул укукту колдонуу мүмкүндүгү бул соттук актыга даттануу болобу-болбойбу, ага карабастан берилиши керек.

Ушуга байланыштуу, Р.Р. Карасартова, У. Омуркул уулу Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 23-июнундагы № 36 аныктамасын жокко чыгарууну жана кайрылууну конституциялык өндүрүшкө кабыл алууну сурануунда.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы арызданууучулардын жүйөлөрүн жана судьялардын кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу негиздерин талкуулап, кийинкидей тыянактарга келишти.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы келип түшкөн кайрылуудан баш тартуу же аны өндүрүшкө кабыл алуу жөнүндө маселени чечүүдө, биринчи кезекте кайрылууда коюлган маселелердин конституциялык сот өндүрүшүнө мүмкүндүгүнөн келип чыгат.

«Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 24-беренесине ылайык мыйзамдын, башка ченемдик укуктук актынын Конституцияга ылайык келүүсү жөнүндөгү маселеде күмөндүүлүктүн пайда болуусу – ишти кароого негиз болуп эсептелет деп белгиленген.

Бирок арызданууучунун жүйөлөрү жана Кыргыз Республикасынын Административдик жоопкерчилик жөнүндө кодексинин ченемдеринин анализи укук колдонуучулук тажрыйбасы жаатындагы проблемалар жөнүндө күбөлөндүрөт жана Кыргыз Республикасынын Административдик жоопкерчилик жөнүндө кодексинин талашылып жаткан ченемдеринин конституциялуулугу күмөн ойлорду ырастаган укуктук аргументтер көз карашынан каралышы мүмкүн эмес.

Арызданууучулар даттанылып жаткан өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө аныктаманын мазмунун көңүлүнө алган жок дагы, Кыргыз Республикасынын Административдик жоопкерчилик жөнүндө кодексинин мыйзамдуу түрдө күчүнө кирбеген соттук актылардын аткарылуусуна алып келген жана мүмкүн болуучу соттук катаны жокко чыгаруу максатында жогору турган сотко соттук актыларды даттанууга ар кимдин укугун бузулушуна алып келген орчундуу карама-каршылыктар бар деп кайталап келтирүүдө.

2017-жылдын
2-октябры
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№11-П

Ошону менен бирге, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы белгиленген Кодекс ар кимдин соттук коргоого конституциялык кепилдиктерин жана жогору турган сот тарабынан соттук актыларды кайра каратуу укугун жүзөгө ашыруучу зарыл болгон укуктук механизмдерди камтыйт деп белгилейт.

Кыргыз Республикасынын Административдик жоопкерчилик жөнүндө кодекси административдик камоо жөнүндө токтомдун өзгөчө тартибин бекитүү менен мындай жаза-чарасын алган адамга карата соттук коргоо кепилдиктерин да карайт. Административдик камоо жөнүндө жүйөлөштүрүлгөн токтом иш каралып чыккандан кийин дароо жарыяланат, бул токтомго даттануу жогору турган сот тарабынан 10 күндөн кечиктирилбей каралууга тийиш. Мында, Кыргыз Республикасынын Административдик жоопкерчилик жөнүндө кодексинин 598-беренесине ылайык даттануу берүү административдик жаза-чара көрүү жөнүндө токтомдун аткарылышын даттануу сот (судья), орган (кызмат адамы) тарабынан каралганга чейин токтотула турат. Жогоруда аталган Кодекстин бул беренеси жалпы аракеттеги камсыздоочу укуктук ченем болуп саналып, жогору турган сот тарабынан ишти кайра каратуу укуктун тоскоолдуксуз жүзөгө ашырылуусун кепилдеген көрсөтмөнү камтыган императивдик мүнөзгө ээ болот да, судьялар коллегиясы белгилегендей административдик жаза-чарасынын түрүнө же мындай жаза-чарасын салган органга карабастан эч кандай өзгөчө мамиле жасабайт.

Ошентип, каралып жаткан тартип соттук коргоого жана жогору турган сот тарабынан ишти кайра каратуу укуктун жүзөгө ашырылуусуна тоскоолдук кылбайт.

Жогоруда баяндалганды эске алуу менен, судьялар коллегиясынын талашылып жаткан ченемдин Кыргыз Республикасынын Конституциясына ылайык келүүсү маселесинде күмөндүүлүк жок деген тыянактары негизделген болуп саналат.

Ошентип, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы судьялар коллегиясынын даттанылып жаткан аныктамасын жокко чыгаруу үчүн негиздерди тапкан жок.

Жогоруда баяндалгандын негизинде, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 28-беренесинин 5-бөлүгүн, 46-, 47-, 48-беренелерин, 51-беренесинин 1-бөлүгүн жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы

2017-жылдын
2-октябры
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№11-П

ТОКТОМ КЫЛАТ:

1. Рита Рахмановна Карасартованын, Омуркул уулу Уландын Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын «Жарандар Рита Рахмановна Карасартованын, Омуркул уулу Уландын Кыргыз Республикасынын Администрациялык жоопкерчилик жөнүндө кодексинин 630-беренесинин 1-бөлүгүнүн конституциялуулугун текшерүү жөнүндө кайрылуусун өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө» 2017-жылдын 23-июнундагы № 36 аныктамасын жокко чыгаруу жөнүндө даттануусу канааттандыруусуз калтырылсын.

2. Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын ушул токтому акыркы, даттанууга жатпайт жана жарыялангандан тартып күчүнө кирет.

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫ

2017-жылдын
9-октябры
Бишкек шаары

№ 07-Р

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН

Регламентин бекитүү жөнүндө

ТОКТОМУ

Ишмерликти натыйжалуу уюштуруу максатында жана «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 4-беренесине ылайык, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын Регламенти бекитилсин (тиркеме 1).

2. Төмөнкүлөр күчүн жоготту деп табылсын:

1) «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын Регламентин, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын Аппаратынын түзүмү менен штаттык бирдигин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын Аппараты жөнүндө жобону бекитүү жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын 2013-жылдын 09-июлундагы № 1 токтому;

2) «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын Регламентине толуктоо киргизүү жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын 2014-жылдын 23-январындагы № 03-П токтому;

3) «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын 2013-жылдын 09-июлундагы № 1 токтому менен бекитилген Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын Регламентине өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын 2016-жылдын 15-июнундагы токтому.

3. Ушул токтом кабыл алынган күндөн тартып күчүнө кирет.

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫ

Тиркеме 1

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН РЕГЛАМЕНТИ

Бул Регламент "Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө" конституциялык Мыйзамга ылайык кабыл алынган жана Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын (мындан ары – Конституциялык палата) ишин уюштуруу тартибин аныктайт.

I бөлүм
Жалпы жоболор

1-глава.
Жалпы жоболор

1. Конституциялык палатанын компетенциясына тийиштүү Конституциялык палатанын уюштуруу жана ишмердүүлүк маселелери Кыргыз Республикасынын Конституциясына, "Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө" Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамына (мындан ары – конституциялык мыйзам) жана ушул Регламентке ылайык чечилет.

2. Конституциялык палатанын компетенциясына тийиштүү бардык маселелер боюнча Конституциялык палатанын отуруму чакырылат. Отурум, конституциялык мыйзам жана ушул Регламент менен бекитилген талаптарды сактоо менен өткөрүлөт.

3. Конституциялык палатанын отурумдары Конституциялык палатанын төрагасы, ал эми төрага болбогон учурда Конституциялык палатанын төрагасынын орун басары тарабынан чакырылат.

4. Конституциялык палатанын ишин уюштурууга жана анын аппаратынын ишине тийиштүү маселелер Конституциялык палатанын төрагасы тарабынан, же болбосо анын тапшырмасы боюнча Конституциялык палатанын төрагасынын орун басары тарабынан чакырыла турган Конституциялык палатанын судьяларынын кеңешмесинде каралат.

Конституциялык палатанын судьяларынын кеңешмесине Конституциялык палатанын аппаратынын кызматкерлери чакырылышы мүмкүн.

5. Конституциялык палатанын иши анын аппараты тарабынан камсыздалат, ага тике жетекчиликти аппараттын жетекчиси ишке ашырат. Конституциялык палатанын аппараты жөнүндө жобо, аппараттын түзүмү, чыгымдардын сметасынын чегинде штаттык

саны Конституциялык палатанын төрагасынын сунуштамасы боюнча Конституциялык палата тарабынан бекитилет.

6. Конституциялык палатанын аппараты "Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө" конституциялык Мыйзамдын 55-беренесинде көрсөтүлгөн ыйгарым укуктардан тышкары төмөнкүлөрдү да ишке ашырат:

1) Конституциялык палатанын расмий билдирүүсүнө байланыштуу Конституциялык палатанын Төрагасынын жана судьяларынын пресс-конференцияларын (брифингдерин) уюштурат;

2) Тиешелүү нускамада белгиленген тартипте электрондук документ айлантуу тутумун (мындан ары – ЭДТ) пайдалануу менен да иш жүргүзөт;

3) Конституциялык палатанын расмий сайтын алып барат;

4) Конституциялык палатанын отурумдарынын аудио-видео жазылуусун, ошондой эле стенографияланышын ишке ашырат;

5) Конституциялык палатанын Жарчысын чыгарууну уюштурат;

6) Конституциялык палатанын укуктук көз караштар базасын түзөт;

7) Конституциялык палатанын чечимдеринин аткарылуусун анализдейт жана алардын аткарылуусу боюнча чараларды көрөт.

2-глава
Конституциялык палатанын төрагасын, төрагасынын орун басарын жана судья-катчысын шайлоо, ордун алмаштыруу жана бошотуу тартиби

7. Конституциялык палатанын төрагасынын, төрагасынын орун басарынын жана судья-катчысынын кызмат орундарына шайлоо, тийиштүү кызмат орун бош болгон күндөн тартып он жумушчу күндөн кеч эмес чакырыла турган, Конституциялык палатанын судьяларынын жыйналышы тарабынан ишке ашырылат.

Конституциялык палатанын судьяларынын төраганы шайлоо боюнча биринчи жыйналышы Конституциялык палатанын жашы улуу судьясынын төрагалыгы алдында өткөрүлөт. Төрагалык кылуучу талапкерлердин тизмегине киргизилген учурда, жыйналыш талапкерлердин тизмегине кирбеген курагы боюнча кийинки судьянын төрагалыгы алдында өткөрүлөт.

Төраганын орун басарын жана судья-катчыны шайлоо боюнча судьялардын жыйналышын андан аркы алып баруу Конституциялык палатанын төрагасынын төрагалыгы алдында өткөрүлөт.

8. Конституциялык палатанын төрагасын, төрагасынын орун басарын жана судья-катчысын шайлоо боюнча Конституциялык палатанын судьяларынын жыйналышы, эгер анда Конституциялык палатанын судьяларынын жалпы курамынын үчтөн эки бөлүгүнөн кем эмеси катышканда ыйгарым укуктуу деп таанылат.

9. Конституциялык палатанын судьяларынын жыйналышы Конституциялык палатанын төрагасын, төрагасынын орун басарын жана судья-катчысын шайлоо боюнча добуш берүү үчүн бюллетендердин таризин ачык добуш берүү менен бекитет.

10. Конституциялык палатанын төрагасы, төрагасынын орун басары жана судья-катчысы кызмат ордуна талапкерлер Конституциялык палатанын судьялары тарабынан же болбосо өзүн-өзү көрсөтүү жолу менен көрсөтүлүшү мүмкүн.

Конституциялык палатанын төрагасынын, төрагасынын орун басарынын жана судья-катчысынын кызмат ордуна шайлануусу каалоочу талапкерлердин саны чектелбейт.

Талапкерлер өзүнүн катышуусун алууга укуктуу.

11. Конституциялык палатанын төрагасы, төрагасынын орун басары жана судья-катчысы жашыруун добуш берүү менен шайланат. Жашыруун добуш берүү жана добуштарды эсептөө процедурасын камсыздоо үчүн, Конституциялык палатанын судьяларынын жыйналышы тарабынан курамы үч судьядан турган эсептөө комиссиясы шайланат.

12. Эсептөө комиссиясынын мүчөлөрү Конституциялык палатанын судьяларынын жалпы санынын көпчүлүк добушу менен шайланат. Эсептөө комиссиясынын мүчөлөрүнүн кызмат ордуна талапкерлер Конституциялык палатанын судьялары тарабынан же болбосо өзүн-өзү көрсөтүү жолу менен көрсөтүлөт. Эсептөө комиссиясынын мүчөсүнүн кызмат ордуна талапкер өзүнүн катышуусун алууга укуктуу. Талапкерлиги тараганын, тараганын орун басарынын жана судья-катчынын кызмат ордуна көрсөтүлгөн адамдар эсептөө комиссиянын курамына шайлана алышпайт.

13. Эсептөө комиссиясынын жеке курамы Конституциялык палатанын судьяларынын жыйналышынын протоколунда көрсөтүлөт.

14. Эсептөө комиссиясы:

1) өзүнүн курамынан комиссиянын төрагасын жана катчысын шайлайт;

2) бюллетендин таризин иштеп чыгарат жана судьялардын жыйналышына бекитүүгө киргизет;

3) судьялардын жыйналышына катышкан Конституциялык палатанын судьяларынын санына ылайык бюллетендерди даярдоону камсыздайт;

4) добуш берүүгө даярдыкты жана өткөрүүнү камсыздайт;

5) бюллетендерди толтуруу тартибин түшүндүрөт;

6) добуш берүүнүн жүрүшүндө пайда болгон талаш-тартыштарды чечет;

7) добуштарды эсептейт жана добуш берүүнүн жыйынтыгын жарыялайт.

15. Талапкерлердин аты-жөнү добуш берүү үчүн бюллетенге ариптик тартипте ар бир кызмат орун үчүн өзүнчө киргизилет.

16. Добуш берүү судьялардын жыйналышында катышкан ар бир судьянын жеке өзү тарабынан, эсептөө комиссиясы тарабынан мөөрлөнүп бекитилген добуш берүү урнасына салынуучу бюллетенди толтуруу жолу менен жүргүзүлөт.

Конституциялык палатанын судьясы добуш берүүдө калыс кала албайт.

17. Добуш берүүнүн жыйынтыгы эсептөө комиссиясынын бардык мүчөлөрү тарабынан кол коюла турган протокол менен таризделет жана судьялардын жыйналышына жарыяланат.

18. Эсептөө комиссиясынын протоколуна төмөнкү маалыматтар киргизилет:

1) шайлоо өткөрүлүп жаткан кызмат оруну;

2) добуш берүүнүн датасы;

3) бюллетенге киргизилген талапкердин (талапкерлердин) аты-жөнү;

4) жараксыз бюллетендердин саны;

5) ар бир талапкерлик боюнча берилген "макул" жана "каршы" добуштардын саны;

6) добуш берүүнүн жыйынтыгы.

19. Эсептөө комиссиясы добуш берүүнүн жыйынтыгын чыгаргандан кийин өз ишин токтотот. Бул маселе боюнча өзүнчө чечимдин кабыл алынышы талап кылынбайт.

20. Эгерде бюллетенге бир талапкер киргизилген болсо жана ал шайланбаса, жаңы талапкерлерди көрсөтүү менен кайра шайлоо өткөрүлөт.

Эгерде бюллетенге эки талапкер киргизилген болсо жана алардын бирөөсү да добуштардын керектүү санын албаса, добуштардын көпчүлүк санына ээ болгон талапкерге кайра добуш берүү жүргүзүлөт.

Эгерде ал бул учурда да добуштардын керектүү санын албаса, жаңы талапкерлерди көрсөтүү менен кайра добуш берүү жүргүзүлөт.

Эгерде бюллетенге эки талапкерден ашык киргизилген болсо жана алардын бирөөсү да керектүү добуштардын санына ээ болбосо, добуштардын эң көп санына ээ болгон эки талапкердин ортосунда шайлоонун кийинки туру өткөрүлөт. Эгерде алардын бири да добуштардын керектүү санына ээ болбосо, эң көп добушка ээ болгон талапкерге кайра добуш берүү өткөрүлөт. Эгерде талапкер бул учурда да добуштардын керектүү санына ээ болбосо, жаңы талапкерлерди көрсөтүү менен кайра шайлоо өткөрүлөт. Эгер кийинки турга өткөн талапкер өз талапкерлигин алып салса, анын ордуна, алган добуштардын саны боюнча кийинки талапкерге добуш берүү өткөрүлөт.

21. Алтыдан кем эмес добушка ээ болгон судья тийиштүү кызматка шайланды деп эсептелет.

22. Конституциялык палатанын төрагасын, төрагасынын орун басарын жана судья-катчысын шайлоо боюнча добуш берүү бюллетендери ар бир шайлоодон кийин өзүнчө конвертке салынат, мөөр басылат жана Конституциялык палатанын судьяларынын жыйналышынын протоколуна тиркелет. Ушул эле протоколго эсептөө комиссиясынын протоколдору да тиркелет.

23. Конституциялык палатанын төрагасынын, төрагасынын орун басарынын, судья-катчысынын кезектеги шайлоосу алардын ыйгарым укуктарынын аяктоо мөөнөтүнөн үч күн мурун, бирок акыркы күнүнөн кечиктирбестен өткөрүлөт.

24. Конституциялык палатанын иштеп жаткан төрагасынын ыйгарым укуктарынын мөөнөтү бүткөн же ыйгарым укуктары мөөнөтүнөн мурда токтотулган же болбосо кызматынан мөөнөтүнөн мурда бошотулган учурда төраганын милдеттерин Конституциялык палатанын төрагасынын орун басары аткарат.

Конституциялык палатанын төрагасынын орун басары жок болгон учурда төраганын милдеттерин судья-катчы аткарат.

25. Конституциялык палатанын төрагасы, төрагасынын орун басары, судья-катчысы болбогон учурда, Конституциялык палатанын төрагасынын милдеттерин Конституциялык палатанын судьяларынын жыйналышы тарабынан бул милдеттер жүктөлгөн, Конституциялык палатанын судьясы убактылуу аткарат.

26. Конституциялык палатанын төрагасы, төрагасынын орун басары же судья-катчысы өзүнөн ыйгарым укуктарын мөөнөтүнөн мурда алуу жөнүндө чечимди кабыл алууга укуктуу.

Конституциялык палатанын төрагасы, төрагасынын орун басары же судья-катчысы аталган чечимди кабыл алган учурда Конституциялык палатанын судьяларынын жыйналышынын кароосуна ыйгарым укуктарды мөөнөтүнөн мурда алуу жөнүндө жазуу түрүндө арыз киргизет.

27. Конституциялык палатанын судьялар жыйналышы аталаган арызды ал берилген күндөн тартып беш жумуш күндөн кеч эмес мөөнөттө карайт.

Судьялардын жыйналышы Конституциялык палатанын төрагасынын, төрагасынын орун басарынын же судья-катчысынын арызын канааттандырууга же болбосо аны канааттандыруудан баш тартууга укуктуу.

Арызды кароо Конституциялык палатанын судьяларынын жалпы санынын үчтөн эки бөлүгүнөн кем эмесинин катышуусунда Конституциялык палатанын судьяларынын жыйналышы тарабынан жүргүзүлөт.

Бул маселе боюнча чечим Конституциялык палатанын судьяларынын жалпы санынын көпчүлүгү менен кабыл алынат жана протокол менен таризделет.

28. Конституциялык палатанын төрагасы, төрагасынын орун басары же судья-катчысы Конституциялык палатанын судьяларынын жыйналышы алардын кайрылуусун канааттандыруу жөнүндө чечимди кабыл алган күндөн тартып, ээлеген кызматынан бошотулду деп эсептелишет.

29. Конституциялык палатанын судьяларынын жыйналышы ыйгарым укуктарды алуу жөнүндө арызды канааттандыруудан баш тартуу жөнүндө чечимди кабыл алган учурда Конституциялык палатанын төрагасы, төрагасынын орун басары же судья-катчысы алар шайланган мөөнөттүн аягына чейин өзүнүн ыйгарым укуктарын аткарууну улантышат.

30. Конституциялык палатанын төрагасы, төрагасынын орун басары же судья-катчысы Конституциялык палатанын судьяларынын жыйналышы алардын арызын канааттандыруудан баш тартуу жөнүндө чечимди кабыл алган күндөн тартып, алты ай өткөндөн кийин өзүнүн ыйгарым укуктарын алуу жөнүндө экинчи жолу кайрылууга укуктуу.

Конституциялык палатанын төрагасы, төрагасынын орун басары же судья-катчысы кызматынан ыйгарым укуктарды алуу жөнүндө арыз менен кайталап кайрылган учурда, Конституциялык палатанын судьяларынын жыйналышы арызды канааттандырууга тийиш.

3-глава
Конституциялык палатанын төрагасынын, төрагасынын орун басарынын, судья-катчысынын ыйгарым укуктары

§ 1. Конституциялык палатанын төрагасынын ыйгарым укуктары

31. Конституциялык палатанын төрагасы Конституциялык палатанын судьясынын милдеттерин аткаруу менен бирге:

1) иштердин жана башка маселелердин Конституциялык палатанын отурумунда кароого даярдыгын жетектейт;

2) Конституциялык палатанын отурумдарын, кеңешмелерин, судьяларынын жыйналышын чакырат, кароого жаткан маселелерди талкуулоого киргизет, аларда төрагалык кылат;

3) Конституциялык палатанын атынан чыгат жана сүйлөйт;

4) келип түшкөн кайрылууларды Конституциялык палатанын судьяларынын арасында бөлүштүрөт, анын ичинде иштерди бөлүштүрүүнүн автоматташтырылыган тутумун пайдалануу менен.

Судья ооруп же өз милдеттерин аткарууга мүмкүн болбогон учурда ишти бир судьядан башка судьяга өткөрүп берет.

5) Конституциялык палатанын бекитүүсүнө анын Регламентин киргизет;

6) отурумду өткөрүү, анын катышуучуларынын коопсуздугун камсыздоо боюнча чараларды көрөт;

7) Конституциялык палатанын аппаратына жалпы жетекчилигин ишке ашырат, мамлекеттик кызмат жөнүндө мыйзамдардын талаптарына ылайык аппарат жетекчисин кызмат ордуна дайындайт жана бошотот, ошондой эле Конституциялык палатанын бекитүүсүнө Конституциялык палатанын аппараты жөнүндө жобону жана анын түзүмүн көрсөтөт;

8) Конституциялык палатанын аппаратынын штаттык ырааттамасын бекитет;

9) Конституциялык палатанын чечимдеринин, корутундуларынын, токтомдорунун, аныктамаларынын көчүрмөлөрүнө жана отурумдарынын протоколдоруна кол коет;

10) өзүнүн демилгеси боюнча же бир же андан көп судьялардын сунушу боюнча Конституциялык палатанын судьяларын, аппаратын Конституциялык палатанын судьяларынын кеңешмесине чакырат;

11) кайрылууларды өндүрүшкө кабыл алуунун конституциялык мыйзам менен бекитилген мөөнөттөрүн сактоону контролдойт;

Конституциялык палатанын бекитүүсүнө өткөрүлө турган отурумдардын графигин кварталда бир жолу көрсөтөт;

12) судьялардын жыйналышынын кароосуна кезектеги финансылык жылдын бюджетинин долбоорун көрсөтөт;

13) судьялардын кызматтык иш сапарларга жөнөтүлүшү жөнүндө маселелерди чечет, анын ичинде өдүрүшүндө болгон материалдарды эске алуу менен жеке чакыруу боюнча да;

14) жылдын жыйынтыктары боюнча коомчулукка Конституциялык палатанын иши тууралуу маалыматты көрсөтөт;

15) ведомстволук сыйлыктар менен сыйлайт;

16) конституциялык мыйзамга жана ушул Регламентке ылайык башка ыйгарым укуктарды ишке ашырат.

32. Конституциялык палатанын төрагасы буйруктарды жана тескемелерди чыгарат.

Конституциялык палатанын ишмерлигине байланыштуу бардык уюштуруу маселелери боюнча буйруктар кабыл алынат.

Судьялар коллегиясын түзүү, ишти бир судьядан башкасына өткөрүп берүү, өзгөчө оор иштер боюнча бир нече судьяны баяндамачы катары аныктоо маселелери боюнча тескемелер чыгарылат.

§ 2. Конституциялык палатанын төрагасынын орун басарынын ыйгарым укуктары

33. Конституциялык палатанын төрагасынын орун басары Конституциялык палатанын судьясынын милдеттерин аткаруу менен бирге Конституциялык палатанын төрагасы жок болгондо же анын тапшырмасы боюнча Конституциялык палатанын төрагасынын милдеттерин аткарат.

§ 3. Конституциялык палатанын судья-катчысынын ыйгарым укуктары

34. Конституциялык палатанын судья-катчысы Конституциялык палатанын судьясынын милдеттерин аткаруу менен бирге:

1) конституциялык сот өндүрүшүнүн катышуучуларынын сотко келишин, Конституциялык палатанын отурумун өткөрүүнү камсыздаган техникалык каражаттардын даярдыгын текшерүү менен бирге, Конституциялык палатанын отурумдарын даярдоо боюнча ишти уюштурууну жүргүзөт;

2) Конституциялык палатанын чечимдеринин аткарылышын камсыздоо боюнча чараларды көрөт;

3) өндүрүшкө кабыл алынган кайрылууларды кароонун конституциялык мыйзам менен бекитилген мөөнөттөрүн сактоону контролдойт;

4) Конституциялык палатанын отурумдарын өткөрүүнүн айлык жана кварталдык графигинин долбоорун түзөт жана Конституциялык палатанын төрагасына киргизет. График түзүүдө биринчи ирет Кыргыз Республикасы үчүн күчүнө кире элек эл аралык келишимдердин конституциялуулугу жөнүндө корутунду берүү тууралуу судьялардын суроо-талаптары жана Өкмөттүн сунуштамалары, ошондой эле судья-баяндамачынын сунушу боюнча башка иштер киргизилет.

5) Конституциялык палатанын отурумунун протоколун жүргүзүү жана өз убагында тариздөө боюнча ишти уюштурат;

6) Конституциялык палатанын чечимдеринин, токтомдорунун, корутундуларынын, аныктамаларынын көчүрмөлөрүнө жана отурумдарынын протоколдоруна кол коёт;

7) Конституциялык палатанын чечимдеринин аткарылуусунун анализин даярдоо боюнча ишти уюштурат. Жалпыланган материалдарды зарыл болгон учурда, ошондой эле календардык жылдын жыйынтыгы боюнча Конституциялык палатанын судьяларына жөнөтөт;

8) жалпыга маалымат үчүн Конституциялык палатанын чечимдерин аткаруу жөнүндө материалдарды жарыялоо боюнча ишти уюштурат;

9) Конституциялык палатанын ишин маалыматтык камсыздоону уюштурат;

10) конституциялык мыйзамга жана ушул Регламентке ылайык башка ыйгарым укуктарды ишке ашырат.

Судья-катчы өз ыйгарым укуктарын Конституциялык палатанын аппаратынын жетекчиси менен бирге аракеттешүү аркылуу ишке ашырат.

4-глава
Конституциялык палатанын расмий билдирүүсү

35. Конституциялык палатанын атынан расмий билдирүү менен чыгып сүйлөө жөнүндө демилге Төрага тарабынан же болбосо үчтөн кем эмес судьялар тарабынан киргизилет. Конституциялык

палатанын расмий билдирүүсүнүн тексти Конституциялык палатанын судьяларынын кеңешмесинде каралат жана бекитилет.

36. Конституциялык палатанын төрагасы Конституциялык палатанын атынан расмий билдирүү менен чыгып сүйлөөгө же болбосо чыгып сүйлөөнү башка судьяга ыйгарууга укуктуу.

37. Расмий билдирүүнүн текстинин мазмуну менен макул болбогон судья өзүнүн макул эместигин жазуу түрүндө туюндурууга милдеттүү, ал Конституциялык палатанын расмий билдирүүсүнүн текстин бекитүү жөнүндө кеңешменин материалдарына тиркелет.

5-глава
Конституциялык палатанын судьялар коллегиясы

38. Конституциялык мыйзамга ылайык, Конституциялык палатада судьялар коллегиялары түзүлөт.

Судьялар коллегиялары Конституциялык палатага келип түшкөн кайрылууларды кароо үчүн үч судьянын курамында түзүлөт.

39. Судьялар коллегиясынын жеке курамы, анын ичинде кайрылууну кароо тапшырыла турган судья, материалдын Конституциялык палатага келип түшкөн күнүнөн тартып үч жумуш күндүн ичинде Конституциялык палатанын төрагасы тарабынан, анын ичинде иштерди бөлүштүрүүнүн автоматташтырылган тутумун пайдалануу менен судьялардын жүктөмүн эске алуу менен аныкталат.

40. Конституциялык палатанын төрагасынын орун басары жана судья-катчы судьялар коллегиясынын курамына жалпы негизде киргизилет.

41. Судьялар коллегиясынын курамындагы судьяны башка судья менен алмаштыруу маселеси Конституциялык палатанын төрагасы тарабынан чечилет. Кайрылууну кароого жооптуу судьяны, же болбосо судьялар коллегиясынын курамындагы бир судьяны алмаштыруу судья ооруган жана судьянын өзүнүн катышуусун алууну канааттандырган учурларда мүмкүн.

42. Судьялар коллегиясы кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу же болбосо кабыл алуу жөнүндө аныктаманы чыгаргандан кийин өз ишин токтотот. Бул маселе боюнча өзүнчө чечим кабыл алуу талап кылынбайт.

43. Судьялар коллегиясынын отурумдары протоколдонот. Судьялар коллегиясынын отурумдарынын протоколун жүргүзүү Конституциялык палатанын аппараты тарабынан камсыздалат.

6-глава
Кароого кабыл алынган кайрылуулар жана кароого дайындалган иштер жөнүндө маалымат

44. Конституциялык палата кароого кабыл алган кайрылуулардын жана соттук отурумга дайындалган иштердин тизмеги Конституциялык палатанын аппараты тарабынан Конституциялык палатанын ЭДТсында жайгаштырылат.

45. Отурумда кароого дайындалган кайрылуулар жөнүндө маалымат Конституциялык палатанын аппараты тарабынан Конституциялык палатанын расмий сайтында отурумдун башталышына чейин 10 күн мурун жарыяланат.

II бөлүм
Конституциялык сот өндүрүшү

7-глава
Конституциялык палатага кайрылуунун тартиби

§ 1. Конституциялык палатага кайрылуу

46. Конституциялык мыйзамдын 20-беренесинде көрсөтүлгөн субъекттер Конституциялык палатага кайрылуу укугуна ээ.

47. Конституциялык палатага болгон кайрылуулар «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзам менен каралган талаптарга ылайык келиши зарыл. Кайрылуулар, ошондой эле аларга тиркелген материалдар мамлекеттик же расмий тилдерде берилет.

48. Конституциялык палатага болгон кайрылуулар почта корреспонденциясы аркылуу да жиберилиши мүмкүн, ошондой эле Конституциялык палатанын аппаратына түздөн-түз тапшырылышы да мүмкүн. Кайрылуу Конституциялык палатанын аппараты тарабынан түшкөн күнү катталат.

§ 2. Кайрылууларды өндүрүшкө кабыл алуунун, кабыл алуудан баш тартуунун же болбосо аларды кайтарып берүүнүн тартиби

49. Конституциялык палатага келип түшкөн кайрылуулар Конституциялык палатанын төрагасына кайрылуунун

конституциялык мыйзамдын талаптарына ылайык келиши жөнүндө корутундусу менен үч жумуш күндүн ичинде Конституциялык палатанын аппаратынын жетекчиси тарабынан киргизилет. Конституциялык палатанын төрагасы келип түшкөн кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуу же кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө маселени чечүү үчүн Конституциялык палатанын судьялар коллегиясына өткөрүп берет.

50. Судьялар коллегиясы кайрылууну текшерүүдө келип түшкөн кайрылуунун «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын талаптарына ылайык келүүсүн текшерет.

Кайрылуу өндүрүшкө кабыл алынган жана ошону менен караштуу эмес жана/же ылайыксыз талаптар табылган учурда, судьялар коллегиясы мындай талаптарды өндүрүшкө кабыл алуу бөлүгүндө баш тартат.

51. Арыздануучу талаптарынан баш тарткан жана судьялар коллегиясы тарабынан өндүрүшкө кабыл алуу же болбосо кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө аныктама кабыл алынганга чейин өз ыктыяры менен маселени алып салган учурда, судьялар коллегиясы кайрылууну кайтарып берет. Кайрылууну арыздануучуга кайтарып берүү жөнүндө чечим судьялар коллегиясынын кайрылууну кайтарып берүү жөнүндө аныктамасы менен кабыл алынат.

Кайрылууну арыздануучуга кайтарып берүү жөнүндө чечим арыздануучуну ошол эле талап менен жана ошол эле негиздер боюнча Конституциялык палатага кайталап кайрылуу мүмкүндүгүнөн ажыратпайт.

52. Судьянын тапшырмасы боюнча Конституциялык палатанын аппараты тарабынан тийиштүү аныктамалардын долбоорлору иштелип чыгат, алар судьялар коллегиясынын кароосуна киргизилет.

53. Судьялар коллегиясынын тийиштүү аныктамасынын көчүрмөсү тиркелген материалдар менен аппарат жетекчиси тарабынан арыздануучуга жөнөтүлөт.

§ 3. Судьялар коллегиясынын отурумдары

54. Конституциялык мыйзамдын 28-беренесинин 2-бөлүгүнө ылайык, кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуу же болбосо аны кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө аныктама судьялар коллегиясынын отурумунда кабыл алынат.

55. Судьялар коллегиясынын отурумдары белгиленген күндөрү өткөрүлөт жана коллегиянын бардык судьяларынын катышуусунда ыйгарым укуктуу болуп эсептелет.

56. Судьялар коллегиясынын отурумунда каралып жаткан маселе боюнча материалдарды даярдоону тикелей ишке ашырып жаткан Конституциялык палатанын аппаратынын кызматкерлери чакырылышы мүмкүн.

57. Судьялар коллегиясынын отурумунда кайрылууларды кароонун жыйынтыктары боюнча кайрылуу Конституциялык палатанын аппаратында катталган күндөн тартып отуз жумуш күн ичинде кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуу же өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө аныктама чыгарылат.

Аныктамада коллегиянын курамы, кайрылуунун маңызы, дата, орду жана кабыл алынган чечимдин жүйөлөрү көрсөтүлөт.

58. Кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуу же болбосо кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө аныктама судьялар коллегиясынын көпчүлүк добушу менен кабыл алынат жана бардык судьялар тарабынан кол коюлат.

§ 4. Судьялар коллегиясынын аныктамасына даттануунун тартиби

59. Судьялар коллегиясынын кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуу же кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө аныктамасы Конституциялык палатага даттанылышы мүмкүн. Мында судьялар коллегиясынын кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуу жөнүндө аныктамасы иште кароого дайындаганга чейин даттанылышы мүмкүн.

60. Судьялар коллегиясынын кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуу же кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө аныктамасына даттануу Конституциялык палатага жазуу жүзүндө берилет, анда төмөнкүлөр көрсөтүлүшү керек:

1) Конституциялык палатанын аталышы;

2) арыздануучуга тиешелүү аталыш, дарек жана башка зарыл маалыматтар;

3) судьялар коллегиясынын аныктамасына болгон даттануунун жүйөлөрү;

4) даттануу берген адамдын өтүнүчү;

5) даттанууга тиркелген документтердин тизмеси.

61. Даттануу Конституциялык палатанын аппаратында келип түшкөн күнү катталат.

62. Кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуу же кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө аныктамага даттануу Конституциялык палата тарабынан катталган күндөн тартып отуз жумуш күн ичинде каралат. Даттанууну карап чыгуунун жыйынтыктары боюнча Конституциялык палата токтом кабыл алат.

63. Даттанууну кароо үчүн Конституциялык палатанын отурумун даярдоо Конституциялык палатанын төрагасы тарабынан даттануу катталган күндөн тартып үч жумуш күндөн кечиктирбестен Конституциялык палатанын судьяларынын бирине тапшырылат.

Конституциялык палатанын төрагасы тарабынан тийиштүү тескеме кабыл алынган күндөн тартып жыйырма жумуш күндүн ичинде судья материалдарды Конституциялык палатанын отурумуна даярдайт. Мында даттанууну кароо жөнүндө токтомдун долбооору изилдөө үчүн отурум өткөрүлө турган датага чейин беш жумуш күндөн кечиктирбестен бардык судьяларга таратылат. Материалдар электрондук формада берилет.

64. Конституциялык палата кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө судьялар коллегиясынын аныктамасына даттанууну канааттандырган учурда судьялар коллегиясынын аныктамасын жокко чыгаруу жана кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуу жөнүндө токтом кабыл алат.

Конституциялык палата даттанууну негизсиз деп тааныганда арызданууучунун даттануусун канааттандыруудан баш тартуу жөнүндө токтом кабыл алат.

Конституциялык палатанын токтомунун көчүрмөсү аппарат жетекчиси тарабынан арызданууучуга жөнөтүлөт.

§ 5. Иштерди бириктирүү жана караштуу эмес талаптарды бөлүп чыгаруу

65. Конституциялык палатага конституциялык сот өндүрүлүшү башталган, бир эле маселени козгогон ар башка адамдардын бир нече кайрылуулары келип түшкөн учурда Конституциялык палатанын төрагасынын тескемеси боюнча иштер судьялардын бирине аларды бир өндүрүшкө бириктирүү үчүн өткөрүлүп берилет.

66. Эгер бир кайрылууда Конституциялык палатага караштуу эмес талаптар берилсе, судьялар коллегиясы кайрылууну бул бөлүгүндө кабыл алуудан баш тартат.

8-глава
Иштерди карооо даярдоо жана дайындоо

67. Өндүрүшкө кабыл алынган кайрылуу боюнча судья-баяндамачы эки айлык мөөнөттө ишти карооо даярдоону жүргүзөт:

1) иш боюнча тараптарды аныктайт, аларга конституциялык мыйзам менен каралган процессуалдык укуктарды жана милдеттерди түшүндүрөт;

2) тараптарды сурайт;

3) ишке тиешеси бар зарыл документтерди жана башка маалыматтарды кошумча талап кылуу жөнүндө аныктама чыгарат;

4) тиешелүү кызмат адамдарды жана башка жактарды сурайт;

5) зарыл болгон учурда, отурумга чакыртылууга жана чакыртылып келтирилүүгө тийиш болгон күбөлөрдүн, эксперттердин жана башка адамдардын чөйрөсүн аныктайт;

6) ар кандай адамдардын өз ара байланышкан талаптарын бир сот өндүрүшүнө бириктирүү жөнүндө аныктама чыгарат;

7) Конституциялык палатанын отурумунда ишти карооо дайындоо жөнүндө аныктама чыгарат, отурумдун катышуучуларын кабардар кылат жана зарыл адамдардын катышуусун камсыздайт;

8) болгон материалдар боюнча актынын долбоорун даярдайт;

9) отурум башталышына чейин он күндөн кечиктирбестен актынын долбоорун Конституциялык палатанын бардык Конституциялык палатанын бардык судьяларына жөнөтөт жана аларды иштин материалдары менен электрондук документ жүгүртмө тутуму аркылуу камсыз кылат;

10) ишти туура чечүүнү камсыз кылуу боюнча башка аракеттерди жүргүзөт.

68. Судья-баяндамачы ишти карооо даярдоо менен байланышкан иш-аракеттерди жүргүзүүдө Конституциялык палатанын аппаратына тийиштүү тапшырмаларды берүүгө укуктуу.

69. Судья-баяндамачы ишке таандык зарыл документтерди жана башка маалыматты талап кылуу жөнүндө аныктама чыгарат.

Документтерди жана башка зарыл материалдарды талап кылуу зарыл документтердин аталышын, ошондой эле аларды берүүнүн мөөнөтүн көрсөтүү менен тийиштүү органдарга же кызмат адамдарга кат жөнөтүү аркылуу жүргүзүлөт.

70. Келтирилген талаптардын өзгөчө татаалдыгына же болбосо алардын өтө маанилүүлүгүнө жараша, ишти карооо даярдоо судья-баяндамачынын жазуу түрүндөгү жүйөлүү кайрылуусунун

негизинде Конституциялык палатанын төрагасы тарабынан бир нече судьяларга тапшырышы мүмкүн.

Мындай учурда Конституциялык палатанын төрагасы үч жумуш күндөн кеч эмес бир нече судьяларга ишти даярдоону тапшыруу жөнүндө тескеме кабыл алат. Тескемеде ар бир судьяга бөлүнгөн маселелер аныкталып, судьялардын жеке курамы көрсөтүлөт.

71. Ишти Конституциялык палатанын отурумунда кароого даярдоо процессинде экспертизаны дайындоо судья-баяндамачы тарабынан аныктама чыгаруу жолу аркылуу жүргүзүлөт. Аныктамада судья-баяндамачы тарабынан эксперттерге суроолор туюндурулат жана эксперттик корутундуну берүүнүн мөөнөтү аныкталат.

72. Экспертизаны жүргүзүү карала турган ишке тиешелүү маселелер боюнча атайын билимге ээ болгон эксперттик мекемелерге же эксперттерге тапшырылат. Соттук-эксперттик уюмдар тарабынан жүргүзүлбөгөн экспертизалардын кээ бир түрлөрүн жүргүзүү үчүн мыйзамда бекитилген тартипте тийиштүү билимге ээ болгон башка адистер да чакырылат.

73. Судья-баяндамачы материалдарды кароого даярдоодо Конституциялык палата менен каралып жаткан иш боюнча өзүнүн жазуу жүзүндөгү түшүндүрмөлөрүн, жүйөлөрүн жана ой-толгоолорун берүү үчүн укуктун айрым маселелери боюнча башка жактарды тартууга укуктуу.

74. Конституциялык палатанын отурумунда ишти кароого даярдоо, ишти тариздөө менен аяктайт, ал өзүнө төмөнкүлөрдү камтыйт:

- кайрылуу (сунуштама, өтүнүч, суроо-талап);
- аларга тиркелген бардык материалдар, кайрылууга жазылган пикирлер, Конституциялык палата жөнөткөн талаптардын жана суроо-талаптардын көчүрмөлөрү, аларга жооптор;
- эксперттердин корутундулары, башка жактардын түшүндүрмөлөрү;
- тараптарды, күбөлөрдү сурамжылоо жөнүндө маалымкаттар;
- ишти кароого даярдоо процессинде судья тарабынан чыгарылган процесстик актылар;
- Конституциялык палатанын жыйынтыктоочу актысынын (чечимдин, корутундунун) долбоору;
- Конституциялык палатанын Аппараты даярдаган аналитикалык кат.

Соттук иш кагаз түрүндө түзүлөт, толукталат жана сакталат.

75. Ишти түзүү, архивдештирүү жана сактоо Конституциялык палатанын аппараты тарабынан иш жүргүзүү боюнча нускамага ылайык камсыздалат.

9-глава
Судьянын катышуусун алдыруу жана өзүнүн катышуусун алуу

76. Судья аны кызматтан бошоткон же болбосо, конституциялык мыйзамда бекитилген тартипте, өзүнүн катышуусун алуу же судьянын катышуусун алдыруу тууралуу маселе канааттандыраарлык чечилген учурлардан тышкары, Конституциялык палатанын отурумуна катышуудан четтетилиши мүмкүн эмес.

77. Конституциялык палатанын судьясы конституциялык сот өндүрүшүнүн кайсы гана этабында болбосун өзүнүн катышуусун алууну төмөнкү учурларда билдирүүгө милдеттүү:

1) эгерде судья мурда кызмат абалына байланыштуу кароонун предмети болуп саналган актыны кабыл алууга катышса;

2) эгерде ишти чечүүдө судьянын объективдүүлүгү анын сот өндүрүшүнүн катышуучулары менен туугандык же башка жеке байланыштарынан улам күмөн санооого алып келиши мүмкүн болсо;

3) эгерде судья талашылып жаткан укктутук актынын укктутук мүнөзү тууралуу өзүнүн пикирин коомчулуктун алдында айткан болсо;

4) судьянын калыстыгына таасир эте турган башка жагдайлар болсо.

Ушул эле негиздер боюнча тараптар судьянын (судьялардын) катышуусун алдырууну билдирүүгө укуктуу.

78. Судья өзүнүн катышуусун алууну жазуу түрүндө билдирет.

79. Конституциялык палата, тараптардын өтүнүчү боюнча, ушул Регламенттин 78-бөлүгүндө көрсөтүлгөн жагдайлар болгондо, катышуусун алып салуу жөнүндө маселе чечиле турган судьяны укkандан кийин анын катышуусун алып салуу жөнүндө жүйөлүү аныктама чыгарат.

Судьянын өзүнүн катышуусун алуу жөнүндө арызын канааттандыруу же четке кагуу жөнүндө чечим, же болбосо тараптардын судьянын катышуусун алдыруу жөнүндө өтүнүчтөрү, анын катышуусусуз кеңешме бөлмөдө бул маселенин кароосуна катышып жаткан судьялардын санынын жөнөкөй көпчүлүк добушу менен кабыл алынат.

80. Өзүнүн катышуусун алуу жөнүндө өтүнгөн судья, же болбосо, тараптар катышуусун алдырууну өтүнгөн, судья добуш берүүгө катышпайт.

Эгер ишти кароо үчүн кворумдун бузулушуна алып келсе, анда судьянын (судьялардын) өзүнүн катышуусун алууга (катышуусун алдырууга) жол берилбейт, ал жөнүндө Конституциялык палата аныктама чыгарат.

81. Иш боюнча баяндамачы болгон судья ишти кароодон четтетилген учурда, Конституциялык палата ошол эле учурда жаңы судья-баяндамачыны дайындоо жөнүндө чечим кабыл алат.

10-глава
Конституциялык сот өндүрүшүнүн катышуучулары

82. Тараптар, алардын өкүлдөрү, күбөлөр, эксперттер, котормочулар конституциялык сот өндүрүшүнүн катышуучулары болуп эсептелишет.

83. Конституциялык палатанын отурумуна каралып жаткан ишке тиешеси бар каалаган адам чакырылышы мүмкүн.

84. Конституциялык сот өндүрүшүндө тараптар деп төмөнкүлөр таанылат:

1) кайрылуучу тарап – сунуштамалары жана өтүнүчтөрү өндүрүшкө кабыл алынган жактар же органдар;

2) жоопкер-тарап – ченемдик укуктук актыны чыгарган, ага кол койгон орган же кызмат адамдары же конституциялуулугу жөнүндө маселе коюлуп жаткан Конституцияга өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу мыйзамдын долбоорун, эл аралык келишимди ратификациялоону, бекитүүнү же Кыргыз Республикасы үчүн башка ыкма менен күчүнө киргизүүнү демилгелеген субъекттер.

85. Тараптар өз иштерин жеке же өзүнүн өкүлдөрү аркылуу жүргүзүшү мүмкүн. Тараптардын ар бири үчтөн көп эмес өкүлгө ээ боло алат.

Өкүлдөрдүн ыйгарым укуктары Кыргыз Республикасынын Жарандык кодексинде каралган тартипте таризделет.

Конституциялык палатанын отурумуна бирдей ыйгарым укуктардын чегине ээ болгон бир тараптын бир нече өкүлдөрү катышкан учурда, Конституциялык палата, каралып жаткан маселелер боюнча тараптын акыркы позициясын аныктай ала турган, алардын арасынан бир адамды талап кылышы мүмкүн.

Конституциялык палатанын отурумунда маселе каралып башталгандан кийин тарап өзүнүн кызыкчылыктарын жактоону жаңы өкүлгө тапшыра алат, ошондой эле өзүнүн өкүлдөрүн мурда жүктөлгөн милдеттерден бошотуп, процесстин каалаган стадиясында ага өзү катыша алат.

86. Конституциялык палата тарабынан суроо-талабы өндүрүшкө кабыл алынган судья (судьялар) тарап деп таанылбайт, отурумга чакырылбайт.

87. Тараптар бирдей процесстик укуктар менен пайдаланышат.

Тараптар жана алардын өкүлдөрү иштин материалдары менен таанышууга, алардан ичинен жазып алууларды жүргүзүүгө, көчүрмөлөрдү алууга, далилдерди берүүгө, далилдерди иликтөөгө катышууга, процесстин жүрүшүндө келип чыккан бардык маселелер боюнча өз жүйөлөрүн жана пикирлерин билдирүүгө, корутунду сөз сүйлөөгө укуктуу.

Ошондой эле, тараптар өтүнүч билдирүүгө, судьяларга оозеки жана жазуу жүзүндө түшүнүктөрдү берүүгө, берилген сунуштамалар жана өтүнүчтөр боюнча өз пикирин айтууга укуктуу.

88. Бир ишке бириктирилген бир нече сунуштамаларды же өтүнүчтөрдү, же бир нече кошо жүрүүчү маселелерди отурумда кароо учурунда, тарап (өкүл) башка тараптын сунуштамаларына жана өтүнүчтөрүнө, анын өзүнүн сунуштамасынын же өтүнүчүнүн предметине тийиштүү бөлүгүндө гана жеке көз карашын билдирүүгө, билдирүү жасоого жана пикирлерди көрсөтүүгө укуктуу.

89. Кайрылуучу тарап өз талаптарынын негизин же предметин өзгөртүүгө, алардын көлөмүн көбөйтүүгө же азайтууга, талаптардан баш тартууга укуктуу.

Мында коюлган талаптын предметин өзгөртүү кайрылууда коюлган укуктук маселенин чегинде болушу керек.

Жоопкер-тарап аларды толук же жарым-жартылай моюнга алууга же болбосо аларга каршы пикирлерин билдирүүгө укуктуу.

90. Ар бир тарап далилдерди келтирүүгө жана өз талаптарынын жана каршы пикирлеринин негизи катары таянган жагдайларды далилдөөгө укуктуу.

91. Тараптар өз укуктарын ак ниеттүү пайдаланууга милдеттүү. Сотко атайын жалган маалыматтарды берүү Конституциялык палатаны урматтабагандык катары бааланат жана мыйзам боюнча жоопкерчиликке алып келет.

Тараптар Кыргыз Республикасынын Конституциясынын, Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын, ушул Регламенттин ченемдерин аткарууга милдеттүү:

- Конституциялык палатанын чакыруусу менен келүүгө;

- Конституциялык палатанын отурумунда бири-бирине жана Конституциялык палатада кабыл алынган эрежелерге жана процедураларга сый мамиле жасоого;

- түшүнүк берүүгө, төрагалык кылуучунун, судьялардын жана конституциялык сот өндүрүшүнүн катышуучуларынын каралып жаткан маселе боюнча суроолоруна жооп берүүгө;

- төрагалык кылуучунун Конституциялык палатанын отурумунун тартибин сактоо жөнүндө тескемесине баш ийүүгө.

92. Аныкталуусу Конституциялык палатанын карамагына берилген иш жүзүндөгү жагдайларды изилдөөнүн зарылчылыгы болгондо, андай жагдайлар жөнүндө маалыматтары же материалдары бар жактар күбө катары чакырылышы мүмкүн.

93. Күбө Конституциялык палатага каралып жаткан иштин маңызына тиешелүү, жеке өзүнө белгилүү жагдайларды билдирүүгө жана Конституциялык палатанын судьяларынын жана тараптардын суроолоруна жооп берүүгө милдеттүү. Зарыл болгондо ал жазуу жүзүндөгү белгилөөлөрдү, ошондой эле документтерди жана башка материалдарды пайдалана алат.

94. Конституциялык палатанын отурумуна эксперт катары каралып жаткан ишке тиешелүү маселелер боюнча атайын билими бар адам чакырылышы мүмкүн.

Корутундуну баяндагандан кийин, эксперт Конституциялык палатанын судьяларынын жана тараптардын кошумча суроолоруна жооп берүүгө милдеттүү.

95. Жеке жана юридикалык жактар, мамлекеттик органдар, коомдук бирикмелер, эл аралык уюмдар Конституциялык палатада каралуучу конкреттүү иште укуктун айрым маселелери боюнча өздөрүнүн жазуу жүзүндөгү түшүндүрмөлөрүн, жүйөөлөрүн жана ой-пикирлерин берүүгө укуктуу. Мында Конституциялык палата алардын жүйөөлөрүнө жана ой-пикирлерине байланбайт.

Башка жактардын жазуу жүзүндөгү түшүндүрмөлөрү, жүйөөлөрү жана ой-пикирлери аталган субъекттер чагылдыргысы келген укук маселелеринин тизмесин, ошондой эле алардын аталган маселелерде компетенттүүлүгүн күбөлөндүргөн маалыматты камтууга тийиш.

Судья-баяндамачы ушул пунктта көрсөтүлгөн субъекттерге өз демилгеси боюнча кайрылууга укуктуу.

Судья-баяндамачынын суроо-талаптарына мамлекеттик органдар жана жергиктүү өз алдынча башкаруу органдардын жоопторуна биринчи орун басарынын же орун басарынын деңгээлинен төмөн

кызмат адамы тарабынан кол коюлган учурда, алар Конституциялык палатанын Аппараты тарабынан кабыл алынбайт жана кайтарылууга тийиш.

96. Конституциялык мыйзамдын талаптарына ылайык, Конституциялык палата тарабынан дайындалган, тексттерди жана оозеки кепти которуу үчүн зарыл болгон тилдерди эркин билген адам котормочу болуп эсептелет.

Котормочу Конституциялык палатанын чакыруусу боюнча келүүгө жана ага тапшырылган котормону толук жана так аткарууга милдеттүү.

11-глава
Конституциялык палатанын отурумдарында кайрылууларды кароонун тартиби

§ 1. Конституциялык палатанын отурумундагы процедуралар жана этикет

97. Конституциялык палатанын отурумдары Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик герби, Мамлекеттик желеги жана Кыргыз Республикасынын Конституциясы коюлган, атайын жабдылган залда салтанаттуу шартта өткөрүлөт.

Конституциялык палатанын судьялары мантия кийип отурум өткөрүшөт.

98. Конституциялык палатанын судьялары отурумдар залына киргенде, ошондой эле залдан чыгууда катышуучулардын баары ордунан турат.

99. Сот отурумунун катышуучулары төраганын уруксаты менен туруп сотко кайрылат, түшүнүк берет жана сөз сүйлөйт. Бул эрежеден четке чыгуу судьянын уруксаты менен болушу мүмкүн. Отурумдун катышуучулары судьяларга суроо берүүгө укуксуз.

100. Конституциялык палатага расмий кайрылуунун формалары тийиштүү түрдө: "Урматтуу Сот", "Сиздин урматыңыз" же "Урматтуу төрагалык кылуучу", "Урматтуу судья" болот.

101. Тараптарга жана процесстин катышуучуларына кайрылууда, ошондой эле аларды чыгып сүйлөгөндө атаганда төмөнкү сөз айкаштары колдонулат: "Урматтуу тарап", " Урматтуу тараптын өкүлү", "Урматтуу күбө", "Урматтуу эксперт". Зарылдыкка жараша кайрылуунун дарегин тактоо үчүн процесстин тийиштүү катышуучусунун аты-жөнү да көрсөтүлөт.

102. Залдагы процесстин катышуучулары, жалпыга маалымдоо каражаттарынын өкүлдөрү, башка жарандар төмөндөгүлөргө милдеттүү:

1) Конституциялык палатага, тараптарга, процесстин башка катышуучуларына жана бири-бирине сый-урмат мамиле кылууга;

2) сот отуруму өткөрүлүп жаткан залда бекитилген тартипти сактоо жөнүндө төрагалык кылуучунун буйругуна баш ийүүгө, ошондой эле отурумдун ырааттуу жүрүшүнө башка кандайдыр бир тоскоолдуктарды жасабоого;

3) Конституциялык палатанын отуруму жүрүп жаткан учурда залда баспоого, сүйлөбөөгө, реплика айтпоого, ошондой эле отурумдун жүрүшүнө кандайдыр бир башка тоскоолдуктарды жаратпоого;

4) Конституциялык палатанын төрагасынын уруксаты менен видео тартууга жана аудио жазууга.

103. Конституциялык палатанын отурумдарында каралып жаткан ишти даярдоого тике катышкан Конституциялык палатанын аппаратынын кызматкерлери катышат.

104. Сот отурумунда анын катышуучулары жана отурган адамдары тарабынан көрсөтүлгөн талаптарды бузуу сотту сыйлабастык катары каралат жана тартип бузуучуларды соттук отурумдун залынан чыгарууга же мыйзамдарга ылайык административдик жоопкерчиликке тартууга алып келет.

105. Тараптар жана алардын өкүлдөрү Конституциялык палатанын отурумунда өзүнүн чыгып сүйлөгөн сөзүн саясый билдирүүлөр жана декларациялар үчүн колдонууга укуксуз.

§ 2. Конституциялык палатанын сот отурумундагы тартипти камсыздоо

106. Конституциялык палатанын отурумунда тартипти сактоо соттук приставдар кызматтык түзүмдөрү тарабынан жүргүзүлөт. Тартип сактоону камсыздаган адамдар төрагалык кылуучуга баш ийет. алардын Залда бекитилген тартипти сактоо боюнча талаптары катышкан адамдардын баарына тийиштүү.

Соттук приставдар кызматтык түзүмдөрү менен өз ара иштешүү Конституциялык палатанын аппаратынын тийиштүү түзүмдүк бөлүмү тарабынан камсыздалат.

107. Эгерде сот отурумунда укук бузуулар болсо, коргоо чаралары Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте

Конституциялык палатанын протоколдук аныктамасы боюнча колдонулат.

§ 3. Конституциялык палатанын отурумдарында кайрылууларды карoo

108. Конституциялык палата өндүрүшкө кабыл алынган кайрылууну карайт жана өндүрүшкө кабыл алынган күндөн тартып беш айдын ичинде ал боюнча акт чыгарат. Бул мөөнөт Конституциялык палатанын төрагасынын чечими боюнча бир айга узартылышы мүмкүн.

109. Катышуучуларга отурумдардын өтө турган убактысы жана орду тууралуу жазуу түрүндөгү билдирүү Конституциялык палатанын аппаратынын жетекчисинин колу коюлуп жөнөтүлөт. Сот отурумдары жөнүндө маалымат Конституциялык палатанын имаратында, ошондой эле Конституциялык палатанын расмий сайтында отурумдун башталышына чейин он күн калганда Конституциялык палатанын аппаратынын тийиштүү түзүмдүк бөлүмү менен жайгаштырылат.

110. Конституциялык палатанын отуруму төмөнкүдөй учурларда кийинкиге калтырылышы мүмкүн:

1) судьялардын кимдир бирөөсүнүн ооруп калгандыгына же башка себептер менен келбей калгандыгына байланыштуу сот отурумунун кворумунун бузулушунан улам;

2) катышуусу милдеттүү жана келбей калышы ишти туура чечүүгө таасир тийгизиши мүмкүн деп таанылган тараптардын же тараптардын биринин, күбөнүн же эксперттин келбей калышынан улам;

3) эгерде Конституциялык палата каралып жаткан ишти жетиштүү даярдалган эмес жана ошол эле отурумда өткөрүү мүмкүн болбогон кошумча изилдөөнү талап кылат деп тапса;

4) талап кылынган материалдардын өз убагында тапшырылбаганынан улам, эгерде алар ишти чечүү үчүн олуттуу мааниге ээ болсо;

5) сот отурумунун жүрүшүнө же ишти ар тараптуу кароого тоскоолдук кылган башка жагдайлар болсо, эгерде андай жагдайларды сот отурумунун жүрүшүндө жоюу мүмкүн болбосо.

111. Конституциялык палатанын отурумун кийинкиге калтыруу жөнүндө чечим сот отурумуна катышкан судьялардын санынын көпчүлүк добушу менен кабыл алынат жана протоколдук аныктама

менен таризделет. Сот отурумун кийинкиге калтыруу тууралуу чечим кабыл алууда, Конституциялык палата отурум которулган датаны дайындайт.

112. Ишти конституциялык мыйзамда белгиленген мөөнөттө кароо мүмкүн болбогон учурларда, Конституциялык палата ал боюнча өндүрүштө келип чыккан тоскоолдуктарды жоюу үчүн зарыл болгон, бирок үч айдан ашпаган мөөнөткө аныктама менен токтото турууга укуктуу. Мында аны кароонун мөөнөтү да токтотулат.

Иш боюнча өндүрүш Конституциялык палата тарабынан өзүнчө аныктаманын негизинде, аны токтото туруу үчүн негиз болгон жагдайлар жоюлганда кайра жаңыртылат. Конституциялык палата тарабынан иш боюнча өндүрүштү токтото туруу башка иштерди кароого тоскоолдук кылбайт.

113. Конституциялык мыйзамдын 41-беренесинде каралган негиздер болсо, жыйынтыктоочу актыны чыгарганга чейин конституциялык өндүрүш анын кайсы гана стадиясы болбосун, токтотулууга тийиш. Иш боюнча өндүрүштү токтотуу жөнүндө маселени чечүү Конституциялык палата тарабынан сот отурумуна катышкан судьялардын көпчүлүк добушу менен кабыл алынат.

Конституциялык палатанын иш боюнча өндүрүштү токтотуу жөнүндө аныктамасы тараптарды Конституциялык палатага ошол эле талап жана ошол эле негиздер боюнча кайтадан кайрылуу мүмкүнчүлүгүнөн ажыратат.

114. Конституциялык палатанын отуруму сот отурумунун катчысы менен протоколдоштурулат. Сот отурумунун протоколу конституциялык мыйзамдын 44-беренесинин 2-бөлүгүндө көрсөтүлгөн маалыматтарды камтууга тийиш.

115. Протоколдун толуктугун камсыз кылуу үчүн, стенографияны жана техникалык каражаттарды колдонууга жол берилет, отурумдун протоколунда алардын колдонулушу жөнүндө көрсөтүлөт. Иштин материалдарына протокол жана сот тарабынан колдонулган техникалык каражаттар: фонограмма, видеотасма, кинотасма тиркелет.

Протокол отурум аяктагандан кийин беш жумуш күндөн кечиктирбестен таризделүүгө тийиш. Протоколго Конституциялык палатанын төрагалык кылуучусу жана судья-катчысы тарабынан кол коюлат.

116. Отурумдун протоколу жана стенограммасы, ошондой эле Конституциялык палатанын иштеринин материалдары менен Конституциялык палатанын судьялары таанышууга укуктуу.

Процесстин катышуучулары жана башка жактар Конституциялык палатанын отурумунун протоколу жана стенограммасы менен Конституциялык палатанын төрагасынын уруксаты менен таанышууга укуктуу. Протоколдордон көчүрмө алуу жана алардын ичинен жазып алууларды жүргүзүү, Конституциялык палатанын төрагасынын уруксаты менен Конституциялык палатанын аппараты тарабынан жүргүзүлөт. Көчүрмө алуу жөнүндө маалымат өзүнчө журналда катталат.

117. Конституциялык палатада иштерди кароо отурумдарда Конституциялык палатанын төрагасынын төрагалыгында жүргүзүлөт. Конституциялык палатанын төрагасы болбогон учурда, же анын тапшырмасы боюнча Конституциялык палатанын төрагасынын милдеттерин Конституциялык палатанын төрагасынын орун басары аткарат. Конституциялык палатанын төрагасынын орун басары болбогон учурда Конституциялык палатанын төрагасынын милдеттери судья-катчыга жүктөлөт.

118. Отурумду өткөрүүнүн белгиленген убактысында отурумдар залына Конституциялык палатанын судьялары кирет жана өзүлөрүнүн орундарын ээлешет. Төрагалык кылуучу Конституциялык палатанын отурумун жүргүзүүгө кворумдун бар экенин, протокол жүргүзүү камсыздалганын ырастайт жана отурумду ачык деп жарыялайт.

119. Ишти маңызы боюнча кароону баштаганга чейин төрагалык кылуучу:

1) Конституциялык палатанын отурумун ачат жана карала турган ишти жарыялайт;

2) Конституциялык палатанын курамын жарыялайт;

3) сот отурумунун катчысына отурумга чакырылган катышуучулардын, күбөлөрдүн, эксперттердин, зарыл болгон учурда котормочунун бар экендиги жана келбей калгандардын себептери жөнүндө баяндама жасоо үчүн сөз берет. Тарап ишти анын катышуусу менен кароону өтүнгөн жана өзүнүн келбегендиги тууралуу жүйөлүү себепти келтиргенден тышкары учурларда, тараптын же анын өкүлүнүн Конституциялык палатанын отурумуна келбегендиги ишти кароого кедерги болбойт;

4) тараптардын ыйгарым укуктарын текшерет;

5) тараптарга алардын укуктарын жана милдеттерин, ал эми чакырылган жактарга – алардын милдеттерин жана жоопкерчилигин түшүндүрөт;

6) отурумдун катышуучуларынан аларга кошумча күбөлөрдү, эксперттерди чакыртуу жөнүндө, кошумча далилдерди талап кылуу

тууралуу, отурумдун жүрүшүндө келип чыккан башка маселелер боюнча өтүнүч бар же жок экендигин сурайт, аларды соттун чечүүсүнө коёт;

7) сот залынан күбөлөрдү, эксперттерди чыгарат;

8) ишти маңызы боюнча кароо башталгандыгы жөнүндө жарыялайт.

120. Жазуу түрүндө түшкөн өтүнүчтөр угузулат жана иштин материалдарына тиркелет. Оозеки өтүнүчтөр сот отурумунун протоколуна жазылат. Түшкөн өтүнүчтөр Конституциялык палата тарабынан, эреже катары, кеңешме бөлмөдө, ишти карап жаткан судьялар курамынын көпчүлүк добушу менен чечилет.

121. Ар бир ишти маңызы боюнча кароо төрагалык кылуучунун судья-баяндамачыга сөз берүүсүнөн башталат.

Судья-баяндамачы иштин маңызын, аны кароонун себебин жана негизин, бар болгон материалдардын мазмунун баяндайт жана Конституциялык палатанын судьяларында пайда болгон суроолорго жооп берет.

122. Судья-баяндамачынын сөзүн угуп бүткөндөн кийин төрагалык кылуучу Конституциялык палатага сунуштама, өтүнүч менен кайрылган тарапка (өкүлгө) каралып жаткан иштин маңызы боюнча түшүндүрмө берүүнү сунуштайт, андан кийин башка тараптын түшүнүктөрүн угат.

Тарап каралып жаткан иштин маңызы боюнча өзүнүн көз карашын негиздөө катары укуктук аргументтерди жана далилдерди баяндап берүүгө милдеттүү.

Төрагалык кылуучу тараптарга бири-бирине жана процесстин башка катышуучуларына суроо берүү мүмкүнчүлүгүн берет, андан кийин Конституциялык палатанын судьялары суроо берет. Соттук отурумдун жүрүшүндө коюлган маселелердин каралуу мүмкүнчүлүгү Конституциялык палатанын төрагалык кылуучусу тарабынан чечилет.

123. Эгерде Конституциялык палатанын отурумунда тарап бир нече адамдар менен көрсөтүлсө, чыгып сүйлөөгө каралган маселелер алардын ортосунда чектелген учурда, төрагалык кылуучу бардык өкүлдөргө сөз бериши мүмкүн. Бул эреже жыйынтыктоочу кепке укукту берүү тартибине да тийиштүү болот.

124. Эгерде чыгып сүйлөп жаткан адам каралып жаткан маселенин чегинен чыкса же чыгып сүйлөгөн сөзүнүн, репликасынын таризи жана мааниси боюнча мазактоочу жана орой болсо, сот отурумунда кабыл алынган тартип эрежелерин бузса же соттү сыйлабаса,

төрагалык кылуучу тараптын же анын өкүлүнүн, сот отурумунун башка катышуучуларынын чыгып сүйлөп жаткан сөзүн токтотууга укуктуу.

125. Күбөлөрдүн, эксперттердин көрсөтүүлөрүн угуудан мурда төрагалык кылуучу алардын ким экендигин аныктайт жана көрсөтүү берүүдөн баш тарткандыгы жана атайылап жалган көрсөтүү же корутунду бергендиги үчүн мыйзамдарда жазык жоопкерчилиги каралгандыгы жөнүндө аларды жазуу жүзүндө эскертет, котормочуга атайылап жалган которгондугу үчүн жоопкерчилик жөнүндө эскертилет.

Күбөлөрдү, эксперттерди угуунун ырааттуулугу, ошондой эле күбөлөргө жана эксперттерге биринчи болуп суроолорду берүү укугуна ээ болгон тарапты аныктоо Конституциялык палатанын отурумунда төрагалык кылуучу тарабынан аныкталат.

Судьялар төрагалык кылуучунун уруксаты менен суракка алуунун каалаган учурунда күбөгө, экспертке суроо бере алат.

Төрагалык кылуучу каралып жаткан иштин негизине тиешеси жок ар кандай суроолорду четке кагууга укуктуу.

126. Сот отурумунда сотко берилген документтер жарыяланышы же карап чыгууга берилиши мүмкүн. Келип түшкөн документтердин аныктыгы судья-баяндамачы тарабынан текшерилиши керек. Аныктыгы шектүү болгон документтер жарыялоого же карап чыгууга жатпайт. Изилденген документтер түп нускада же күбөлөндүрүлгөн көчүрмөдө Конституциялык палатанын чечими боюнча иштин материалдарына тиркелет.

127. Иштин материалдарын изилдеп бүткөндөн кийин Конституциялык палата тараптардын корутунду сөздөрүн угат. Конституциялык палатанын төрагасы судьялар менен макулдашуу боюнча тараптарга корутунду сөз менен чыгып сүйлөөнүн алдында убакыт бере алат.

Корутунду сөздү укандан кийин төрагалык кылуучу иш боюнча териштирүү аяктагандыгын жана судьялардын кеңешме бөлмөгө чыгуусун жарыялайт.

128. Конституциялык палата тараптардын корутунду сөзүнөн кийин иштин чечилиши үчүн кошумча маанилүү шарттарды билүүнү же жаңы далилдерди изилдөөнү зарыл деп чечсе, ишти кароону кайра жаңыртуу жөнүндө аныктама чыгарат.

Кошумча изилдөө аяктагандан кийин тараптар жаңы шарттарга жана далилдерге гана байланыштуу кайтадан корутунду сөз менен чыгып сүйлөөгө укуктуу.

§ 4. Конституциялык палатанын жабык отуруму

129. Конституциялык палата мамлекеттик сырды коргоо, жарандардын, алардын жеке турмушундагы сырдын коопсуздугун камсыз кылуу жана коомдук адептүүлүктү коргоо үчүн зарыл болгон учурларда, жабык отурумду дайындайт.

130. Ишти же анын бир бөлүгүн жабык отурумда кароо жүйөлүү аныктаманын негизинде ишке ашырылат, ал отурум башталаар алдында жалпыга жарыяланат.

131. Жабык отурумга Конституциялык палатанын судьялары, тараптар жана алардын өкүлдөрү катышат.

132. Жабык сот отурумунда конституциялык сот өндүрүшүнүн башка катышуучуларынын катышуу мүмкүндүгү Конституциялык палата тарабынан ар бир конкреттүү учурда аныкталат. Конституциялык палатанын бул маселе боюнча чечими сот отурумунун протоколуна киргизилет.

133. Отурумду алып баруунун тиешелүү тартибин түздөн-түз камсыз кылуучу Конституциялык палатанын аппаратынын кызматкерлеринин катышуусу судьялар менен макулдашуу боюнча төрагалык кылуучу тарабынан аныкталат.

134. Жабык отурумда ишти кароо конституциялык сот өндүрүшүнүн бардык эрежелерин сактоо менен өткөрүлөт.

135. Жашырындуулуктун тийиштүү грифи бар документтерди кароого байланыштуу жабык отурумдарды өткөрүү жашыруун документтер менен иштөөнүн белгиленген эрежелерин сактоо менен жүзөгө ашырылат.

136. Жабык отурумдардын жазуулары Конституциялык палатада жашырындуулуктун режимин сактоо менен сакталат.

12-глава
Конституциялык палата тарабынан актыларды кабыл алуу

137. Конституциялык палата актыларды чечимдер, корутундулар, токтомдор жана аныктамалар түрүндө кабыл алат.

Конституциялык палатанын актылары Конституцияга негизделет жана судьялардын калыстыгынан тайбаган укуктук көз караштарын чагылдырат.

138. Конституциялык палата, мыйзамдар жана башка ченемдик укуктук актылар Кыргыз Республикасынын Конституциясына карама-каршы келген учурда конституциялуу эмес деп таануу

караштырган ыйгарым укуктары боюнча кайрылууларды кароонун жыйынтыгында чечим, ал эми Кыргыз Республикасы катышуучусу болгон, күчүнө кире элек эл аралык келишимдердин конституциялуулугу тууралуу кайрылууларды кароодо корутунду кабыл алат.

139. Конституциялык палатанын чечими жана корутундусу Кыргыз Республикасынын атынан чыгарылат жана Конституциялык палатанын төрагалык кылуучусу жана отурумга катышкан Конституциялык палатанын судьялары тарабынан кол коюлат.

Конституциялык палатанын башка актылары токтом, өзүнчө же протоколдук аныктама түрүндө кабыл алынат.

140. Конституциялык палатанын чечими жана корутундусу (мындан ары ушул Регламенттин 141–147-пункттарында – жайынтыктоочу акты) Конституциялык палата тарабынан конституциялык Мыйзамдын 47-беренесинде жана ушул Регламенттин 141–147-пункттарында бекитилген эрежелер боюнча кабыл алынат.

141. Ишти кароого катышкан Конституциялык палатанын судьялары жыйынтыктоочу актыны чыгарып жатканда судья-баяндамачы тарабынан даярдалган актынын долбоорун негиз кылып алууга же болбосо иштин кароосуна катышкан башка судьялар тарабынан көрсөтүлгөн жыйынтыктоочу актынын долбоорун негиз кылып алууга укуктуу.

142. Иштин кароосуна катышкан судьялар жыйынтыктоочу актынын долбооруна өзгөртүүлөрдү жазуу же ооз эки түрүндө сунуштоого, же болбосо ал добушка коюлганга чейин өзүнүн жыйынтыктоочу актысынын долбоорун көрсөтүүгө укуктуу.

143. Иштин кароосуна катышкан судьялардын көпчүлүгү тарабынан жактырылган жыйынтыктоочу актынын долбоору анын мындан аркы иштелип бүтүрүлүшүнө негиз болот. Эгерде судья-баяндамачы чечимдин резолютивдик бөлүгү боюнча добуш берүүдө азчылыкта болуп калса, долбоорду иштеп бүтүрүүдөн баш тартууга укуктуу. Бул учурда Конституциялык палатанын төрагасы иштеп бүтүрүүнү башка судьяга тапшырат.

144. Жыйынтыктоочу актынын долбоору боюнча же ага киргизилген өзгөртүүлөр боюнча талкуулоо жана добуш берүү толугу менен да, бөлүктөрү боюнча да болушу мүмкүн.

145. Жыйынтыктоочу акт, бардык судьялар аны менен макул болсо да, добуш берүүсүз кабыл алынбайт.

146. Конституциялык палатанын отурумунда төрагалык кылуучу жыйынтыктоочу актынын долбооруна өзгөртүүлөр

же жыйынтыктоочу актынын бөлүгү боюнча добуш берүүнүн башталышы жөнүндө жарыялагандан кийин, ушул добуш берүүнүн жүрүшү менен байланыштуу отурумду өткөрүүнүн тартиби боюнча кайсы бир судьянын чыгып сүйлөгөн учурларынан тышкары, добуш берүүнү бөлүүгө жол берилбейт.

147. Добуш берүүгө катышкан судьялардын көпчүлүгү жыйынтыктоочу актынын долбоорун өзгөртүүгө добуш берсе ал кабыл алынды деп эсептелет. Эгерде добуштар тең бөлүнгөн болсо, өзгөртүү кабыл алынбайт. Өзгөртүүлөрдү кабыл алгандан кийин кабыл алынган өзгөртүүлөр менен жыйынтыктоочу актынын долбоорунун бөлүмдөрү добушка коюлат.

Жыйынтыктоочу актынын долбоорунун бөлүктөрү боюнча добуш берүүдөн кийин киргизилген өзгөртүүлөрдү эске алуу менен жалпысынан долбоор боюнча добуш берүү өткөрүлөт.

148. Конституциялык палатанын актылары кеңешме бөлмөдө ар бир судьянын атын атап, сурап ачык добуш берүү аркылуу кабыл алынат.

Кеңешме учурунда судьялар каралып жаткан маселе боюнча өз көз караштарын эркин билдире алат жана башка судьялардан өз көз караштарын тактоону өтүнө алат. Сүйлөөнүн саны жана узактыгы чектелиши мүмкүн эмес.

Конституциялык палатанын кеңешмесине Конституциялык палатанын ушул ишти карап жаткан судьялары гана катышат. Башка жактардын катышуусуна жол берилбейт.

Судья добуш берүүдө калыс калууга же ага катышпай коюуга укуксуз. Төрагалык кылуучу бардык учурларда акыркы болуп добуш берет.

149. Кеңешменин протоколунда добушка коюлган маселелер жана добуштун натыйжалары милдеттүү түрдө жазылат. Протокол судья-катчы тарабынан жүргүзүлөт, бардык катышкан судьялар тарабынан кол коюлат жана жарыя кылынууга жатпайт.

150. Кеңешмеге катышкан судьялар талашуунун мазмунун жана добуштун натыйжаларын жарыя кылууга укугу жок.

151. Конституциялык палата кайрылууда билдирилген талаптарды толугу менен же жарым-жартылай канааттандырганда же канааттандырбай калтырганда иш маңызы боюнча чечилди деп эсептелинет.

152. Конституциялык палатанын актысы, эгерде отурумга катышкан судьялардын көпчүлүгү аны жактап добуш берсе, кабыл алынды деп эсептелинет. Бир дагы сунуш көпчүлүк добуш албаган

учурда, төрагалык кылуучу добуштардын көпчүлүгүн алган эки сунушту кайталап добушка коет.

Чечимди же корутундуну кабыл алууда добуштар тең бөлүнүп калган учурда, чечим же корутунду конституциялуулугу талашылып жаткан актынын пайдасына кабыл алынат. Башка актыларды кабыл алууда добуштар тең чыкса, төрагалык кылуучу добуш берген акты кабыл алынды деп эсептелинет.

153. Конституциялык палатанын актысы негиздүү жана жүйөлүү болууга тийиш.

154. Конституциялык палатанын чечими жана корутундусу аларга кол коюлгандан кийин токтоосуз Конституциялык палатанын ачык отурумунда толук көлөмүндө жарыя кылынат. Өзгөчө учурларда өтө татаал иштер боюнча чечимдин же корутундунун жүйөөлөнгөн бөлүгүн түзүү он күнгө чейинки мөөнөткө калтырылышы мүмкүн, бирок алардын резолюциялык бөлүгү ошол эле отурумда жарыя кылынат.

155. Конституциялык палатанын актысынын мазмуну конституциялык Мыйзамдын 48-беренесинде бекитилген, актынын кириш, жүйөлөөчү жана резолютивдик бөлүмдөрүндө көрсөтүлгөн талаптарына жооп бериши керек.

Жогоруда көрсөтүлгөн берененин 2–5-пункттарында каралган жоболор кириш бөлүмүндө берилет. Жүйөлөөчү бөлүмү көрсөтүлгөн берененин 6–11-пункттарында көрсөтүлгөн жоболорду камтыйт. Резолютивдик бөлүмүндө конституциялык Мыйзамдын 48-беренесинин 12–14-пункттарына ылайык жоболор көрсөтүлөт.

156. Конституциялык палатанын актысы менен толугу же болбосо жүйөлөөчү же резолютивдик бөлүгү менен макул болбогон Конституциялык палатанын судьялары өзүлөрүнүн өзгөчө пикирлерин жазуу жүзүндө чоогу же өз өзүнчө баяндоого укуктуу.

Судьянын өзгөчө пикири судья тарабынан чечим кабыл алынган күндөн тартып он жумуш күндүн ичинде келтирет, ал иштин материалдарына тиркелет жана актынын өзү жарыялануу жаткан басылмаларда Конституциялык палатанын актысы менен бирге жарыяланат.

157. Конституциялык палата актыны жарыялагандан кийин, андагы аталыштардагы, белгилемелердеги так эместиктерди, каталарды жана айкын редакциялык жана техникалык кемчиликтерди оңдошу мүмкүн, ал жөнүндө аныктама чыгарат.

Конституциялык палатанын отурумунда гана актыда кетирилген так эместиктерди, каталарды жана айкын редакциялык

жана техникалык кемчиликтерди оңдоого уруксат берилет. Конституциялык палатанын судьяларынын отуруму ага Конституциялык палатанын судьяларынын жалпы курамынын үчтөн экиден кем эмеси катышканда укук ченемдүү болуп эсептелет. Мындай отурум тараптар жана алардын өкүлдөрүнүн катышуусуз өтөт.

158. Конституциялык палатанын актылары акыркы болуп саналат жана даттанууга жатпайт. Конституциялык палатанын чечимдери жана корутундулары жарыяланган учурдан тартып, ал эми башка актылары кол коюлган учурдан тартып күчүнө кирет.

Ченемдик укуктук актыны же анын бөлүгүн конституциялык эмес деп табуу жөнүндө чечимдин юридикалык күчү ошол эле мазмундагы ченемдик укуктук актыны же анын бөлүгүн кайра кабыл алуу менен жоюлуп кетиши мүмкүн эмес.

159. Конституциялык палатанын чечимдери жана корутундулары Конституциялык палатанын аппарат жетекчиси тарабынан тараптарга, ченемдик укуктук актылар кароонун предмети болгон мамлекеттик органдарга жана кызмат адамдарына Конституциялык палатанын расмий сайтында жарыяланган күндөн тартып беш күндөн кечиктирбестен жөнөтүлөт.

Конституциялык палатанын чечимдери жана корутундулары малекеттик бийлик органдарынын расмий басылмаларында жана "Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын Жарчысына" жарыяланат.

160. Өзүнүн чечимдеринин аткарылуусун мониторинг кылуу максатында Конституциялык палата актылары кароо предмети болгон ченем жаратуучу органдарга алардын аткарылуусунун абалы тууралуу суроо-талап жөнөтүп турат. Суроо-талапка келип түшкөн маалыматтын жыйынтыгы боюнча тийиштүү бөлүм Конституциялык палатанын чечимдеринин аткарылуусунун анализин жасайт. Конституциялык палатанын Аппараты Конституциялык палатанын чечимдеринин аткарылуусунун анализин Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын Жарычысында, Конституциялык палатанын расмий сайтында жана башка басылмаларда жарыялайт.

Конституциялык палатанын төрагасы, судья-катчысы жана Аппарат жетекчиси Конституциялык палатанын актыларынын ченем жаратуучу органдар тарабынан аткарылуусунун жүрүшүн жана жыйынтыктарын системалык түрдө карап турушат.

Конституциялык палатанын чечимдеринин аткарылуусу боюнча ченем жаратуучу органдар менен иштешүүнү Конституциялык палатанын аппаратынын тийиштүү түзүмдүк бөлүмү жүзөгө ашырат.

161. Сот отурумунда мыйзамдуулук бузулган учурлар табылса, Конституциялык палата жекече аныктама чыгарууга жана аны тиешелүү мамлекеттик органдарга, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарына, юридикалык жактарга жана (же) алардын кызмат адамдарына жиберүүгө укуктуу, алар жекече аныктаманын көчүрмөсүн алган мөөнөттөн тартып бир айдын ичинде кабыл алынган чаралар жөнүндө кабарлоого милдеттүү.

Конституциялык палатанын Төрагасы Конституциялык палата чыгарган жекече аныктама кабыл алынган чаралардын жыйынтыктарын контролдойт жана бул тууралуу Конституциялык палатага маалымдап турат.

Мамлекеттик органдар, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары, юридикалык жактар жана (же) алардын кызмат адамдары менен Конституциялык палатанын жекече аныктамасы боюнча иштешүүнү Конституциялык палатанын аппаратынын тийиштүү түзүмдүк бөлүмү жүзөгө ашырат.

13-глава
Кайрылууларды кабыл алууда жана кароодо мөөнөттөрдү эсептөөнүн тартиби

162. Конституциялык сот өндүрүшүн ишке ашыруу процессинде процесстик иштер жүргүзүлө турган мөөнөттөр конституциялык Мыйзам, ушул Регламент же Конституциялык палата тарабынан аныкталат.

163. Мөөнөттөр ай жана күн менен эсептелет. Мөөнөттүн жүрүшү анын башталышы аныкталган календардык датадан кийинки күндөн башталат.

Күндөр менен эсептелген мөөнөт акыркы сутканын 24 саатында аяктайт. Айлар менен эсептелген мөөнөт бекитилген мөөнөттүн акыркы айынын тийиштүү күнүндө бүтөт. Мөөнөттүн акыркы күнү эс алуу күнүнө туш келсе, мөөнөттүн акыркы күнү болуп андан кийинки биринчи жумуш күн эсептелет.

III бөлүм
Жыйынтыктоочу жоболор

14-глава
Конституциялык палатанын ишмерлиги жөнүндө коомчулукту маалымдоо

164. Конституциялык палата ар бир календарлык жылдын аягында жылдык жыйынды өткөрөт, анда өткөн жылдын жумушу боюнча жыйынтыктарды чыгарат, жасалган жумуш тууралуу маалыматты анализ кылат, Конституциялык палатанын Аппаратынын отчётун угат.

Конституциялык палата жылдык жыйындын жыйынтыгы боюнча Төрага тарабынан бекитиле турган жылдык баяндама жарыялайт, ал Конституциялык палатанын ишмерлиги тууралуу коомчулукту маалымдоо максатында мамлекеттик органдарга, чет өлкө мамлекеттеринин конституциялык контролдоо органдарына жана башка органдар менен уюмдарга жөнөтүлөт.

165. Конституциялык палата коомчулукту өзүнүн ишмерлиги тууралуу маалымдоо максатында ар кандай иш-чараларды (сынактарды, мейман лекцияларды, конституционализмдин мектептерин, ачык эшиктер күндөрүн) өткөрө алат.

15-глава. Конституциялык палатанын мамлекеттик бийлик органдары, жарандык коом жана эл аралык уюмдар менен иштешүүсү

166. Конституциялык палатанын конституциялык соттор жана ага шайкеш институттар менен иштешүүсү эл аралык кызматташуунун алкагында жүзөгө ашырылат.

167. Конституциялык палатанын эл аралык уюмдар менен иштешүүсү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына жана мыйзамда белгиленген тартипте күчүнө кирген Кыргыз Республикасы катышуучу болгон эл аралык келишимдерге ылайык жүзөгө ашырылат.

168. Конституциялык палатанын жарандык коом менен иштешүүсү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык жүзөгө ашырылат.

169. Конституциялык палатанын ишмерлигинин натыйжалуулугун көтөрүү максатында Конституциялык палатанын Төрагасы

тарабынан Конституциялык палатанын судьяларынын сунушу боюнча же болбосо өзүнүн демилгеси менен координациялык жана коллегиалдык-кеңешме органдар түзүлүшү мүмкүн.

Координациялык жана коллегиалдык кеңешме органдарынын курамына мамлекеттик органдардын, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын, жарандык коомдун, илимий жана эксперттик жамааттардын өкүлдөрү кирет.

170. Конституциялык палатанын ишмерлиги тууралуу маалыматты алуу Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында аныкталат.

16-глава. Регламентти кабыл алуунун процедуралары

171. Регламенттин долбоору Конституциялык палатанын бекитилишине Конституциялык палатанын төрагасы тарабынан көрсөтүлөт.

172. Регламент ачык добуш берүү жолу аркылуу добуштардын жөнөкөй көпчүлүгү менен кабыл алынат. Конституциялык палатанын Регламенттин кабыл алуу жөнүндө чечими токтом таризинде кабыл алынат.

173. Регламентти кабыл алууда Конституциялык палатанын судьяларынын курамынын жалпы санынын үчтөн экиден кем эмеси катышканда Конституциялык палатанын отуруму ыйгарым укуктуу болуп эсептелет.

174. Ушул эле тартипте Конституциялык палатанын судьяларынын демилгеси боюнча Конституциялык палатанын Регламентине өзгөртүүлөр жана толуктоолор Конституциялык палата тарабынан кабыл алынат.

175. Регламент жана ага киргизилген өзгөртүүлөр жана толуктоолор «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын Жарчысына» расмий жарыялануга тийиш жана Конституциялык палатанын расмий сайтында жайгаштырылат.

2017-жылдын
10-октябры
Бишкек шаары

№13-П

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН

Нурлан Берикович Садыковдун Мирлан Сабырбекович Бекбаевдин кызыкчылыгындагы Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 13-июлундагы № 46 аныктамасына даттануусун канааттандыруудан баш тартуу жөнүндө

ТОКТОМУ

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы: төрагалык кылуучу – судья Э.Т. Мамыров, судьялар К. Абдиев, Ч.А. Айдарбекова, М.Р. Бобукеева, М.Ш. Касымалиев, К.М. Киргизбаев, А.О. Нарынбекова, Э.Ж. Осконбаев, Ч.О. Осмонова, Ж.И. Саалаевдин курамында, соттук отурумдун катчысы С.А. Джолгокпаеванын катышуусунда «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 5-бөлүгүн жетекчиликке алып, Н.Б. Садыковдун М.С. Бекбаевдин кызыкчылыгындагы Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 13-июлундагы № 46 аныктамасын жокко чыгаруу жөнүндө даттануусун соттук отурумда карап чыкты.

Н.Б. Садыковдун М.С. Бекбаевдин кызыкчылыгындагы даттануусунда баяндалган жүйөлөрдү жана өтүнүч боюнча материалдарды изилдеп чыгып, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы

Т А П Т Ы:

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына 2017-жылдын 20-июнунда Н.Б. Садыковдун М.С. Бекбаевдин кызыкчылыгындагы Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин 313- жана 313[1]-беренелерин, Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин «ошондой эле ... чыгарылышы мүмкүн» жана «жогору турган сот да чыгарышы мүмкүн» деген сөздөр менен баяндалган 19-беренесинин 3-бөлүгүнүн ченемдик жоболорун, ошондой эле Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 381-беренесинин 1-бөлүгүн, «зарыл учурларда» деген сөздөр менен баяндалган 383-беренесинин 1-бөлүгүнүн 7-пунктун Кыргыз Республикасынын

2017-жылдын
10-октябры
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№13-П

Конституциясынын 1-беренесине, 26-беренесинин 1-, 2- жана 4-бөлүктөрүнө, 27-беренесинин 3-бөлүгүнө, 40-беренесинин 1-бөлүгүнө карама-каршы келет деп тааануу жөнүндө өтүнүчү келип түшкөн.

Келтирилген материалдардан, Кыргыз Республикасынын Улуттук коопсуздук мамлекеттик комитети Чүй областынын Жайыл районунун прокуратурасынын кызматкери М.С. Бекбаевге карата Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин 313-беренесинин 2-бөлүгүнүн 1-пункту, 313[1]-беренесинин 3-бөлүгүнүн 3-пункту менен каралган кылмыштарды жасоодо айыптоо боюнча жазык иши козголгону келип чыгууда.

Жайыл райондук сотунун 2015-жылдын 28-августундагы өкүмү менен М.С. Бекбаев далилденбегени үчүн акталган, Чүй областык соту 2016-жылдын 16-ноябрында ал өкүмдү өзгөртүүсүз калтырган. Бирок, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун 2017-жылдын 4-апрелиндеги аныктамасы менен жогоруда көрсөтүлгөн соттук актылар жокко чыгарылган жана жазык иши жаңы кароого жөнөтүлгөн.

Арызданууучунун пикири боюнча, кызмат адамы өзүнүн кызматтык милдеттерин аткарууга байланышпаган укукка каршы аракеттерди жасаган учурда алар кызматтык кылмыштардын курамын түзбөйт. Күнөөлүү адам пара алууда ал алган мүлктүк киреше мыйзамсыз экенин жана ал тараптан өзүнүн ыйгарым укуктарынын алкагында пара берген адамдын же анын атынан чыккан адамдардын пайдасына белгилүү бир аракеттерди жасого багытталганын түшүнүүдө. Кармоо учурда М.С. Бекбаев жабыр тарткандын иши боюнча тергөө менен алек эмес болуучу, демек, иш боюнча кызматтык милдеттерди аткарып жаткан эмес болуучу. Арызданууучу, Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин 313- жана 313[1]-беренелери бул учурда М.С. Бекбаевдин укуктарын бузууда жана Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 26-беренесинин 1-бөлүгүнө карама-каршы келүүдө деп болжойт, ага ылайык ар бир адам мыйзамда каралган тартипте күнөөлүү экени далилденмейинче жана соттун чечими мыйзамдуу күчүнө киргени аныкталмайынча кылмыш жасаганга күнөөлүү деп эсептелбейт. Бирок, Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин жогоруда көрсөтүлгөн ченемдери менен белгиленген жазык жосунун квалициякациялоо тартиби тергөө жасабаган жана жазык иши боюнча тергөөнүн жүрүшүнө көзөмөл жүргүзбөгөн адамды мыйзамсыз жоопкерчиликке тартууга жол берүүдө.

2017-жылдын
10-октябры
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№13-П

Кыргыз Республикасынын Жогорку соту жазык ишин жаңы кароого жөнөтүүдө Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 383-беренесинин 1-бөлүгүнүн 7-пунктун жетекчиликке алган. Арыздануучунун пикири боюнча Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин бул ченеми, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 27-беренесинин 3-бөлүгүнө карама-каршы келет, ага ылайык бир эле укук бузгандык үчүн эч ким кайра юридикалык жоопкерчилик тартпоого тийиш, ошондой эле Атуулдук жана саясий укуктар жөнүндө эл аралык пактынын 14-беренесине ылайык жазык-процесстик мыйзамга ылайык толугу менен соттолгон же акталган адам ал кылмыш үчүн кайрадан соттолбойт же жазаланбайт.

Андан тышкары, арыздануучу Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 383-беренесинин 1-бөлүгүнүн 7-пункту Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 26-беренесинин 2-, 4-бөлүктөрүнө карама-каршы келет, ага ылайык күнөөлүү экенине карата ар кандай шектенүү айыпталуучунун пайдасына чечмеленет жана Кыргыз Республикасынын Жогорку соту тергөө органдары тарабынан кетирилген орой бузууларды аныктаган учурда, жазык ишти жергиликтүү соттордун жаңы кароосуна мыйзамсыз жөнөтүүдө деп эсептейт.

Ушуга байланыштуу, арыздануучу, эгер аталган Кодекстин 383-беренесинин 1-бөлүгүнүн 7-пункту Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 15-беренесинин 3-бөлүгү, 18-беренеси, 81-беренеси менен өз ара байланышсыз колдонулса, анда ал конституциялуу эмес деп эсептейт. Көрсөтүлгөн беренелер аталган Кодекске ылайык тиешелүү укуктук процедура алкагында четтетилүүгө мүмкүн болбогон атаандаштык жана далил түйшүгүнүн, айыптоонун далилденгендигине шек саноолорун чечмелөөнүн принциптерин белгилөө маселелерин регламенттейт.

Ошондой эле арыздануучу, Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 381-беренеси Жогорку сотко зарыл болгон учурда гана жеке аныктама чыгарууга укук берет, ал эми мыйзамда андай учурлардын тизмеси аныкталган эместигин белгилейт. Ошондуктан, Кыргыз Республикасынын Жогорку соту менен тергөө органдары тарабынан далилдерди чогултууда жазык-процесстик мыйзамдарды көп жолу бузууларды кетиргендиги аныкталганы менен, ал тараптан жеке аныктама чыгаруу формасындагы чаралар колдонулган эмес.

2017-жылдын
10-октябры
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№13-П

Ошентип, арыздануучунун пикири боюнча, мыйзам үстөмдүгү камсыздалган эмес жана тергөө органдары тарабынан далилдерди жалган кылып келтирүү фактыларына баа берилген эмес, бул өз кезегинде күнөөлүү кызмат адамынын жоопкерчиликтен кутулуп кетишине көмөк болгон.

Баяндалганды эске алуу менен, арыздануучу талашылып жаткан ченемдерди Кыргыз Республикасынын Конституциясына карама-каршы келет деп таануу суранган.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 2-бөлүгүн, 3-бөлүгүнүн 1-, 5-пункттарын, 5-бөлүгүн жетекчиликке алып, 2017-жыл-дын 13-июлундагы № 46 аныктамасы менен кийинки негиздер боюнча өтүнүчтү өндүрүшкө кабыл алуудан баш тарткан.

Судьялар коллегиясы кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуу же кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө маселени чечүүдө кайрылууда коюлган маселелердин конституциялык сот өндүрүштө кароо мүмкүндүгүнөн жана кайрылуунун «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» консти-туциялык Мыйзамдын жалпы талаптарына ылайык келүүсүнөн келип чыгат.

Көрсөтүлгөн конституциялык Мыйзамдын 25-беренесинин 3-бөлүгүнүн 9-пунктуна ылайык кайрылууда кайрылуучунун өзү койгон маселеси боюнча көз карашы жана Кыргыз Республикасынын Конституциясынын тиешелүү ченемдерине шилтемеси менен укуктук негиздемеси болуусу керек.

Арыздануучу өзүнүн өтүнүчүндө талашылып жаткан ченемдер укук коргоо органдары жана соттор тарабынан туура эмес колдонулуп жаткандыгын көрсөтүүдө. Бирок, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамга ылайык талашылып жаткан ченемдик укуктук актынын укуктук колдонулуусуна байланыштуу маселелерди кароо Конституциялык палатанын ыйгарым укуктарынын алкагына кирбейт. Көрсөтүлгөн конституциялык Мыйзамдын 19-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы укук маселелерди гана белгилейт жана чечет. Демек, кайрылууда жүйө катары келтирилген кызмат адамдардын аракеттери талашылып жаткан ченемдин конституциялуулугундагы күмөндүүлүктү туудурган жагдай катары

2017-жылдын
10-октябры
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№13-П

бааланышы мүмкүн эмес жана талашылып жаткан ченемдин Конституцияга ылайык келүүсү жөнүндөгү маселеде күмөндүүлүктү туудурбайт, бул «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 24-беренесинин экинчи абзацына ылайык, ишти конституциялык сот өндүрүшү алкагында кароо үчүн сөзсүз шарт болуп саналат.

«Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 3-бөлүгүнүн 1-пунктуна ылайык, эгерде кайрылуу таризи жана мазмуну боюнча жогоруда көрсөтүлгөн конституциялык Мыйзамдын талаптарына ылайык келбесе, судьялар коллегиясы кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартат.

Андан тышкары, Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 383-беренесинин 1-бөлүгүнүн 7-пункту туурасында судьялар коллегиясы, ал Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын кароо предмети болгон жана 2009-жылдын 9-июлунда ал боюнча чечим кабыл алынгандыгын белгилеген. Көрсөтүлгөн чечимде Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун жергиликтүү сотордун актыларын жокко чыгаруу жана биринчи же аппеляциялык инстанцияларга жаңыдан кароого иштерди жөнөтүү ыйгарым укуктары конституциялуу, соттук коргоого кепилдикти камсыз кылуучу жана иштин жагдайларынын ар тараптуу, толук жана объективдүү изилденишине, ошондой эле ал боюнча адилеттүү чечимдин чыгарылышына көмөк болуучу деп таанылган.

Ушуга байланыштуу, судьялар коллегиясы Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 383-беренесинин 1-бөлүгүнүн 7-пунктунун талашылып жаткан ченемдик жоболору туурасында конституциялык контролдоо органынын кароо предмети болгон жана күчүндөгү акты бар, ал «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 3-бөлүгүнүн 5-пунктуна ылайык кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартууга алып келет деп белгилеген.

Жогоруда баяндалганды эске алуу менен, судьялар коллегиясы бул кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тарткан.

Н.Б. Садыков судьялар коллегиясынын аныктамасы менен макул болбостон, 2017-жылдын 30-августунда Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына даттануу менен кайрылган.

2017-жылдын
10-октябры
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№13-П

Арыздануучу өзүнүн даттануусунда Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 13-июлундагы аныктамасы кийинкидей себептер боюнча негизсиз чыгарылган деп көрсөтүүдө.

Н.Б. Садыков өтүнүчтө укук коргоо органдарынын аракеттери, аларды жакшыраак түшүнүү үчүн мисал катары баяндалган болуучу деп айтууда. Андан ары арыздануучу, Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 383-беренесинин 1-бөлүгүнүн 7-пункту Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын кароо предмети болгону жана 2009-жылдын 9-июлундагы күчүндөгү чечими бар экени менен макулдугун белгилейт. Бирок, арыздануучу көрсөтүлгөн ченемди толугу менен эмес, жарым-жартылай гана, башка жүйөлөр жана негиздер боюнча конституциялуу эмес деп көрсөтүүдө.

Ушуга байланыштуу, Н.Б. Садыков Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 13-июлундагы аныктамасын жокко чыгарууну жана кайрылууну конституциялык сот өндүрүшүнө кабыл алууну сурануууда.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы арыздануучунун жүйөлөрүн жана судьялар коллегиясынын кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуунун негиздерин талкуулап, кийинкидей тыянактарга келүүдө.

«Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 24-беренесине ылайык иште кароого негиз болуп мыйзамдын, башка ченемдик укуктук актынын Конституцияга ылайык келүүсү жөнүндөгү маселеде күмөндүүлүктүн пайда болуусу эсептелет.

Ченемдик укуктук актылардын конституциялуулук презумпциясынын күчүнө карай ченемдик укуктук актылардын конституциялуу эместиги тууралуу маселени коюу алардын конституциялуулугунда күмөндүүлүктү туудурган ынанымдуу жүйөлөр болгондо гана мүмкүн.

Арыздануучу, судьялар коллегиясынын укук колдонуу тажрыйбасына байланышпаган укуктук аргументтерди келтирүү зарылдыгы жөнүндө жүйөлөрдү эске алган жок, кандайдыр бир укуктук негиздеме жасабастан талашылып жаткан ченемдерге баа берүүнү кайталап сурануууда.

2017-жылдын
10-октябры
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№13-П

Арыздануучунун жүйөлөрү укук колдонуу тажрыйба жаатындагы көйгөйлөр жөнүндө гана күбөлөндүрөт, ал эми ой-жүгүртүүсү абстрактык мүнөзгө ээ, өзү шилтеме жасаган конституциялык ченемдер менен тутумдаш байланышы жок. Демек, анын жүйөлөрүн Кылмыш-жаза жана Жазык-процесстик кодекстеринин талашылып жаткан ченемдеринин конституциялуулугунун күмөндүүлүгүн ырастаган укуктук аргумент катары кароого болбойт.

Андан тышкары, даттанылып жаткан аныктамада Жазык-процесстик кодексинин 383-беренесинин 1-бөлүгүнүн 7-пункту конституциялык контролдоо органынын кароо предмети болгону, жана ал маселе боюнча укуктук көз караштын болгону белгиленген, ошентсе да, арыздануучу судьялар коллегиясынын аныктамасы менен макул болбостон, көрсөтүлгөн ченем Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 26-беренесинин 2- жана 4-бөлүктөрүнө карама-каршы келет деп эсептейт.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы судьялар коллегиясынын бул маселе боюнча жүйөлөрү негиздүү экендигин белгилейт. Конституциялык контролдоо органынын чечимдеринин милдеттүүлүгү жана акыркы болуп саналгандыгынан улам, аны толугу менен же кайсы бир бөлүгүн жокко чыгаруу максатында кайра карап чыгуу мүмкүн эместигин белгилейт.

Ошентип, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы арыздануучунун даттануусун канааттандыруу үчүн негиздерди тапкан жок.

Жогоруда баяндалгандын негизинде, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 28-беренесинин 5-бөлүгүн, 46-, 47-, 48-беренелерин, 51-беренесинин 1-бөлүгүн жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы

ТОКТОМ КЫЛАТ:

1. Н.Б. Садыковдун М.С. Бекбаевдин кызыкчылыгындагы «Нурлан Берикович Садыковдун Мирлан Сабырбекович Бекбаевдин кызыкчылыгындагы Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин 313- жана 313[1]-беренелерин, Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин «ошондой эле... чыгарылышы

2017-жылдын
10-октябры
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№13-П

мүмкүн» жана «жогору турган сот да чыгарышы мүмкүн» деген сөздөр менен баяндалган 19-беренесинин 3-бөлүгүнүн ченемдик жоболорунун, ошондой эле Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 381-беренесинин 1-бөлүгүнүн, «зарыл учурларда» деген сөздөр менен баяндалган 383-беренесинин 1-бөлүгүнүн 7-пунктунун конституциялуулугун текшерүү жөнүндө кайрылуусун өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 13-июлундагы № 46 аныктамасына даттануусу канааттандыруусуз калтырылсын.

2. Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын ушул токтому акыркы, даттанууга жатпайт жана кол коюлган учурдан тартып күчүнө кирет.

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫ

2017-жылдын
4-декабры
Бишкек шаары

№14-П

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН

Ханзада Шерматовна Кадырованын кызыкчылыгындагы Диана Токтоматовна Сайимованын Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 16-октябрындагы № 54 аныктамасына даттануусун канааттандыруудан баш тартуу жөнүндө

ТОКТОМУ

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы: төрагалык кылуучу – судья Э.Т. Мамыров, судьялар К. Абдиев, Ч.А. Айдарбекова, М.Р. Бобукеева, М.Ш. Касымалиев, К.М. Киргизбаев, А.О. Нарынбекова, Э.Ж. Осконбаев, Ч.О. Осмонова, Ж.И. Саалаевдин курамында, соттук отурумдун катчысы С.А. Джолгокпаеванын катышуусунда «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 5-бөлүгүн жетекчиликке алып, Х.Ш. Кадырованын кызыкчылыгындагы Д.Т. Сайимованын Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 16-октябрындагы № 54 аныктамасына даттануусун соттук отурумда карап чыкты.

Даттанууда баяндалган жүйөлөрдү жана Х.Ш. Кадырованын кызыкчылыгындагы Д.Т. Сайимованын өтүнүчү боюнча материалдарды изилдеп чыгып, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы

Т А П Т Ы:

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына 2017-жылдын 18-сентябрында Х.Ш. Кадырованын кызыкчылыгындагы Д.Т. Сайимованын Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 184-статьясынын укук колдонуусун жана чечмеленишин конституциялуу эмес жана Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 20-беренесине карама-каршы келет деп таануу жөнүндө өтүнүчү келип түшкөн.

Өтүнүчтөн келип чыккандай, Токмок шаардык соту тарабынан 2017-жылдын 27-майында Х.Ш. Кадыровага карата жазык ишинин козголушуна байланыштуу тинтүүгө уруксат берүү жөнүндө токтом чыгарылган.

2017-жылдын
4-декабры
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№14-П

Арыздануучунун пикири боюнча, соттун жогоруда аталган токтому бир катар бузуулар менен жана Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 184-статьясын туура эмес колдонуу менен чыгарылган, ал жарандардын конституциялык укуктары менен эркиндиктеринин бузулушуна алып келди.

Ошондой эле арыздануучу талашылып жаткан ченемдин туюндурмасы так эмес мүнөздө болуп, тергөө органдарынын кызматкерлерине мыйзамсыз аракеттерди жасоого жол берүүдө.

Баяндалганды эске алуу менен, арыздануучу Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин талашылып жаткан ченеминин укук колдонуусун жана чечмеленишин Кыргыз Республикасынын Конституциясына карама-каршы келет деп таанууну сурануууда.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 3-бөлүгүнүн 4-пунктун, 5-бөлүгүн жетекчиликке алып, 2017-жылдын 16-октябрындагы № 54 аныктамасы менен өтүнүчтү өндүрүшкө кабыл алуудан кийинки негиздер боюнча баш тарткан.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы келип түшкөн кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуу же андан баш тартуу жөнүндө маселени чечип жатып, биринчи кезекте, кайрылууда коюлган маселелерди конституциялык сот өндүрүшүндө кароо мүмкүндүгүнөн келип чыгат.

Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 97-беренесинин 6-бөлүгүнө, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 4-беренесинин 1-бөлүгүнө жана 18-беренесине ылайык, Конституциялык палата мыйзамдарды жана башка ченемдик укуктук актыларды Конституцияга карама-каршы келген учурда аларды конституциялуу эмес деп тааныйт, Кыргыз Республикасы үчүн күчүнө кирбеген эл аралык келишимдердин конституциялуулугу жөнүндө корутунду берет, Конституцияга өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө мыйзам долбооруна корутунду берет. Ошентип, Кыргыз Республикасынын Конституциясы Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына караштуу маселелердин толук тизмесин бекиткен, укуктук ченемдердин укук колдонуусуна жана чечмеленишинин конституциялуулугуна баа берүү алардын катарына кирбейт.

2017-жылдын
4-декабры
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№14-П

Ушуга байланыштуу, судьялар коллегиясы жогоруда көрсөтүлгөн аныктаманы кабыл алган, анткени кайрылуудагы талап Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына караштуу эмес.

Д.Т. Сайимова судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 16-октябрындагы № 54 аныктамасы менен макул болбостон, 2017-жылдын 3-ноябрында Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына даттануу менен кайрылган.

Даттанууда Д.Т. Сайимова өзүнүн талаптарынын предметин тактап, Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 184-статьясынын 3- жана 4-бөлүктөрүнүн укук колдонуусун конституциялуу эмес деп таануну сурануда. Кошумча негиздеме катары, соттун тинтүүнү жүргүзүү жөнүндө токтому Х.Ш. Кадырованын катышуусуз чыгарылган, бул Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 20-беренесинин 5-бөлүгүнүн 8-пунктунда каралган анын соттук коргонууга болгон укугунун бузулушуна алып келген деп көрсөтүүдө.

Арыздануучу Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 184-статьясында тинтүү жана алып коюуну жүргүзүү жөнүндө соттук акт чыгарылып жаткан соттук отурумда тинтилүүгө тийиш болгон адамдын милдеттүү катышуусун караган ченемдин жоктугу соттук актыларды сырттан чыгаруу тажрыйбасына алып келет деп эсептейт.

Ушуга байланыштуу, Д.Т. Сайимова Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 16-октябрындагы № 54 аныктамасын жокко чыгарууну жана Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 184-статьясынын 3- жана 4-бөлүктөрүн Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 20-беренесинин 5-бөлүгүнүн 8-пунктуна карама-каршы келет деп таануну сурануда.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы арыздануучунун жүйөлөрүн жана судьялар коллегиясынын кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуусунун негиздерин талкуулап, кийинки тыянктарга келди.

Судьялар коллегиясынын кайрылууда көрсөтүлгөн талаптардын караштуу эместиги жөнүндө тыянактары негиздүү болуп эсептелет. Соттордун укук колдонуу тажрыйбасы жана мыйзам ченемдерин чечмелөө конституциялык сот өндүрүшүнүн предмети болушу мүмкүн эмес.

2017-жылдын
4-декабры
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№14-П

Мында, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы талашылып жаткан ченемдер менен регламенттелген тинтүү жана алып коюуну жүргүзүү шектүүнүн, айыпкердин күнөөлүү же күнөөлүү эместигин ырастаган зарыл далилдерди топтоого багытталган жазык процессинин сотко чейинки стадиясы болуп эсептелет. Көрсөтүлгөн стадия Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин VII бөлүмүндө дыкаттык менен регламенттелген.

Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 32-беренесинин 2-бөлүгүнүн талаптарына ылайык сот гана, анын ичинде сотко чейинки өндүрүштүн жүрүшүндө бийлик өкүлдөрүнүнүн менчикте же башка укукта турган турак жайга жана башка объекттерге тинтүүнү, алып коюуну, карап чыгууну жүргүзүшү, ага кириши жөнүндө чечим кабыл алууга укуктуу. Соттун белгиленген ыйгарымдарын жүзөгө ашыруунун алкагында көрсөтүлгөн Кодекстин 169-1-статьясынын 3-бөлүгүнө ылайык соттук отурумда прокурор жана тергөөчү катышууга укуктуу.

Өз кезегинде, Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодекси менен тергөөчүнүн, прокурордун сот өндүрүшүнүн катышуучуларынын конституциялык укуктарына жана эркиндиктерине зыян келтирүүгө жөндөмдүү же болбосо жарандардын сот адилеттигине жетишүүсүн кыйындатуучу чечимдери жана аракеттерине (аракетсиздиктерине) териштирүүнү жүргүзүү жери боюнча сотко даттануу мүмкүндүгү каралган (131-статьясынын 1-бөлүгү).

Ченемдик укуктук актылардын конституциялуулугунун презумпциясына ылайык, алардын конституциялуу эместиги тууралуу маселени коюу алардын конституциялуулугу тууралуу күмөндүүлүктү туудурган аргументтер болгондо гана мүмкүн. Бирок, арызданууучу тарабынан талашылып жаткан ченемдер сот тарабынан тинтүү же алып коюуну жүргүзүү жөнүндө чечим кабыл алынып жатканда адамдардын катышуу маселесин жөнгө салбайт.

Ушуга байланыштуу, арызданууучунун Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин талашылып жаткан ченеминин Кыргыз Республикасынын Конституциясына карама-каршы келүүсү жөнүндө келтирген жүйөлөрү Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 184-статьясынын 3, 4-бөлүктөрүнүн конституциялуулугунда күмөндүүлүктү ырастаган укуктук аргументтер катары карылышы мүмкүн эмес.

2017-жылдын
4-декабры
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№14-П

Ошентип, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы арыздануучунун даттануусун канааттандыруу үчүн негиздерди тапкан жок.

Жогоруда баяндалгандын негизинде, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 28-беренесинин 5-бөлүгүн, 46-, 47-, 48-беренелерин, 51-беренесинин 1-бөлүгүн жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы

ТОКТОМ КЫЛАТ:

1. Ханзада Шерматовна Кадырованын кызыкчылыгындагы Диана Токтоматовна Сайимованын Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын «Ханзада Шерматовна Кадырованын кызыкчылыгындагы Диана Токтоматовна Сайимованын Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 184-статьясынын конституциялуулугун текшерүү жөнүндө кайрылуусун өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө» 2017-жылдын 16-октябрындагы № 54 аныктамасына даттануусу канааттандыруусуз калтырылсын.

2. Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын ушул токтому акыркы, даттанууга жатпайт жана кол коюлгандан тартып күчүнө кирет.

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫ

2017-жылдын
5-декабры
Бишкек шаары

№15-П

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН

«Агрохимсервисцентр» жабык акционердик коомунун директору Нурмамат Маматжановдун Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 23-июнундагы № 35 аныктамасына даттануусун кароо жөнүндө

ТОКТОМУ

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы: төрагалык кылуучу – судья Э.Т. Мамыров, судьялар К. Абдиев, Ч.А. Айдарбекова, М.Р. Бобукеева, М.Ш. Касымалиев, К.М. Киргизбаев, А.О. Нарынбекова, Э.Ж. Осконбаев, Ч.О. Осмонова, Ж.И. Саалаевдин курамында, соттук отурумдун катчысы К.А. Аблакимовдун катышуусунда, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 5-бөлүгүн жетекчиликке алып, «Агрохимсервисцентр» жабык акционердик коомунун директору Н. Маматжановдун Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 23-июнундагы № 35 аныктамасына даттануусун соттук отурумда карап чыкты.

Даттанууда баяндалган жүйөлөрдү жана «Агрохимсервисцентр» жабык акционердик коомунун өтүнүчү боюнча материалдарды изилдеп чыгып, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы

Т А П Т Ы:

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына 2017-жылдын 23-майында «Агрохимсервисцентр» жабык акционердик коомунун директору Н. Маматжановдун Кыргыз Республикасынын Салык кодексинин 149-беренесинин 7-бөлүгүн Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 16-беренесинин 3-бөлүгүнө, 99-беренесинин 3-бөлүгүнө карама-каршы келүүсүн тааануу жөнүндө өтүнүчү келип түшкөн.

Келип түшкөн материалдардан көрүнүп тургандай, Жалал-Абад шаары боюнча Мамлекеттик салык кызматынын башкармалыгы 2015-жылдын 6-майындагы № 1335/048 көрсөтмө каттын негизинде «Агрохимсервисцентр» ЖАКтын экономикалык ишмерлигин 2012-жылдын 1-январынан баштап 2015-жылдын 31-мартына

2017-жылдын
5-декабры
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№15-П

чейинки мезгилиндеги салык мыйзамдарынын сакталуусу предметин көздөп текшерген. Текшерүүнүн жыйынтыгы боюнча 2015-жылдын 2-майында акт түзүлүп, «Агрохимсервисцентр» ЖАКтын үстүнө 152 644,29 сом өлчөмүндөгү салык кошумча эсептелген.

«Агрохимсервисцентр» ЖАК ушул чечим менен макул болбостон, 2015-жылдын 25-майында Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу Мамлекеттик салык кызматына даттануу менен кайрылган, ал өзүнүн 2015-жылдын 25-сентябрындагы №11-10/12046 чечими менен Жалал-Абад шаары боюнча Мамлекеттик салык кызматынын башкармалыгынын чечимин күчүндө, ал эми «Агрохимсервисцентр» ЖАКтын даттануусун канааттандыруусуз калтырган.

«Агрохимсервисцентр» ЖАК 2015-жылдын 20-ноябрында Жалал-Абад областынын райондор аралык сотуна Жалал-Абад шаары боюнча Мамлекеттик салык кызматынын башкармалыгынын чечимин жараксыз деп таануу жөнүндө арыз менен кайрылган. Жалал-Абад областынын райондор аралык сотунун 2016-жылдын 11-майындагы аныктамасы менен Жалал-Абад шаары боюнча Мамлекеттик салык кызматынын башкармалыгынын 2015-жылдын 13-майындагы № 1394/048 чечимин мыйзамсыз деп таануу жөнүндө даттануу боюнча өндүрүш токтотулган. Жалал-Абад областтык сотунун административдик жана экономикалык иштер боюнча соттук коллегиясынын 2016-жылдын 6-сентябрындагы токтому менен Жалал-Абад областынын райондор аралык сотунун 2016-жылдын 11-майындагы аныктамасын күчүндө, ал эми «Агрохимсервисцентр» ЖАКтын кассациялык даттануусун канааттандыруусуз калтырган.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун администртивдик жана экономикалык иштер боюнча соттук коллегиясынын 2017-жылдын 26-январындагы токтому менен арызданууучунун көзмөл даттануусу канааттандыруусуз, ал эми Жалал-Абад областынын райондор аралык сотунун 2016-жылдын 11-майындагы аныктамасы жана Жалал-Абад областтык сотунун административдик жана экономикалык иштер боюнча соттук коллегиясынын 2016-жылдын 6-сентябрындагы токтому күчүндө калтырылган.

«Агрохимсервисцентр» ЖАКтын директору Н. Маматжановдун пикири боюнча соттор Кыргыз Республикасынын Салык кодексинин 149-беренесинин 7-бөлүгү Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу Мамлекеттик салык кызматынын гана чечимдерине даттанууга жол берет, ал эми Кыргыз Республикасынын Жарандык кодексинин 260-беренесинин 1-бөлүгүнүн 2-пунктунун маңызы

2017-жылдын
5-декабры
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№15-П

боюнча Жалал-Абад шаары боюнча Мамлекеттик салык кызматынын башкармалыгынын чечимдери мамлекеттик бийлик органдарынын ченемдик эмес акты болуп саналбайт, демек соттук тартипте даттануунун өзүнчө предмети боло албайт деп эсептөөдө. Бул жагдай аймактык салык органынын чечимдерин биринчи инстанциядагы соттон салык төлөөчүнүн жайгашкан жери боюнча талашууга мүмкүндүк бербей жатат.

Андан ары кайрылууда Кыргыз Республикасынын Конституциясынын сот алдында жана сот өндүрүшүн жүзөгө ашырууда тең укуктуулук принциптерин бекиткен 16-беренесинин 3-бөлүгүнүн жана 99-беренесинин 3-бөлүгүнүн мазмуну келтирилүүдө.

Н. Маматжанов Жалал-Абад шаары боюнча МСК Башкармалыгынын чечимдери ыйгарымдуу мамлекеттик органдын расмий чечими болуп саналбайт деген биринчи соттук инстанциянын тыянагы Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун төрайымынын орунбасары А. Базаралиеванын Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу Мамлекеттик салык кызматынын чечимдерине гана соттук тартипте даттануу мүмкүндүгү жөнүндө тике көрсөтмөсүнүн негизинде деп эсептеп, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын жана «Кыргыз Республикасынын судьяларынын статусу жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын сот адилеттигин жүзөгө ашырууда судьялардын көз карандысыздыгын жар кылган ченемдерин келтирүүдө.

Арыздануучунун өкүлү соттук коргонууга болгон жарандардын конституциялык укугу, биринчи кезекте, сот адилеттүүлүгүнө жетишүүнү болжойт деп ырастоодо. Жергиликтүү соттор аркылуу сот адилеттүүлүгүнө жетишүүнү камсыздоо мамлекеттин жарандар алдындагы башкы милдеттеринин бири болуп саналат.

Жалал-Абад шаары боюнча Мамлекеттик салык кызматынын башкармалыгы жергиликтүү деңгээлде өз алдынча мамлекеттик орган болуп саналат жана «Кыргыз Республикасынын мамлекеттик салык кызматы жөнүндө» Мыйзамдын 1-беренесинин 8-бөлүгүнө ылайык өзүнүн аймагында өз ишмерлиги үчүн толук жоопкерчиликтүү болгон юридикалык жак болуп саналат да, бардык өз алдынчалууктун белгилерине эгедер.

Н. Маматжанов Кыргыз Республикасынын Салык кодексиндеги салык кызматынын борбордук органынын чечимине даттануу укугу аймактык салык органдарынын чечимине даттануу укугун

2017-жылдын
5-декабры
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№15-П

чектебеш керек деп эсептейт. Сот өндүрүшү салык мыйзамдарынын эмес, жарандык-процесстик негиздерде жүргүлүшү керек. Андан тышкары, салык кызматынын борбордук органынын чечимин соттук тартипте жокко чыгаруу салык органынын аймактык кызматынын актысынын жокко чыгарылышына алып келбейт, анткени ал юридикалык маанилүү тыянктарга алып келүүчү өз алдынча чечим болуп саналат да, өз алынча даттануунун предмети болушу керек.

Н. Маматжановдун пикири боюнча, эгер Кыргыз Республикасынын Салык кодексинин 149-беренесинин 7-бөлүгүнүн аны соттор түшүнгөндөй маанисин эске алсак, салык төлөөчүлөр мүлктүк абалынын белгилери боюнча салык органдары карата теңсиздик абалда калууда, анткени Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу Мамлекеттик салык кызматы өзүнүн аймактык салык органдары менен бирге өзүнүн кызыкчылыктарын сотто коргоо үчүн жетиштүү ресурстарга ээ. Ал эми салык мыйзамдарынын даттанылып жаткан ченеми, анын үсүтүнө салык төөлөөчү оор финансылык абалда турган болсо, мамлекеттин зор аппараты менен жекеме жеке калтырууда, аны менен Кыргыз Республикасынын Конституциясынына 16-беренесинин 3-бөлүгүнө, 99-беренесинин 3-бөлүгүндө белгиленген тең укуктуулук принциптери бузулууда. Сот өндүрүшүнүн алкагында атаандаштыкты жана тең укуктуулукту камсыздоо үчүн айрымдарына өзгөчө мамиле кылбастан, бардыгына мыйзам жана сот алдында тең шарттарды берүү зарыл, ал эми салык төлөөчүгө болсо аймактык салык органынын чечимин өзү турган жер боюнча сотко даттануу мүмкүндүгүн берүү керек.

Баяндалганды эске алуу менен, арызданууучунун өкүлү талашылып жаткан ченемди Кыргыз Республикасынын Конституциясына карама-каршы келет деп таануну суранган.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы «Агрохимсервисцентр» ЖАКтын өтүнүчүн карап чыгып, анын мазмуну «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын талаптарына туура келбейт жана коюлган маселенин конституциялуулугу Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунуну Конституциялык палатасы тарабынан текшерилген жана күчүндө турган акты бар, бул жагдай кайрылууну конституциялык сот өндүрүшүндө кароону мүмкүн эмес кылат деген жыйынтыкка келди.

Судьялар коллегиясы өтүнүчтүн мазмунунан келип чыкканда арызданууучу Кыргыз Республикасынын Салык кодексинин

2017-жылдын
5-декабры
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№15-П

149-беренесинин 7-бөлүгү Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 1-беренесинин 1-бөлүгүнө, 16-беренесинин 2-бөлүгүнө, 20-беренесинин 5-бөлүгүнүн 8-пунктуна жана 40-беренесинин 1-, 2-бөлүктөрүнө ылайык келүүсү жагында Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын кароо предмети болгон, ошого карабастан ушул ченемдин Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 16-беренесинин 3-бөлүгүнө жана 99-беренесинин 3-бөлүгүнө карама-каршы келүү жагын да кароону талап кылууда деп эсептөөдө.

Арызданууучу талашылып жаткан ченемди Конституциянын башка ченемдерине ылайык келүүсүн текшерүүнү сураганына карабастан, судьялар коллегиясы эсептегендей, анын көз карашы жалпы жонунан салык төлөөчүлөрдүн сот адилеттигине жетишүүсү маселесине келип такалууда, ал маселе Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын 2017-жылдын 17-февралындагы Чечиминде толук кандуу чечилген, ал арызданууучунун бардык жүйөлөрүнө жооп берген ачык укуктук көз караштарды камтыйт, аны Н. Маматжанов өзүнүн өтүнүчүндө келтирген цитаталары күбөлөндүрөт.

Судьялар коллегиясынын пикири боюнча, «Аргохимсервисцентр» ЖАКтын жетекчисинин талашылып жаткан ченемдин Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 16-беренесинин 3-бөлүгүнө жана 99-беренесинин 3-бөлүгүнө карама-каршы келүүсү жөнүндөгү сөздөрү маңызы боюнча үстүртөн жана жетишсиз мазмундагы мүнөздө болуп, талашылып жаткан ченем Конституциянын көрсөтүлгөн ченемдерине ылайык келүүсү жагында күмөндүүлүктү туудурбайт, ал эми «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 24-беренесинин экинчи абзацына ылайык конституциялык сот өндүрүшүндө кароо үчүн сөзсүз шарт болуп саналат.

Ошондой эле, судьялар коллегиясы, арызданууучунун укук ченемдеринин туура эмес колдонулуусу, анын ичинде Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын чечимдеринин аткарылбаганы тууралуу жүйөлөрү укук колдонуучулук тажрыйбанын жана алар кабыл алып жаткан актылардын мыйзамдуулугу жана негиздүүлүгү үчүн судьялардын жоопкерчилиги жаатында турат жана Конституция менен жогоруда көрсөтүлгөн Мыйзамга ылайык конституциялык контролдоо органынын ыйгарым укуктарынын алкагына кирбейт.

2017-жылдын
5-декабры
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№15-П

Баяндалганга негизденип жана «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 2-бөлүгүн, 3-бөлүгүнүн 1-, 5-пункттарын, 5-бөлүгүн жетекчиликке алып, судьялар коллегиясы 2017-жылдын 23-июнундагы № 35 аныктамасы менен өтүнүчтү өндүрүшкө кабыл алуудан баш тарткан.

«Агрохимсервисцентр» ЖАКтын директору Н. Маматжанов жогоруда көрсөтүлгөн аныктама менен макул болбостон, 2017-жылдын 13-ноябрында Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына даттануу менен кайрылган.

Н. Маматжанов өзүнүн даттануусунда Кыргыз Республикасынын Салык кодексинин 149-беренесинин 7-бөлүгү сотко жетишүүгө тоскоол кылуучу жана сот алдында бардыгы үчүн теңсиздик жагдайшарттарын жаратууда. Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын 2017-жылдын 17-февралындагы чечиминде талашылып жаткан ченемдин Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 1-беренесинин 1-бөлүгүнө, 16-беренесинин 2-бөлүгүнө, 20-беренесинин 5-бөлүгүнүн 8-пунктуна жана 40-беренесинин 1, 2-бөлүктөрүнө ылайык келүү маселелси каралган, демек, анда өтүнүчтө келтирилген жүйөлөргө жооп бере тургандай жана Кыргыз Республикасынын Салык кодексинин 149-беренесинин 7-бөлүгү Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 16-беренесинин 3-бөлүгүнө жана 99-беренесинин 3-бөлүгүнө ылайык келүүсү маселесине да укуктук көз караштар жок.

Арыздануучунун өкүлү көрсөтүлгөн Чечим менен аймактык салык органдарынын чечимдерине жергиликтүү соттордо даттанууга тыюу салуучу ченем катары талашылып жаткан ченемдин конституциялуулугуна баа берилген эмес деп белгилейт. Мында ал, мыйзам чыгаруучу тарабынан Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын аймактык салык органдарынын чечимдерин сотко даттануу механизмин иштеп чыгуу жөнүндө тапшырманын ушул убактыка чейин аткарылбаганы жөнүндө да белгилейт.

Н. Маматжанов талашылып жаткан ченем салык төлөөчүнүн соттук коргонууга болгон укугун чектебейт, ал анын турган жери боюнча аймактык салык органынын чечимин даттанууга тоскоолдук туудуруп, салык органдарынын чечимин борбордо гана, Бишкек шаарынын райондор аралык сотунан талашууга мажбур кылууда деп эсептейт.

2017-жылдын
5-декабры
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№15-П

Н. Маматжановдун пикири боюнча, бардыгы сот алдында тең деген башкы милдеттердин биринин камсыздалышын чечүү үчүн мамлекет жергиликтүү жарандардын сотко жетишүүсүн камсыздаш үчүн жергиликтүү сотторду уюштурган. Сот өндүрүшүндөгү тараптардын тең укуктуулугу принциби, биринчи кезекте, мүмкүнчүлүктөрдүн теңдигин жана ар бир адамдын жашаган жери боюнча сотко жетишүүсүн болжойт. Сот адилеттигине жетишүүнү камсыздоо – мамлекеттин жарандар алдындагы башкы милдеттеринин бири деп Н. Маматжанов эсептейт.

Адилет сотко жетишүү принциби сотко кайрылуу үчүн чектен тыш, негизсиз жана практикалык тоскоолдуктардын жоктугунда чагылдырылат. Сотко тоскоолдуксуз кайрылуу укугу соттордун калк конушуна аймактык жакындыгын камсыздоочу сот жайгаштыруучулук жана сот өндүрүштүк кепилдиктердин комплекси менен жүзөгө ашырылат.

Н. Маматжанов болжогондой, талашылып жаткан ченем, аймактык салык органынын турган жери боюнча салык органдарынын чечимдерин жергиликтүү соттордо даттануу мүмкүндүгүн камсыздабастан, салык төлөөчүнү борбордук органдын Бишкек шаарында турган орду боюнча гана даттануу зарылдыгы менен шартталган оор абалга калтырууда. Бардыгынын эле борбор шаарына барып келүүгө мүмкүндүгү жок, аны билген жергиликтүү салык органдары өзүнүн кызматтык абалынан кыянаттык менен пайдаланышууда. Мына ушул жагдай сот алдында бардык салык төлөөчүлөрдүн тең болуусунун бузулушуна алып келүүдө.

Баяндлаганды эске алуу менен, Н. Маматжанов Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 23-июнундагы № 35 аныктамасын жокко чыгарууну жана кайрылууну конституциялык сот өндүрүшүнө кабыл алууну сурануууда.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы арыздануучунун жүйөлөрүн жана судьялар коллегиясынын кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуунун негиздерин талкуулап, кийинки тыянактарга келүүдө.

Кайрылуунун баштапкы мазмунунан келип чыкканда, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы арыздануучунун бардык жүйөлөрү жалпы жонунан салык төлөөчүнүн сот адилеттигине жетишүү маселелсине келип такалган жана бул маселе колнституциялык сот өндүрүшүнүн предмети

2017-жылдын
5-декабры
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№15-П

болгон, анын жыйынтыгы боюнча арыздануучунун аргументтерине толугу менен жооп бере турган чечим кабыл алынган болуучу деген судьялар коллегиясынын тыянагын негиздүү деп эсептейт (Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын 2017-жылдын 17-февралындагы чечими).

Ошентип, кабыл аланган Чечимге ылайык: «... мамлекеттик бийлик органдарынын ишмерлигинин укуктук мүнөзүнө карата соттук контрол абсолюттук мүнөзгө ээ болушу керек жана мамлекеттик бийлик органдарынын ар кандай актыларынын бардыгына сотко даттануу мүмкүндүгүндө чагылдырылуусу керек.»

Кыргыз Республикасынын Салык кодексинин 149-беренесинин 7-бөлүгү салык төлөөчүгө ыйгарым укуктуу салык органынын чечимине соттук тартипте даттануу мүмкүнчүлүгүн берүү менен императивдик мааниге ээ болгон тыюу салуучу эрежелерди камтыбаган регулятивдик-берүүчүлүк ченем болуп саналат, демек, ал талашты сотко чейинки тартипте чечүү тартибин сактагандан кийин төмөн турган салык органынын чечимине салык төлөөчүнүн сотко кайрылуу мүмкүндүгүн жокко чыгаруучу укуктук ченем катары чечмелениши мүмкүн эмес.

Талашылып жаткан ченемди талаштарды сотко чейинки тартипте жөнгө салуу процедурасынын конституциялык-укуктук көз карашынан дал ушундай түшүнүү жана колдонуу мүмкүн, ал тууралуу Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын жогоруда белгиленген Чечиминде тике көрсөтүлгөн.

Кыргыз Республикаысынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын чечиминин маңызы Конституциянын ченемдерин интерпритациялоодо жана аларга Конституцияга караганда төмөнүрөөк юридикалык күчкө ээ болгон ченемдик укуктук актыларда өзүнүн туура чагылдырылуусун табышы үчүн конституциялык-укуктук маани берүүдө камтылат. Ушуга ылайык ал соттук актынын формасына айланат жана «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 51-беренесинин 1-, 2-, 3-бөлүктөрүнө ылайык аткарылуунун жалпыга мидеттүүлүгү, акыркы болуу, жеңилгис жана тикелей иштөө сыяктуу юридикалык сапаттар менен бөлөнөт, бул аны Конституциянын өзүнө теңейт. Ошондуктан, судьялар коллегиясы, арыздануучунун укуктун ченемдерин туура эмес колдонуу, анын ичинде Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын чечимдерин аткарбоо жөнүндө

2017-жылдын
5-декабры
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№15-П

жүйөлөрү укук колдонуу тажрыйбасынын жана судьялардын алар кабыл алган чечимдеринин мыйзамдуулугу жана негиздүүлүгү үчүн жоопкерчилигинин жаатында турат жана Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы тарабынан чечиле турган маселелердин ичине кирбейт деген жыйынтыкка туура келген.

Ошол эле убакытта, Н. Маматжанов Кыргыз Республикасынын Салык кодексинин 149-беренесинин 7-бөлүгүн Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 16-беренесинин 3-бөлүгүнө, 99-беренесинин 3-бөлүгүнө ылайык келүүсүн текшерүүнү талап кылуу менен 2017-жылдын 23-майындагы биринчи өтүнүчтүн мазмунунан келип чыкпаган жүйөлөрдү келтирип жатканын белгилей кетүү зарыл.

Ошентип, Кыргыз Республикасынын Салык кодексинин 149-беренесинин 7-бөлүгү салык органдарынын чечимдерине Бишкек шаарынын райондор аралык сотуна гана даттануу мүмкүнчүлүгүн берүү менен соттордун калкка болгон аймактык жакындыгын камсыз кылбайт жана салык төлөөчүлөрдү соттордун алдында тең эмес абалга коюуда, – деген ырастоо судьялар коллегиясынын кароо предмети болгон эмес. Ошондуктан, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы судьялар коллегиясынын аныктамасын кайра кароо тартибинде бул жагдайга баа берүүгө укуктуу эмес.

Арыздануучунун бул көз карашы, каралган иштин алкагында изилденгенден башка Кыргыз Республикасынын Конституциясы тарабынан таанылган укуктардын жана эркиндиктердин көз карашынан талашылып жаткан ченемди текшерүү жөнүндө талабы менен биргеликте Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына өз алдынча кайрылуунун предмети боло алат.

Ошентип, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы судьялар коллегиясынын 2017-жылдын 23-июнундагы № 35 аныктамасын жокко чыгаруу жана арыздануучунун даттануусун канааттандыруу үчүн негиздерди тапкан жок.

Жогоруда баяндалгандын негизинде, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 5-бөлүгүн, 46-, 47-, 48-беренелерин, 51-беренесинин 1-бөлүгүн жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы.

2017-жылдын
5-декабры
Бишкек шаары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН ТОКТОМУ

№15-П

ТОКТОМ КЫЛАТ:

1. «Агрохимсервисцентр» жабык акционердик коомунун директору Нурмамат Маматжановдун Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын ««Агрохимсервисцентр» жабык акционердик коомунун директору Нурмамат Маматжановдун Кыргыз Республикасынын Салык кодексинин 149-беренесинин 7-бөлүгүнүн конституциялуулугун текшерүү жөнүндө өтүнүчүн өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө» 2017-жылдын 23-июнундагы № 35 аныктамасын жокко чыгаруу жөнүндө даттануусу канааттандыруусуз калтырылсын.

2. Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын ушул токтому акыркы, даттанууга жатпайт жана жарыялангандан тартып күчүнө кирет.

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫ

2 (7) / 2017

ISSN 1694 - 7517

ВЕСТНИК КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

УДК 94(47)
ББК 63,3(3)
Н30

Н30 Вестник Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики № 2 (7) / 2017 (на государственном и официальном языках). Б.: «V.R.S. Company», 2017. – 400 с.

ISBN 978-9967-12-441-8

Учредитель: Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики

Редакционный совет:

Председатель: **Бобукеева М.Р.** – судья-секретарь Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики;

Члены: **Айдарбекова Ч.А.** – судья Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики;

Осмонова Ч.О. – судья Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики;

Саалаев Ж.И. – судья Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики;

Эсеналиева З.Т. – заведующая отделом анализа исполнения решений и систематизации законодательства Аппарата Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики;

Керезбеков К.К. – депутат Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, член комитета по конституционному законодательству, государственному устройству, судебно-правовым вопросам и регламенту Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, заслуженный юрист Кыргызской Республики, д.ю.н., профессор;

Мырзалимов Р.М. – профессор кафедры конституционного и административного права юридического факультета Кыргызского национального университета им. Ж. Баласагына, д.ю.н.;

Баетов А.Б. – и.о. профессора, вице-президент Международного университета Кыргызстана, д.ю.н.;

Мусабекова Ч.А. – доцент кафедры теории и истории государства и права Кыргызско-Российского Славянского университета им. Б. Ельцина, к.ю.н.

Адрес редакции: Кыргызская Республика
г. Бишкек, бульвар Эркиндик, 39
почтовый индекс 720040
тел.: +996 312 621 517, +996 312 662 152
факс: +996 312 622 040
e-mail: mail@constpalata.kg
официальный сайт: www.constpalata.kg

Н 0503020000-14
ISBN 978-9967-12-441-8

УДК 94(47)
ББК 63,3(3)

© Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики

СОДЕРЖАНИЕ:

РЕШЕНИЯ КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Решение Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 7 июня 2017 года по делу о проверке конституционности части 2 статьи 94 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики в связи с обращением гражданина Жоошева Замирбека Тургунбаевича.

По делу обжалуется норма кодекса, предусматривающая, что лицо может быть задержано при наличии иных данных, дающих основание подозревать его в совершении преступления, а также в случаях, когда оно не имеет постоянного места жительства, не установлена его личность и когда им предпринималась попытка к побегу.

Оспариваемая норма признана не противоречащей Конституции. **185**

Решение Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 28 июня 2017 года по делу о проверке конституционности подпункта «б» пункта 1 статьи 1 Закона Кыргызской Республики «О внесении изменений в Кодекс Кыргызской Республики об административной ответственности» от 28 декабря 2016 года в связи с обращением Мусуралиева Мирслана Амангелдыевича и Идрис уулу Мирлана в интересах Евсюковой Виктории Николаевны, Эркеновой Джамили Эркеновны, Закировой Дамиры Мырзакуловны, Анаркуловой Сеил Анаркуловны, Кадырмахмедовой Чынары Орунтаевны, Бейшеевой Асель Амантуровны.

По делу обжалуется норма кодекса, предусматривающая, что предоставление, передача, использование жилых помещений в многоквартирном доме в качестве почасовых и посуточных гостиниц влечет наложение штрафа на граждан - семьдесят, на должностных лиц - девяносто, на юридических лиц - семьсот размеров расчетных показателей.

Оспариваемая норма признана не противоречащей Конституции. **201**

Решение Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 5 июля 2017 года по делу о проверке конституционности пункта 7 части 4 статьи 60 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики в связи с обращением Касаболотова Бекболота Жыргалбековича.

По делу обжалуется норма кодекса, предусматривающая, что близкие родственники подозреваемого, обвиняемого, подсудимого не подлежат допросу в качестве свидетелей.

Оспариваемая норма признана частично противоречащей Конституции. **211**

ПОСТАНОВЛЕНИЯ КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Постановление Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 16 марта 2017 года об отказе в удовлетворении жалобы Оморова Жамалдина на определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 10 января 2017 года № 1. **222**

Постановление Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 22 марта 2017 года об отказе в удовлетворении жалобы мэрии города Кызыл-Кия на определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 27 января 2017 года № 06. **235**

Постановление Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 31 мая 2017 года об отказе в удовлетворении жалобы Мусаева Мирлана Зарлыковича на определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 25 апреля 2017 года № 24. **243**

Постановление Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 30 июня 2017 года об отказе в удовлетворении жалобы Ирысбекова Турсуна Капаровича на определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 14 апреля 2017 года № 17. **249**

Постановление Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 11 июля 2017 года о внесении изменения в постановление Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики «Об утверждении положения об Аппарате Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики, структуры и штатной численности Аппарата Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики» от 22 марта 2017 года № 02-П. **255**

Постановление Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 11 июля 2017 года об отказе в удовлетворении жалобы Карасартовой Риты Рахмановны, Токталиева Акина Усубалиевича, Жалгашева Бакыта Раманкуловича, Абдыкаимова Улукбека Алтымышбековича на определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 18 апреля 2017 года № 19. **256**

Постановление Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 19 сентября 2017 года об отказе в удовлетворении жалобы Жалгашева Бакыта Раманкуловича на определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 22 июня 2017 года № 34. **265**

Постановление Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 26 сентября 2017 года об отказе в удовлетворении жалобы Байзакова Арсена Медербековича на определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 29 июня 2017 года № 38. **269**

Постановление Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 2 октября 2017 года об отказе в удовлетворении жалобы Султанидинова Сайнидина Султанидиновича на определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 13 июля 2017 года № 47. **274**

Постановление Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 2 октября 2017 года об отказе в удовлетворении жалобы Карасартовой Риты Рахмановны, Омуркул уулу Улана на определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 23 июня 2017 года № 36. **279**

Постановление Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 9 октября 2017 года об утверждении Регламента Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики. **286**

Постановление Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 10 октября 2017 года об отказе в удовлетворении жалобы Садыкова Нурлана Бериковича в интересах гражданина Бекбаева Мирлана Сабырбековича на определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 13 июля 2017 года № 46. **319**

Постановление Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 4 декабря 2017 года об отказе в удовлетворении жалобы Сайимовой Дианы Токтомаматовны в интересах Кадыровой Ханзады Шерматовны на определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 16 октября 2017 года № 54. **326**

Постановление Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 5 декабря 2017 года о рассмотрении жалобы директора закрытого акционерного общества «Агрохимсервисцентр» Маматжанова Нурмамата на определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 23 июня 2017 года № 35 **330**

ИМЕНЕМ
КЫРГЫЗСКОЙ
РЕСПУБЛИКИ

РЕШЕНИЕ КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

7 июня
2017 года
город Бишкек

№ 08-Р

по делу о проверке конституционности части 2 статьи 94 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики в связи с обращением гражданина Жоошева Замирбека Тургунбаевича

Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики в составе: председательствующего - судьи Мамырова Э.Т., судей Абдиева К., Айдарбековой Ч.А., Бобукеевой М.Р., Касымалиева М.Ш., Киргизбаева К.М., Нарынбековой А.О., Осконбаева Э.Ж., Осмоновой Ч.О., Саалаева Ж.И., при секретаре Кененсариевой Н.А., с участием:

обращающейся стороны – Жоошева Замирбека Тургунбаевича, Токтакунова Нурбека Акбаровича, представителя Жоошева З.Т. по доверенности;

стороны-ответчика – Орозобек уулу Максата, Турдугулова Макена Сейдивалиевича, представителей Жогорку Кенеша Кыргызской Республики по доверенности;

иных лиц – Нурмаматова Алтынбека Урубаевича, представителя Верховного суда Кыргызской Республики по доверенности, Сабырова Кубанычбека Сабыровича, представителя Генеральной прокуратуры Кыргызской Республики по доверенности, Утемисова Нурлана Касымкуловича, представителя Министерства внутренних дел Кыргызской Республики по доверенности, Сманалиева Кынатбека Мойнокович, декана юридического факультета Кыргызского национального университета им. Ж. Баласагына, доктора юридических наук,

руководствуясь частями 1, 6, 8, 9, 10 статьи 97 Конституции Кыргызской Республики, статьями 4, 18, 19, 37 и 42 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», рассмотрела в открытом судебном заседании дело о проверке конституционности части 2 статьи 94 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики.

Поводом к рассмотрению дела явилось ходатайство гражданина Жоошева З.Т.

Основанием к рассмотрению данного дела явилась обнаружившаяся неопределенность в вопросе о том, соответствует ли Конституции Кыргызской Республики часть 2 статьи 94 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики.

Заслушав информацию судьи-докладчика Айдарбековой Ч.А., проводившей подготовку дела к судебному заседанию, и исследовав

7 июня
2017 года
город Бишкек

РЕШЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№ 08-Р

представленные материалы, Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики

У С Т А Н О В И Л А:

В Конституционную палату Верховного суда Кыргызской Республики 6 февраля 2017 года поступило ходатайство Жоошева З.Т. о признании части 2 статьи 94 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики противоречащей абзацу первому части 2 статьи 20, части 1 статьи 24 Конституции Кыргызской Республики.

По мнению заявителя, в соответствии с частью 1 статьи 24 Конституции Кыргызской Республики каждый имеет право на свободу и личную неприкосновенность, которое, являясь одним из наиболее значимых благ человека, включает в себя комплекс конкретных прав и свобод, реализуемых в сферах личной, политической, профессионально-экономической, духовно-культурной жизнедеятельности человека. Право на личную неприкосновенность также включает в себя как физическую, так и морально-духовную неприкосновенность. Эти права означают, что человек, ведущий законопослушный образ жизни, не должен подвергаться какому-либо принуждению или ограничению со стороны кого бы то ни было, в том числе со стороны государства и его правоохранительных органов.

Ссылаясь на часть 2 статьи 20 Конституции Кыргызской Республики, заявитель указывает, что право человека на свободу и личную неприкосновенность может быть ограничено в интересах государства, общества и отдельных людей по основаниям, определенным в Конституции и законах Кыргызской Республики. Допуская подобную возможность ограничения прав граждан законом, заявитель отмечает, что перечень оснований ограничения прав и свобод человека должен быть исчерпывающим, а основания должны быть прописаны четко и однозначно.

По мнению заявителя, редакция части 2 статьи 94 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики, регламентирующая основания задержания лица, подозреваемого в совершении преступления, дает сотрудникам правоохранительных органов возможность применять меру процессуального принуждения в форме задержания по безграничным основаниям. Заявитель отмечает, что в части 1 статьи 94 указанного Кодекса установлен исчерпывающий перечень об-

7 июня
2017 года
город Бишкек

РЕШЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№ 08-Р

стоятельств, которые служат основаниями для задержания подозреваемого лица, тогда как часть 2 этой же статьи содержит слова «иные данные, дающие основание подозревать», под которые подходят любые обстоятельства. Так, ранее судимое лицо, находящееся на месте преступления с остальными очевидцами, может быть задержано на месте преступления только на основании его судимости, поскольку этот факт может быть оценен как «иные данные, дающие основание подозревать таких лиц в совершении преступления».

С учетом вышеизложенного, заявитель просит признать оспариваемую норму противоречащей части 1 статьи 24, абзацу первому части 2 статьи 20 Конституции Кыргызской Республики.

Определением коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 24 февраля 2017 года данное обращение было принято к производству.

В судебном заседании обращающаяся сторона поддержала свои требования и просила их удовлетворить.

Представитель стороны-ответчика Орозобек уулу Максат не согласился с доводами обращающейся стороны и привел в обоснование своей позиции следующие доводы.

Конституция Кыргызской Республики и Международный пакт о гражданских и политических правах установили, что каждый человек имеет право на свободу и личную неприкосновенность. В уголовном судопроизводстве личная неприкосновенность означает, что никто не должен задерживаться, лишаться свободы иначе как на таких основаниях и в соответствии с такой процедурой, которые предусмотрены Уголовно-процессуальным кодексом Кыргызской Республики (часть 1 статьи 11).

Задержание применяется только в отношении подозреваемого по подозрению в совершении преступления, за которое может быть назначено наказание в виде лишения свободы. Лицо приобретает процессуальный статус подозреваемого, когда возбуждено уголовное дело в отношении конкретного лица или лицо задержано в порядке статьи 94 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики. При этом особенностью задержания лица по иным данным является обязательное наличие одного из обстоятельств, указанных в оспариваемой норме.

Под иными данными, дающими основания подозревать лицо в совершении преступления, понимаются фактические данные (доказательства), косвенно указывающие на причастность лица к преступ-

7 июня
2017 года
город Бишкек

РЕШЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№ 08-Р

лению. В практике «при наличии иных данных, дающих основание подозревать лицо в совершении преступления», следует понимать любые конкретные обстоятельства, кроме тех, которые прямо указаны в законе, если они позволяют заподозрить человека в совершении преступления, а сведения о них получены из надлежащих источников, в том числе в ходе оперативно-розыскных мер с соответствующим документированием или использованием технических средств фиксации.

Под попыткой скрыться следует понимать реальную возможность уклонения от органа дознания и следствия, например, когда лицо пытается убежать из служебного или иного помещения, куда оно вызвано на допрос, внезапно уезжает с места жительства, увольняется с работы, снимается с воинского и регистрационного учетов, приобретает проездные документы и т.д. Личность подозреваемого считается неустановленной, когда отсутствуют соответствующие документы, а проверить, уточнить сообщенные сведения не представляется возможным или когда в представленных документах обнаружены признаки подчисток, исправлений, подделки, повреждения.

Кроме того, законодательством установлен ведомственный процессуальный контроль, прокурорский надзор и судебный контроль над лицами, которые осуществляют задержание.

Второй представитель Жогорку Кенеша Кыргызской Республики Турдугулов М.С. поддержал позицию и доводы Орозобек уулу Максата.

С учетом изложенного, представители стороны-ответчика считают, что оспариваемая норма Кодекса не противоречит Конституции Кыргызской Республики и просят отказать в удовлетворении требований обращающейся стороны.

Представитель Верховного суда Кыргызской Республики Нурматов А.У. считает, что в части 1 статьи 94 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики указан перечень оснований для задержания лица, подозреваемого в совершении преступления. Расширение оснований в части 2 этой же статьи приведет к широкому толкованию данного понятия.

Представитель Генеральной прокуратуры Кыргызской Республики Сабыров К.С. считает подлежащими оставлению без удовлетворения ходатайство заявителя по следующим основаниям.

Задержание предназначено для проверки подозрения - установления причастности или непричастности лица к совершению преступ-

7 июня
2017 года
город Бишкек

РЕШЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№ 08-Р

ления, а также для определения оснований для применения меры пресечения в виде заключения под стражу.

Мотивами задержания являются опасения, что лицо, подозреваемое в совершении преступления, может воспрепятствовать производству по делу: скрыться, продолжить преступную деятельность или помешать установлению истины (угрожать свидетелю, иным участникам процесса, уничтожить доказательства).

Основания задержания – это предусмотренные уголовно-процессуальным законом определенные фактические данные, позволяющие подозревать лицо в совершении преступления. Так, частью 1 статьи 94 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики предусмотрены четкие основания для задержания подозреваемого. В качестве дополнительных оснований для задержания часть 2 статьи 94 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики предусматривает: отсутствие постоянного места жительства, не установление личности, попытку к побегу, а также наличие иных данных, дающих основание подозревать лицо в совершении преступления.

Под «иными данными» следует понимать любые сведения, позволяющие выдвинуть следственную версию о причастности данного лица к совершению преступления. Эти данные - менее весомые доказательства виновности, нежели явные следы преступления (сходство внешности подозреваемого с описанием преступника, явка с повинной, показания лиц, не являющихся очевидцами и т. д.), тем не менее дают достаточно оснований подозревать лицо в совершении преступления. Так, достижения новых технологий занимают значительное место в раскрытии преступлений, которые нельзя отнести к основаниям, предусмотренным как в части 1, так и в части 2 статьи 94 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики. Все случаи, которые могут послужить основаниями к задержанию лица, невозможно предусмотреть в законе, поэтому законодательство не содержит исчерпывающего перечня «иных данных», оставляя решение этого вопроса на усмотрение органа или должностного лица, проводящего задержание. При этом задержание лица по «иным данным» может осуществляться при совокупности различных обстоятельств, позволяющих объективно подозревать его в совершении преступления.

Представитель Министерства внутренних дел Кыргызской Республики Утемисов Н.К. пояснил, что оспариваемая норма допускает

7 июня
2017 года
город Бишкек

РЕШЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№ 08-Р

возможность задержания по «иным данным, дающим основания подозревать лицо в совершении преступления», лишь в том случае (условии), если покушалось на побег, не имело постоянного места жительства или же не была установлена личность подозреваемого. «Иные данные» – это фактические данные (доказательства), косвенно указывающие на причастность лица к преступлению. К ним могут относиться: результаты следственных и иных процессуальных действий; результаты оперативно-розыскных мероприятий, полученных в установленном законом порядке; документы, в том числе результаты ревизий (инвентаризация), заключения специалиста или эксперта; показания обвиняемого или подозреваемого; данные, полученные из ориентировок или других источников оперативно-профилактического характера; материалы следствия в отношении доставленного лица, которому заочно была избрана мера пресечения в виде заключения под стражу и т.п.

Поскольку «иные данные» менее определенны, чем основания для задержания, закон связывает задержание при наличии этих данных с определенными условиями (попыткой лица скрыться, отсутствием у него постоянного местожительства, отсутствием документов, устанавливающих личность подозреваемого). Наличие этих условий делает необходимым задержание, так как придает ему неотложный характер и повышает обоснованность предположения о причастности лица к преступлению.

Закон не указывает на «фактические данные, свидетельствующие о совершении лицом преступления» ввиду их многообразия, а определяет лишь источники, из которых такие данные могут быть получены. Указание на данные, которые могут свидетельствовать о совершении лицом преступления, содержится только в части 2 статьи 94 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики.

В этой связи представитель Министерства внутренних дел Кыргызской Республики считает, что оспариваемая норма не противоречит Конституции Кыргызской Республики.

Сманалиев К.М., приглашенный на заседание в качестве иного лица, считает требование обращающейся стороны обоснованным и представил следующее пояснение.

В соответствии с действующим уголовно-процессуальным законом задержание является мерой уголовно-процессуального принуждения, целью которого являются защита правопорядка в сфере уголовного судопроизводства, предупреждение и устране-

7 июня
2017 года
город Бишкек

РЕШЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№ 08-Р

ние нарушений законности, установление истины по каждому уголовному делу, охрана законных интересов граждан, учреждений и организаций, пострадавших от преступлений, и в конечном счете содействие борьбе с преступностью. Это становится возможным только при наличии предусмотренных в законе условий и оснований. Этимология слова «основание» означает базис для совершения какого-либо действия, а в данном случае действие направлено на задержание лица, подозреваемого в совершении преступления, значит, задержание возможно только при наличии оснований, указанных в Уголовно-процессуальном кодексе Кыргызской Республики. Анализ частей статьи 94 обозначенного Кодекса показывает, что части 1 и 2 содержат исчерпывающий перечень оснований для задержания по подозрению в совершении преступления. Вместе с тем, часть 2 статьи 94 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики содержит такое неопределенное основание, как «лицо может быть задержано при наличии иных данных, дающих основание подозревать его в совершении преступления», что создает предпосылки для расширительного толкования этой нормы органами уголовного преследования и может привести к нарушениям прав и свобод граждан.

Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики, обсудив доводы сторон, пояснения иных лиц и исследовав материалы дела, пришла к следующим выводам.

1. В соответствии с частью 4 статьи 19 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики выносит акты по предмету, затронутому в обращении лишь в отношении той части нормативного правового акта, конституционность которой подвергается сомнению.

Таким образом, предметом рассмотрения Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики по данному делу является часть 2 статьи 94 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики следующего содержания:

«Статья 94. Основания задержания лица, подозреваемого в совершении преступления

(2) Лицо может быть задержано при наличии иных данных, дающих основание подозревать его в совершении преступления, а также в случаях, когда оно не имеет постоянного места жительства, не установлена его личность и когда им предпринималась попытка к побегу».

7 июня
2017 года
город Бишкек

РЕШЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№ 08-Р

Уголовно-процессуальный кодекс Кыргызской Республики принят в соответствии с порядком, установленным законодательством, опубликован в Ведомостях Жогорку Кенеша Кыргызской Республики 1999 г., № 10, ст. 442, внесен в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики и является действующим.

2. Согласно Конституции Кыргызской Республики каждый имеет право на свободу и личную неприкосновенность, при этом права и свободы человека и гражданина могут быть ограничены Конституцией и законами в целях защиты национальной безопасности, общественного порядка, охраны здоровья и нравственности населения, защиты прав и свобод других лиц; такие ограничения могут быть введены также с учетом особенностей военной или иной государственной службы; вводимые ограничения должны быть соразмерными указанным целям (часть 1 статьи 24, абзац первый части 2 статьи 20).

Сущность права на свободу и личную неприкосновенность, как основополагающего права человека, состоит в недопустимости произвольного воздействия на человека против его воли при условии соблюдения им интересов других лиц, общества и государства. Пределы допустимости воздействия на человека определяются, а также гарантируются государством путем законодательного закрепления оснований, порядка такого воздействия и контроля за их применением.

Из конституционно-правового смысла права на свободу и личную неприкосновенность вытекает, что человек не может быть задержан иначе, как только на основаниях и в порядке, установленных законом.

По своей правовой природе задержание – одна из форм лишения свободы наряду с арестом, заключением под стражу. Обязательным условием задержания является подозрение лица в совершении преступления, за которое может быть назначено наказание в виде лишения свободы. В отличие от наказания задержание, будучи превентивной мерой, применяется тогда, когда виновность не установлена и нет вступившего в законную силу приговора суда.

Лишение свободы, в свою очередь, может иметь неблагоприятное воздействие на пользование многими другими правами, такими как право на семейную и частную жизнь, право на свободу передвижения, и ставит личность в чрезвычайно уязвимое положение.

Вместе с этим, любое лишение свободы должно не только проводиться в соответствии с нормами закона, но и соответствовать смыслу и духу статьи 24 Конституции Кыргызской Республики, а имен-

7 июня
2017 года
город Бишкек

РЕШЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№ 08-Р

но защите лица от произвольного воздействия на него со стороны государства. Необходимость защиты гражданина от злоупотребления властью обуславливается тем, что указанные конституционные нормы требуют ограничения обстоятельств, при которых лица могут быть законно лишены свободы, и что эти обстоятельства должны иметь узкое толкование, учитывая тот факт, что они составляют исключения в наиболее важной гарантии личной свободы.

Следует отметить, что Конституция, в целях усиления защиты граждан от произвольного лишения свободы (задержания), предусмотрела судебный контроль, направленный на предотвращение незаконных действий со стороны органов правопорядка.

Конституция Кыргызской Республики, предусматривая повышенный уровень гарантий права каждого на свободу и личную неприкосновенность, допускает возможность ограничения данного права лишь в той мере, в какой это необходимо в определенных ею целях, и лишь в установленном законом порядке (часть 2 статьи 20, часть 1 статьи 24).

Предусмотренные законом меры должны соответствовать социальным реалиям, с одной стороны, не приводя к ослаблению защиты конституционно значимых ценностей и к избыточному применению государственного принуждения, с другой стороны. Это согласуется с положениями Всеобщей декларации прав человека, в силу которой при осуществлении своих прав и свобод каждый человек может быть подвергнут только таким ограничениям, какие предусмотрены законом исключительно с целью обеспечения должного признания и уважения прав и свобод других и удовлетворения справедливых требований морали, общественного порядка и общего благосостояния в демократическом обществе (пункт 2 статьи 29).

Конституция Кыргызской Республики, определяя право законодателя устанавливать ограничение прав и свобод человека и гражданина, в то же время обязует его разработать такой правовой механизм, который обеспечил бы соразмерный баланс интересов между правом каждого на свободу и личную неприкосновенность и обязанностью государства обеспечить защиту общезначимых конституционных ценностей (статья 20).

3. В реализацию вышеперечисленных конституционных норм, законодателем были предусмотрены в Уголовно-процессуальном кодексе Кыргызской Республики правовые положения о задержании лица, обусловленные принципами неприкосновенности личности и охраны прав и свобод человека и гражданина (статьи 11, 12).

7 июня
2017 года
город Бишкек

РЕШЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№ 08-Р

По смыслу норм уголовно-процессуального закона задержание является мерой процессуального принуждения и не может рассматриваться как мера ответственности, поскольку оно применяется для предотвращения совершения подозреваемым правонарушений и выражается в виде ограничения свободы подозреваемого на определенный законом срок. При этом основной целью задержания является пресечение возможности подозреваемого скрыться от дознания, следствия и суда, затруднения в установлении истины по делу, обеспечение исполнения приговора суда. Его применение представляет собой кратковременное вторжение в сферу прав граждан на свободу и личную неприкосновенность, гарантированных Конституцией Кыргызской Республики (статья 24).

В соответствии с частью 1 статьи 94 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики лицо, подозреваемое в совершении преступления, может быть задержано: если лицо застигнуто при совершении преступления или непосредственно после его совершения; если очевидцы, в том числе и потерпевшие, прямо укажут на данное лицо, как на лицо, совершившее преступление; если на подозреваемом или на его одежде, при нем или в его жилище, будут обнаружены явные следы преступления.

В то же время лицо также может быть задержано при наличии иных данных, дающих основание подозревать его в совершении преступления, а также в случаях, когда оно не имеет постоянного места жительства, не установлена его личность и когда им предпринималась попытка к побегу (часть 2 статьи 94). Эти данные не указывают прямо на подозреваемого в совершении преступления и содержат менее весомые доказательства виновности лица, нежели явные следы преступления.

Во всех случаях сведения, положенные в основу задержания лица, должны быть проверены процессуальными средствами, с соблюдением установленных законом гарантий, и приобщены к уголовному делу в качестве доказательств. При судебной проверке законности задержания лица недостоверность или недопустимость информации, явившейся основанием для задержания, должна повлечь такие юридические последствия, при которых действия следственных органов признаются произвольными или незаконными, а подозреваемый подлежит немедленному освобождению.

4. Из содержания оспариваемой нормы вытекает, что лицо может быть задержано по следующим основаниям: при наличии иных дан-

7 июня
2017 года
город Бишкек

РЕШЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№ 08-Р

ных, дающих основание подозревать его в совершении преступления; когда оно не имеет постоянного места жительства; не установлена его личность; когда им предпринималась попытка к побегу. Приведенные основания, с учетом примененной законодательной техники изложения оспариваемой нормы, являются самостоятельными при задержании лица по подозрению в совершении преступления.

Такое основание задержания лица, как «при наличии иных данных, дающих основание подозревать его в совершении преступления», без взаимосвязи с остальными основаниями, указанными в части 2 статьи 94 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики, представляет собой норму без четких и однозначных определений, которые дают возможность широкого усмотрения и создают потенциальную угрозу нарушения конституционных прав граждан, гарантированных Конституцией Кыргызской Республики.

Применение к лицу такой меры процессуального принуждения, как задержание на основе расширительного толкования оспариваемой нормы является несоразмерным и неоправданным ограничением конституционного права на свободу и личную неприкосновенность. Лишение или ограничение конституционного права на свободу и личную неприкосновенность гражданина должно осуществляться на основе определенных законных оснований и критериев, исключающих возможность его иного толкования и должно соответствовать концептуальным основам конституционного и уголовно-процессуального законодательства.

В соответствии с принципом правовой определенности обусловливается необходимость формальной определенности, точности, ясности, недвусмысленности правовых норм и их согласованности в системе действующего правового регулирования, поскольку правовая определенность может быть обеспечена лишь при условии единообразного понимания и толкования правовой нормы. Законоположения, не отвечающие указанным критериям, порождают противоречивую правоприменительную практику, создают возможность их неоднозначного истолкования и произвольного применения и тем самым могут приводить к нарушению конституционных прав и свобод человека и гражданина.

В этой связи, применение такого основания, как «при наличии иных данных, дающих основание подозревать его в совершении преступления», в качестве самостоятельного основания для задержания лица, подозреваемого в совершении преступления, может

7 июня
2017 года
город Бишкек

РЕШЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№ 08-Р

нарушать гарантированное Конституцией Кыргызской Республики право каждого на свободу и личную неприкосновенность.

Однако применение этого основания во взаимосвязи с другими основаниями, указанными в части 2 статьи 94 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики, в совокупности придают «иным данным» не меньшее значение для достижения целей правосудия, чем основания, указанные в части 1 этой же статьи. Соответственно, такое основание, как «при наличии иных данных, дающих основание подозревать его в совершении преступления», применяемое в совокупности и при наличии оснований, указанных в части 2 статьи 94 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики, является ограничением прав и свобод, соразмерным целям, установленным в части 2 статьи 20 Конституции Кыргызской Республики.

5. Установленные оспариваемой нормой основания задержания лица, такие как: когда оно не имеет постоянного места жительства; не установлена его личность; когда им предпринималась попытка к побегу были проверены на соответствие конституционным установлениям о гарантиях права на свободу и личную неприкосновенность в системной связи с частью 2 статьи 20 Конституции Кыргызской Республики.

Учитывая цели института задержания, которые направлены на пресечение преступной деятельности лиц, наносящих ущерб правам и свободам других граждан, такие основания задержания лица, «когда он не имеет постоянного места жительства», «не установлена его личность», «когда им предпринималась попытка к побегу», вызывают разумные опасения следственных органов и судов, призванных обеспечить соблюдение законности, что подозреваемый в совершении преступления может скрыться от следствия, уничтожить доказательства по делу и не понести должного наказания. Наличие этих случаев делает необходимым задержание, так как придает ему неотложный характер и повышает обоснованность предположения о причастности лица к преступлению.

Вместе с тем, задержание должно оставаться вынужденной мерой, необходимой для достижения исключительно целей правосудия, а не приобретать характер наказания или жестокого обращения с личностью. Поэтому формальное наличие вышеуказанных оснований не должно приводить к обязательному задержанию и изоляции лица, подозреваемого в совершении преступления. Этому должны предшествовать достоверные «иные данные», позволяющие объективно подозревать то или иное лицо в совершении преступления, а

7 июня
2017 года
город Бишкек

РЕШЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№ 08-Р

также особенности личности подозреваемого, в отношении которого применение других форм воздействия, не связанных с лишением свободы, неоправданно.

На основании вышеизложенного, руководствуясь пунктом 1 части 6, частями 8 и 9 статьи 97 Конституции Кыргызской Республики, статьями 46, 47, 48, 51 и 52 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики

Р Е Ш И Л А:

1. Признать часть 2 статьи 94 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики не противоречащей абзацу первому части 2 статьи 20, части 1 статьи 24 Конституции Кыргызской Республики, в том конституционно-правовом понимании, в каком указано в пунктах 4, 5 мотивировочной части настоящего Решения.

2. Жогорку Кенешу Кыргызской Республики внести соответствующее изменение в часть 2 статьи 94 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики в соответствии с пунктом 4 мотивировочной части настоящего Решения.

3. Решение окончательное и обжалованию не подлежит, вступает в силу с момента провозглашения.

4. Решение обязательно для всех государственных органов, органов местного самоуправления, должностных лиц, общественных объединений, юридических и физических лиц и подлежат исполнению на всей территории республики.

5. Опубликовать настоящее решение в официальных изданиях органов государственной власти, на официальном сайте Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики и в «Вестнике Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики».

КОНСТИТУЦИОННАЯ ПАЛАТА
ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

По данному делу имеется особое мнение судей Касымалиева М.Ш., Нарынбековой А.О. и Осмоновой Ч.О.

ОСОБОЕ МНЕНИЕ

судей Касымалиева М.Ш., Нарынбековой А.О. и Осмоновой Ч.О. к Решению Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 7 июня 2017 года по делу о проверке конституционности части 2 статьи 94 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики в связи с обращением Жоошева З.Т.

Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики 7 июня 2016 года рассмотрела дело о проверке конституционности части 2 статьи 94 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики. Согласно пункту 2 резолютивной части Решения часть 2 статьи 94 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики не противоречит абзацу первому части 2 статьи 20, части 1 статьи 24 Конституции Кыргызской Республики в том конституционно-правовом понимании, в каком указано в пунктах 4, 5 мотивировочной части Решения. Однако мы не согласны с выводами, изложенными в пункте 4 мотивировочной части принятого Конституционной палатой Решения, по следующим основаниям.

Часть 2 статьи 94 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики устанавливает, что лицо может быть задержано при наличии иных данных, дающих основание подозревать его в совершении преступления, а также в случаях, когда оно не имеет постоянного места жительства, не установлена его личность и когда им предпринималась попытка к бегству. Таким образом, задержание носит превентивный характер и применяется в отношении подозреваемого в совершении преступления. При этом основной целью задержания является пресечение возможности подозреваемого скрыться от дознания, следствия и суда, затруднения в установлении истины по делу, обеспечение исполнения приговора суда.

Как отмечалось в пункте 4 мотивировочной части Решения, приведенные основания с учетом законодательной техники изложения оспариваемой нормы являются самостоятельными при задержании лица по подозрению в совершении преступления. Это значит, что отсутствует взаимосвязь между таким основанием, как «при наличии иных данных, дающих основание подозревать его в совершении преступления», и остальными основаниями, приведенными в части 2 статьи 94 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики. Согласно правовой позиции Конституционной палаты, тем самым, основание «при наличии иных данных, дающих основание подозревать его в совершении преступления», представляя собой норму без четких и однозначных определений, дает возможность широкого усмотрения и создает потенциальную угрозу нарушения

Особое мнение
судей Конституционной палаты Верховного суда
Кыргызской Республики Касымалиева М.Ш.,
Нарынбековой А.О. и Осмоновой Ч.О

конституционных прав граждан, гарантированных Конституцией Кыргызской Республики.

Кроме того, в том же пункте 4 мотивировочной части Решения указано, что применение такого основания, как «при наличии иных данных, дающих основание подозревать его в совершении преступления», в качестве самостоятельного основания для задержания лица, подозреваемого в совершении преступления, может нарушать гарантированное Конституцией Кыргызской Республики право каждого на свободу и личную неприкосновенность. При этом применение данного основания во взаимосвязи с другими основаниями, указанными в части 2 статьи 94 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики, в совокупности придают «иным данным» не меньшее значение для достижения целей правосудия, чем основания, указанные в части 1 этой же статьи и является ограничением прав и свобод соразмерным целям, установленным в части 2 статьи 20 Конституции Кыргызской Республики.

Однако мы считаем, что основание «при наличии иных данных, дающих основание подозревать его в совершении преступления», должно применяться как самостоятельное основание, вне совокупности и без взаимосвязи с другими основаниями, установленными в части 2 статьи 94 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики. Все перечисленные основания оспариваемой нормы законодателем обоснованно выделены в отдельные самостоятельные основания для задержания лица. Поскольку задержание лица по основанию «при наличии иных данных, дающих основание подозревать его в совершении преступления», производится лишь в совокупности с другими доказательствами причастности лица к совершенному преступлению. Тем самым, следствие способствует обеспечению принципа неотвратимости наказания лица за совершенное преступление.

Особо важно отметить, что под «иными данными» необходимо понимать обстоятельства, установленные в ходе производства по делу с помощью доказательств, дающих основание подозревать лицо в совершении преступления. Такими обстоятельствами, к примеру, могут служить показания потерпевшего, задержанного о соучастнике преступления, сходство внешности подозреваемого с описанием преступника, явка с повинной, показания лиц, не являющихся очевидцами, показания свидетелей, звуко-видео-фото материалы и прочее, напрямую свидетельствующие о совершенном преступлении. Несмотря на то, что «иные данные» являются менее весомыми и менее определенными доказательствами, нежели явные следы преступления, в то же время наличие таких данных обуславливает необходимость задержания, так

Особое мнение
судей Конституционной палаты Верховного суда
Кыргызской Республики Касымалиева М.Ш.,
Нарынбековой А.О. и Осмоновой Ч.О

как придают ему безотлагательный характер и усиливают степень вероятности данных о причастности лица к преступлению, являясь самостоятельным основанием для задержания. Задержание - самостоятельная мера уголовно-процессуального принуждения, которая является отдельным видом заключения под стражу, тесно взаимосвязана с данной мерой пресечения и имеет с ней много общих признаков.

Законность и обоснованность задержания заключается в точном соблюдении условий, порядка и сроков его применения, а также в применении его только при наличии к тому мотивов и оснований, перечисленных в Уголовно-процессуальном кодексе Кыргызской Республики.

Условиями, необходимыми для применения задержания, являются: а) наличие уголовного дела; б) подозрение лица, к которому планируется применить задержание, в совершении преступления, за которое предусмотрено наказание в виде лишения свободы.

Мотивами задержания являются основанные на материалах уголовного дела обоснованные опасения, что, находясь на свободе, лицо, подозреваемое в совершении преступления, скроется от дознания или предварительного следствия, продолжит заниматься преступной деятельностью или воспрепятствует производству по уголовному делу, побуждающие орган дознания, дознавателя, следователя или прокурора применить уголовно-процессуальное задержание к данному лицу.

Вместе с тем, следует особо отметить, что следователь должен до истечения 48 часов представить суду доказательства для установления законности задержания лица, так как в случае незаконного задержания предусмотрена ответственность уже в отношении следователя, чем обеспечивается судебный контроль задержания лица.

В этой связи, основание «при наличии иных данных, дающих основание подозревать его в совершении преступления», применимо как самостоятельное основание вне совокупности с другими основаниями, установленными в части 2 статьи 94 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики, и является ограничением прав и свобод соразмерным целям, установленным абзацем первым части 2 статьи 20, части 1 статьи 24 Конституции Кыргызской Республики.

Таким образом, часть 2 статьи 94 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики является конституционной и не противоречащей абзацу первому части 2 статьи 20, части 1 статьи 24 Конституции Кыргызской Республики.

Судьи ***Касымалиев М.Ш.***
Нарынбекова А.О.
Осмонова Ч.О.

ИМЕНЕМ
КЫРГЫЗСКОЙ
РЕСПУБЛИКИ

РЕШЕНИЕ КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

28 июня
2017 года
город Бишкек

№ 09-Р

по делу о проверке конституционности подпункта «б» пункта 1 статьи 1 Закона Кыргызской Республики «О внесении изменений в Кодекс Кыргызской Республики об административной ответственности» от 28 декабря 2016 года в связи с обращением Мусуралиева Мирслана Амангелдыевича и Идрис уулу Мирлана в интересах Евсюковой Виктории Николаевны, Эркеновой Джамили Эркеновны, Закировой Дамиры Мырзакуловны, Анаркуловой Сеил Анаркуловны, Кадырмахмедовой Чынары Орунтаевны, Бейшеевой Асель Амантуровны

Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики в составе: председательствующего – судьи Мамырова Э.Т., судей Абдиева К., Айдарбековой Ч.А., Бобукеевой М.Р., Касымалиева М.Ш., Киргизбаева К.М., Нарынбековой А.О., Осконбаева Э.Ж., Осмоновой Ч.О., Саалаева Ж.И., при секретаре Джолгокпаевой С.А., с участием:

обращающейся стороны – Мусуралиева Мирслана Амангелдыевича и Идрис уулу Мирлана, представляющих интересы Евсюковой В.Н., Эркеновой Дж.Э., Закировой Д.М., Анаркуловой С.А., Кадырмахмедовой Ч.О., Бейшеевой А.А. по доверенности;

стороны-ответчика – Орозобек уулу Максата, Касмалиевой Светы Кадыровны, представителей Жогорку Кенеша Кыргызской Республики по доверенности;

иных лиц – Орозалиева Алмазбека Кыдырмаевича, представителя Министерства внутренних дел Кыргызской Республики по доверенности, Кульчороева Туратбека Кульчороевича, представителя Государственной налоговой службы при Правительстве Кыргызской Республики по доверенности,

руководствуясь частями 1, 6, 8, 9 и 10 статьи 97 Конституции Кыргызской Республики, статьями 4, 18, 19, 37 и 42 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», рассмотрела в открытом судебном заседании дело о проверке конституционности подпункта «б» пункта 1 статьи 1 Закона Кыргызской Республики «О внесении изменений в Кодекс Кыргызской Республики об административной ответственности» от 28 декабря 2016 года.

Поводом к рассмотрению данного дела явилось ходатайство Мусуралиева М.А. и Идрис уулу М. в интересах Евсюковой В.Н., Эркe-

новой Дж.Э., Закировой Д.М., Анаркуловой С.А., Кадырмахмедовой Ч.О., Бейшеевой А.А..

Основанием к рассмотрению данного дела явилась обнаружившаяся неопределенность в вопросе о том, соответствует ли Конституции Кыргызской Республики подпункт «б» пункта 1 статьи 1 Закона Кыргызской Республики «О внесении изменений в Кодекс Кыргызской Республики об административной ответственности» от 28 декабря 2016 года.

Заслушав выступление судьи-докладчика Касымалиева М.Ш., проводившего подготовку дела к судебному заседанию, исследовав представленные материалы, Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики

У С Т А Н О В И Л А:

В Конституционную палату Верховного суда Кыргызской Республики 16 января 2017 года обратились Мусуралиев М.А. и Идрис уулу М., представляющие интересы Евсюковой В.Н., Эркеновой Д.Э., Закировой Д.М., Анаркуловой С.А., Кадырмахмедовой Ч.О., Бейшеевой А.А., с ходатайством о признании Закона Кыргызской Республики «О внесении изменений в Кодекс Кыргызской Республики об административной ответственности» от 28 декабря 2016 года противоречащим части 3 статьи 16, статье 18, частям 2, 3 статьи 20, части 2 статьи 42 Конституции Кыргызской Республики.

В ходатайстве заявителей указано, что Законом Кыргызской Республики «О внесении изменений в Кодекс Кыргызской Республики об административной ответственности» от 28 декабря 2016 года статья 487-3 Кодекса Кыргызской Республики об административной ответственности дополнена частью 2, согласно которой предоставление, передача, использование жилых помещений в многоквартирном доме в качестве почасовых и посуточных гостиниц влекут наложение штрафа на граждан – семьдесят, на должностных лиц – девяносто, на юридических лиц – семьсот размеров расчетных показателей.

Как отмечают заявители, оспариваемая норма ограничивает право граждан на свободное распоряжение своим имуществом, право на использование своего имущества для экономической деятельности, гарантированные частями 1, 2 статьи 42 Конституции Кыргызской Республики.

Согласно оспариваемой норме, по их мнению, ответственность будут нести только те граждане, которые сдают свое жилое помеще-

ние на сутки, другая часть – сдающие квартиру на срок свыше суток, ответственности нести не будут, следовательно, нарушается конституционный принцип равенства всех перед законом и судом, установленный частью 3 статьи 16 Конституции Кыргызской Республики.

Заявители считают, что предусмотренные оспариваемой нормой меры должны соответствовать социальным реалиям, с одной стороны, и не приводить к ослаблению конституционно-значимых ценностей и избыточному применению государственного принуждения - с другой. Это согласуется с нормами частей 1, 2 статьи 20 Конституции Кыргызской Республики, согласно которым в Кыргызской Республике не должны приниматься законы, отменяющие или умаляющие права и свободы человека и гражданина; права и свободы человека и гражданина могут быть ограничены Конституцией и законами в целях защиты национальной безопасности, общественного порядка, охраны здоровья и нравственности населения, защиты прав и свобод других лиц. Вводимые ограничения должны быть соразмерными указанным целям.

С учетом изложенного, заявители просили признать оспариваемый Закон противоречащим части 3 статьи 16, статье 18, частям 2, 3 статьи 20, части 2 статьи 42 Конституции Кыргызской Республики.

18 января 2017 года заявитель Мусуралиев М. А. обратился с ходатайством об изменении требований, где просит признать противоречащим части 3 статьи 16, статье 18, частям 2, 3 статьи 20, части 2 статьи 42 Конституции Кыргызской Республики не весь Закон Кыргызской Республики «О внесении изменений в Кодекс Кыргызской Республики об административной ответственности» от 28 декабря 2016 года, а только подпункт «б» пункта 1 статьи 1 указанного Закона.

Определением коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 24 февраля 2017 года ходатайство Мусуралиева М.А. и Идрис уулу М. принято к производству, с учетом уточнения требования Мусуралиевым М.А., в части проверки подпункта «б» пункта 1 статьи 1 Закона Кыргызской Республики «О внесении изменений в Кодекс Кыргызской Республики об административной ответственности» от 28 декабря 2016 года на соответствие части 3 статьи 16, частям 2, 3 статьи 20 и части 2 статьи 42 Конституции Кыргызской Республики.

Ввиду отсутствия правового обоснования в проверке оспариваемой нормы Закона на соответствие статье 18 Конституции Кыргызской Республики было отказано.

В судебном заседании обращающаяся сторона поддержала свое требование и просит его удовлетворить.

Представители стороны-ответчика Орозобек уулу М. и Касмалиева С.К. не согласились с доводами обращающейся стороны и указывают, что в соответствии с Конституцией Кыргызской Республики каждый вправе осуществлять любые действия и деятельность, кроме запрещенных Конституцией и законами (статья 18); права и свободы человека и гражданина могут быть ограничены Конституцией и законами в целях защиты национальной безопасности, общественного порядка, охраны здоровья и нравственности населения, защиты прав и свобод других лиц. Вводимые ограничения должны быть соразмерными указанным целям (статья 20); каждый имеет право на владение, пользование и распоряжение своим имуществом, результатами своей деятельности; каждый имеет право на экономическую свободу, свободное использование своих способностей и своего имущества для любой экономической деятельности, не запрещенной законом (части 1, 2 статьи 42).

В соответствии с Жилищным кодексом Кыргызской Республики квартира в многоквартирном доме, как жилое помещение в многоквартирном доме предназначено для удовлетворения гражданами нужд, связанных с их проживанием (статья 1); запрещается их предоставление и передача для использования в качестве гостиниц, а также для любых других целей, кроме проживания (статья 4); одним из принципов жилищного законодательства является целевое использование жилищного фонда (статья 3). При этом согласно статье 18 Жилищного кодекса Кыргызской Республики собственник жилого помещения обязан поддерживать свое жилое помещение и общее имущество в надлежащем состоянии, не допуская бесхозяйственного обращения с ним, соблюдать права и законные интересы других лиц, правила пользования жилыми помещениями, а также правила содержания общего имущества собственников помещений в многоквартирном доме.

Задачей законодательства об административной ответственности является защита личности, охрана прав и свобод человека и гражданина, здоровья, санитарно-эпидемиологического благополучия населения, общественной нравственности и другие (статья 2 Кодекса Кыргызской Республики об административной ответственности).

Представители стороны-ответчика отмечают, что изменения в статью 487-3 Кодекса Кыргызской Республики об административной

ответственности внесены в связи с тем, что соседство почасовых и посуточных гостиниц с жилыми квартирами, ввиду непристойных действий постояльцев гостиниц, пагубно влияет на подрастающее поколение, подрывает устои нравственности, лишает жильцов права на спокойный сон и отдых в своих квартирах.

В этой связи, законодатель установил административные штрафы для граждан, должностных и юридических лиц, предоставляющих, передающих, использующих жилые помещения в многоквартирном доме в качестве почасовых и посуточных гостиниц.

На основании изложенного, представители стороны-ответчика считают, что оспариваемая норма не противоречит Конституции Кыргызской Республики и просят оставить ходатайство без удовлетворения.

Представитель Министерства внутренних дел Кыргызской Республики Орозалиев А.К. считает, что принятие законодателем оспариваемой нормы было своевременным и необходимым для успешного и эффективного выполнения задач и функций органов внутренних дел по обеспечению общественного порядка и безопасности граждан, соблюдению общепринятых норм человеческой морали, так как сдаваемые почасовые и посуточные гостиницы в основном, как показала практика, используются в качестве мест для встреч с клиентами лиц, оказывающих платные интимные услуги или же группового время препровождения. В связи с этим, представитель Министерства внутренних дел Кыргызской Республики считает требования обращающейся стороны необоснованными.

Представитель Государственной налоговой службы при Правительстве Кыргызской Республики Кульчороев Т.К. рассмотрение обращения Мусуралиева М.А. и Идрис уулу М. оставил на усмотрение суда.

Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики, обсудив доводы сторон, выслушав пояснения иных лиц и исследовав материалы дела, пришла к следующим выводам.

1. В соответствии с частью 4 статьи 19 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики выносит акты по предмету, затронутому в обращении, лишь в отношении той части нормативного правового акта, конституционность которой подвергается сомнению.

Таким образом, предметом рассмотрения Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики по данному делу яв-

ляется подпункт «б» пункта 1 статьи 1 Закона Кыргызской Республики «О внесении изменений в Кодекс Кыргызской Республики об административной ответственности».

«Статья 1. Внести в Кодекс Кыргызской Республики об административной ответственности (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 1999 г., № 2, ст.77) следующие изменения:

1) в статье 487-3:

б) статью дополнить частью 2 следующего содержания:

«Предоставление, передача, использование жилых помещений в многоквартирном доме в качестве почасовых и посуточных гостиниц – влекут наложение штрафа на граждан – семьдесят, на должностных лиц – девяносто, на юридических лиц – семьсот размеров расчетных показателей.».

Закон Кыргызской Республики «О внесении изменений в Кодекс Кыргызской Республики об административной ответственности» от 28 декабря 2016 года принят в соответствии с порядком, установленным законодательством, опубликован в газете «Эркин Тоо» от 6 января 2017 года № 1, внесен в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики и является действующим.

2. Конституция Кыргызской Республики гарантирует каждому право на экономическую свободу, свободное использование своих способностей и своего имущества для любой экономической деятельности, не запрещенной законом (часть 2 статьи 42).

Указанная конституционная норма направлена на создание благоприятной среды для формирования рыночной экономики, посредством предоставления свободы экономической деятельности. Экономическая деятельность является одной из разновидностей социальной самореализации субъекта, основанной на частной автономии лица, возможности свободно распоряжаться своими способностями в экономической сфере. В указанной деятельности наибольшим образом отражается свобода при принятии экономических решений, то есть осознанное неограниченное использование личностью своих индивидуальных возможностей и особенностей, направленных на организацию и успешное ведение предпринимательской деятельности в условиях рыночной конкуренции.

Однако право на экономическую свободу, свободное использование своих способностей и своего имущества для любой экономической деятельности не может носить абсолютного характера, что вытекает из самой Конституции и предполагает необходимость учета

публичных интересов. Именно в этой связи, законодатель в рамках предоставленной ему дискреции вправе определять режим правового регулирования для отдельных видов имущества, используемых в экономической деятельности.

Следовательно, собственник обладает автономией воли и вправе по своему усмотрению совершать в отношении принадлежащего ему имущества действия, которые не противоречат закону и не нарушают права и законные интересы других лиц.

3. Конституция Кыргызской Республики, гарантируя каждому право на владение, пользование и распоряжение своим имуществом, установила, что пределы и порядок осуществления собственниками своих прав и гарантии их защиты определяются законом (часть 6 статьи 12).

При этом законодатель, учитывая необходимость обеспечения законных интересов других лиц, может устанавливать такие ограничения, которые не исключают отдельные правомочия из содержания права собственности, а только сужают возможности собственника в осуществлении субъективного права. Такое правовое регулирование должно соответствовать принципам правового государства, основанным на юридическом равенстве и справедливости и исходить из того, что право собственности, равно как и все другие права и свободы человека и гражданина, признается и гарантируется Конституцией Кыргызской Республики (статьи 1, 6, 12 и 16) и общепризнанными принципами и нормами международного права.

Следовательно, закрепляя за гражданами право на свободное использование своего имущества для любой экономической деятельности, Конституция Кыргызской Республики устанавливает, что данное право может быть предоставлено только в том случае, когда такая деятельность не запрещена законом. Иначе говоря, конституционное право граждан на свободу использования имущества в экономических целях может быть ограничено законодателем в той мере, в какой это необходимо, в целях защиты национальной безопасности, общественного порядка, охраны здоровья и нравственности населения, защиты прав и законных интересов других лиц (части 2, 3 статьи 20). При этом эти конституционные установления коррелируются с частью 2 статьи 29 Всеобщей декларации прав человека, где определено, что при осуществлении своих прав и свобод каждый человек должен подвергаться только таким ограничениям, какие установлены законом с целью обеспечения должного признания

и уважения прав и свобод других и удовлетворения справедливых требований морали и общественного порядка в демократическом обществе.

4. Кыргызская Республика гарантирует каждому право на жилище (часть 1 статьи 46 Конституции Кыргызской Республики). Данное право, как одно из неотъемлемых и общепризнанных прав человека и гражданина, является формой воплощения его социально-экономических возможностей и выступает в виде одного из качественных показателей конституционной гарантии государства на достойную жизнь (часть 1 статьи 9).

Указанные конституционные положения выполняют социально значимую функцию и предопределяют необходимость создания законодательных условий, гарантирующих эффективное выполнение государством взятых на себя обязательств в этой сфере.

Свободное развитие человека и необходимость обеспечения ему достойной жизни не может рассматриваться в отрыве от необходимости удовлетворения его естественной потребности в жилище, как необходимом средстве жизнеобеспечения. Для достижения этих целей законодатель определил в Жилищном кодексе Кыргызской Республики пределы пользования, владения и распоряжения жилыми помещениями, находящимися в собственности граждан.

Так, в соответствии со статьей 1 Жилищного кодекса Кыргызской Республики - квартира в многоквартирном доме предназначена и используется для постоянного или временного проживания, отвечающая установленным техническим, санитарным и другим обязательным требованиям, установленным законодательством Кыргызской Республики.

Правовая природа и предназначение квартир в многоквартирном доме, как жилых помещений, заключается в их использовании исключительно в целях проживания в них граждан. В данном случае под проживанием подразумевается факт физического нахождения гражданина в течение продолжительного периода времени в качестве жителя конкретной квартиры многоквартирного дома.

Таким образом, руководствуясь принципами жилищного законодательства, законодатель установил запрет на размещение в жилых помещениях в многоквартирном доме гостиниц, а также использование их для любых других целей, кроме проживания (статья 3, часть 3 статьи 4 Жилищного кодекса Кыргызской Республики).

Однако, несмотря на законодательный запрет размещения в многоквартирных домах гостиниц, этот порядок в Кыргызской Рес-

публике гражданами не соблюдался, что влекло за собой нарушения конституционных прав и свобод значительного количества граждан.

Следовательно, установление административной ответственности за нарушения нормативных предписаний жилищного законодательства, в частности, статьи 4 Жилищного кодекса Кыргызской Республики является логическим продолжением нормотворческой деятельности законодателя.

Таким образом, оспариваемая норма, устанавливающая административный штраф за предоставление, передачу и использование жилых помещений в многоквартирном доме в качестве почасовых и посуточных гостиниц, является ограничением, соразмерным конституционным целям обеспечения охраны общественного порядка, здоровья и нравственности населения, защиты прав и свобод других лиц и не может рассматриваться как противоречащая Конституции Кыргызской Республики.

5. Конституционное положение о равенстве всех перед законом и судом (часть 3 статьи 16) является одним из основополагающих начал правового государства.

Это означает возложение на государство обязанности создавать равные для всех гарантии прав и свобод посредством системы правовых, экономических и организационных мер. В обобщенном плане требование равенства всех перед законом включает запретительный аспект, когда равное отношение всех к закону должно исключать саму возможность наличия в законодательных актах каких-либо норм дискриминационного характера.

В соответствии с данной конституционной гарантией государство предоставляет собственникам квартир в многоквартирном доме равный объем прав на их жилища. Существующее правовое регулирование, предусматривающее юридическую ответственность за использование жилого помещения в многоквартирных домах не по целевому назначению в качестве гостиниц, в равной степени относится ко всем собственникам жилых помещений в многоквартирных домах и действует без каких-либо исключений.

На основании вышеизложенного, руководствуясь пунктом 1 части 6, частями 8 и 9 статьи 97 Конституции Кыргызской Республики, статьями 46, 47, 48, 51 и 52 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики

28 июня
2017 года
город Бишкек

РЕШЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№ 09-Р

Р Е Ш И Л А:

1. Признать подпункт «б» пункта 1 статьи 1 Закона Кыргызской Республики «О внесении изменений в Кодекс Кыргызской Республики об административной ответственности» от 28 декабря 2016 года не противоречащим части 3 статьи 16, частям 2, 3 статьи 20 и части 2 статьи 42 Конституции Кыргызской Республики.

2. Решение окончательное и обжалованию не подлежит, вступает в силу с момента провозглашения.

3. Решение обязательно для всех государственных органов, органов местного самоуправления, должностных лиц, общественных объединений, юридических и физических лиц и подлежит исполнению на всей территории республики.

4. Опубликовать настоящее решение в официальных изданиях органов государственной власти, на официальном сайте Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики и в «Вестнике Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики».

КОНСТИТУЦИОННАЯ ПАЛАТА
ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ИМЕНЕМ
КЫРГЫЗСКОЙ
РЕСПУБЛИКИ

Р Е Ш Е Н И Е КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

5 июля
2017 года
город Бишкек

№ 10-Р

по делу о проверке конституционности пункта 7 части 4 статьи 60 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики в связи с обращением Касаболотова Бекболота Жыргалбековича

Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики в составе: председательствующего – судьи Мамырова Э.Т., судей Абдиева К., Айдарбековой Ч.А., Бобукеевой М.Р., Касымалиева М.Ш., Киргизбаева К.М., Нарынбековой А.О., Осконбаева Э.Ж., Осмоновой Ч.О., Саалаева Ж.И., при секретаре Кененсариевой Н.А., с участием:

обращающейся стороны – Касаболотова Бекболота Жыргалбековича, его представителя по доверенности Токтакунова Нурбека Акбаровича;

стороны-ответчика – Бердимуратова Чынгызбека Муртазакуловича, представителя Жогорку Кенеша Кыргызской Республики по доверенности;

иных лиц – Нурмаматова Алтынбека Урубаевича, представителя Верховного суда Кыргызской Республики по доверенности, Айтбаева Улана Таштемировича, представителя Генеральной прокуратуры Кыргызской Республики по доверенности, Батырбаева Бактыбека Сулаймановича, доцента кафедры «Уголовного права и процесса» юридического факультета Кыргызского Национального университета имени Ж. Баласагына, кандидата юридических наук,

руководствуясь частями 1 и 6 статьи 97 Конституции Кыргызской Республики, статьями 4, 18, 19, 37 и 42 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», рассмотрела в открытом судебном заседании дело о проверке конституционности пункта 7 части 4 статьи 60 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики.

Поводом к рассмотрению данного дела явилось ходатайство Касаболотова Б.Ж..

Основанием к рассмотрению данного дела явилась обнаружившаяся неопределенность в вопросе о том, соответствует ли Конституции Кыргызской Республики пункт 7 части 4 статьи 60 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики.

Заслушав информацию судьи-докладчика Нарынбековой А.О., проводившей подготовку дела к судебному заседанию, и исследовав

5 июля
2017 года
город Бишкек

РЕШЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№ 10-Р

представленные материалы, Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики

У С Т А Н О В И Л А:

В Конституционную палату Верховного суда Кыргызской Республики 6 февраля 2017 года поступило ходатайство гражданина Касаболотова Б. Ж. о признании пункта 7 части 4 статьи 60 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики противоречащим части 5 статьи 26, части 3 статьи 99 Конституции Кыргызской Республики.

В своем ходатайстве обращающаяся сторона отмечает, что пункт 7 части 4 статьи 60 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики содержит положение, не допускающее допрос близких родственников подозреваемого, обвиняемого, подсудимого в качестве свидетелей.

Обращающаяся сторона полагает, что запрет на допрос в качестве свидетелей близких родственников подозреваемого, обвиняемого, подсудимого, является неверной интерпретацией части 5 статьи 26 Конституции Кыргызской Республики, согласно которой никто не обязан свидетельствовать против самого себя, супруга и близких родственников, круг которых определяется законом. Из данной конституционной нормы вытекает право каждого по своему усмотрению решать, свидетельствовать ли против себя самого, супруги и близких родственников или отказаться от дачи показаний.

Пункт 7 части 4 статьи 60 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики вопреки вышеприведенной норме Конституции Кыргызской Республики устанавливает, что близкие родственники подозреваемого, обвиняемого, подсудимого не подлежат допросу в качестве свидетелей. Тем самым, по мнению субъекта обращения, нормативное предписание оспариваемой нормы препятствует свободному волеизъявлению таких граждан давать показания против близких родственников или отказаться от дачи таких показаний.

Касаболотов Б.Ж считает, что смысл нормативного предписания части 5 статьи 26 Конституции Кыргызской Республики заключается в том, что никто не вправе обязать кого-либо давать показания против самого себя, супруга и близких родственников, так же как и не давать показания.

По его мнению, запрет, установленный оспариваемой нормой, нарушает также принципы равноправия и состязательности сторон,

предусмотренные частью 3 статьи 99 Конституции Кыргызской Республики.

Принцип состязательности создает благоприятные условия для выяснения всех имеющих существенное значение для дела обстоятельств и вынесения судом обоснованного решения. В силу данного принципа стороны, если они желают добиться наиболее благоприятного решения, сообщают суду юридические факты, имеющие существенное значение для дела, указывают или представляют суду доказательства, подтверждающие или опровергающие эти факты, а также совершают иные предусмотренные законом процессуальные действия, направленные на то, чтобы убедить суд в своей правоте.

Однако оспариваемая норма, не допуская в качестве свидетелей близких родственников подозреваемого, обвиняемого, подсудимого, лишает возможности сторон ссылаться на показания этих свидетелей, в случае, если они изъявят желание давать показания.

Принцип равноправия означает, что, обладая равными процессуальными правами и возможностями в отстаивании своей позиции и защите своих интересов, ни одна из сторон не имеет преимущества перед судом. Лишение возможности использовать показания свидетелей - близких родственников подозреваемого, обвиняемого и подсудимого ведет к возникновению у другой стороны преимущества в отстаивании своей позиции.

Кроме того, Касаболотов Б.Ж. считает, что оспариваемая норма противоречит части 2 статьи 192 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики, регулирующей порядок допроса свидетеля и потерпевшего, которой предусмотрена обязанность следователя разъяснить о праве свидетеля или потерпевшего отказаться от дачи показаний, уличающих в совершении преступлений их самих или близких родственников. Наличие такой обязанности следователя подтверждает, что у свидетелей есть такое право.

Основываясь на изложенном, обращающаяся сторона просит признать указанную норму Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики противоречащей Конституции Кыргызской Республики.

Определением коллегии судей от 16 марта 2017 года данное обращение было принято к производству.

В судебном заседании обращающаяся сторона поддержала свои требования и просит их удовлетворить.

5 июля
2017 года
город Бишкек

РЕШЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№ 10-Р

Представитель стороны-ответчика Бердимуратов Ч.М. не согласился с доводами обращающейся стороны и указывает, что часть 5 статьи 60 Уголовно-процессуального Кодекса Кыргызской Республики устанавливает, что если лица, названные в пункте 6 части 4 статьи 60, желают давать показания, то они допрашиваются по правилам указанного Кодекса.

Представитель Жогорку Кенеша Кыргызской Республики отмечает, что в Законе Кыргызской Республики от 17 июля 2009 года «О внесении дополнений и изменений в некоторые законодательные акты Кыргызской Республики» были допущены технические погрешности, повлекшие сдвиг нумерации пунктов, которые привели к неправильной регламентации оспариваемой нормы.

В связи с чем, представитель Жогорку Кенеша Кыргызской Республики разрешение ходатайства Касаболотова Б.Ж. оставляет на усмотрение суда.

Представитель Верховного суда Кыргызской Республики Нурматов А.У. поддержал доводы, указанные в ходатайстве Касаболотова Б.Ж. и считает, что право не давать показания против себя, супруга(и) и близких родственников способствует тому, чтобы обвинение не использовало доказательства, добытые с помощью принуждения или давления. Нормы Конституции Кыргызской Республики, наделяя определенный круг лиц свидетельским иммунитетом, не исключают возможности их допроса при условии их согласия на допрос и не могут рассматриваться в качестве запрета для реализации лицом права использовать известные ему сведения в свою пользу или пользу близких родственников.

Представитель Генеральной прокуратуры Кыргызской Республики Айтбаев У.Т. согласился с доводами обращающейся стороны, при этом отметил, что изучение следственной практики допроса близких родственников подозреваемого, обвиняемого, подсудимого показало, что во время следствия и судебного разбирательства с согласия самих близких родственников, они допрашиваются для установления улик или алиби лица или иных обстоятельств дела.

Кроме того, статья 19 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики обязывает следователя принять все предусмотренные Кодексом меры для всестороннего, полного и объективного исследования обстоятельств дела, выявить как уличающие, так и оправдывающие подозреваемого, обвиняемого, а также смягчающие и отягчающие их ответственность обстоятельства.

5 июля
2017 года
город Бишкек

РЕШЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№ 10-Р

В статье 192 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики указан порядок допроса свидетеля и потерпевшего. Данное положение Кодекса устанавливает обязанность следователя разъяснить о праве свидетеля или потерпевшего отказаться от дачи показаний, уличающих их самих или близких родственников.

Также Айтбаев У.Т. отметил, что в случае, если подозреваемый, обвиняемый, подсудимый приводит в свою защиту алиби, достоверность которых может быть установлена только путем допроса его близких родственников, либо если в случае, когда один из родственников заявляет о совершении другим близким родственником уголовно-наказуемого деяния, но для установления истины необходимо допросить остальных близких родственников, то действующая норма пункта 7 части 4 статьи 60 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики не позволяет допрашивать их по обстоятельствам дела. Тем самым, лицо не может реализовать свои права на объективное рассмотрение данного вопроса, тогда как Конституция Кыргызской Республики гарантирует каждому защиту его прав. Кроме того, представитель Генеральной прокуратуры Кыргызской Республики указал, что в предыдущей редакции статьи 60 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики было предусмотрено, что не подлежат допросу в качестве свидетелей близкие родственники подозреваемого, обвиняемого, подсудимого. Однако была оговорка о том, что если близкие родственники желают давать показания, то они допрашиваются по правилам настоящего кодекса.

С учетом изложенного Айтбаев У.Т. считает, что оспариваемая норма противоречит Конституции Кыргызской Республики.

Доцент кафедры «Уголовного права и процесса» юридического факультета Кыргызского национального университета имени Ж.Баласагына Батырбаев Б.С. отметил, что в уголовном процессе в соответствии с принципом равенства граждан перед законом и судом, содержащимся в части 1 статьи 16 Конституции Кыргызской Республики, граждане, находящиеся в близком родстве, не должны лишаться конституционного права свидетельствовать и давать показания.

Свидетельствование против самого себя, супруга(и) и близких родственников в соответствии с пунктом 5 статьи 26 Конституции Кыргызской Республики является правом, а не обязанностью гражданина.

По мнению Батырбаева Б.С., обстоятельство близкого родства не должно ограничивать права граждан давать показания об обстоятель-

ствах совершенного преступления, что способствовало бы всестороннему, полному и объективному исследованию обстоятельств дела. При этом оценка доказательств, полученных в ходе судебного разбирательства, осуществляется судом. Вместе с тем, отсутствие показаний близких родственников подозреваемого, обвиняемого и подсудимого не может приводить к нарушению принципа состязательности и равноправия сторон при осуществлении судопроизводства.

Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики, обсудив доводы сторон, выслушав пояснения иных лиц и исследовав материалы дела, пришла к следующим выводам.

1. В соответствии с частью 4 статьи 19 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» Конституционная палата выносит акты по предмету, затронутому в обращении, лишь в отношении той части нормативного правового акта, конституционность которой подвергается сомнению.

Таким образом, предметом рассмотрения Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики по данному делу является пункт 7 части 4 статьи 60 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики следующего содержания:

«Статья 60. Свидетель

(4) Не подлежат допросу в качестве свидетелей:

7) близкие родственники подозреваемого, обвиняемого, подсудимого.».

Уголовно-процессуальный Кодекс Кыргызской Республики от 30 июня 1999 года принят в соответствии с порядком, установленным законодательством, опубликован в газете «Эркин-Тоо» от 21 июля 1999 года №№ 59-62, внесен в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики и является действующим.

2. Конституция Кыргызской Республики провозглашает права и свободы человека высшей ценностью. Они действуют непосредственно, определяют смысл и содержание деятельности законодательной, исполнительной власти и органов местного самоуправления (часть 1 статьи 16).

Указанная конституционная норма направлена на создание благоприятной правовой среды посредством детальной регламентации прав и свобод человека и гражданина, в том числе и в уголовно-процессуальном законодательстве.

Обозначенное конституционное положение находится в системной связи с частью 5 статьи 26 Конституции Кыргызской Республики, согласно которой никто не обязан свидетельствовать против самого себя, супруга(и) и близких родственников, круг которых определяется законом. Законом могут устанавливаться и иные случаи освобождения от обязанности давать показания.

Указанное положение Конституции Кыргызской Республики означает, что показания против себя или близких родственников, то есть лиц, обладающих свидетельским иммунитетом, могут быть даны только с соблюдением принципа добровольности и диспозитивности.

В реализацию указанной конституционной нормы уголовно-процессуальным законодательством установлен запрет на какое-либо принуждение к свидетельству против самого себя или своих близких родственников, к которым отнесены родители, супруг(а), дети, усыновители, усыновленные, полнородные и неполнородные братья и сестры, дед, бабка, внуки (статья 5 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики).

Право не свидетельствовать против самого себя, супруга(и) и близких родственников, круг которых определяется законом, относится к сфере защиты наиболее важных законных интересов личности.

Так, наделение лица правом на свидетельский иммунитет является одним из важнейших условий соблюдения прав и свобод человека и гражданина, к числу которых относится право на справедливое судебное разбирательство, устанавливающее гарантии прав человека и гражданина и предоставляющее возможность восстановления нарушенных прав с помощью судебной процедуры.

Правовое регулирование свидетельского иммунитета предполагает использование соответствующих правовых механизмов для защиты физических лиц и недопущения избыточного ограничения прав и свобод при совершении действий, связанных с допросом. Соответственно, характер и содержание устанавливаемых законом мер должны определяться исходя не только из их обусловленности целями защиты конституционно значимых ценностей, но и из требования адекватности порождаемых последствий в результате допроса близких родственников подозреваемого, обвиняемого, подсудимого.

Свидетельский иммунитет является исключением из принципа равенства всех перед законом и представляет собой предоставление

определенной категории лиц исключительного права на правовую неприкосновенность и наделение их правом отказа от дачи показаний по уголовному делу. В примечании к статье 331 Уголовного кодекса Кыргызской Республики установлено, что лицо не подлежит уголовной ответственности за отказ от дачи показаний против самого себя, своего супруга(и) или своих близких родственников. Данную норму следует рассматривать как правовую гарантию против самообвинения и принуждения к даче показаний против себя самого, своего супруга или близких родственников. При этом эти конституционные установления коррелируются с частью 3 статьи 14 Международного пакта о гражданских и политических правах от 16 декабря 1966 года, согласно которой каждый имеет право при рассмотрении любого предъявленного ему уголовного обвинения не быть принуждаемым к даче показаний против самого себя или к признанию себя виновным. Иными словами, любое лицо, включая обвиняемого, освобождается от обязанности давать показания, уличающие его в совершении преступления.

Следовательно, освобождая граждан от обязанности свидетельствовать против себя, своего супруга(и) и близких родственников, законодатель тем самым установил юридические предписания в соответствие с нравственными представлениями о недопустимости принуждения человека причинять вред самому себе и близким родственникам.

3. В уголовном процессе свидетелем признается лицо, вызванное для дачи показаний об известных ему обстоятельствах по делу (часть 1 статьи 60 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики). Свидетель является важным лицом в уголовном процессе. Его показания являются распространенным способом сбора доказательств, с помощью которых могут быть определены многие обстоятельства, подлежащие установлению при совершении преступления. Сообщение лицом известных ему сведений об обстоятельствах, подлежащих установлению по уголовному делу, зачастую служит основным источником информации о совершенном преступлении, его деталях, а также о том, где можно получить необходимые доказательства.

В качестве свидетеля может быть вызвано любое юридически незаинтересованное лицо, которому известны или могут быть известны какие-либо обстоятельства, имеющие значение для расследования и установления истины по уголовному делу.

По общему правилу, лицо обретает процессуальный статус свидетеля с момента вызова уполномоченным должностным лицом для производства допроса, и с этого же момента наделяется рядом прав и обязанностей, предусмотренных уголовно-процессуальным законодательством, и несет ответственность за невыполнение обязанностей. Кроме того, лицо, которому известны какие-либо факты по делу, может явиться на допрос по собственной инициативе. В данном случае процессуальный статус свидетеля лицо приобретает с момента разъяснения ему прав и обязанностей.

4. Статус свидетеля определяется возможностью дачи им показаний по делу. Установление запрета на допрос в качестве свидетелей близких родственников подозреваемого, обвиняемого, подсудимого, тем не менее, не должно ограничивать их в праве давать соответствующие показания в случаях, когда они заинтересованы в оглашении той или иной информации. Следовательно, органы следствия и суды не вправе отказывать в даче свидетельских показаний лицам, изъявившим такое желание при заявлении ими соответствующего ходатайства.

Свидетельством этому является правило, установленное частью 5 статьи 60 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики, согласно которому допускается возможность давать показания по правилам указанного кодекса лицами, в отношении которых существует запрет на допрос в качестве свидетелей. При этом ошибочная отсылка на пункт шестой явилась результатом нарушения требований нормотворческой техники при внесении дополнений в часть 4 статьи 60 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики Законом Кыргызской Республики «О внесении дополнений и изменений в некоторые законодательные акты Кыргызской Республики» от 17 июля 2009 года, когда нумерация пунктов была сдвинута без учета смысловой отсылки части 5 указанной статьи обозначенного Кодекса.

Подтверждением изложенному является пояснительная записка к указанному Закону, в соответствии с которой вносимые поправки касались только присяжных заседателей и не имели цели изменения положений оспариваемой нормы.

Соответственно, оспариваемая норма должна рассматриваться и применяться в системной связи с частью 5 статьи 60 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики.

Вместе с тем, возникшая правовая неопределенность требует от законодателя внесения соответствующих поправок с учетом вышеизложенных позиций.

Таким образом, пункт 7 части 4 статьи 60 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики следует понимать как установление гарантий законности применения к свидетелям мер процессуальной защиты и не может рассматриваться как запрет на дачу свидетельских показаний, а также как препятствие для реализации лицом права давать показания.

5. Справедливое судебное разбирательство является гарантией обеспечения равных возможностей сторон, соблюдения принципа состязательности судебного процесса.

В силу принципа осуществления правосудия на основе состязательности и равноправия сторон, предусмотренного частью 3 статьи 99 Конституции Кыргызской Республики, суд при рассмотрении дела обязан во всех случаях обеспечивать равенство прав участников судебного разбирательства. Как было отмечено в Решении Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 21 февраля 2014 года, конституционное положение о состязательности и равноправии сторон рассматривается как предоставление равных прав участникам судебного разбирательства, стоящим на противоположных процессуальных позициях, являющихся сторонами в процессе, позволяет им вести равный спор, обеспечивает их равные правовые возможности и, следовательно, действительную состязательность в судебном разбирательстве.

Применительно к уголовному судопроизводству это означает, что, разрешая дело, суд на основе исследованных в судебном заседании доказательств формулирует выводы об установленных фактах, о подлежащих применению в данном деле нормах права и, соответственно, об осуждении или оправдании лиц, в отношении которых велось уголовное преследование.

В свете изложенного, необходимость использования добровольных свидетельских показаний близких родственников подозреваемого, обвиняемого и подсудимого является одной из составляющих реализации принципа состязательности и равноправия сторон путем наделения сторон обвинения и защиты равными процессуальными правами.

Таким образом, близкие родственники подозреваемого, обвиняемого, подсудимого не должны лишаться возможности давать показания об известных им обстоятельствах по делу.

На основании вышеизложенного, руководствуясь пунктом 1 части 6, частями 8, 9 и 10 статьи 97 Конституции Кыргызской Рес-

5 июля
2017 года
город Бишкек

РЕШЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№ 03-Р

публики, статьями 46, 47, 48, 51 и 52 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики

Р Е Ш И Л А:

1. Признать пункт 7 части 4 статьи 60 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики противоречащим части 5 статьи 26 Конституции Кыргызской Республики в той мере, в какой не допускает допрос близких родственников подозреваемого, обвиняемого, подсудимого при наличии их желания давать показания.

2. Признать пункт 7 части 4 статьи 60 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики не противоречащим части 3 статьи 99 Конституции Кыргызской Республики.

3. Жогорку Кенешу Кыргызской Республики внести соответствующее изменение в часть 5 статьи 60 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики в соответствии с пунктом 4 мотивировочной части настоящего Решения.

4. Решение окончательное и обжалованию не подлежит, вступает в силу с момента провозглашения.

5. Решение обязательно для всех государственных органов, органов местного самоуправления, должностных лиц, общественных объединений, юридических и физических лиц и подлежат исполнению на всей территории республики.

6. Опубликовать настоящее решение в официальных изданиях органов государственной власти, на официальном сайте Конституционной палаты и в «Вестнике Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики».

КОНСТИТУЦИОННАЯ ПАЛАТА
ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КЫРГЫЗСКОЙ
РЕСПУБЛИКИ

КОНСТИТУЦИОННАЯ ПАЛАТА ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

16 марта
2017 года
город Бишкек

№01-П

О рассмотрении жалобы Жамалдина Оморова на определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики «Об отказе в принятии к производству обращения гражданина Жамалдина Оморова» от 10 января 2017 года № 1

Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики в составе: председательствующего – судьи Мамырова Э. Т., судей Абдиева К., Айдарбековой Ч.А., Бобукеевой М. Р., Касымалиева М. Ш., Киргизбаева К. М., Осконбаева Э. Ж., Осмоновой Ч. О., Саалаева Ж.И., при секретаре Толобалдиеве М.Э., руководствуясь частью 5 статьи 28 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», рассмотрела в судебном заседании жалобу Жамалдина Оморова об отмене определения коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики «Об отказе в принятии к производству обращения гражданина Жамалдина Оморова» от 10 января 2017 года № 1.

Исследовав жалобу гражданина Жамалдина Оморова и приложенные к нему материалы, Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики

У С Т А Н О В И Л А:

28 ноября 2016 года в Конституционную палату Верховного суда Кыргызской Республики поступило ходатайство Ж.Оморова о признании нормативного положения части 2 статьи 378 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики, выраженного словами «Неявка сторон не препятствует рассмотрению дела» противоречащим части 1 статьи 40, частям 1, 2, 3 статьи 99, части 1 статьи 101 Конституции Кыргызской Республики.

Обращающийся в ходатайстве отмечает, что не согласившись с постановлением Кара-Кульджинского районного суда Ошской области от 11 апреля 2012 года и приговором судебной коллегии по уголовным делам и административным правонарушениям Ошского областного суда от 20 сентября 2012 года, в порядке надзора обратился в Верховный суд Кыргызской Республики. На основании представленной надзорной жалобы судья Верховного суда Кыргыз-

16 марта
2017 года
город Бишкек

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№01-П

ской Республики 16 ноября 2012 года принял постановление о назначении судебного заседания коллегии на 20 декабря 2012 года, в пункте 2 которого было указано, что стороны должны быть извещены о проведении судебного заседания, однако заявитель и его защитник не были уведомлены, в результате чего не участвовали в судебном заседании. В связи с этим, приговор Ошского областного суда был отменен, постановление Кара-Кульджинского районного суда оставлено в силе, а надзорная жалоба заявителя оставлена без удовлетворения.

Кроме того, заявитель указывает, что граждане, чьи права были нарушены судебными актами районных и областных судов, в целях защиты своих прав в рамках закона были вынуждены обратиться в Верховный суд Кыргызской Республики в порядке надзора. Однако, как отмечает заявитель, стороны, не получив информацию о времени судебного заседания по надзорной жалобе, не принимают участия в судебном заседании, вследствие чего судьи Верховного суда Кыргызской Республики, руководствуясь частью 2 статьи 378 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики, рассматривают дела в одностороннем порядке и принимают незаконные акты.

Также обращающийся приводит в качестве примера статьи 125, 126 Гражданского процессуального кодекса Кыргызской Республики, где четко и понятно были указаны порядок и содержание извещения сторон. По мнению заявителя, в оспариваемой норме Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики точно не указывается порядок извещения сторон о дате и времени рассмотрения дела в суде надзорной инстанции, включая случаи неполучения такой информации.

Поэтому заявитель просит признать нормативное положение части 2 статьи 378 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики, выраженного словами «Неявка сторон не препятствует рассмотрению дела» противоречащим части 1 статьи 40, частям 1, 2, 3 статьи 99, части 1 статьи 101 Конституции Кыргызской Республики.

Коллегия судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики, руководствуясь статьей 24, пунктами 8, 9 части 3 статьи 25, частью 2, пунктом 1 части 3, частью 5 статьи 28 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», определением от 10 января 2017 года № 1 отказала в принятии ходатайства к производству по следующим основаниям.

16 марта
2017 года
город Бишкек

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№01-П

Коллегия судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики при рассмотрении вопроса о принятии обращения в производство определяет соответствие содержания и формы обращения требованиям конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики». Статья 25 указанного конституционного Закона утверждает общие требования к обращению и в соответствии с пунктами 8, 9 настоящей статьи в обращении должны быть указаны конкретные основания к рассмотрению обращения, позиция обращающегося по поставленному им вопросу и его правовое обоснование со ссылкой на соответствующие нормы Конституции. В свою очередь такие требования свидетельствуют о подтверждении и подкреплении сомнений обращающегося относительно оспариваемой нормы объективными основаниями.

В соответствии с постановлением Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 25 сентября 2014 года заложенный в Конституции абстрактный конституционный контроль подразумевает, что проверка конституционности нормативного правового акта или ее нормы вне связи с конкретным случаем возможен лишь тогда, когда оспариваемой нормой могут быть затронуты права и свободы человека и гражданина, определенные в разделе втором Конституции Кыргызской Республики. В свою очередь гражданин Ж. Оморов конкретно не указал, какие обозначенные Конституцией Кыргызской Республики права и свободы человека и гражданина были нарушены оспариваемым положением части 2 статьи 378 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики.

Кроме того, коллегия судей, изучив представленные доводы, считает, что нет неопределенности в вопросе соответствия оспариваемой нормы Конституции Кыргызской Республики, а согласно статье 24 вышеуказанного конституционного Закона наличие неопределенности является основанием для рассмотрения дела в Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики.

На основании вышеизложенного коллегия судей приняла определение об отказе в принятии обращения к производству.

Ж. Оморов, не согласившись с определением коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 10 января 2017 года № 1, обратился с жалобой в Конституционную палату Верховного суда Кыргызской Республики 14 февраля 2017 года.

16 марта
2017 года
город Бишкек

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№01-П

В жалобе заявитель отмечает, что судьи при отправлении правосудия, руководствуясь положением части 2 статьи 378 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики, выраженного словами «Неявка сторон не препятствует рассмотрению дела», рассматривают дела без участия одной из сторон, что приводит к нарушению права каждого, закрепленного в Конституции Кыргызской Республики, а именно право на открытое, не заочное судебное разбирательство в условиях состязательности и равноправия сторон. В результате этого ограничивается фундаментальное право каждого на судебную защиту, предусмотренное частью 1 статьи 40 Конституции Кыргызской Республики. В связи с этим, Ж. Оморов отмечает, что в своем ходатайстве он конкретно указал, каким образом нарушаются права и свободы человека и гражданина, установленные в Конституции Кыргызской Республики, и отказ коллегии судей Конституционной палаты Верховного Кыргызской Республики в принятии ходатайства к производству является необоснованным, поскольку сущности вопроса не была дана глубокая оценка.

Кроме того, Ж. Оморов, не согласившись с выводом коллегии судей о том, что отсутствует неопределенность в вопросе, соответствует ли Конституции оспариваемая правовая норма, в своем ходатайстве отмечает, что существует неопределенность в положении части 2 статьи 378 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики, позволяющего судьям Верховного суда Кыргызской Республики рассматривать дело без его личного участия и его адвоката, тем самым нарушая его конституционные права и не соблюдая принципы правосудия.

На основании вышеизложенного, Ж. Оморов просит отменить определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 10 января 2017 года № 1 и признать положение части 2 статьи 378 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики, выраженного словами «Неявка сторон не препятствует рассмотрению дела» противоречащим части 1 статьи 40, частям 1, 2, 3 статьи 99, части 1 статьи 101 Конституции Кыргызской Республики.

Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики, обсудив доводы заявителя и основания отказа коллегии судей в принятии ходатайства к производству, пришла к следующим выводам.

16 марта
2017 года
город Бишкек

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№01-П

В целях реализации конституционных принципов судебного производства, основанных на состязательности и равноправии сторон и реализации принципов уголовного процесса о всестороннем, полном и объективном изучении обстоятельств дела, уголовно-процессуальное законодательство Кыргызской Республики предусмотрело порядок участия сторон в судебном разбирательстве.

В соответствии с требованиями Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики судебное разбирательство в суде осуществляется с участием сторон. При этом оспариваемая норма вышеуказанного закона позволяет рассмотреть дело в Верховном суде Кыргызской Республики без участия сторон. В связи с этим, Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики отмечает, что в поставленном заявителем Ж. Оморовым вопросе есть неопределенность, соответствует ли оспариваемая норма Конституции Кыргызской Республики.

В связи с тем, что ходатайство Ж. Оморова соответствует требованиям статей 24, 25, 28 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», ходатайство Ж. Оморова подлежит принятию к конституционному производству.

На основании вышеизложенного, руководствуясь статьей 24, частью 5 статьи 28, частью 1 статьи 51 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики,

П О С Т А Н О В И Л А:

1. Жалобу гражданина Жамалдина Оморова на определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики «Об отказе в принятии к производству обращения гражданина Жамалдина Оморова» от 10 января 2017 года № 1 удовлетворить и принять к производству.

2. Постановление Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики является окончательным, обжалованию не подлежит и вступает в силу с момента подписания.

КОНСТИТУЦИОННАЯ ПАЛАТА
ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КЫРГЫЗСКОЙ
РЕСПУБЛИКИ

КОНСТИТУЦИОННАЯ ПАЛАТА ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

22 марта
2017 года
город Бишкек

№02-П

Об утверждении положения об Аппарате Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики, структуры и штатной численности Аппарата Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики

Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики, рассмотрев на заседании вопрос эффективной организации деятельности аппарата Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики и в соответствии с пунктом 1 части 2 статьи 4 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики»,

П О С Т А Н О В И Л А:

1. Утвердить:

- Положение об Аппарате Конституционной палаты согласно приложению 1;

- структуру Аппарата Конституционной палаты согласно приложению 2;

- штатную численность Аппарата Конституционной палаты в количестве тридцати одного государственного служащего, младшего обслуживающего персонала в количестве 9 человек.

2. Ввести в действие структуру и штатную численность Аппарата Конституционной палаты с 24 апреля 2017 года.

3. Признать утратившими силу:

- третий – четвертый абзацы пункта 1 постановления Конституционной палаты № 1 от 9 июля 2013 года с 24 апреля 2017 года;

- абзац пятый пункта 1 постановления Конституционной палаты № 1 от 9 июля 2013 года.

4. Настоящее постановление вступает в силу с момента подписания.

КОНСТИТУЦИОННАЯ ПАЛАТА
ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Приложение 1

ПОЛОЖЕНИЕ ОБ АППАРАТЕ КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

1. Общие положения

1. Аппарат Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики (далее - Аппарат) является постоянно действующим органом Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики (далее - Конституционная палата), созданным в соответствии со статьей 55 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» для обеспечения ее деятельности.

2. Аппарат имеет специальный бланк с изображением Государственного герба Кыргызской Республики и своим наименованием на государственном и официальном языках.

3. Аппарат в своей деятельности руководствуется Конституцией Кыргызской Республики, конституционным Законом Кыргызской Республики «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», законами Кыргызской Республики, иными нормативными правовыми актами Кыргызской Республики, международными договорами, вступившими в силу в установленном законом порядке, участницей которых является Кыргызская Республика, Регламентом Конституционной палаты, а также настоящим Положением.

4. В рамках вопросов, входящих в его компетенцию, Аппарат осуществляет свою деятельность во взаимодействии с Аппаратами Президента Кыргызской Республики, Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, Верховного суда Кыргызской Республики, Правительства Кыргызской Республики и другими органами государственной власти.

5. Общее руководство Аппаратом осуществляет председатель Конституционной палаты.

6. Положение об Аппарате, структура и штатная численность Аппарата утверждаются Конституционной палатой.

2. Основные задачи и функции Аппарата

7. Основной задачей Аппарата является осуществление кадрового, организационного, научно-аналитического, информаци-

онно-справочного, материально-технического и иного обеспечения Конституционной палаты.

8. Для решения возложенной задачи Аппарат в пределах своей компетенции осуществляет следующие функции:

1) рассматривает обращения в адрес Конституционной палаты в предварительном порядке и в случаях, когда они не затрагивают вопросов, требующих изучения судьями Конституционной палаты;

2) осуществляет организационное, аналитическое, информационно-справочное и документальное обеспечение заседаний коллегий судей Конституционной палаты и Конституционной палаты; выполнение поручений Председателя Конституционной палаты, его заместителя;

3) осуществляет подготовку к рассмотрению дел в Конституционной палате в соответствии с Регламентом;

4) осуществляет экспертно-аналитическую работу в соответствии с требованиями Регламента;

5) осуществляет подготовку научно-аналитических, информационно-справочных и других материалов, в том числе относительно отечественного и зарубежного конституционного законодательства, зарубежной судебной практики, практики конституционной юстиции;

6) содействует судьям в подготовке дел и иных вопросов к рассмотрению в заседаниях и на совещаниях;

7) в установленном порядке осуществляет оформление, рассылку и публикацию актов Конституционной палаты и собственной корреспонденции;

8) обеспечивает хранение в установленном порядке дел, рассмотрение которых завершено;

9) организует работу, связанную с изданием «Вестника Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики»;

10) обеспечивает взаимодействие с органами конституционного контроля зарубежных государств, прием в Конституционной палате иностранных делегаций, государственных и политических деятелей, представителей международных организаций, подготовку зарубежных командировок судей и делегаций Конституционной палаты, решение протокольных вопросов;

11) проводит прием посетителей по вопросам, не связанным с конституционным судопроизводством;

12) осуществляет юридическое сопровождение деятельности Конституционной палаты;

13) подготавливает необходимые материалы для составления бюджетного предложения по финансированию деятельности Конституционной палаты, выполнения сметы расходов Конституционной палаты, составляет и представляет в установленном порядке финансовой отчетности;

14) ведет бухгалтерский учет, учет имущества, средств и товарно-материальных ценностей Конституционной палаты, проводит банковские операции, операции, связанные с движением средств и товарно-материальных ценностей Конституционной палаты;

15) осуществляет материально-техническое, денежно-финансовое, хозяйственно - бытовое обеспечение судей и сотрудников Аппарата Конституционной палаты;

16) осуществляет программно-техническое обеспечение деятельности Конституционной палаты, работу по внедрению в Конституционной палате современной компьютерной техники, средств коммуникации, информационных технологий; поддержку официального сайта Конституционной палаты;

17) изучает, обобщает и осуществляет мониторинг деятельности государственных органов по обеспечению исполнения актов Конституционной палаты;

18) осуществляет систематизацию законодательства Кыргызской Республики, справочных и информационно-аналитических материалов;

19) обеспечивает Конституционную палату необходимыми электронными и книжными, подписными изданиями, систематически пополняет и поддерживает в надлежащем состоянии Библиотеку Конституционной палаты;

20) обеспечивает внутренний и внешний документооборот, ведение делопроизводства, соблюдения режима секретности и защиты сведений, составляющих государственную тайну, и иной охраняемой законом информации в соответствии с действующим законодательством;

21) осуществляет меры, связанные с освещением деятельности Конституционной палаты; предоставление доступа к публичной информации в соответствии с действующим законодательством;

22) организует решение кадровых вопросов;

23) организует переподготовку и повышение квалификации сотрудников Аппарата, проводит работу по соблюдению ими этических норм;

24) организует проведение конкурсов среди сотрудников Аппарата на замещение вакантной государственной должности;

25) осуществляет изучение, обобщение и внедрение в практику опыта работы аппаратов законодательных органов зарубежных стран;

26) осуществляет реализацию и других функций актами Конституционной палаты по обеспечению деятельности Конституционной палаты.

3. Организация деятельности Аппарата Конституционной палаты

9. Аппарат возглавляет руководитель Аппарата, назначаемый и освобождаемый председателем Конституционной палаты в соответствии с законодательством о государственной гражданской службе.

10. Руководитель Аппарата работает под непосредственным руководством председателя Конституционной палаты и осуществляет исполнительные, контрольные и распорядительные функции по обеспечению реализации полномочий Конституционной палаты в пределах компетенции, установленной настоящим Положением.

11. В случае отсутствия руководителя Аппарата, председатель Конституционной палаты возлагает его обязанности на другое должностное лицо Аппарата.

12. Руководитель Аппарата:

1) взаимодействует с государственными органами и их должностными лицами в целях решения задач и функций Аппарата;

2) осуществляет непосредственное руководство Аппаратом, обеспечивает эффективную работу его структурных подразделений, утверждает в пределах предоставленных ему полномочий нормативные документы, регламентирующие деятельность Аппарата и его сотрудников, несет персональную ответственность за выполнение поставленных перед Аппаратом задач;

3) координирует осуществление структурными подразделениями Аппарата мероприятий по обеспечению подготовки и проведе-

ния заседаний Конституционной палаты, обработки принятых её актов и документов;

3) организовывает согласованную работу по разработке вопросов, относящихся к ведению нескольких структурных подразделений Аппарата;

4) докладывает Председателю Конституционной палаты, его заместителю о выполнении возложенных на Аппарат задач, вносит на его рассмотрение предложения о работе Аппарата, организовывает и контролирует выполнение других задач и служебных поручений;

5) участвует в совещаниях судей Конституционной палаты при рассмотрении вопросов обеспечения деятельности Конституционной палаты в соответствии с поставленными перед Аппаратом задачами и по совершенствованию деятельности Аппарата (его отдельных подразделений);

6) вносит на рассмотрение Председателя Конституционной палаты предложения по структуре и штату Аппарата;

7) вносит на утверждение председателя Конституционной палаты проект штатного расписания сотрудников Аппарата;

8) назначает на должность и освобождает от должности сотрудников Аппарата в соответствии с законодательством о государственной гражданской службе;

9) назначает и освобождает от должности сотрудников Аппарата, не являющихся государственными служащими, в соответствии с законодательством о труде;

10) проводит или организовывает проведение служебных совещаний, при необходимости - собрание сотрудников Аппарата или его отдельных структурных подразделений;

11) применяет в установленном порядке меры поощрения и дисциплинарного воздействия в отношении сотрудников Аппарата;

12) издает обязательные для исполнения приказы по вопросам, относящимся к компетенции Аппарата;

13) организует работу по анализу практики исполнения решений Конституционной палаты, и по результатам работы информирует председателя и судей Конституционной палаты;

14) проводит работу по повышению квалификации сотрудников Аппарата;

15) обеспечивает подготовку и представление проекта бюджета

Конституционной палаты;

16) распоряжается финансовыми средствами в пределах сметы расходов Аппарата;

17) принимает меры по созданию здоровых и безопасных условий труда для судей и сотрудников Аппарата, а также содействует решению их социально-бытовых вопросов;

18) решает вопросы, связанные с обеспечением судей и сотрудников Аппарата служебными помещениями, средствами связи и оргтехникой;

19) утверждает положения о структурных подразделениях Аппарата;

20) подписывает доверенности для представительства Аппарата в случаях, установленных законодательством;

21) представляет Аппарат во взаимоотношениях с государственными органами, органами местного самоуправления, предприятиями, учреждениями, организациями, зарубежными учреждениями, международными организациями, гражданами;

22) рассматривает и принимает решение по предложениям, что вносятся руководителями структурных подразделений Аппарата, при необходимости докладывает их руководству Конституционной палаты;

23) издает приказы по вопросам, относящимся к его компетенции, систематически отчитывается перед Конституционной палатой о деятельности Аппарата, оперативно информирует Председателя Конституционной палаты о выполнении поставленных перед Аппаратом задач, плана работы Конституционной палаты за соответствующий период, решений Конституционной палаты, поручений Председателя палаты и его заместителя.

24) осуществляет контроль за исполнением приказов, распоряжений и иных поручений председателя Конституционной палаты;

25) утверждает график отпусков сотрудников Аппарата;

26) осуществляет иные полномочия для реализации задач и функций Аппарата.

13. Сотрудники Аппарата Конституционной палаты являются государственными гражданскими служащими, назначаются и освобождаются от должностей руководителем Аппарата в соответствии с законодательством о государственной гражданской службе, а также законодательством о труде.

4. Финансирование деятельности Аппарата

14. Финансирование деятельности Аппарата осуществляется из средств республиканского бюджета.

15. Руководитель Аппарата несет персональную ответственность за использование средств на обеспечение деятельности Конституционной палаты и представляет Конституционной палате отчет об их расходовании.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КЫРГЫЗСКОЙ
РЕСПУБЛИКИ

КОНСТИТУЦИОННАЯ ПАЛАТА ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

22 марта
2017 года
город Бишкек

№03-П

Об отказе в удовлетворении жалобы мэрии города Кызыл-Кия на определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики «Об отказе в принятии к производству представления мэрии города Кызыл-Кия» от 27 января 2017 года № 06

Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики в составе: председательствующего - судьи Мамырова Э.Т., судей Айдарбековой Ч.А., Бобукеевой М.Р., Касымалиева М.Ш., Киргизбаева К.М., Нарынбековой А.О., Осконбаева Э.Ж., Саалаева Ж.И., при секретаре Джолгокпаевой С.А., руководствуясь частью 5 статьи 28 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», рассмотрела в судебном заседании жалобу мэрии города Кызыл-Кия на определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики «Об отказе в принятии к производству представления мэрии города Кызыл-Кия от 27 января 2017 года № 06 ».

Исследовав жалобу мэрии города Кызыл-Кия и приложенные к нему материалы, Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики

У С Т А Н О В И Л А:

21 декабря 2016 года в Конституционную палату Верховного суда Кыргызской Республики поступило представление мэрии города Кызыл-Кия о признании противоречащими части 2 статьи 8, пункту 6 части 2 статьи 74, частям 2, 3 статьи 110, части 1 статьи 111, части 1 статьи 112 Конституции Кыргызской Республики пункта 2 Указа Верховного Совета Киргизской ССР «О передаче Ак-Булакского сельсовета Наукатского района в административное подчинение Кызыл-Кийского городского совета Ошской области» от 11 ноября 1982 года № 4145-X, и утвержденного им описания границы между Наукатским районом и территорией, подчиненной Кызыл-Кийскому городскому совету народных депутатов Ошской области, составленного Киргизским государственным земельно-проектным институтом, Закона Кыргызской Республики “О выводе сел Ынтымак, Беш-Буркан, Арыкбою, Дон-Маала, Ашкар, Таш-Булак, Челекчи и Ничке-Суу из состава Кулатовского аильного кенеша Наукатского района

22 марта
2017 года
город Бишкек

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№03-П

Ошской области и образовании на их базе Ынтымакского аильного кенеша" от 5 июля 1996 года № 36.

В представлении мэрии города Кызыл-Кия указывается, что начало строительства в 2005 году цементного завода закрытым акционерным обществом "Түштүк Кыргыз Цемент" на производственной площадке населенного пункта Жин-Жиген, принадлежащей административной территории города Кызыл-Кия породил спор между городом Кызыл-Кия и Наукатским районом о принадлежности данного земельного участка. Джалал-Абадский межрайонный суд решением от 12 августа 2011 года, опираясь на описание, утвержденное Указом Верховного Совета Киргизской ССР «О передаче Ак-Булакского сельсовета Наукатского района в административное подчинение Кызыл-Кийского городского совета Ошской области» от 11 ноября 1982 года № 4145-X, удовлетворил, жалобу Наукатской районной прокуратуры по этому вопросу. Мэрия города Кызыл-Кия на основании официальных правоустанавливающих документов, полученных из Государственного архива Кыргызской Республики 10 июля 2012 года, считает, что согласно приложенному к Указу Верховного Совета Киргизской ССР от 11 ноября 1982 года № 4145-X описанию границ и схем только 20% населенного пункта Жин-Жиген входит в административную территорию Кызыл-Кийского городского кенеша, а 80% населенного пункта Жин-Жиген, состоящие из населенных пунктов Беш-Буркан, Агартуу, Челекчи, Таш-Булак не вошли в состав административной территории Кызыл-Кийского городского кенеша, и таким образом описание границ не соответствует Указу Президиума Верховного совета Киргизской ССР от 20 октября 1960 года, Указу от 28 мая 1965 года №574-VI, Указу от 22 августа 1966 года №866-VI, Указу от 27 ноября 1975 года №262-1X части 1 Указа от 11 ноября 1982 года №4145-X и противоречит части 2 статьи 8, пункту 6 части 2 статьи 74, частям 2, 3 статьи 110, части 1 статьи 111, части 1 статьи 112 Конституции Кыргызской Республики.

Также мэрия города Кызыл-Кия отмечает, что Закон Кыргызской Республики от 5 июля 1996 года № 36 не соответствует вышеизложенным Указам Президиума Верховного Совета Киргизской ССР и противоречит отмеченным статьям Конституции Кыргызской Республики, при этом нарушает права проживающих в населенных пунктах Беш-Буркан, Агартуу (Дон-Маала, Акшар, Ничке-Суу), Челекчи, Таш-Булак, закрепленные в статье 110, части 1 статьи 112, статье 52 Конституции, иными словами, принадлежащие к админи-

22 марта
2017 года
город Бишкек

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№03-П

стративной территории Кызыл-Кийского городского кенеша населенные пункты Беш-Буркан, Агартуу (Дон-Маала, Акшар, Ничке-Суу), Челекчи, Таш-Булак, Арык-Бою, несмотря на то, что они не входят в состав Кулатовского айыльного кенеша Наукатского района Ошской области, их выводят из состава Кулатовского айыльного кенеша и образуют на их базе Ынтымакский айыльный кенеш.

Коллегия судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики, руководствуясь частью 2, пунктом 1 части 3, частью 5 статьи 28 конституционного Закона "О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики", определением от 27 января 2017 года № 6 отказала в принятии представления к производству по следующим основаниям.

В соответствии с частью 6 статьи 97 Конституции Кыргызской Республики, с частью 1 статьи 18 конституционного Закона "О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики" Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики в случае противоречия законов и других нормативных правовых актов Конституции признает их не соответствующими Конституции. В соответствии с частью 2 статьи 19 вышеуказанного конституционного Закона Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики при проверке конституционности оспариваемого нормативного правового акта осуществляет материальный и формальный контроль. Материальный контроль – это проверка оспариваемого закона и иного нормативного правового акта на соответствие Конституции по содержанию. Формальный же контроль обозначает проверку по форме, порядку принятия, подписания, опубликования и введения в действие.

Проверка конституционности законов и иных нормативных правовых актов, принятых до введения в действие Конституции Кыргызской Республики может осуществляться лишь по их содержанию.

В связи с тем, что оспариваемые нормы Указа Верховного Совета Киргизской ССР от 11 ноября 1982 года № 4145-X и Закон Кыргызской Республики от 5 июля 1996 года № 36 приняты на основании положений конституций Киргизской ССР 1978 года и Кыргызской Республики 1993 года, действовавших в период их принятия и до вступления в силу действующей Конституции Кыргызской Республики, проверка их конституционности будет осуществляться по содержанию.

По мнению обращающегося, вышеуказанные нормативные правовые акты несправедливо отрегулировали вопросы административ-

22 марта
2017 года
город Бишкек

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№03-П

но-территориального деления. Также в представлении отсутствует правовое обоснование несоответствия Конституции оспариваемых нормативных правовых актов.

В соответствии с частью 1 статьи 19 конституционного Закона "О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики" при осуществлении конституционного контроля Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики решает только вопросы права. Оценка таких категорий общественных отношений, как справедливость, культура, нравственность, мораль с позиции права не предполагается возможным.

Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики отмечает, что в вопросе соответствия Конституции оспариваемых нормативных правовых актов отсутствует неопределенность, и дела о справедливости вопросов административно-территориального деления не могут быть рассмотрены в рамках конституционного судопроизводства.

Кроме этого, мнение мэрии города Кызыл-Кия о том, что Закон Кыргызской Республики от 5 июля 1996 года № 36 принят Президентом Кыргызской Республики, является ошибочным, поскольку указанный Закон был принят Законодательным собранием Жогорку Кенеша в соответствии с пунктом 6 части 1 статьи 58 Конституции Кыргызской Республики 1993 года, а Президент лишь подписал данный Закон и обнародовал его.

На основании вышеизложенного коллегия судей приняла определение об отказе в принятии представления к производству.

Мэрия города Кызыл-Кия, не согласившись с определением коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 27 января 2017 года № 06, обратилась с жалобой в Конституционную палату Верховного суда Кыргызской Республики 24 февраля 2017 года.

В своей жалобе мэрия города Кызыл-Кия указывает, что не согласна с выводом коллегии судей о том, что по мнению обращающегося, в вышеуказанных нормативных правовых актах несправедливо урегулированы вопросы административно-территориального деления, и что в представлении прямо либо косвенно не говорилось о справедливости.

Обращающаяся сторона также считает, что мнение коллегии судей об отсутствии какого-либо правового обоснования несоответствия нормативных правовых актов Конституции является невер-

22 марта
2017 года
город Бишкек

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№03-П

ным и отмечает, что в представлении изложено следующее правовое обоснование.

Заявитель считает, что противоречие описания границ и схем, утвержденного Указом Верховного Совета Киргизской ССР от 11 ноября 1982 года № 4145-X и официально полученного из Государственного архива Кыргызской Республики 10 июля 2012 года, Указам Президиума Верховного Совета Киргизской ССР от 20 октября 1960 года, от 28 мая 1965 года №574-VI, от 22 августа 1966 года №866-VI, от 27 ноября 1975 года №262-1X и является правовым обоснованием.

Мэрия города Кызыл-Кия указывает, что в соответствии с пунктом 6 части 2 статьи 74 Конституции Кыргызской Республики Жогорку Кенеш Кыргызской Республики решает вопросы административно-территориального устройства, и руководствуясь данным законом, можно считать, что в соответствии с вышеперечисленными нормативными правовыми актами населенные пункты Жин-Жиген, Беш-Буркан, Агартуу, Челекчи, Таш-Булак административно-территориально относятся к Кызыл-Кийскому городскому кенешу.

Согласно описанию 80% населенного пункта Жин-Жиген – это населенные пункты Беш-Буркан, Агартуу, Челекчи, Таш-Булак, которые теперь административно-территориально не относятся к Кызыл-Кийскому городскому кенешу, в тоже время в части 2 статьи 110 Конституции Кыргызской Республики указано, что местное самоуправление в Кыргызской Республике осуществляется местными сообществами на территории соответствующих административно-территориальных единиц. В таком случае, жители населенных пунктов Беш-Буркан, Агартуу, Челекчи, Таш-Булак, как местное сообщество на территории соответствующей административно-территориальной единицы Кызыл-Кийского городского кенеша, должны участвовать в местном самоуправлении, однако указанные жители населенного пункта являются местным сообществом на территории соответствующей административно-территориальной единицы ЫнтымакскогоайыльногокенешаНаукатскогорайонаОшскойобласти.

Пункт 1 части 1 статьи 111 Конституции Кыргызской Республики указывает, что местные кенеши являются представительными органами местного самоуправления, в таком случае, Кызыл-Кийский городской кенеш должен быть представительным органом жителей населенного пункта Беш-Буркан, Агартуу, Челекчи, Таш-Булак, однако на деле представительным органом жителей населенного пункта

22 марта
2017 года
город Бишкек

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№03-П

Беш-Буркан, Агартуу, Челекчи, Таш-Булак является Ынтымакский айыльный кенеш.

В части 1 статьи 112 Конституции Кыргызской Республики указано, что депутаты местных кенешей избираются гражданами, проживающими на территории соответствующей административно-территориальной единицы, с соблюдением равных возможностей в порядке, установленном законом, в таком случае, как отмечает заявитель, жители населенного пункта Беш-Буркан, Агартуу, Челекчи, Таш-Булак должны избирать и быть избранными в Кызыл-Кийский городской кенеш, как соответствующей административно-территориальной единицы, однако на деле жители населенного пункта Беш-Буркан, Агартуу, Челекчи, Таш-Булак избирают и становятся избранными в Ынтымакский айыльный кенеш.

Согласно описанию 80% населенного пункта Жин-Жиген не вошли в состав административно-территориальной единицы Кызыл-Кийского городского кенеша. Однако жители указанного населенного пункта пользуются правами, установленными частями 2, 3 статьи 110, пунктом 1 частью 1 статьи 111, частью 1 статьи 112 Конституции Кыргызской Республики на территории административно-территориальной единицы Кызыл-Кийского городского кенеша. В то же время заявитель считает, что описание, утвержденное Указом Верховного Совета Киргизской ССР от 11 ноября 1982 года № 4145-X «О передаче Ак-Булакского сельсовета Наукатского района в административное подчинение Кызыл-Кийского городского совета Ошской области» противоречит вышеуказанным положениям Конституции Кыргызской Республики.

В связи с вышеизложенным, мэрия города Кызы-Кия просит отменить определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 27 января 2017 года № 06, принять представление к производству и рассмотреть его в рамках закона.

Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики, обсудив представленные доводы обращающегося и основания отказа коллегии судей в принятии представления к производству, пришла к следующему выводу.

Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики в соответствии с частью 1 статьи 19 конституционного Закона “О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики” при осуществлении конституционного контроля решает исключи-

22 марта
2017 года
город Бишкек

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№03-П

тельно вопросы права. Поэтому Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики считает обоснованными выводы коллегии судей о невозможности оценки с точки зрения права таких категорий, как справедливость, политика, культура, нравственность, мораль и другие общественные отношения, не основанные на праве.

Из содержания жалобы, а также из представления проявляется, хоть и косвенно, несогласие мэрии города Кызыл-Кия с вопросом административно-территориального деления границ между Наукатским районом Ошской области и городом Кызыл-Кия, и в этом вопросе просматривается мнение о том, что данное решение является несправедливым.

В представлении позиция мэрии города Кызыл-Кия о несоответствии Конституции оспариваемых нормативных правовых актов приводится только ссылкой на соответствующие нормы Конституции, при этом отсутствует правовое обоснование.

Отсутствие системно-правовой связи между представленными обоснованиями части 2 статьи 74, частям 2, 3 статьи 110, пункту 1 части 1 статьи 111, части 1 статьи 112 Конституции Кыргызской Республики и оспариваемыми нормативными правовыми актами приводит к тому, что в вопросе соответствия настоящих актов указанным статьям Конституции отсутствует неопределенность.

Поскольку в соответствии с оспариваемым Законом Кыргызской Республики от 5 июля 1996 года № 36 указанные села были выведены из состава Кулатовского айыльного кенеша Наукатского района Ошской области, и на их базе создан Ынтымакский айыльный кенеш, и несмотря на то, что они не были выведены из состава города Кызыл-Кия, права жителей этих сел, предусмотренные Конституцией не нарушаются, так как они полностью пользуются ими во вновь созданной единице Ынтымакского айыльного кенеша.

Кроме этого, Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики отмечает, что описание, утвержденное Указом Верховного Совета Киргизской ССР от 11 ноября 1982 года № 4145-X «О передаче Ак-Булакского сельсовета Наукатского района в административное подчинение Кызыл-Кийского городского совета Ошской области» устанавливает границу между Наукатским районом Ошской области и административно-территориальной единицей, которая находится в подчинении Кызыл-Кийского городского совета народных депутатов, и не содержит никаких правовых вопросов.

22 марта
2017 года
город Бишкек

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№03-П

При наличии таких обстоятельств Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики соглашается с выводом коллегии судей об отсутствии оснований для рассмотрения представления мэрии города Кызыл-Кия в порядке конституционного судопроизводства.

На основании вышеизложенного, руководствуясь частью 5 статьи 28, статьями 46, 47, 48, частью 1 статьи 51 конституционного Закона "О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики", Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики,

П О С Т А Н О В И Л А:

1. Жалобу мэрии города Кызыл-Кия на определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики «Об отказе в принятии к производству представления мэрии города Кызыл-Кия» от 27 января 2017 года № 06 оставить без удовлетворения.

2. Настоящее постановление Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики является окончательным, обжалованию не подлежит и вступает в силу с момента подписания.

КОНСТИТУЦИОННАЯ ПАЛАТА
ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КЫРГЫЗСКОЙ
РЕСПУБЛИКИ

КОНСТИТУЦИОННАЯ ПАЛАТА ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

31 мая
2017 года
город Бишкек

№ 04-П

Об отказе в удовлетворении жалобы Мусаева Мирлана Зарлыковича на определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики «Об отказе в принятии к производству обращения Мусаева Мирлана Зарлыковича в интересах Дауловой Алиям Максумовны» от 25 апреля 2017 года № 24

Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики в составе: председательствующего – судьи Мамырова Э.Т., судей Абдиева К., Айдарбековой Ч.А., Бобукеевой М.Р., Касымалиева М.Ш., Киргизбаева К.М., Нарынбековой А.О., Осконбаева Э.Ж., Осмоновой Ч.О., Саалаева Ж.И., при секретаре Джолгокпаевой С.А., руководствуясь частью 5 статьи 28 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», рассмотрела в судебном заседании жалобу Мусаева М.З. на определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 25 апреля 2017 года № 24.

Исследовав доводы, изложенные в жалобе и материалы по ходатайству Мусаева М.З. в интересах Дауловой А.М., Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики

У С Т А Н О В И Л А:

14 марта 2017 года в Конституционную палату Верховного суда Кыргызской Республики поступило ходатайство Мусаева М.З. в интересах Дауловой А.М. о признании нормативного положения части 3 статьи 264, выраженного словами «и продолжить судебное заседание» и части 2 статьи 339 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики противоречащими части 2 статьи 6, частям 1 и 3, пункту 8 части 5 статьи 20, части 1 статьи 40 Конституции Кыргызской Республики.

Как следует из представленных материалов, в отношении Дауловой А.М. было возбуждено уголовное дело по части 1 статьи 234 Уголовного кодекса Кыргызской Республики.

Считая, что следователем не были приняты все предусмотренные законом меры для всестороннего, полного и объективного исследования обстоятельств дела, 3 марта 2017 года Мусаев М.З. обратился

в Чуйский областной суд с ходатайством о возвращении уголовного дела прокурору для восполнения пробелов следствия. Однако суд на основании части 3 статьи 264 и части 2 статьи 339 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики отказал в удовлетворении ходатайства.

Заявитель отмечает, что часть 1 статьи 40 Конституции Кыргызской Республики содержит положение, в соответствии с которым каждому гарантируется судебная защита его прав и свобод, предусмотренных Конституцией и законами Кыргызской Республики. Статьей 9, частью 1 статьи 12, статьями 42, 123, 125, 133, частью 1 статьи 339 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики предусмотрена реализация права на судебную защиту нарушенных прав гражданина путем подачи ходатайств и обжалования судебных актов на любой стадии процесса. Заявитель считает, что оспариваемые нормы Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики, предоставляя суду право отказывать в удовлетворении ходатайств, противоречат пункту 8 части 5 статьи 20 Конституции Кыргызской Республики, в соответствии с которым не подлежит никакому ограничению установленное Конституцией право на судебную защиту.

В этой связи Мусаев М.З. просит признать оспариваемые нормы Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики противоречащими части 2 статьи 6, частям 1 и 3, пункту 8 части 5 статьи 20, части 1 статьи 40 Конституции Кыргызской Республики.

Коллегия судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики, руководствуясь статьей 24, пунктами 8, 9 части 3 статьи 25, частью 2, пунктами 1, 5 части 3, частью 5 статьи 28 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», определением от 25 апреля 2017 года № 24 отказала в принятии ходатайства к производству по следующим основаниям.

В соответствии со статьей 24 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» основанием к рассмотрению дела в Конституционной палате является обнаружившаяся неопределенность в вопросе о том - соответствует ли Конституции закон или иной нормативный правовой акт. Также, согласно пункту 9 части 3 статьи 25 обозначенного конституционного Закона, в обращении должна быть указана позиция обращающегося по поставленному им вопросу и его правовое

обоснование со ссылкой на соответствующие нормы Конституции Кыргызской Республики.

Однако заявитель, отмечая о противоречии нормативного положения части 3 статьи 264, выраженного словами «и продолжить судебное заседание», части 2 статьи 339 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики Конституции Кыргызской Республики, тем не менее, не приводит достаточного правового обоснования своей позиции, явно свидетельствующей о наличии неопределенности в вопросе о том – соответствуют ли оспариваемые нормы Конституции Кыргызской Республики.

Отсутствие неопределенности в поставленном заявителем вопросе, а также не соблюдение требований к форме и содержанию обращения, указанных в статье 25 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» является основанием для отказа в принятии обращения к производству.

Вместе с этим, относительно части 2 статьи 339 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики коллегия судей отметила, что указанная норма была предметом рассмотрения Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики в связи с обращениями граждан Иманалиева К.Б. и Богдановой Ю.А. в интересах Айталиева К.У. По итогам рассмотрения указанных обращений, 19 декабря 2014 года было принято решение, которым установлено, что возможность обжалования субъектами обращения промежуточных актов вместе с итоговым актом не ограничивает их права на судебную защиту, поскольку не препятствует им защищать свои права в последующих судебных инстанциях. Учитывая, что акт Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики сохраняет свою силу и в соответствии с пунктом 5 части 3 статьи 28 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» коллегией судей было принято определение об отказе в принятии к производству данного обращения.

Мусаев М.З., не согласившись с определением коллегии судей от 25 апреля 2017 года, обратился с жалобой 27 апреля 2017 года в Конституционную палату Верховного суда Кыргызской Республики.

В жалобе заявитель вновь отмечает о нарушении следователем и судьей положений ряда статей Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики, что, по его мнению, привело к нарушению принципов законности и равноправия сторон.

В частности, при обращении заявителя с ходатайством о возвращении уголовного дела прокурору для восполнения пробелов следствия суд, руководствуясь оспариваемыми нормами, отказал в удовлетворении данного ходатайства. Таким образом, по мнению заявителя, были нарушены требования части 1 статьи 125 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики, по которому ходатайство подлежит удовлетворению, если оно способствует всестороннему, полному и объективному исследованию обстоятельств дела, обеспечению прав и законных интересов участников процесса или других лиц.

Кроме того, Мусаев М.З. считает, что оспариваемые нормы содержат ограничение права Дауловой А.М. на судебную защиту, выражающееся в отказе в удовлетворении ходатайства судом и обжалования судебных актов на любой стадии процесса, тем самым противоречат пункту 8 части 5 статьи 20 Конституции Кыргызской Республики, в соответствии с которым не подлежит никакому ограничению установленное Конституцией право на судебную защиту, а также части 1 статьи 40 Конституции, гарантирующей право каждого на судебную защиту.

Также, по его мнению, оспариваемые нормы Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики противоречат части 2 статьи 6, частям 1, 3 статьи 20 Конституции Кыргызской Республики, в соответствии с которыми законы принимаются на основе Конституции Кыргызской Республики и устанавливают запрет на принятие законов, отменяющих или умаляющих права человека и гражданина, а также на ограничения прав в иных целях, чем это предусмотрено Конституцией.

На основании вышеизложенного, Мусаев М.З. просит отменить определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 25 апреля 2017 года № 24 и принять к производству ходатайство от 14 марта 2017 года о признании нормативного положения части 3 статьи 264, выраженного словами «и продолжить судебное заседание», и части 2 статьи 339 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики противоречащими части 2 статьи 6, частям 1 и 3, пункту 8 части 5 статьи 20, части 1 статьи 40 Конституции Кыргызской Республики.

Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики, обсудив доводы заявителя и основания отказа коллегии судей в принятии обращения к производству, приходит к следующим выводам.

31 мая
2017 года
город Бишкек

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№04-П

Мусаев М.З. в своей жалобе делает акцент на нарушения уголовно-процессуального законодательства, допущенные следователем и судьей, которые, по его мнению, привели к нарушению прав Дауловой А.М., гарантированных Конституцией. Вместе с тем, рассмотрение вопросов, связанных с правоприменительной практикой в соответствии с конституционным Законом Кыргызской Республики «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», не относится к полномочиям Конституционной палаты. Согласно части 1 статьи 19 указанного конституционного Закона Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики устанавливает и решает исключительно вопросы права. Следовательно, действия должностных лиц не могут расцениваться как обстоятельства, вызывающие сомнения в конституционности оспариваемых норм.

Соответственно, в обращении заявителя отсутствует правовая неопределенность, которая согласно статье 24 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» является основанием к рассмотрению дела и в соответствии с требованиями пункта 8 части 3 статьи 25 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» должна быть указана в обращении.

Кроме того, в соответствии с пунктом 5 части 3 статьи 28 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» одним из оснований для отказа является наличие действующего акта Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики, принятого по результатам проверки указанного в обращении вопроса.

Таким образом, выводы коллегии судей являются обоснованными и Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики не находит оснований для отмены определения коллегии судей от 25 апреля 2017 года № 24.

На основании вышеизложенного, руководствуясь частью 5 статьи 28, частью 1 статьи 51 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики

31 мая
2017 года
город Бишкек

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№04-П

П О С Т А Н О В И Л А:

1. Жалобу Мусаева Мирлана Зарлыковича на определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики «Об отказе в принятии к производству обращения Мусаева М. З. в интересах Дауловой А. М.» от 25 апреля 2017 года № 24 оставить без удовлетворения.

2. Настоящее постановление Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики является окончательным, обжалованию не подлежит и вступает в силу с момента подписания.

КОНСТИТУЦИОННАЯ ПАЛАТА
ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КЫРГЫЗСКОЙ
РЕСПУБЛИКИ

КОНСТИТУЦИОННАЯ ПАЛАТА ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

30 июня
2017 года
город Бишкек

№05-П

Об отказе в удовлетворении жалобы Ирысбекова Турсуна Капаровича на определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики «Об отказе в принятии к производству обращения Ирысбекова Турсуна Капаровича в интересах Калчакеева Омурбека Джумадыловича» от 14 апреля 2017 года № 17

Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики в составе: председательствующего – судьи Мамырова Э.Т., судей Абдиева К., Айдарбековой Ч.А., Бобукеевой М.Р., Касымалиева М.Ш., Киргизбаева К.М., Нарынбековой А.О., Осконбаева Э.Ж., Осмоновой Ч.О., Саалаева Ж.И., при секретаре Кененсариевой Н.А., руководствуясь частью 5 статьи 28 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», рассмотрела в судебном заседании жалобу Ирысбекова Т.К. на определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 14 апреля 2017 года № 17.

Исследовав доводы, изложенные в жалобе, и материалы по ходатайству Ирысбекова Т.К. в интересах Калчакеева О.Дж., Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики

У С Т А Н О В И Л А:

В Конституционную палату Верховного суда Кыргызской Республики 9 марта 2017 года поступило ходатайство Ирысбекова Т.К. в интересах гражданина Калчакеева О.Дж. о признании Закона Кыргызской Республики «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Кыргызской Республики» от 10 августа 2012 года противоречащим части 2 статьи 27 и части 2 статьи 28 Конституции Кыргызской Республики.

Как следует из ходатайства, осужденный Калчакеев О.Дж. с целью избежать уголовной ответственности и сокрыть свое противоправное деяние пытался дать взятку должностному лицу, в ходе которого был задержан сотрудниками уголовного розыска Джети-Огузского районного отдела внутренних дел Иссык-Кульской области. По итогам рассмотрения уголовного дела суд признал гражданина Калчакеева О.Дж. виновным в совершении преступления, предусмотренного частью 2 статьи 314 Уголовного кодекса Кыргыз-

ской Республики, и назначил ему наказание в виде штрафа на сумму 500 000 сомов.

По мнению заявителя, Калчакеев О.Дж. должен был нести уголовную ответственность на общих основаниях, а не как должностное лицо, и считает, что оспариваемая норма должна применяться только к субъектам, являющимся должностными лицами. При этом применение норм указанной статьи Уголовного кодекса Кыргызской Республики недопустимо в отношении других граждан, иначе это является применением закона по аналогии.

Аналогия применения закона в уголовном праве запрещена частью 2 статьи 28 Конституции Кыргызской Республики. Таким образом, если бы в Уголовном кодексе Кыргызской Республики присутствовала бы статья, устанавливающая ответственность не должностного лица дающего взятку должностному лицу, которая предполагала бы дачу взятки не должностным лицом должностному лицу, то деяние, совершенное Калчакеевым О.Дж., на законном основании было бы признано покушением на совершение должностного преступления, совершенное не должностным лицом.

По мнению Ирысбекова Т.К., коррупционные деяния относятся только к субъектам, являющимся должностными лицами. При этом действие оспариваемой нормы нарушает права граждан, не относящихся к указанной категории лиц. Так, в частности, к ним нельзя применить амнистию, помилование и снижение наказания, предусмотренные частью 2 статьи 27 Конституции Кыргызской Республики.

Особенностью должностных преступлений является не только родовой объект, но и специальный субъект – должностное лицо. То есть в статьях 303-316 Уголовного кодекса Кыргызской Республики субъектом преступления может быть только должностное лицо и законодатель отнес статьи 303-315 указанного Кодекса к особо тяжким, не подлежащим смягчению наказания должностным преступлениям.

В связи с изменениями, внесенными оспариваемым Законом, Калчакееву О.Дж. нельзя применить положения пункта 8 статьи 44 Уголовного кодекса Кыргызской Республики, то есть в случае невозможности им уплаты штрафа такое наказание не может быть изменено на исправительные работы, ограничение свободы или лишение свободы от 6 месяцев до одного года, а также к нему не могут быть применены нормы статей 56 и 63 обозначенного Кодекса, в частно-

сти, назначение более мягкого наказания, чем предусмотрено законом и назначение условного осуждения.

На основании вышеизложенного, заявитель просил признать оспариваемый нормативный правовой акт противоречащим части 2 статьи 27 и части 2 статьи 28 Конституции Кыргызской Республики.

Коллегия судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики, руководствуясь абзацем вторым статьи 24, пунктом 9 части 3 статьи 25, частью 2, пунктом 1 части 3 статьи 28 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», определением от 14 апреля 2017 года № 17 отказала в принятии ходатайства к производству по следующим основаниям.

Из ходатайства невозможно установить, в чем заключается противоречие между оспариваемым нормативным правовым актом и указанными заявителем нормами Конституции Кыргызской Республики.

Упоминая о противоречии указанного нормативного правового акта части 2 статьи 27 и части 2 статьи 28 Конституции Кыргызской Республики, заявитель в нарушение требований пункта 9 части 3 статьи 25 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» не привел в обоснование своей позиции каких-либо аргументов правового характера, свидетельствующих о наличии неопределенности в вопросе о том – соответствует ли Конституции оспариваемый нормативный правовой акт, что согласно статье 24 указанного конституционного Закона является непременным условием рассмотрения дела в рамках конституционного судопроизводства.

Заявителем делается акцент на правоприменительную практику оспариваемого Закона, указывается, что его положения применены по аналогии. Однако рассмотрение вопросов, связанных с правоприменительной практикой в соответствии с конституционным Законом «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» не относится к полномочиям Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики. Согласно части 1 статьи 19 указанного конституционного Закона Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики решает исключительно вопросы права.

С учетом изложенного, коллегией судей было принято определение об отказе в принятии к производству данного обращения.

30 июня
2017 года
город Бишкек

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№05-П

Не согласившись с определением коллегии судей от 14 апреля 2017 года №17, Ирысбеков Т.К. 23 мая 2017 года обратился с жалобой в Конституционную палату Верховного суда Кыргызской Республики.

По его мнению, в статье 314 Уголовного кодекса Кыргызской Республики обнаруживается неопределенность в части определения субъекта и состава должностного преступления применительно к действиям гражданина Калчакеева О.Дж..

Этот вопрос имеет решающее значение, когда взяткополучатель (должностное лицо, которое должно совершить должностное преступление в пользу взяткодателя) отказывается от совершения преступных действий и сообщает об этом в правоохранительные органы и взяткодателя задерживают. В данном случае, как считает заявитель, нет лица, которое должно совершить должностное преступление (исполнителя) и нет негативных последствий. В этой связи, как полагает Ирысбеков Т.К., субъектом должностного преступления может быть только должностное лицо как специальный субъект.

Субъектом должностного преступления может быть и не должностное лицо, если есть соучастие в совершении должностного преступления (исполнитель – подстрекатель или пособник, статья 30 Уголовного кодекса Кыргызской Республики).

Субъектом воинских преступлений (глава 33 указанного Кодекса) может быть только военнослужащий, проходящий воинскую службу в Вооруженных силах и воинских формированиях Кыргызской Республики, то есть такой же специальный субъект, как должностное лицо (глава 30 обозначенного Кодекса).

В связи с изложенным заявителем делается вывод, что субъектом должностных преступлений может быть только должностное лицо и это правило действует во всех статьях главы 30 Уголовного кодекса Кыргызской Республики (статьи 303 – 316).

Вместе с тем, именно в статье 314 указанного Кодекса имеется неопределенность в определении понятия – дача взятки должностному лицу. Неопределенность кроется в определении субъекта должностного преступления, поскольку не должностное лицо не может совершить должностное преступление. Все попытки не должностного лица совершить должностное преступление не могут и не должны квалифицироваться как совершение должностного преступления.

Соответственно, статья 314 Уголовного кодекса Кыргызской Республики применяется по аналогии в нарушение требований части 2

статьи 28 Конституции Кыргызской Республики, согласно которой уголовный закон, устанавливающий ответственность, по аналогии не применяется.

Как считает заявитель, дача взятки любым лицом, должностным или не должностным является преступлением. И во всех случаях, кроме одного, образует состав должностного преступления. Не образуется состав должностного преступления только тогда, когда взяткополучатель отказался от совершения должностного преступления – получения взятки (нет исполнителя должностного преступления), и при этом нет соучастия в должностном преступлении.

В связи с чем, Ирысбеков Т.К. полагает, что следствие и суд при определении состава преступления в отношении гражданина Калчакеева О.Дж. руководствовались статьей 314 Уголовного кодекса Кыргызской Республики и применяли закон, который нельзя было применять.

По его мнению, необходимо внести поправки в Уголовный кодекс Кыргызской Республики и вывести указанный состав преступления за пределы должностных преступлений, сохранив те же санкции, что и предусмотренные статьей 314 обозначенного Кодекса, а лиц, совершивших такое деяние, признавать виновными на общих основаниях.

С учетом изложенного, заявитель, руководствуясь абзацем 3 части 4 статьи 32 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», уменьшает объём своих требований и просит признать статью 314 Уголовного кодекса Кыргызской Республики в части применения ее положений в отношении лиц, не являющихся субъектами должностного преступления, противоречащим части 2 статьи 28 Конституции Кыргызской Республики.

Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики, обсудив доводы заявителя и основания отказа коллегии судей в принятии обращения к производству, приходит к следующим выводам.

В соответствии с частью 7 статьи 97 Конституции Кыргызской Республики каждый вправе оспорить конституционность закона и иного нормативного правового акта, если считает, что ими нарушаются права и свободы, признаваемые Конституцией. Соответственно, у граждан возникает право на обращение в Конституционную палату Верховного суда Кыргызской Республики лишь в том случае, когда оспариваемым нормативным правовым актом затрагиваются права и свободы граждан, закрепленные в разделе втором Конституции Кыргызской Республики. Из приведенных заявителем доводов не усматривается наличие неопре-

деленности в вопросе о том, какие конституционные права и свободы граждан нарушает оспариваемая норма.

Правовые аргументы заявителя сводятся к вопросам правоприменения и законотворческой деятельности в сфере установления уголовной ответственности за преступления, совершаемые разными субъектами. Разрешение подобных вопросов относится к компетенции законодателя и не входит в полномочия Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики.

Соответственно, в обращении заявителя отсутствует правовая неопределенность, которая согласно статье 24 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» является основанием к рассмотрению дела в рамках конституционного судопроизводства.

Таким образом, выводы коллегии судей являются обоснованными и Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики не находит оснований для отмены определения коллегии судей от 14 апреля 2017 года № 17.

На основании вышеизложенного, руководствуясь частью 5 статьи 28, статьями 46, 47, 48, частью 1 статьи 51 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики

П О С Т А Н О В И Л А:

1. Жалобу Ирысбекова Турсуна Капаровича на определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики «Об отказе в принятии к производству обращения Ирысбекова Турсуна Капаровича в интересах Калчакеева Омурбека Джумадыловича» от 14 апреля 2017 года № 17 оставить без удовлетворения.

2. Настоящее постановление Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики является окончательным, обжалованию не подлежит и вступает в силу с момента подписания.

КОНСТИТУЦИОННАЯ ПАЛАТА
ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КЫРГЫЗСКОЙ
РЕСПУБЛИКИ

КОНСТИТУЦИОННАЯ ПАЛАТА ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

11 июля
2017 года
город Бишкек

№06-П

О внесении изменения в постановление Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики «Об утверждении положения об Аппарате Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики, структуры и штатной численности Аппарата Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики» от 22 марта 2017 года № 02-П

В связи с передачей приказом Управления делами Президента и Правительства Кыргызской Республики «О размещении государственного органа» от 29 июня 2017 года № 140 здания, расположенного по адресу: город Бишкек, проспект Эркиндик, 39 «А», в ведение Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики, а также руководствуясь пунктом 1 части 2 статьи 4 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики,

П О С Т А Н О В И Л А:

1. Внести в постановление Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики «Об утверждении положения об Аппарате Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики, структуры и штатной численности Аппарата Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики» от 22 марта 2017 года № 02-П следующее изменение:

абзац четвёртый пункта 1 изложить в следующей редакции:

«– штатную численность Аппарата Конституционной палаты в количестве 31 государственного служащего, технического обслуживающего персонала в количестве 1 человека, младшего обслуживающего персонала в количестве 12 человек».

2. Настоящее постановление вступает в силу с момента подписания.

КОНСТИТУЦИОННАЯ ПАЛАТА
ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КЫРГЫЗСКОЙ
РЕСПУБЛИКИ

КОНСТИТУЦИОННАЯ ПАЛАТА ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

11 июля
2017 года
город Бишкек

№07-П

об отказе в удовлетворении жалобы Карасартовой Риты Рахмановны, Токталиева Акина Усубалиевича, Жалгашева Бакыта Раманкуловича, Абдыкаимова Улукбека Алтымышбековича на определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 18 апреля 2017 года № 19

Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики в составе: председательствующего – судьи Мамырова Э.Т., судей Абдиева К., Айдарбековой Ч.А., Бобукеевой М.Р., Касымалиева М.Ш., Киргизбаева К.М., Нарынбековой А.О., Осконбаева Э.Ж., Осмоновой Ч.О., Саалаева Ж.И., при секретаре Джолгокпаевой С.А., руководствуясь частью 5 статьи 28 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», рассмотрела в судебном заседании жалобу Карасартовой Р.Р., Токталиева А.У., Жалгашева Б.Р., Абдыкаимова У.А. об отмене определения коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 18 апреля 2017 года № 19.

Исследовав доводы, изложенные в жалобе и материалы по ходатайству граждан Карасартовой Р.Р., Токталиева А.У., Жалгашева Б.Р., Абдыкаимова У.А., Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики

У С Т А Н О В И Л А:

В Конституционную палату Верховного суда Кыргызской Республики 3 марта 2017 года поступило ходатайство Карасартовой Р.Р., Токталиева А.У., Жалгашева Б.Р., Абдыкаимова У.А. о признании положений части 1 статьи 299-2 Уголовного кодекса Кыргызской Республики, выраженные словами «приобретение, хранение экстремистских материалов» противоречащими абзацу второму части 2 статьи 16, частям 1, 2, пунктам 4, 5 части 5 статьи 20, части 1 статьи 32, части 1 статьи 33 Конституции Кыргызской Республики.

Заявители в своем ходатайстве указывают, что согласно Закону Кыргызской Республики «О противодействии экстремистской деятельности», хранение экстремистских материалов должно признаваться правонарушением в случае, если лицо преследовало цель распространения или распространяло запрещенные материалы. Между

тем, как считают заявители, диспозиция статьи 299-2 Уголовного кодекса Кыргызской Республики в отличие от указанных законодательных норм не содержит признаков, преследующих цели распространения экстремистских материалов и вследствие этого, к уголовной ответственности привлекаются лица, хранящие у себя религиозную литературу, не преследующие цели распространения.

По мнению заявителей, отсутствие полноты и определенности в формулировке части 1 статьи 299-2 Уголовного кодекса Кыргызской Республики и практика ее применения следственными и судебными органами грубо нарушают гарантированные Конституцией права человека, дискриминируют граждан по признаку религиозной принадлежности и самое основное, позволяют уголовно преследовать и привлекать к уголовной ответственности лиц за действия, не являющихся по сути и характеру преступными.

По мнению граждан Карасартовой Р.Т., Токталиева А.У., Жалгашева Б.Р., Абдыкаимова У.А. лицо, приобретшее и хранившее у себя религиозную литературу в целях ознакомления, не может заведомо знать о ее экстремистском характере, поскольку материалы, включенные в список экстремистских материалов, не подлежат распространению на территории Кыргызской Республики. В связи с этим его действия не преследуют цели распространения таких материалов.

В ходатайстве заявителей приводятся конкретные обстоятельства, согласно которым в отношении Жалгашева Б.Р. было возбуждено уголовное дело по части 1 статьи 299-2 Уголовного кодекса Кыргызской Республики, а в отношении Абдыкаимова У.А. вынесен приговор по части 1 статьи 299-2 Уголовного кодекса Кыргызской Республики.

На основании изложенного, заявители просили признать положения части 1 статьи 299-2 Уголовного кодекса Кыргызской Республики, выраженные словами «приобретение, хранение экстремистских материалов» противоречащими абзацу второму части 2 статьи 16, пунктам 4, 5 части 5 статьи 20, части 1 статьи 32, части 1 статьи 33 Конституции Кыргызской Республики.

Коллегия судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики, руководствуясь абзацем вторым статьи 24, пунктом 8 части 3 статьи 25, частью 2, пунктами 1, 4 части 3, частью 5 статьи 28 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», определением от 18 апреля 2017 года № 19 отказала в принятии ходатайства к производству по следующим основаниям.

11 июля
2017 года
город Бишкек

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№07-П

В соответствии с требованиями статьи 24 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» основанием к рассмотрению дела является обнаружившаяся неопределенность в вопросе о том – соответствует ли Конституции закон, иной нормативный правовой акт.

Абзац второй части 2 статьи 16, части 1, 2 статьи 20 Конституции Кыргызской Республики, на которые ссылаются заявители, указывают, что никто не может подвергаться дискриминации по признаку пола, расы, языка, инвалидности, этнической принадлежности, вероисповедания, возраста, политических или иных убеждений, образования, происхождения, имущественного или иного положения, а также других обстоятельств, не должны приниматься законы, отменяющие или умаляющие права и свободы человека и гражданина, права человека и гражданина могут быть ограничены Конституцией и законами в целях защиты национальной безопасности, общественного порядка, охраны здоровья и нравственности населения, защиты прав и свобод других лиц, и такие ограничения могут быть введены также с учетом особенностей военной или иной государственной службы, вводимые ограничения должны быть соразмерными указанным целям.

Далее пункты 4, 5 части 5 статьи 20, часть 1 статьи 32, часть 1 статьи 33 Конституции Кыргызской Республики, на которые в ходатайстве также указывается ссылка, гарантируют каждому свободу совести и вероисповедания, право свободно искать, получать, хранить, использовать информацию и распространять ее устно, письменно или иным способом, а также право на свободу мысли и мнения, право свободно выбирать и иметь религиозные и иные убеждения, которые не подлежат никакому ограничению.

Вместе с тем, оспариваемое заявителями положение части 1 статьи 299-2 Уголовного кодекса Кыргызской Республики регулирует вопрос уголовной ответственности за приобретение и хранение экстремистских материалов.

В соответствии с Законом Кыргызской Республики «О противодействии экстремистской деятельности» под экстремистскими материалами признаются предназначенные для обнародования документы либо информация на иных носителях, призывающие к осуществлению экстремистской деятельности либо обосновывающие или оправдывающие необходимость осуществления такой деятельности, публикации, обосновывающие или оправдывающие национальное

(этническое) и (или) расовое превосходство либо оправдывающие практику совершения военных или иных преступлений, направленных на полное или частичное уничтожение какой-либо этнической, социальной, расовой, национальной или религиозной группы.

Определенное в статье 299-2 Уголовного кодекса Кыргызской Республики уголовно-правовое деяние предусмотрено в целях защиты прав и свобод человека и гражданина, основ конституционного строя, обеспечения целостности и безопасности Кыргызской Республики и противодействия экстремистской деятельности.

Как было отмечено ранее Конституционной палатой Верховного суда Кыргызской Республики в своих правовых позициях, от судьи, осуществляющего важную функцию государства, непосредственно зависит привлечение субъекта права к юридической ответственности и применения мер государственного воздействия и принуждения, только на судей возлагается обязанность принимать окончательное решение по вопросам прав и свобод, обязанностей граждан (решения от 27 декабря 2013 года, от 15 апреля 2015 года, от 11 октября 2016 года).

Приводимые заявителями доводы никоим образом не создают неопределенности в вопросе о том – соответствует ли оспариваемая норма указанным положениям Конституции. В свою очередь, как было выше указано, это является обязательным условием для рассмотрения дела в Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики.

Коллегия судей не нашла системной связи между оспариваемой нормой Уголовного кодекса Кыргызской Республики и обозначенными в обращении нормами Конституции Кыргызской Республики.

Кроме того, практика применения части 1 статьи 299-2 Уголовного кодекса Кыргызской Республики следственными и судебными органами не может быть предметом рассмотрения в рамках конституционного судопроизводства.

В связи с вышеизложенным, коллегия судей приняла определение об отказе в принятии обращения к производству.

Карасартова Р.Р., Токталиев А.У., Жалгашев Б.Р., Абдыкаимов У.А., не согласившись с определением коллегии судей от 18 апреля 2017 года, обратились с жалобой 8 июня 2017 года в Конституционную палату Верховного суда Кыргызской Республики.

В жалобе Карасартова Р.Р., Токталиев А.У., Жалгашев Б.Р., Абдыкаимов У.А. отмечают, что в соответствии с конституционным Законом

«О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» заявитель в обращении должен указать на неопределенность, а также в обращении должно содержаться обоснование неопределенности в вопросе о том, соответствуют ли Конституции Кыргызской Республики положения оспариваемого закона. Неопределенность выражается в отсутствии согласованности оспариваемого положения закона с Конституцией, несоответствии ее статьям. Заявитель должен быть убежден в этом и обязан изложить в ходатайстве свои доводы в пользу такого убеждения.

По мнению заявителей, именно субъект обращения обнаруживает неопределенность в вопросе о том, соответствует ли оспариваемый акт Конституции. Такой вывод вытекает не только из смысла и содержания статей 24, 25 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», но и из логической конструкции указанного конституционного Закона.

Как следует из жалобы, одним из распространенных оснований отказа в принятии обращения к производству коллегией судей является отсутствие вышеуказанной неопределенности. Однако часть 3 статьи 28 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» устанавливает исчерпывающий перечень оснований для отказа в принятии обращения к производству и в данном перечне отсутствует в качестве самостоятельного основания для отказа такое основание, как «отсутствие неопределенности». В этой связи, по мнению заявителей, коллегия судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики не может отказать в принятии обращения к производству по основанию отсутствия неопределенности в вопросе соответствия Конституции Кыргызской Республики оспариваемого акта, тогда как обращение в целом соответствует формальным требованиям.

Кроме того, Карасартова Р.Р., Токталиев А.У., Жалгашев Б.Р., Абдыкаимов У.А. полагают, что не сомнения заявителя признаются в качестве основания к рассмотрению дела, а сомнения коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики в наличии неопределенности в вопросе соответствия Конституции Кыргызской Республики оспариваемого акта. По мнению заявителей, произвольное толкование судьями статьи 24 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» в качестве основания для отказа в принятии обращения к производству является неправомерным ограничением права на су-

дебную защиту, в частности, доступа к правосудию. В связи с этим, вывод об отсутствии неопределенности в вопросе соответствия оспариваемого акта Конституции, содержащийся в обжалуемом определении, нарушает статьи 24, 25, 28 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» и препятствует реализации конституционного права на судебную защиту.

Более того, в соответствии с частью 10 статьи 47 обозначенного конституционного Закона акт Конституционной палаты должен быть обоснованным и мотивированным. Определение коллегии судей Конституционной палаты не содержит аргументов, обосновывающих выводы об отсутствии неопределенности. Коллегия судей обосновывает свой отказ лишь тем, что «приводимые заявителями доводы, никаким образом не создают неопределенности в вопросе о том – соответствует ли оспариваемая норма положениям Конституции». Следует заметить, что не доводы заявителя, а именно сама норма и практика ее применения являются основанием для сомнения в конституционности оспариваемой нормы.

Относительно выводов коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики об отсутствии системной связи между оспариваемой нормой и нормами Конституции Кыргызской Республики заявители в жалобе вновь отмечают, что оспариваемая часть статьи 299-2 Уголовного кодекса Кыргызской Республики, как свидетельствует практика ее применения правоохранительными органами, грубо нарушает право граждан на свободу вероисповедания, допускает дискриминацию граждан по религиозному признаку.

Карасартова Р.Р., Токталиев А.У., Жалгашев Б.Р., Абдыкаимов У.А. в дополнение своих доводов, содержащихся в ходатайстве, отмечают, что в первоначальной редакции часть 1 статьи 299-2 Уголовного кодекса Кыргызской Республики предусматривала ответственность за предусмотренное указанной статьей деяние при наличии цели распространения.

Однако Законом Кыргызской Республики от 3 августа 2013 года № 180 «О внесении изменений и дополнений в Уголовный кодекс Кыргызской Республики» норма была изложена без указания на цель распространения.

Вместе с тем, в редакции статьи 315 Уголовного кодекса Кыргызской Республики, который будет введен в действие с 1 января 2019 года, деяния по приобретению и хранению экстремистских материа-

лов признаются преступными только при наличии цели распространения.

В этой связи Карасартова Р.Р., Токталиев А.У., Жалгашев Б.Р., Абдыкаимов У.А. просят отменить определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 18 апреля 2017 года № 19 и принять к производству ходатайство от 3 марта 2017 года о признании положений части 1 статьи 299-2 Уголовного кодекса Кыргызской Республики, выраженные словами «приобретение, хранение экстремистских материалов» противоречащими абзацу второму части 2 статьи 16, частям 1, 2, пунктам 4, 5 части 5 статьи 20, части 1 статьи 32, части 1 статьи 33 Конституции Кыргызской Республики.

Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики, обсудив доводы заявителя и основания отказа коллегии судей в принятии обращения к производству, приходит к следующим выводам.

В соответствии с принципом правовой определенности обуславливается необходимость формальной определенности, точности, ясности, недвусмысленности правовых норм и их согласованности в системе действующего правового регулирования. Соответственно, нормативные правовые акты, не отвечающие указанным критериям, могут приводить к нарушению конституционных прав и свобод человека и гражданина.

При этом, в силу презумпции конституционности нормативных правовых актов, постановка вопроса об их неконституционности возможна лишь при наличии убедительных доводов, вызывающих сомнения в их конституционности.

Статьей 25 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» предусмотрены требования к обращению, которое должно содержать в том числе конкретные, указанные в обозначенном конституционном Законе основания к рассмотрению обращения. В свою очередь, статьей 24 указанного конституционного Закона установлено, что основанием к рассмотрению дела является обнаружившаяся неопределенность в вопросе о том – соответствует ли Конституции закон или иной нормативный правовой акт. При этом частью 3 статьи 28 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» установлено, что коллегия отказывает в принятии обращения, если оно по форме и содержанию

не соответствует требованиям обозначенного конституционного Закона. При этом в понятие «содержание» включается и конкретные указанные в конституционном Законе основания к рассмотрению, в том числе и наличие неопределенности в вопросе соответствия оспариваемой нормы Конституции Кыргызской Республики (пункт 8 части 3 статьи 25, статья 24).

С учетом изложенного, выводы заявителей об отсутствии в перечне оснований для отказа в принятии обращения к производству, как «отсутствие неопределенности», являются неверными. Поэтому вопрос о наличии неопределенности должен решаться коллегией судей в рамках требований вышеназванного конституционного Закона.

Следует отметить, что в ходатайстве заявителей отсутствуют убедительные доводы, вызывающие сомнения в наличии противоречия между оспариваемой нормой и нормами Конституции Кыргызской Республики, указанными в обращении. В этой связи, выводы коллегии судей относительно отсутствия правовой неопределенности в оспариваемых нормах являются обоснованными.

Установление уголовной ответственности за приобретение, изготовление, хранение, распространение, перевозку и пересылку экстремистских материалов, а также умышленное использование, в том числе демонстрацию символики или атрибутики экстремистских или террористических организаций является логическим продолжением нормотворческой деятельности законодателя, направленной на реализацию нормативных предписаний части 8 статьи 22 Закона Кыргызской Республики «О свободе вероисповедания и религиозных организациях в Кыргызской Республике».

Также, заявители, оспаривая конституционность положений части 1 статьи 299-2 Уголовного кодекса Кыргызской Республики, выраженных словами «приобретение, хранение экстремистских материалов», обосновывают свою позицию, ссылаясь на практику применения данной нормы следственными и судебными органами. Вместе с тем, разрешение вопросов, связанных с правоприменительной практикой оспариваемой нормы, в соответствии с конституционным Законом «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» не входит в полномочия Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики.

На основании вышеизложенного, руководствуясь частью 5 статьи 28, статьями 46, 47, 48, частью 1 статьи 51 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Конституционной палате Верховного

суда Кыргызской Республики», Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики

П О С Т А Н О В И Л А:

1. Жалобу Карасартовой Риты Рахмановны, Токталиева Акина Усубалиевича, Жалгашева Бакыта Раманкуловича, Абдыкаимова Улукбека Алтымышбековича об отмене определения коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики «Об отказе в принятии к производству обращения граждан Карасартовой Риты Рахмановны, Токталиева Акина Усубалиевича, Жалгашева Бакыта Раманкуловича, Абдыкаимова Улукбека Алтымышбековича о проверке конституционности части 1 статьи 299-2 Уголовного кодекса Кыргызской Республики» от 18 апреля 2017 года № 19 оставить без удовлетворения.

2. Настоящее постановление Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики является окончательным, обжалованию не подлежит и вступает в силу с момента подписания.

КОНСТИТУЦИОННАЯ ПАЛАТА
ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КЫРГЫЗСКОЙ
РЕСПУБЛИКИ

КОНСТИТУЦИОННАЯ ПАЛАТА ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

19 сентября
2017 года
город Бишкек

№ 03-Р

об отказе в удовлетворении жалобы Жалгашева Бакыта Раманкуловича на определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 22 июня 2017 года № 34

Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики в составе: председательствующего – судьи Мамырова Э.Т., судей Абдиева К., Айдарбековой Ч.А., Бобукеевой М.Р., Касымалиева М.Ш., Киргизбаева К.М., Нарынбековой А.О., Осконбаева Э.Ж., Осмоновой Ч.О., Саалаева Ж.И., при секретаре Джолгокпаевой С.А., руководствуясь частью 5 статьи 28 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», рассмотрела в судебном заседании жалобу Жалгашева Б.Р. об отмене определения коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 22 июня 2017 года № 34.

Исследовав доводы жалобы и материалы по ходатайству гражданина Жалгашева Б.Р., Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики

У С Т А Н О В И Л А:

В Конституционную палату Верховного суда Кыргызской Республики 15 мая 2017 года поступило ходатайство Жалгашева Б.Р. о признании Указа Президента Кыргызской Республики «О Государственной комиссии по делам религий Кыргызской Республики» от 23 марта 2012 года № 71 противоречащим части 2, пункту 7 части 4, пункту 5 части 5 статьи 20 Конституции Кыргызской Республики.

Заявитель считает, что Указом Президента Кыргызской Республики «О Государственной комиссии по делам религий Кыргызской Республики» от 23 марта 2012 года № 71 превышены его полномочия, предусмотренные Конституцией и законами Кыргызской Республики, так как Государственная комиссия по делам религий при Президенте Кыргызской Республики Указом Президента Кыргызской Республики «О вопросах передачи отдельных государственных органов в ведение Правительства Кыргызской Республики» от 21 января 2011 года № 15 была передана в ведение Правительства Кыргызской Республики.

Жалгашев Б.Р. считает, что оспариваемый Указ, которым утверждены Положение и структура Государственной комиссии по делам

религий Кыргызской Республики, неправомерно наделяет сотрудников органа полномочием проводить теологическую и религиоведческую экспертизу и выдавать экспертные заключения следственным органам и судам, что нарушает конституционные права заявителя.

Кроме того, заявитель указывает, что сотрудники вышеуказанного органа осуществляют свою трудовую деятельность незаконно с нарушением требований статей 14, 15, 16 Закона Кыргызской Республики «О судебно-экспертной деятельности», где установлено, что государственный судебный эксперт не является государственным служащим, в то время как в пункте 10 Положения о Государственной комиссии по делам религий Кыргызской Республики указано, что сотрудники Госкомиссии являются государственными служащими.

На основании изложенного, заявитель просит признать Указ Президента Кыргызской Республики «О Государственной комиссии по делам религий Кыргызской Республики» от 23 марта 2012 года № 71 противоречащим части 2, пункту 7 части 4, пункту 5 части 5 статьи 20 Конституции Кыргызской Республики.

Коллегия судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики, руководствуясь абзацем вторым статьи 24, пунктом 9 части 3 статьи 25, частями 1, 2, пунктом 1 части 3, частью 5 статьи 28 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», определением от 22 июня 2017 года № 34 отказала в принятии ходатайства к производству по следующим основаниям.

Внесение обращения в Конституционную палату Верховного суда Кыргызской Республики является одной из стадий конституционного судопроизводства, где коллегией судей в соответствии с частями 1 и 2 статьи 28 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» решается вопрос о принятии или об отказе в принятии к производству поступившего обращения, исходя, прежде всего, из допустимости поставленных в обращении вопросов конституционному судопроизводству.

Однако заявитель в нарушение пункта 9 части 3 статьи 25 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» не привел в обоснование своей позиции каких-либо аргументов правового характера, свидетельствующих о наличии неопределенности в вопросе о том – соответствуют ли Конституции оспариваемые нормы, что согласно

абзацу второму статьи 24 указанного конституционного Закона является непременным условием рассмотрения дела в рамках конституционного судопроизводства.

В представленном обращении доводы заявителя, приведенные в обоснование своей позиции, свидетельствуют о нарушении требований законодательства, неправильном применении положений нормативных правовых актов, а также необходимости устранения коллизий между ними.

При этом коллегия судей отметила, что частью 6 статьи 97 Конституции Кыргызской Республики и статьей 4 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» определен исчерпывающий перечень полномочий Конституционной палаты, в который не входит рассмотрение вопросов, связанных с правоприменительной практикой и устранением коллизий в праве.

В связи с вышеизложенным, коллегия судей приняла определение об отказе в принятии обращения к производству.

Жалгашев Б.Р., не согласившись с определением коллегии судей от 22 июня 2017 года, обратился 14 июля 2017 года с жалобой в Конституционную палату Верховного суда Кыргызской Республики.

В своей жалобе Жалгашев Б.Р. приводит доводы в обоснование своей позиции аналогичные тем, которые были указаны в ходатайстве. Не соглашаясь с выводами коллегии судей об отсутствии аргументов правового характера, свидетельствующих о наличии неопределенности в вопросе о том – соответствуют ли Конституции оспариваемые нормы, заявитель в жалобе отмечает, что коллегия судей рассмотрела ходатайство формально и не вникла в суть вопроса. В связи с чем, Жалгашев Б.Р. просит отменить определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 22 июня 2017 года № 34 и рассмотреть ходатайство по существу.

Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики, обсудив доводы заявителя и основания отказа коллегии судей в принятии обращения к производству, приходит к следующим выводам.

В соответствии с частью 7 статьи 97 Конституции Кыргызской Республики каждый вправе оспорить конституционность закона и иного нормативного правового акта, если считает, что ими нарушаются права и свободы, признаваемые Конституцией.

Однако Жалгашев Б.Р. в своем обращении, указывая на нарушения норм, закрепленных в части 2, в пункте 7 части 4, в пункте 5

части 5 статьи 20 Конституции Кыргызской Республики, не раскрывает, каким образом оспариваемый им нормативный правовой акт нарушает его конституционные права, не приводит доводов правового характера, свидетельствующих о наличии взаимосвязи между вопросами, регламентируемыми оспариваемым Указом и конституционными нормами, указанными в ходатайстве, что не позволяет установить наличие неопределенности в вопросе конституционности оспариваемого нормативного правового акта.

Учитывая изложенное, выводы коллегии судей относительно отсутствия аргументов правового характера, свидетельствующих о наличии неопределенности в оспариваемых нормах, являются обоснованными.

Таким образом, Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики не находит оснований для отмены определения коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 22 июня 2017 года № 34.

На основании вышеизложенного, руководствуясь частью 5 статьи 28, статьями 46, 47, 48, частью 1 статьи 51 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики

П О С Т А Н О В И Л А:

1. Жалобу Жалгашева Бакыта Раманкуловича об отмене определения коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики «Об отказе в принятии к производству обращения гражданина Жалгашева Бакыта Раманкуловича о проверке конституционности Указа Президента Кыргызской Республики «О Государственной комиссии по делам религий Кыргызской Республики» от 23 марта 2012 года № 71» от 22 июня 2017 года № 34 оставить без удовлетворения.

2. Настоящее постановление Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики является окончательным, обжалованию не подлежит и вступает в силу с момента подписания.

**КОНСТИТУЦИОННАЯ ПАЛАТА
ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ**

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КЫРГЫЗСКОЙ
РЕСПУБЛИКИ

КОНСТИТУЦИОННАЯ ПАЛАТА ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

26 сентября
2017 года
город Бишкек

№09-П

об отказе в удовлетворении жалобы Байзакова Арсена Медербековича на определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 29 июня 2017 года № 38

Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики в составе: председательствующего – судьи Мамырова Э.Т., судей Абдиева К., Айдарбековой Ч.А., Бобукеевой М.Р., Касымалиева М.Ш., Киргизбаева К.М., Нарынбековой А.О., Осконбаева Э.Ж., Осмоновой Ч.О., Саалаева Ж.И., при секретаре Кененсариевой Н.А., руководствуясь частью 5 статьи 28 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», рассмотрела в судебном заседании жалобу Байзакова А.М. об отмене определения коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 29 июня 2017 года № 38.

Исследовав доводы, изложенные в жалобе и материалы по ходатайству гражданина Байзакова А.М. Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики

У С Т А Н О В И Л А:

В Конституционную палату Верховного суда Кыргызской Республики 24 мая 2017 года поступило ходатайство гражданина Байзакова А.М. о признании части 1 статьи 299-2 Уголовного кодекса Кыргызской Республики в части, выраженной словами «хранение экстремистских материалов» противоречащей части 3 статьи 31, части 1 статьи 33 Конституции Кыргызской Республики.

Байзаков А.М. в своем обращении указал, что граждане подвергаются уголовному преследованию на основании нормативного положения части 1 статьи 299-2 Уголовного кодекса Кыргызской Республики, в соответствии с которой предусмотрена уголовная ответственность за хранение экстремистских материалов. В результате применения правоохранительными и судебными органами оспариваемого нормативного положения части 1 статьи 299-2 Уголовного кодекса Кыргызской Республики граждане вынуждены отказаться от своих религиозных убеждений, что противоречит частям 3, 4 статьи 32, части 1 статьи 33 Конституции Кыргызской Республики.

Заявитель отмечает, что правоохранительные органы посредством этого способствуют отражению в отчетности своей деятельности по-

ложительной динамики по борьбе с экстремизмом. Однако идеи, изложенные в изъятой литературе, не разделяет гражданин, у которого в ходе обыска обнаружена указанная литература и считает, что ее хранение не означает согласие с убеждениями автора. При этом субъект обращения указывает, что граждан привлекают к уголовной ответственности на основании заключения Государственной комиссии по делам религий Кыргызской Республики, которая осуществляет свою деятельность незаконно.

С учетом вышеизложенных позиций, заявитель просил признать оспариваемые нормы противоречащими Конституции Кыргызской Республики.

Коллегия судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики, руководствуясь абзацем вторым статьи 24, пунктом 9 части 3 статьи 25, частями 1, 2, пунктом 1 части 3, частью 5 статьи 28 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», определением от 29 июня 2017 года № 38 отказала в принятии ходатайства к производству по следующим основаниям.

По поступившему обращению в соответствии с частями 1 и 2 статьи 28 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», прежде всего, коллегией судей решается вопрос о принятии либо об отказе в принятии к производству, исходя из допустимости поставленных в обращении вопросов конституционному судопроизводству и соответствия обращения требованиям вышеуказанного конституционного Закона.

Приводимые доводы заявителя не могут рассматриваться как правовые аргументы, свидетельствующие о наличии неопределенности, в вопросе о том – соответствует ли Конституции оспариваемая норма, поскольку они свидетельствуют о том, что им, по существу, ставится вопрос о неправильном применении оспариваемой нормы. Однако разрешение такого вопроса требует исследования фактических обстоятельств дела.

Вместе с тем, рассмотрение вопросов, связанных с правоприменением оспариваемого нормативного положения в соответствии с конституционным Законом Кыргызской Республики «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» не входит в круг полномочий Конституционной палаты. Согласно части 1 статьи 19 указанного конституционного Закона Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики устанавливает и решает исключительно вопросы права. Следовательно, действия должностных

лиц, приводимые в обращении в качестве доводов, не могут расцениваться как обстоятельства, вызывающие сомнения в конституционности оспариваемой нормы.

Соответственно, в обращении заявителя отсутствует правовая неопределенность, которая согласно статье 24 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» является основанием к рассмотрению дела.

В соответствии с пунктами 1, 4 части 3 статьи 28 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» коллегия судей отказывает в принятии обращения к производству, если обращение по содержанию и по форме не соответствует требованиям вышеуказанного конституционного Закона, а также в случае неподведомственности требования, заявленного в обращении.

В связи с вышеизложенным, коллегия судей приняла определение об отказе в принятии обращения к производству.

Байзаков А.М., не согласившись с вышеуказанным определением коллегии судей, 18 июля 2017 года обратился с жалобой в Конституционную палату Верховного суда Кыргызской Республики. В своей жалобе он вновь отмечает, что граждане подвергаются уголовному преследованию на основании нормативного положения части 1 статьи 299-2 Уголовного кодекса Кыргызской Республики, в соответствии с которой предусмотрена уголовная ответственность за хранение экстремистских материалов. В результате применения правоохранительными и судебными органами вышеуказанного оспариваемого нормативного положения отдельные граждане подвергаются преследованию за хранение информационного материала без цели его распространения, что вынуждает граждан отказываться от своих религиозных убеждений.

Далее, в своей жалобе заявитель приводит доводы в обоснование своей позиции аналогичные тем, которые были отмечены в ходатайстве, указывающие на практику применения оспариваемой нормы судебными и правоохранительными органами.

Относительно выводов коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики заявитель в жалобе отмечает, что она рассмотрела его ходатайство формально, не вникнув в суть вопроса.

В этой связи Байзаков А.М. просит отменить определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Рес-

публики от 29 июня 2017 года № 38 и рассмотреть его ходатайство о проверке конституционности нормативного положения части 1 статьи 299-2 Уголовного кодекса Кыргызской Республики по существу.

Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики, обсудив доводы заявителя и основания отказа коллегии судей в принятии обращения к производству, приходит к следующим выводам.

В соответствии с принципом правовой определенности обуславливается необходимость формальной определенности, точности, ясности, недвусмысленности правовых норм и их согласованности в системе действующего правового регулирования. Соответственно, нормативные правовые акты, не отвечающие указанным критериям, могут приводить к нарушению конституционных прав и свобод человека и гражданина.

При этом в силу презумпции конституционности нормативных правовых актов, постановка вопроса об их неконституционности возможна лишь при наличии убедительных доводов, вызывающих сомнения в их конституционности.

Статья 25 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» содержит в себе общие требования к обращению, которые должны содержать в том числе, конкретные основания к рассмотрению обращения. В статье 24 указанного конституционного Закона установлено, что основанием к рассмотрению дела является обнаружившаяся неопределенность в вопросе о том – соответствует ли Конституции закон или иной нормативный правовой акт. При этом частью 3 статьи 28 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» установлено, что коллегия судей отказывает в принятии обращения, если оно по форме и содержанию не соответствует требованиям обозначенного конституционного Закона. В понятие «содержание» включается и конкретные указанные в конституционном Законе основания к рассмотрению, в том числе и наличие неопределенности в вопросе соответствия оспариваемой нормы Конституции Кыргызской Республики (статья 24, пункт 8 части 3 статьи 25 конституционного Закона).

В ходатайстве заявителя отсутствуют доводы, вызывающие сомнения в наличии противоречия между оспариваемой нормой и нормами Конституции Кыргызской Республики, указанными в обращении. В этой связи, выводы коллегии судей относительно отсутствия правовой неопределенности в оспариваемом нормативном положении являются обоснованными.

26 сентября
2017 года
город Бишкек

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№09-П

Установление уголовной ответственности, в том числе, за хранение экстремистских материалов, является логическим продолжением нормотворческой деятельности законодателя, направленной на реализацию нормативных предписаний части 8 статьи 22 Закона Кыргызской Республики «О свободе вероисповедания и религиозных организациях в Кыргызской Республике» и Закона Кыргызской Республики «О противодействии экстремистской деятельности».

Заявитель, оспаривая конституционность положений части 1 статьи 299-2 Уголовного кодекса Кыргызской Республики, выраженных словами «хранение экстремистских материалов», обосновывает свою позицию, ссылаясь на практику применения данной нормы следственными и судебными органами. Вместе с тем, разрешение вопросов, связанных с правоприменительной практикой оспариваемой нормы, в соответствии с конституционным Законом «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» не входит в полномочия Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики.

На основании вышеизложенного, руководствуясь частью 5 статьи 28, статьями 46, 47, 48, частью 1 статьи 51 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики

П О С Т А Н О В И Л А:

1. Жалобу Байзакова Арсена Медербековича об отмене определения коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики «Об отказе в принятии к производству обращения гражданина Байзакова Арсена Медербековича о проверке конституционности нормативного положения части 1 статьи 299-2 Уголовного кодекса Кыргызской Республики» от 29 июня 2017 г. № 38 оставить без удовлетворения.

2. Настоящее постановление Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики является окончательным, обжалованию не подлежит и вступает в силу с момента подписания.

КОНСТИТУЦИОННАЯ ПАЛАТА
ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КЫРГЫЗСКОЙ
РЕСПУБЛИКИ

КОНСТИТУЦИОННАЯ ПАЛАТА ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

2 октября
2017 года
город Бишкек

№10-П

об отказе в удовлетворении жалобы Султанидинова Сайнидина Султанидиновича на определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики «Об отказе в принятии к производству обращения гражданина Султанидинова Сайнидина Султанидиновича о проверке конституционности пункта 5 части 1 и части 4 статьи 53 конституционного Закона «О выборах Президента Кыргызской Республики и депутатов Жогорку Кенеша Кыргызской Республики» от 13 июля 2017 года № 47

Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики в составе: председательствующего – судьи Мамырова Э.Т., судей Абдиева К., Айдарбековой Ч.А., Бобукеевой М.Р., Касымалиева М.Ш., Киргизбаева К.М., Нарынбековой А.О., Осконбаева Э.Ж., Осмоновой Ч.О., Саалаева Ж.И., при секретаре Аблакимове К.А., руководствуясь частью 5 статьи 28 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», рассмотрела в судебном заседании жалобу Султанидинова С.С. на определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 13 июля 2017 года № 47.

Исследовав доводы, изложенные в жалобе и материалы по ходатайству Султанидинова С.С., Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики

У С Т А Н О В И Л А:

В Конституционную палату Верховного суда Кыргызской Республики 27 июня 2017 года поступило ходатайство гражданина Султанидинова С.С. о признании пункта 5 части 1 и части 4 статьи 53 конституционного Закона «О выборах Президента Кыргызской Республики и депутатов Жогорку Кенеша Кыргызской Республики» противоречащими части 2 статьи 16, частям 1 и 2 статьи 20 Конституции Кыргызской Республики.

Как следует из обращения, в конституционный Закон «О выборах Президента Кыргызской Республики и депутатов Жогорку Кенеша Кыргызской Республики» были внесены изменения, увеличивающие сумму избирательного залога с тысячекратного размера до

десятитысячекратного размера, установленного законодательством расчетного показателя. Следовательно, граждане с низким и средним достатком не могут принимать участие в качестве кандидатов на должность Президента Кыргызской Республики.

В этой связи, заявитель отмечает, что в соответствии с частью 2 статьи 16 Конституции Кыргызской Республики никто не может подвергаться дискриминации по признаку имущественного или иного положения. Согласно части 1 статьи 20 Конституции Кыргызской Республики в Кыргызской Республике не должны приниматься законы, отменяющие или умаляющие права и свободы человека и гражданина. Кроме того, частью 2 статьи 20 Конституции Кыргызской Республики запрещается принятие подзаконных правовых актов, ограничивающих права и свободы человека и гражданина.

Учитывая изложенное, заявитель просит признать неконституционными пункт 5 части 1 и часть 4 статьи 53 вышеуказанного конституционного Закона.

Коллегия судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики, руководствуясь частью 2, пунктом 1 части 3, частью 5 статьи 28 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», определением от 13 июля 2017 года № 47 отказала в принятии ходатайства к производству по следующим основаниям.

В соответствии с требованиями статьи 28 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» коллегия судей, решая вопрос о принятии обращения к производству, исходит из требований к обращению, указанных в статье 25 обозначенного конституционного Закона.

Согласно пунктам 6, 7 и 9 части 3 статьи 25 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» в обращении должны быть указаны обстоятельства, на которых сторона основывает свое требование, и доказательства, подтверждающие изложенные стороной факты, точное наименование и реквизиты оспариваемого акта, а также позиция заявителя по поставленному им вопросу, его правовое обоснование со ссылкой на соответствующие нормы Конституции.

Однако данные требования указанного конституционного Закона не были соблюдены. Так, заявителем не приводятся достаточные правовые аргументы, свидетельствующие о противоречии оспариваемых норм Конституции Кыргызской Республики.

2 октября
2017 года
город Бишкек

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№10-П

Коллегия судей отметила, что избирательный залог является необходимым элементом избирательного процесса, обеспечивающим прохождение наиболее ответственных кандидатов, имеющих серьезные намерения бороться за должность Президента Кыргызской Республики. Граждане осуществляют свое пассивное избирательное право на основе принципа свободных выборов, т.е. на добровольной, а не на принудительной основе. Быть избранным Президентом Кыргызской Республики является правом, а не обязанностью гражданина.

Законодатель вправе в интересах избирателей предусмотреть специальные предварительные условия, позволяющие исключить из избирательного процесса тех его участников, которые не имеют достаточной поддержки избирателей. Соответственно, наличие избирательного залога не связано с результатами выборов, а, наряду с требованием собрать определенное количество подписей избирателей в поддержку кандидата в президенты, является лишь одним из условий участия в избирательной кампании, что само по себе не может рассматриваться как нарушение каких-либо конституционных прав и свобод.

С учетом изложенного коллегией судей было принято определение об отказе в принятии данного обращения.

Султанидинов С.С., не согласившись с этим определением коллегии судей, 26 июля 2017 года обратился с жалобой в Конституционную палату Верховного суда Кыргызской Республики.

В своей жалобе заявитель отмечает, что повышение размера избирательного залога лишает права малоимущих граждан участвовать в выборах в качестве кандидатов в президенты, что нарушает требования части 2 статьи 16, части 1 статьи 20 Конституции Кыргызской Республики, в соответствии с которыми никто не может подвергаться дискриминации по признаку имущественного положения, не должны приниматься законы, отменяющие или умаляющие права и свободы человека и гражданина. В связи с этим, заявитель просит отменить определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 13 июля 2017 года № 47 и принять к производству его ходатайство.

Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики, обсудив доводы заявителя и основания отказа коллегии судей в принятии обращения к производству, приходит к следующим выводам.

2 октября
2017 года
город Бишкек

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№10-П

Султанидинов С.С. не принял во внимание доводы, которые были изложены в обжалуемом определении и повторно заявляет, что повышение размера избирательного залога лишает права малоимущих граждан участвовать в выборах в качестве кандидатов в президенты, что нарушает требования части 2 статьи 16, части 1 статьи 20 Конституции Кыргызской Республики, регламентирующих вопросы запрета дискриминации по признаку имущественного положения, принятия законов, отменяющих или умаляющих права и свободы человека и гражданина.

Заявителем также не были соблюдены требования статей 24, 25, 26 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», невыполнение которых влечет за собой отказ в принятии обращения к производству.

В силу презумпции конституционности нормативных правовых актов, постановка вопроса об их неконституционности возможна лишь при наличии убедительных доводов правового характера, вызывающих сомнения в их конституционности. При этом статьей 24 указанного конституционного Закона установлено, что основанием к рассмотрению дела является обнаружившаяся неопределенность в вопросе о том – соответствует ли Конституции закон или иной нормативный правовой акт. В свою очередь такая неопределенность может возникнуть при наличии убедительных правовых аргументов, вызывающих сомнения в конституционности оспариваемой нормы, чего не было выявлено в ходатайстве заявителя.

На основании вышеизложенного, руководствуясь частью 5 статьи 28, частью 1 статьи 51 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики

П О С Т А Н О В И Л А:

1. Жалобу Султанидинова Сайнидина Султанидиновича на определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики «Об отказе в принятии к производству обращения гражданина Султанидинова Сайнидина Султанидиновича о проверке конституционности пункта 5 части 1 и части 4 статьи 53 конституционного Закона «О выборах Президента Кыргызской Республики и депутатов Жогорку Кенеша Кыргызской Республики» от 13 июля 2017 года № 47 оставить без удовлетворения.

2 октября
2017 года
город Бишкек

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№10-П

2. Настоящее постановление Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики является окончательным, обжалованию не подлежит и вступает в силу с момента подписания.

КОНСТИТУЦИОННАЯ ПАЛАТА
ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КЫРГЫЗСКОЙ
РЕСПУБЛИКИ

КОНСТИТУЦИОННАЯ ПАЛАТА ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

2 октября
2017 года
город Бишкек

№11-П

об отказе в удовлетворении жалобы Карасартовой Риты Рахмановны, Омуркул уулу Улана на определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 23 июня 2017 года № 36

Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики в составе: председательствующего – судьи Мамырова Э.Т., судей Абдиева К., Айдарбековой Ч.А., Бобукеевой М.Р., Касымалиева М.Ш., Киргизбаева К.М., Нарынбековой А.О., Осконбаева Э.Ж., Осмоновой Ч.О., Саалаева Ж.И., при секретаре Кененсариевой Н.А., руководствуясь частью 5 статьи 28 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», рассмотрела в судебном заседании жалобу Карасартовой Р.Р., Омуркул уулу У. об отмене определения коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 23 июня 2017 года № 36.

Исследовав доводы, изложенные в жалобе и материалы по ходатайству граждан Карасартовой Р.Р. и Омуркул уулу У., Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики

У С Т А Н О В И Л А:

В Конституционную палату Верховного суда Кыргызской Республики 17 мая 2017 года поступило ходатайство граждан Карасартовой Р.Р., Омуркул уулу У. о признании части 1 статьи 630 Кодекса Кыргызской Республики об административной ответственности неконституционной и противоречащей пунктам 3, 8 части 5 статьи 20, частям 1, 2 статьи 40 Конституции Кыргызской Республики.

Как отмечают заявители, законодатель допускает особое исключение как окончательность судебных постановлений о наложении административного ареста, устанавливая в части 1 статьи 630 Кодекса Кыргызской Республики об административной ответственности положение о том, что постановление об административном аресте приводится в исполнение немедленно после его вынесения.

По мнению заявителя, по смыслу оспариваемых норм постановление суда об административном аресте, подлежащее исполнению немедленно после вынесения, вступает в законную силу без учета и применения срока на обжалование, и тем самым обжалование это-

го решения в последующем теряет всякий разумный смысл. Следовательно, право обращения в вышестоящую судебную инстанцию на предмет проверки законности и обоснованности постановления суда, как и возможность приостановления его исполнения в случае административного ареста, исключены. По сути речь идет об исполнении постановления, не вступившего в законную силу. Такое законодательное установление приводит к нарушению соблюдения конституционного права граждан на судебную защиту, к уменьшению гарантий исправления и предотвращения судебной ошибки при назначении административного ареста.

Также граждане Карасартова Р.Р., Омуркул уулу У. считают, что в ситуациях, связанных с ограничением права на свободу и личную неприкосновенность, гарантии судебной защиты приобретают особое значение. В случае невозможности обжалования судебного постановления такие решения могут существенно ограничить конституционные права и свободы личности, причиняя им вред, восполнение которого в дальнейшем невозможно. Следовательно, в вопросах, связанных с лишением свободы (арестом), субъектам административно-деликтных правоотношений должна обеспечиваться возможность безотлагательного обжалования постановлений суда первой инстанции.

В ходатайстве заявителей приводятся конкретные обстоятельства, согласно которым, в результате применения Свердловским районным судом оспариваемой нормы отдельные граждане были подвергнуты административному аресту и водворены в приемник-распределитель ГУВД города Бишкек.

На основании вышеизложенного, заявители просили признать часть 1 статьи 630 Кодекса Кыргызской Республики об административной ответственности неконституционной.

Коллегия судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики, руководствуясь абзацем вторым статьи 24, пунктом 1 части 3 статьи 28 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», определением от 23 июня 2017 года № 36 отказала в принятии ходатайства к производству по следующим основаниям.

В соответствии с требованиями статьи 24 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» основанием к рассмотрению дела является обнаружившаяся неопределенность в вопросе о том, соответствует ли Конституции закон, иной нормативный правовой акт.

2 октября
2017 года
город Бишкек

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№11-П

В соответствии со статьей 38 Кодекса Кыргызской Республики об административной ответственности административный арест до пяти суток является одним из основных видов административного взыскания, налагаемого исключительно в судебном порядке, то есть на основании судебного акта.

Согласно части 1 статьи 595 Кодекса Кыргызской Республики об административной ответственности постановление по делу об административном правонарушении может быть обжаловано в соответствующий вышестоящий орган (должностному лицу) или в районный (городской) суд, а в случае несогласия с решением суда первой инстанции, оно может быть обжаловано в апелляционном, кассационном и надзорном порядках.

При этом статьей 598 Кодекса Кыргызской Республики об административной ответственности установлено, что подача жалобы приостанавливает исполнение постановления о наложении административного взыскания до рассмотрения жалобы судом (судьей), органом (должностным лицом). Срок рассмотрения жалобы предусмотрен статьей 599 обозначенного Кодекса, согласно которой жалоба на постановление по делу об административном правонарушении рассматривается судом (судьей), органами (должностными лицами) в десятидневный срок со дня поступления.

Таким образом, Кодекс Кыргызской Республики об административной ответственности предусматривает возможность обжалования в судебном порядке постановления по делу об административном правонарушении, а также приостановления исполнения постановления о наложении административного взыскания, в случае подачи на него жалобы, не делая каких-либо исключений в зависимости от вида административного взыскания или органа, наложившего такое взыскание.

С учетом изложенного, коллегия судей не нашла неопределенности в вопросе о том, соответствует ли оспариваемая норма пунктам 3, 8 части 5 статьи 20, частям 1, 2 статьи 40 Конституции Кыргызской Республики, что в свою очередь является непременным условием для рассмотрения дела в Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики. Проблемы, обозначенные заявителем, находятся в сфере правоприменительной практики и согласно Конституции и конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» выходят за рамки полномочий Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики.

2 октября
2017 года
город Бишкек

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№11-П

В соответствии с пунктом 1 части 3 статьи 28 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», если обращение по содержанию и форме не соответствует требованиям вышеуказанного конституционного Закона, коллегия судей отказывает в принятии обращения к производству.

В связи с вышеизложенным, коллегия судей приняла определение об отказе в принятии обращения к производству.

Карасартова Р.Р. и Омуркул уулу У., не согласившись с определением коллегии судей, 22 августа 2017 года обратились с жалобой в Конституционную палату Верховного суда Кыргызской Республики.

В жалобе Карасартова Р.Р. и Омуркул уулу У. отмечают, что в вопросе соответствия оспариваемой ими нормы Конституции Кыргызской Республики неопределенность существует и тем самым ограничивает конституционное право граждан на судебную защиту, то есть право на обжалование судебного акта. Также оспариваемая норма нивелирует общие правила вступления в законную силу судебного акта и вызывает вопросы в законности исполнения еще не вступившего в законную силу судебного акта.

По мнению заявителей, право на судебную защиту носит абсолютный характер, универсально и не может содержать исключений, одним из проявлений которого является наличие возможности обращения лица за защитой своих прав и свобод в суд. В соответствии с Конституцией Кыргызской Республики обязанность уважать и обеспечивать всем лицам права и свободы человека и гражданина возложено на государство. По своей юридической природе право на судебную защиту относится к основным неотчуждаемым правам и свободам человека и одновременно выступает гарантией всех других прав и свобод.

Также, заявители в своей жалобе ссылаются на правовые позиции Конституционной палаты, указанные в ее решениях по вопросам права на судебную защиту, о том, что фундаментальное значение этого права заключается в возможности пересмотра судебных актов судом вышестоящей инстанции. Именно в этих целях Конституцией установлено, что право на пересмотр дела вышестоящим судом не подлежит никакому ограничению (пункт 3 части 5 статьи 20). Данное конституционное установление является составляющей и неотъемлемой частью абсолютного по своей правовой природе права на судебную защиту (пункт 8 части 5 статьи 20). Вышеуказанные конституционные положения законодательно обеспечены созданием

и функционированием судебного механизма, предусматривающего пересмотр дела в рамках системы защиты нарушенных прав и свобод человека и гражданина и порядок обжалования судебных актов в суды вышестоящей инстанции.

Далее заявители указывают, что проведенный ими анализ некоторых норм Кодекса Кыргызской Республики об административной ответственности позволил выявить существенные противоречия, которые приводят к нарушению конституционных прав граждан.

Так, статья 595 Кодекса Кыргызской Республики об административной ответственности устанавливает право обжалования в судебном порядке постановления по делу об административном правонарушении. По мнению заявителей, речь идет об административных правонарушениях, за которые предусмотрено административное наказание – административный арест, что является исключительной мерой и применяется только за наиболее тяжкие проступки. В то же время в соответствии с частью 1 статьи 630 вышеуказанного Кодекса постановление об административном аресте приводится в исполнение немедленно после его вынесения, то есть данная норма позволяет привести в исполнение не вступивший в законную силу судебный акт. Тем самым, правонарушитель фактически лишается конституционного права на судебную защиту, гарантированную Конституцией, возможность использования данного права должна предоставляться независимо от того, будет ли обжалован судебный акт или нет.

В этой связи Карасартова Р.Р., Омуркул уулу У. просят отменить определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 23 июня 2017 года № 36 и принять обращение к конституционному производству.

Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики, обсудив доводы заявителей и основания отказа коллегии судей в принятии обращения к производству, приходит к следующим выводам.

Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики, решая вопрос о принятии либо об отказе в принятии к производству поступившего обращения, прежде всего, исходит из допустимости поставленных в обращении вопросов конституционному судопроизводству.

В соответствии со статьей 24 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики»

основанием к рассмотрению дела является обнаружившаяся неопределенность в вопросе о том – соответствует ли Конституции закон или иной нормативный правовой акт.

Однако доводы заявителя и анализ норм Кодекса Кыргызской Республики об административной ответственности свидетельствуют лишь о проблемах, которые относятся к сфере правоприменительной практики и не могут рассматриваться с точки зрения правовых аргументов, подтверждающих сомнения в конституционности оспариваемой нормы Кодекса Кыргызской Республики об административной ответственности.

Заявители не приняли во внимание содержание обжалуемого определения об отказе в принятии к производству и повторно заявляют, что в Кодексе Кыргызской Республики об административной ответственности имеются существенные противоречия, которые приводят к исполнению судебных актов, еще не вступивших в законную силу и, соответственно, нарушению права каждого на обжалование судебных актов в вышестоящий суд в целях исключения возможной судебной ошибки.

Вместе с тем, Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики отмечает, что обозначенный Кодекс содержит необходимые правовые механизмы, реализующие конституционные гарантии каждого на судебную защиту и права на пересмотр судебных актов вышестоящим судом. Закрепляя особый порядок исполнения постановления об административном аресте, Кодекс Кыргызской Республики об административной ответственности предусматривает гарантии судебной защиты прав лица, подвергнутого такому взысканию. Мотивированное постановление об административном аресте объявляется немедленно по окончании рассмотрения дела, жалоба на данное постановление подлежит рассмотрению вышестоящим судом не позднее 10 дней. При этом согласно статье 598 Кодекса Кыргызской Республики об административной ответственности подача жалобы приостанавливает исполнение постановления о наложении административного взыскания до рассмотрения жалобы судом (судьей), органом (должностным лицом). Данная статья вышеназванного Кодекса является обеспечительной правовой нормой общего действия и носит императивный характер, который содержит предписания, гарантирующие беспрепятственную реализацию права на пересмотр судебного акта вышестоящим судом, и, как было отмечено коллегией судей, не делает каких-либо исключений в за-

висимости от вида административного взыскания или органа, наложившего такое взыскание.

Таким образом, рассматриваемый порядок не препятствует реализации права на судебную защиту и права на пересмотр судебного акта вышестоящим судом.

Учитывая изложенное, выводы коллегии судей об отсутствии неопределенности в вопросе соответствия оспариваемой нормы Конституции Кыргызской Республики являются обоснованными.

Таким образом, Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики не находит оснований для отмены обжалуемого определения коллегии судей.

На основании вышеизложенного, руководствуясь частью 5 статьи 28, статьями 46, 47, 48, частью 1 статьи 51 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики

П О С Т А Н О В И Л А:

1. Жалобу Карасартовой Риты Рахмановны, Омуркул уулу Улана об отмене определения коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики «Об отказе в принятии к производству обращения граждан Карасартовой Риты Рахмановны, Омуркул уулу Улана о проверке конституционности части 1 статьи 630 Кодекса Кыргызской Республики об административной ответственности» от 23 июня 2017 года № 36 оставить без удовлетворения.

2. Настоящее постановление Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики является окончательным, обжалованию не подлежит и вступает в силу с момента подписания.

КОНСТИТУЦИОННАЯ ПАЛАТА
ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КЫРГЫЗСКОЙ
РЕСПУБЛИКИ

КОНСТИТУЦИОННАЯ ПАЛАТА ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

9 октября
2017 года
город Бишкек

Об утверждении Регламента Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики

№12-Р

В целях эффективной организации деятельности и в соответствии со статьей 4 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики постановляет:

1. Утвердить Регламент Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики (приложение 1).

2. Признать утратившими силу:

1) постановление Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики «Об утверждении Регламента Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики, Структуры и штатной численности Аппарата Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики и положения об Аппарате Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики» от 09 июля 2013 года № 1;

2) постановление Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики «О внесении дополнения в Регламент Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики» от 23 января 2014 года № 03-П;

3) постановление Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики «О внесении изменений в Регламент Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики, утвержденный постановлением Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 9 июля 2013 года № 1» от 15 июня 2016 года.

3. Настоящее постановление вступает в силу со дня его принятия.

КОНСТИТУЦИОННАЯ ПАЛАТА
ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Приложение 1

РЕГЛАМЕНТ КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Настоящий Регламент принят в соответствии с конституционным Законом «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» и определяет порядок организации деятельности Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики (далее – Конституционная палата).

РАЗДЕЛ I
ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Глава 1.
Общие положения

1. Вопросы организации и деятельности Конституционной палаты, отнесенные к компетенции Конституционной палаты, разрешаются в соответствии с Конституцией Кыргызской Республики, конституционным Законом Кыргызской Республики "О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики" (далее – конституционный Закон) и настоящим Регламентом.

2. По всем вопросам, отнесенным к компетенции Конституционной палаты, созывается заседание Конституционной палаты. Заседание проводится с соблюдением требований, установленных конституционным Законом и настоящим Регламентом.

3. Заседания Конституционной палаты созываются председателем Конституционной палаты, а в случае его отсутствия заместителем председателя Конституционной палаты.

4. Вопросы, касающиеся организации деятельности Конституционной палаты и работы ее аппарата, рассматриваются на совещании судей Конституционной палаты, созываемом председателем Конституционной палаты, либо по его поручению – заместителем председателя Конституционной палаты.

На совещание судей Конституционной палаты могут приглашаться сотрудники аппарата Конституционной палаты.

5. Деятельность Конституционной палаты обеспечивается ее аппаратом, непосредственное руководство которым осуществляет руководитель аппарата. Положение об аппарате Конституционной палаты, структура аппарата, штатная численность в пределах сметы расходов

утверждаются Конституционной палатой по представлению председателя Конституционной палаты.

6. Аппарат Конституционной палаты помимо полномочий, указанных в статье 55 конституционного Закона, осуществляет также:

1) организацию пресс-конференций (брифинги) председателя и судей Конституционной палаты, связанных с официальным заявлением Конституционной палаты;

2) ведение делопроизводства, в том числе с использованием системы электронного документооборота (далее – СЭД) в порядке, установленном соответствующей инструкцией;

3) ведение официального сайта Конституционной палаты;

4) осуществление аудио-видео записи, а также стенографирования заседаний Конституционной палаты;

5) организация выпуска Вестника Конституционной палаты;

6) составление базы правовых позиций Конституционной палаты;

7) анализ исполнения решений Конституционной палаты и принятие мер по их исполнению.

Глава 2.
Порядок избрания, замещения и освобождения председателя, заместителя председателя и судьи-секретаря Конституционной палаты

7. Избрание на должности председателя, заместителя председателя и судьи-секретаря Конституционной палаты осуществляется собранием судей Конституционной палаты, которое созывается не позднее десяти рабочих дней со дня, когда соответствующая должность стала вакантной.

Первое собрание судей Конституционной палаты по избранию председателя проводится под председательством старейшего судьи Конституционной палаты. В случае включения председательствующего в список кандидатов, собрание проводится под председательством следующего по возрасту судьи, не включенного в список кандидатов.

Последующее ведение собрания судей по избранию заместителя председателя и судьи-секретаря проводится под председательством председателя Конституционной палаты.

8. Собрание судей Конституционной палаты по избранию председателя, заместителя председателя и судьи-секретаря признается правомочным, если на нем присутствует не менее двух третей от общего состава судей Конституционной палаты.

9. Собрание судей Конституционной палаты открытым голосованием утверждает форму бюллетеней для голосования по выборам председателя, заместителя председателя и судьи-секретаря Конституционной палаты.

10. Кандидаты на должности председателя, заместителя председателя и судьи-секретаря Конституционной палаты могут выдвигаться судьями Конституционной палаты либо путем самовыдвижения.

Количество кандидатур, желающих избираться на должности председателя, заместителя председателя и судьи-секретаря Конституционной палаты не ограничивается.

Кандидаты вправе заявить самоотвод.

11. Председатель, заместитель председателя и судья-секретарь Конституционной палаты избираются тайным голосованием. Для обеспечения процедуры тайного голосования и подсчета голосов собранием судей Конституционной палаты избирается счетная комиссия в составе трех судей.

12. Члены счетной комиссии избираются большинством голосов от общего числа судей Конституционной палаты. Кандидаты на должность членов счетной комиссии выдвигаются судьями Конституционной палаты либо путем самовыдвижения. Кандидат на должность члена счетной комиссии вправе заявить самоотвод. В состав счетной комиссии не могут избираться лица, чьи кандидатуры выдвинуты на должности председателя, заместителя председателя и судьи-секретаря.

13. Персональный состав счетной комиссии отражается в протоколе собрания судей Конституционной палаты.

14. Счетная комиссия:

1) избирает из своего состава председателя и секретаря комиссии;

2) разрабатывает форму бюллетеня и вносит на утверждение собранию судей;

3) обеспечивает изготовление бюллетеней в количестве, соответствующем числу судей Конституционной палаты, участвующих в собрании судей;

4) обеспечивает подготовку и проведение голосования;

5) разъясняет порядок заполнения бюллетеней;

6) разрешает конфликты и споры, возникающие в ходе голосования;

7) осуществляет подсчет голосов и оглашает результаты голосования.

15. Фамилия, имя, отчество кандидатов вносятся в бюллетень для голосования в алфавитном порядке для каждой должности отдельно.

16. Голосование осуществляется каждым судьей, присутствующим на собрании судей, лично, путем заполнения бюллетеня, который опускается в урну для голосования, опечатанную счетной комиссией.

Судья Конституционной палаты не может воздержаться от голосования.

17. Результаты голосования оформляются протоколом счетной комиссии, подписываемым всеми ее членами, оглашаются собранию судей.

Протокол счетной комиссии о результатах голосования утверждается собранием судей.

18. В протокол счетной комиссии включаются следующие сведения:

1) должность, на которую проводятся выборы;

2) дата проведения голосования;

3) фамилия, имя, отчество кандидата (кандидатов), внесенные в бюллетень;

4) количество недействительных бюллетеней;

5) число голосов "за" и "против" отданных по каждой кандидатуре;

6) результаты голосования.

19. Счетная комиссия прекращает свою деятельность после подведения итогов голосования. Принятие отдельного решения по данному вопросу не требуется.

20. Если в бюллетень был включен один кандидат и он не был избран, проводятся повторные выборы с выдвижением новых кандидатур.

Если в бюллетень были включены два кандидата и ни один из них не набрал необходимого числа голосов, за кандидата, набравшего большее число голосов, проводится повторное голосование. Если он и в этом случае не набрал необходимого числа голосов, проводятся повторные выборы с выдвижением новых кандидатур.

Если в бюллетень были включены более двух кандидатов и ни один из них не набрал необходимого числа голосов, проводится следующий тур выборов среди двух кандидатов, набравших наибольшее число голосов. Если ни один из них не набрал необходимого числа голосов, за кандидата, набравшего большее число голосов, проводится повторное голосование. Если кандидат и в этом случае не наберет необходимого числа голосов, проводятся повторные выборы с выдви-

жением новых кандидатур. Если кандидат, прошедший в следующий тур, снимет свою кандидатуру, вместо него голосование проводится за следующего по числу набранных голосов кандидата.

21. Избранным на соответствующую должность считается судья, за которого подано не менее шести голосов.

22. Бюллетени для голосования по выборам председателя, заместителя председателя и судьи-секретаря Конституционной палаты после каждых выборов помещаются в отдельный конверт, опечатываются и приобщаются к протоколу собрания судей Конституционной палаты. К этому же протоколу приобщаются протоколы счетной комиссии.

23. Очередные выборы председателя, заместителя председателя, судьи-секретаря Конституционной палаты проводятся за три дня, но не позднее последнего дня истечения срока их полномочий.

24. В случае истечения сроков полномочий или досрочного прекращения полномочий либо досрочного освобождения от должности действующего председателя Конституционной палаты, обязанности председателя исполняет заместитель председателя Конституционной палаты.

В случае отсутствия заместителя председателя Конституционной палаты, обязанности председателя исполняет судья-секретарь.

25. В случае отсутствия председателя, заместителя председателя, судьи-секретаря Конституционной палаты обязанности председателя Конституционной палаты временно исполняет судья Конституционной палаты, на которого собранием судей Конституционной палаты возложены эти обязанности.

26. Председатель, заместитель председателя или судья-секретарь Конституционной палаты вправе принять решение о досрочном сложении с себя полномочий.

В случае принятия указанного решения председатель, заместитель председателя или судья-секретарь Конституционной палаты в письменном виде вносят на рассмотрение собрания судей Конституционной палаты заявление о досрочном сложении полномочий.

27. Собрание судей Конституционной палаты рассматривает указанное заявление не позднее пяти рабочих дней со дня его подачи.

Собрание судей вправе удовлетворить заявление председателя, заместителя председателя или судьи-секретаря Конституционной палаты либо отказать в его удовлетворении.

Рассмотрение заявления проводится собранием судей Конституционной палаты при участии в нем не менее двух третей от общего числа судей Конституционной палаты.

Решение по данному вопросу принимается большинством от общего числа судей Конституционной палаты и оформляется протоколом.

28. Председатель, заместитель председателя или судья-секретарь Конституционной палаты считаются освобожденными от занимаемой должности со дня принятия собранием судей Конституционной палаты решения об удовлетворении их заявления.

29. В случае принятия собранием судей Конституционной палаты решения об отказе в удовлетворении заявления о сложении полномочий, председатель, заместитель председателя или судья-секретарь Конституционной палаты продолжают исполнять свои полномочия до истечения срока, на который они были избраны.

30. Председатель, заместитель председателя или судья-секретарь Конституционной палаты вправе вторично обратиться с заявлением о сложении своих полномочий по истечении шести месяцев со дня принятия собранием судей Конституционной палаты решения об отказе в удовлетворении их заявления.

В случае повторного обращения с заявлением о сложении полномочий с должности председателя, заместителя председателя и судьи-секретаря Конституционной палаты, заявление собранием судей Конституционной палаты подлежит удовлетворению.

Глава 3.
Полномочия председателя, заместителя председателя, судьи-секретаря Конституционной палаты

§1. Полномочия председателя Конституционной палаты

31. Председатель Конституционной палаты наряду с исполнением обязанностей судьи Конституционной палаты:

1) руководит подготовкой дел и иных вопросов к рассмотрению на заседании Конституционной палаты;

2) созывает заседания, совещания, собрания судей Конституционной палаты, вносит на обсуждение вопросы, подлежащие рассмотрению, председательствует на них;

3) представляет Конституционную палату и выступает от ее имени;

4) распределяет поступившие обращения между судьями Конституционной палаты, в том числе с использованием автоматизированной системы распределения дел.

Передает дело от одного судьи другому в случае болезни или невозможности исполнения им своих обязанностей.

5) представляет на утверждение Конституционной палаты ее Регламент;

6) принимает меры по обеспечению проведения заседания, безопасности его участников и присутствующих;

7) осуществляет общее руководство аппаратом Конституционной палаты, назначает и освобождает от должности руководителя аппарата в соответствии с требованиями законодательства о государственной службе, а также представляет на утверждение Конституционной палаты положение об аппарате Конституционной палаты и его структуру;

8) утверждает штатное расписание аппарата Конституционной палаты;

9) подписывает копии решений, заключений, постановлений, определений и протоколы заседаний Конституционной палаты;

10) созывает судей, аппарат Конституционной палаты на совещание судей Конституционной палаты по собственной инициативе или по предложению одного или более судей;

11) контролирует соблюдение установленных конституционным Законом сроков принятия обращений к производству: представляет на утверждение Конституционной палаты график проведения заседаний один раз в квартал;

12) представляет на рассмотрение собрания судей проект бюджета на очередной финансовый год;

13) решает вопросы о направлении судей в служебные командировки, в том числе и по персональному приглашению, с учетом имеющихся у него в производстве материалов;

14) представляет общественности по итогам года информацию о деятельности Конституционной палаты;

15) награждает ведомственными наградами;

16) осуществляет другие полномочия в соответствии с конституционным Законом и настоящим Регламентом.

32. Председатель Конституционной палаты издает приказы и распоряжения.

Приказы принимаются по всем организационным вопросам, связанным с деятельностью Конституционной палаты.

По вопросам, связанным с образованием коллегии судей, передачей дел от одного судьи другому, определения нескольких судей докладчиками по делам особой сложности издаются распоряжения.

§2. Полномочия заместителя председателя Конституционной палаты

33. Заместитель председателя Конституционной палаты наряду с исполнением обязанностей судьи Конституционной палаты исполняет обязанности председателя Конституционной палаты в его отсутствие или по его поручению.

§3. Полномочия судьи-секретаря Конституционной палаты

34. Судья-секретарь Конституционной палаты наряду с исполнением обязанностей судьи Конституционной палаты:

1) осуществляет организационную работу по подготовке заседаний Конституционной палаты, включая проверку явки в суд участников конституционного судопроизводства, готовность технических средств, обеспечивающих проведение заседания Конституционной палаты;

2) принимает меры по обеспечению исполнения решений Конституционной палаты;

3) осуществляет контроль за соблюдением установленных конституционным Законом сроков рассмотрения обращений, принятых к производству;

4) составляет проект ежемесячного и квартального графика проведения заседаний Конституционной палаты и вносит председателю Конституционной палаты. При составлении графика в первоочередном порядке включаются запросы судей и представления Правительства о даче заключения о конституционности не вступивших в силу для Кыргызской Республики международных договоров, а также иные дела по предложению судьи-докладчика;

5) организует работу по ведению и своевременному оформлению протокола заседания Конституционной палаты;

6) подписывает копии решения, постановления, заключения, определения и протоколы заседаний Конституционной палаты;

7) организует работу по подготовке анализа исполнения решений Конституционной палаты. Обобщенные материалы по мере необходимости, а также по итогам календарного года направляет судьям Конституционной палаты;

8) организует работу по опубликованию материалов об исполнении решений Конституционной палаты для всеобщего сведения;

9) организует информационное обеспечение деятельности Конституционной палаты;

10) осуществляет другие полномочия в соответствии с конституционным Законом и настоящим Регламентом.

Судья - секретарь реализует свои полномочия во взаимодействии с руководителем аппарата Конституционной палаты.

Глава 4.
Официальное заявление Конституционной палаты

35. Инициатива о выступлении с официальным заявлением от имени Конституционной палаты вносится Председателем либо не менее чем тремя судьями. Текст официального заявления Конституционной палаты рассматривается и утверждается на совещании судей Конституционной палаты.

36. Председатель Конституционной палаты вправе выступить с официальным заявлением от имени Конституционной палаты либо делегировать выступление другому судье.

37. Судья, не согласный с содержанием текста официального заявления, обязан в письменном виде сформулировать свое несогласие, которое приобщается к материалам совещания об утверждении текста официального заявления Конституционной палаты.

Глава 5.
Коллегия судей Конституционной палаты

38. В соответствии с конституционным Законом в Конституционной палате создаются коллегии судей.

Коллегии судей формируются для рассмотрения, поступившего в Конституционную палату обращения, в составе трех судей.

39. Персональный состав коллегии судей, в том числе судья, которому будет поручено рассмотрение обращения, определяются председателем Конституционной палаты, в том числе с использованием автоматизированной системы распределения дел, с учетом нагрузки судей в течение трех рабочих дней со дня поступления материала в Конституционную палату.

40. Заместитель председателя и судья-секретарь Конституционной палаты включаются в состав коллегии судей на общих основаниях.

41. Вопрос о замене судьи в составе коллегии судей другим судьей решается председателем Конституционной палаты. Замена судьи ответственного за рассмотрение обращения либо одного из судей в составе коллегии судей возможна в случаях болезни и при удовлетворении самоотвода судьи.

42. Коллегия судей прекращает свою деятельность после вынесения определения об отказе либо о принятии обращения к производству. Принятие отдельного решения по данному вопросу не требуется.

43. Заседания коллегии судей протоколируются. Ведение протокола заседания коллегии судей обеспечивается аппаратом Конституционной палаты.

Глава 6.
Информация об обращениях, принятых к рассмотрению, и делах, назначенных к слушанию

44. Перечень обращений, принятых Конституционной палатой к рассмотрению, и дел, назначенных к судебному заседанию, размещается аппаратом Конституционной палаты в СЭД Конституционной палаты.

45. Информация об обращениях, назначенных к рассмотрению на заседании, размещается аппаратом Конституционной палаты на официальном сайте Конституционной палаты за 10 дней до начала заседания.

РАЗДЕЛ II
КОНСТИТУЦИОННОЕ СУДОПРОИЗВОДСТВО

Глава 7.
Порядок обращения в Конституционную палату

§1. Обращение в Конституционную палату

46. Правом на обращение в Конституционную палату обладают субъекты, перечисленные в статье 20 конституционного закона.

47. Обращения в Конституционную палату должны соответствовать требованиям, предусмотренным конституционным Законом. Обращения, а также прилагаемые к ним материалы представляются на государственном или официальном языках.

48. Обращения в Конституционную палату могут быть отправлены как почтовой корреспонденцией, так и сдаваться непосредственно в аппарат Конституционной палаты. Обращение регистрируется аппаратом Конституционной палаты в день поступления.

§2. Порядок принятия, отказа обращений к производству либо его возврата

49. Обращения, поступившие в Конституционную палату, вносятся председателю Конституционной палаты руководителем аппарата Конституционной палаты в течение трех рабочих дней с заключением о соответствии обращения требованиям конституционного закона. Председатель Конституционной палаты передает поступившее обращение коллегии судей Конституционной палаты для решения вопроса о принятии или об отказе обращения к производству.

50. При проверке обращения коллегия судей проверяет поступившее обращение на соответствие требованиям конституционного Закона.

В случае принятия обращения к производству и установления при этом неподведомственных и/или неприемлемых требований, коллегия судей отказывает в части принятия таких требований к производству.

51. Коллегия судей возвращает обращение в случае отказа заявителя от требований и добровольного снятия вопроса до принятия коллегией судей определения о принятии либо об отказе в принятии к производству. Решение о возврате обращения заявителю принимается определением коллегии судей о возврате обращения.

Решение о возврате обращения к заявителю не лишает заявителя возможности повторного обращения в Конституционную палату с тем же требованием и по тем же основаниям.

52. По поручению судьи аппаратом Конституционной палаты разрабатываются проекты соответствующих определений, которые вносятся на рассмотрение коллегии судей.

53. Копия соответствующего определения коллегии судей с прилагаемыми материалами руководителем аппарата направляется заявителю.

§3. Заседания коллегии судей

54. В соответствии с частью 2 статьи 28 конституционного Закона, определение о принятии обращения к производству либо в отказе его принятия принимается на заседании коллегии судей.

55. Заседания коллегии судей проводятся в назначенные дни и являются правомочными при участии всех судей коллегии.

56. На заседание коллегии судей могут быть приглашены работники аппарата Конституционной палаты, непосредственно осуществляющие подготовку материалов по рассматриваемому вопросу.

57. По результатам рассмотрения обращений на заседании коллегии судей в течение тридцати рабочих дней с момента регистрации в аппарате Конституционной палаты обращения выносится определение о принятии обращения к производству либо об отказе в принятии к производству.

В определении указываются состав коллегии, суть обращения, дата, место и мотивы принятого решения.

58. Определение о принятии либо об отказе обращения к производству принимается большинством голосов коллегии судей и подписывается всеми судьями.

§4. Порядок обжалования определения коллегии судей

59. Определение коллегии судей о принятии или об отказе в принятии обращения к производству может быть обжаловано в Конституционную палату. При этом определение коллегии судей о принятии обращения к производству может быть обжаловано до назначения дела к слушанию.

60. Жалоба на определение коллегии судей о принятии либо об отказе в принятии обращения к производству подается в Конституционную палату в письменной форме, где должны быть указаны:

1) наименование Конституционной палаты;

2) наименование, адрес и иные необходимые данные, касающиеся заявителя;

3) доводы жалобы на определение коллегии судей;

4) просьба лица, подающего жалобу;

5) перечень прилагаемых к жалобе документов.

61. Поступившая жалоба регистрируется в аппарате Конституционной палаты в день ее поступления.

62. Жалоба на определение о принятии либо об отказе в принятии обращения к производству рассматривается Конституционной палатой в течение тридцати рабочих дней со дня ее регистрации. По результатам рассмотрения жалобы Конституционной палатой принимается постановление.

63. Подготовка заседания Конституционной палаты для рассмотрения жалобы поручается председателем Конституционной палаты одному из судей Конституционной палаты не позднее трех рабочих дней со дня ее регистрации.

Судья осуществляет подготовку материалов к заседанию Конституционной палаты в течение двадцати рабочих дней со дня принятия председателем Конституционной палаты соответствующего распоряжения. При этом проект постановления о рассмотрении жалобы предоставляется всем судьям для изучения не позднее, чем за пять рабочих дней до даты заседания. Материалы предоставляются в электронной форме.

64. Конституционная палата при удовлетворении жалобы на определение коллегии судей об отказе в принятии обращения к производству принимает постановление об отмене определения коллегии судей и принятии обращения к производству.

Конституционная палата при признании жалобы необоснованной принимает постановление об отказе в удовлетворении жалобы заявителя.

Копия постановления Конституционной палаты руководителем аппарата направляется заявителю.

§5. Соединение дел и выделение неподведомственных требований

65. В случае поступления в Конституционную палату нескольких обращений от разных лиц, затрагивающих один и тот же вопрос, по которым начато конституционное судопроизводство, по распоряжению председателя Конституционной палаты дела передаются одному из судей для объединения в одно производство.

66. Если в обращении имеются неподведомственные Конституционной палате требования, заявленные в одном обращении, коллегия судей отказывает в принятии обращения в этой части.

Глава 8.
Подготовка и назначение дел к рассмотрению

67. По принятому к производству обращению судья-докладчик в двухмесячный срок проводит подготовку дела к рассмотрению:

1) определяет стороны по делу, разъясняет им их процессуальные права и обязанности, предусмотренные конституционным Законом;

2) опрашивает стороны;

3) выносит определение об истребовании дополнительно относящихся к делу необходимых документов и иной информации;

4) опрашивает соответствующих должностных и иных лиц;

5) в случае необходимости определяет круг свидетелей, экспертов и иных лиц, подлежащих приглашению и вызову в заседание;

6) выносит определение о соединении в одном судопроизводстве связанных между собой требований разных лиц;

7) выносит определение о назначении дела к рассмотрению на заседании Конституционной палаты, извещает участников заседания и обеспечивает участие необходимых лиц;

8) готовит проект акта по имеющимся материалам;

9) не позднее чем за десять дней до начала заседания направляет проект акта всем судьям Конституционной палаты и обеспечивает их материалами дела через систему электронного документооборота;

10) проводит иные действия по обеспечению правильного разрешения дела.

68. Судья-докладчик при проведении действий, связанных с подготовкой дела к рассмотрению, вправе давать соответствующие поручения аппарату Конституционной палаты.

69. Судья-докладчик об истребовании относящихся к делу необходимых документов и иной информации выносит определение.

Истребование документов и других необходимых материалов производится путем направления в соответствующие органы или должностным лицам писем с указанием наименований необходимых документов, а также сроков их предоставления. Письменное требование подписывается судьей-докладчиком и обязательно для исполнения.

70. Ввиду особой сложности заявленных требований либо исключительной их важности на основе письменного мотивированного обращения судьи-докладчика подготовка дела к рассмотрению может быть поручена председателем Конституционной палаты нескольким судьям.

В этом случае, председатель Конституционной палаты не позднее трех рабочих дней принимает распоряжение о возложении подготовки дела на нескольких судей. В распоряжении указываются персональный состав судей с определением круга вопросов для каждого из них.

71. Назначение экспертизы в процессе подготовки дела к рассмотрению на заседании Конституционной палаты производится судьей-докладчиком путем вынесения определения. В определении судьей

-докладчиком формулируются вопросы экспертам и определяется срок предоставления экспертного заключения.

72. Производство экспертизы поручается экспертным учреждениям или экспертам, обладающими специальными познаниями по вопросам, касающимся рассматриваемого дела. Для проведения некоторых видов экспертиз, не проводимых судебно-экспертными организациями, могут привлекаться в установленном законодательством порядке и другие специалисты, обладающие соответствующими знаниями.

73. При подготовке материалов к рассмотрению судья-докладчик вправе привлекать иных лиц по отдельным вопросам права для представления своих письменных объяснений, доводов и соображений по рассматриваемому Конституционной палатой делу.

74. Подготовка дела к рассмотрению на заседании Конституционной палаты завершается формированием дела, включающего в себя:

- обращение (представление, ходатайство, запрос);
- все приложенные к ним материалы, отзывов на обращения, копии направленных требований и запросов Конституционной палаты, ответы на них;
- заключения экспертов, объяснения иных лиц;
- справки об опросе сторон, свидетелей;
- процессуальные акты, вынесенные судьей в процессе подготовки дела к рассмотрению;
- проект итогового акта (решение, заключение) Конституционной палаты;
- аналитическая записка, подготовленная аппаратом Конституционной палаты.

Судебное дело создается, пополняется и хранится в бумажной форме.

75. Формирование, архивирование и хранение дела обеспечивается аппаратом Конституционной палаты в соответствии с инструкцией по делопроизводству.

Глава 9.
Отвод и самоотвод судьи

76. Судья не может быть отстранен от участия в заседании Конституционной палаты, кроме случаев его отстранения от должности либо при удовлетворительном решении вопроса о самоотводе или отводе в порядке, установленном конституционным Законом.

77. Судья Конституционной палаты обязан заявить самоотвод на любом этапе конституционного судопроизводства в случаях:

1) если судья ранее в силу должностного положения участвовал в принятии акта, являющегося предметом рассмотрения;

2) если объективность судьи в разрешении дела может быть поставлена под сомнение ввиду его родственных или иных личных связей с участниками судопроизводства;

3) если судья публично высказывал свое мнение о правовом характере оспариваемого правового акта;

4) иных обстоятельств, которые могут повлиять на беспристрастность судьи.

По этим же основаниям стороны вправе заявить отвод судье (судьям).

78. Самоотвод судьей заявляется в письменной форме.

79. Конституционная палата по ходатайству сторон при наличии обстоятельств, указанных в пункте 77 настоящего Регламента, выносит мотивированное определение об отводе судьи после заслушивания судьи вопрос об отводе которого должен быть решен.

Решение об удовлетворении или отклонении заявленного самоотвода судьи, либо ходатайства сторон об отводе судьи принимается без его участия простым большинством голосов от числа судей, участвующих в рассмотрении данного вопроса в совещательной комнате.

80. Судья, заявивший самоотвод, либо об отводе которого ходатайствуют стороны, в голосовании участия не принимает.

Не допускается самоотвод (отвод) судьи (судей), если это приведет к нарушению кворума для рассмотрения дела, о чем Конституционная палата выносит определение.

81. В случае отстранения от участия в рассмотрении дела судьи, являющегося докладчиком по делу, Конституционная палата одновременно принимает решение о назначении нового судьи-докладчика.

Глава 10.
Участники конституционного судопроизводства

82. Участниками конституционного судопроизводства считаются стороны, их представители, свидетели, эксперты, переводчики.

83. На заседание Конституционной палаты может быть приглашено любое лицо, имеющее отношение к рассматриваемому делу.

84. Сторонами в конституционном судопроизводстве признаются:

1) обращающаяся сторона – лица или органы, представления и ходатайства которых приняты к производству;

2) сторона-ответчик – орган или должностные лица, издавшие, подписавшие нормативный правовой акт, или субъекты, инициировавшие проект закона о внесении изменений в Конституцию, ратификацию, утверждение или иной способ вступления в силу для Кыргызской Республики международного договора, о конституционности которых ставится вопрос.

85. Стороны могут вести свои дела лично или через своих представителей. Каждая из сторон может иметь не более трех представителей.

Полномочия представителей оформляются в порядке, предусмотренном Гражданским кодексом Кыргызской Республики.

В случаях, когда в заседании Конституционной палаты участвуют несколько представителей одной стороны с одинаковым пределом полномочий, Конституционная палата может потребовать у сторон выделения из их числа лица, которое могло бы определять окончательную позицию стороны по рассматриваемым вопросам.

После начала рассмотрения вопроса в заседании Конституционной палаты сторона может поручать защиту своих интересов новому представителю, а также может вступить в процесс сама в любой его стадии, освободив своих представителей от ранее возложенных на них обязанностей.

86. Судья (судьи), запрос которого принят к производству Конституционной палатой, стороной не признается, на заседание не вызывается.

87. Стороны пользуются равными процессуальными правами.

Стороны и их представители имеют право знакомиться с материалами дела, производить из них выписки, снимать копии, представлять доказательства, участвовать в исследовании доказательств, представлять свои доводы и соображения по всем возникающим в ходе процесса вопросам, выступать с заключительной речью.

Стороны также имеют право заявлять ходатайства, давать устные и письменные объяснения судьям, высказывать свое мнение по заявленным представлениям и ходатайствам.

88. В случаях рассмотрения в заседании нескольких представлений или ходатайств, соединенных в одно дело, или нескольких сопутствующих вопросов, сторона (представитель) вправе излагать собственную позицию, делать заявления и представлять отзывы на представления или ходатайство другой стороны лишь в части, относящейся к предмету его собственного представления или ходатайства.

89. Обращающаяся сторона имеет право изменить основания или предмет требований, увеличить или уменьшить их объем, отказаться от требований.

При этом изменения предмета требования должны быть в рамках поставленного в обращении правового вопроса.

Сторона-ответчик вправе признать их полностью или частично либо возражать против них.

90. Каждая сторона вправе представлять доказательства и доказывать те обстоятельства, на которые она ссылается как на основание своих требований и возражений.

91. Стороны обязаны добросовестно пользоваться своими правами. Сообщение суду заведомо ложных сведений расценивается как неуважение к Конституционной палате и влечет ответственность по закону.

Стороны обязаны выполнять нормы Конституции Кыргызской Республики, законов Кыргызской Республики, настоящего Регламента;

- являться по вызову Конституционной палаты;

- уважительно относиться в заседании Конституционной палаты друг к другу и к принятым в Конституционной палате правилам и процедурам;

- давать объяснения, отвечать на вопросы председательствующего, судей и участников конституционного судопроизводства по рассматриваемому вопросу;

- подчиняться распоряжениям председательствующего о соблюдении порядка заседания Конституционной палаты.

92. При необходимости исследования фактических обстоятельств, установление которых отнесено к ведению Конституционной палаты, на заседание могут быть вызваны в качестве свидетелей лица, располагающие сведениями или материалами о таких обстоятельствах.

93. Свидетель обязан сообщить Конституционной палате обстоятельства, касающиеся существа рассматриваемого дела, которые известны ему лично, и ответить на вопросы судей Конституционной палаты и сторон. При необходимости он может пользоваться письменными заметками, а также документами и другими материалами.

94. В качестве эксперта на заседание Конституционной палаты может быть вызвано лицо, обладающее специальными познаниями по вопросам, касающимся рассматриваемого дела.

После изложения заключения эксперт обязан ответить на дополнительные вопросы судей Конституционной палаты и сторон.

95. Физические и юридические лица, государственные органы, общественные объединения, международные организации, привлекаемые в качестве иных лиц в конституционном судопроизводстве вправе представлять свои письменные объяснения, доводы и соображения по отдельным вопросам права, рассматриваемым Конституционной палатой в конкретном деле. При этом Конституционная палата не связана с их доводами и соображениями.

Письменные объяснения, доводы и соображения иных лиц должны содержать перечень вопросов права, которые они собираются осветить, а также информацию, свидетельствующую об их компетентности в данных вопросах.

Судья-докладчик вправе обратиться к указанным в настоящем пункте субъектам по собственной инициативе.

Ответы на запросы судьи – докладчика от государственных органов и органов местного самоуправления не принимаются и подлежат возврату аппаратом Конституционной палаты в случае их подписания лицом, должность которого ниже уровня первого лица или его заместителя.

96. Переводчиком является лицо, свободно владеющее языками, знание которых необходимо для перевода текстов и устной речи, назначаемое Конституционной палатой в соответствии с требованиями конституционного закона.

Переводчик обязан явиться по вызову Конституционной палаты и выполнить полно и точно порученный ему перевод.

Глава 11.
Порядок рассмотрения обращений в заседаниях Конституционной палаты

§1. Процедуры и этикет в заседании Конституционной палаты

97. Заседания Конституционной палаты проводятся в торжественной обстановке в специально оборудованном зале, где находятся Государственный герб, Государственный флаг Кыргызской Республики и Конституция Кыргызской Республики.

Судьи Конституционной палаты заседают в мантиях.

98. При входе судей Конституционной палаты в зал заседания, а также при их выходе из зала все присутствующие встают.

99. Участники судебного заседания обращаются к суду, дают объяснения и произносят речи стоя и после разрешения председатель-

ствующего. Отступление от этого правила может быть допущено с разрешения суда. Участники заседания не вправе задавать вопросы судьям.

100. Формами официального обращения к Конституционной палате и судьям являются соответственно: "Уважаемый Суд", "Ваша честь" или "Уважаемый председательствующий", "Уважаемый судья".

101. При обращении к сторонам и другим участникам процесса, а равно при упоминании их в выступлениях используются словосочетания: "Уважаемая сторона", "Уважаемый представитель стороны", "Уважаемый свидетель", "Уважаемый эксперт". При необходимости уточнения адресата обращения указывается также фамилия соответствующего участника процесса.

102. Присутствующие в зале участники процесса, представители средств массовой информации, иные граждане обязаны:

1) вести себя уважительно по отношению к Конституционной палате, сторонам, другим участникам процесса и друг к другу;

2) подчиняться распоряжениям председательствующего о соблюдении установленного порядка в зале судебных заседаний;

3) не допускать во время заседания Конституционной палаты хождения по залу, разговоров, реплик, а также не создавать каких-либо иных помех нормальному ходу заседания;

4) производить видеосъемку и аудиозапись с разрешения председателя Конституционной палаты.

103. На заседаниях Конституционной палаты участвуют работники аппарата Конституционной палаты, непосредственно участвовавшие в подготовке рассматриваемого дела.

104. Нарушение указанных требований в судебном заседании со стороны его участников или присутствующих лиц рассматривается как неуважение к суду и влечет удаление лиц из зала судебного заседания или привлечение к административной ответственности в соответствии с законодательством.

105. Стороны и их представители не вправе использовать свое выступление в заседании Конституционной палаты для каких-либо политических заявлений и деклараций.

§2. Обеспечение порядка в судебном заседании Конституционной палаты

106. Поддержание порядка в заседании Конституционной палаты осуществляется подразделениями службы судебных приставов. Лица,

обеспечивающие порядок, подчиняются председательствующему. Их требования по поддержанию установленного порядка в зале обязательны для всех присутствующих лиц.

Взаимодействие с подразделением службы судебных приставов обеспечивается соответствующим структурным подразделением аппарата Конституционной палаты.

107. Меры процессуальной защиты, если нарушения были допущены на судебном заседании, применяются по протокольному определению Конституционной палаты в порядке, предусмотренном законодательством Кыргызской Республики.

§3. Рассмотрение обращений в заседаниях Конституционной палаты

108. Конституционная палата рассматривает принятое к производству обращение и выносит по нему акт в течение пяти месяцев со дня его принятия к производству. Этот срок по решению председателя Конституционной палаты может быть продлен на один месяц.

109. Уведомление участников о времени и месте заседаний направляется за подписью руководителя аппарата Конституционной палаты. Информация о судебных заседаниях размещается в помещении Конституционной палаты, а также на официальном сайте Конституционной палаты за десять дней до начала заседаний соответствующим подразделением аппарата Конституционной палаты.

110. Заседание Конституционной палаты может быть отложено в следующих случаях:

1) ввиду заболевания или отсутствия по другим причинам кого-либо из судей в судебном заседании, влекущего нарушение кворума;

2) ввиду неявки сторон или одной стороны, свидетеля или эксперта, явка которых была признана обязательной, и их отсутствие может повлиять на правильное разрешение дела;

3) если Конституционная палата найдет рассматриваемое дело недостаточно подготовленным и требующим дополнительного изучения, которое невозможно произвести в том же заседании;

4) ввиду несвоевременного представления истребованных материалов, если они имеют существенное значение для разрешения дела;

5) при наличии других обстоятельств, препятствующих нормальному ходу судебного заседания или всестороннему рассмотрению дела, если эти обстоятельства не могут быть устранены в ходе судебного заседания.

111. Решение об отложении судебного заседания Конституционной палаты принимается большинством голосов от числа судей, участвующих в заседании суда, и оформляется протокольным определением. При принятии решения об отложении судебного заседания Конституционная палата назначает дату, на которую переносится заседание.

112. В случаях, когда рассмотрение дела невозможно в течение установленного конституционным Законом срока, Конституционная палата вправе определением приостановить по нему производство на срок, необходимый для устранения возникших препятствий, но не более чем на три месяца. При этом приостанавливается и срок его рассмотрения.

Производство по делу возобновляется Конституционной палатой на основе отдельного определения при отпадении обстоятельств, послуживших основанием для его приостановления. Приостановление производства по делу Конституционной палатой не препятствует рассмотрению других дел.

113. До вынесения итогового акта конституционное производство подлежит прекращению на любой его стадии при наличии оснований, предусмотренных статьей 41 конституционного закона. Решение вопроса о прекращении производства по делу принимается Конституционной палатой большинством голосов судей, участвующих в заседании суда.

Определение Конституционной палаты о прекращении производства по делу лишает стороны возможности повторного обращения в Конституционную палату с тем же требованием и по тем же основаниям.

114. Заседание Конституционной палаты протоколируется секретарем судебного заседания, функции которого выполняет сотрудник аппарата Конституционной палаты. Протокол судебного заседания должен содержать данные, указанные в части 2 статьи 44 конституционного закона.

115. Для обеспечения полноты протокола допускается применение стенографии и технических средств, с указанием в протоколе заседания об их применении. К материалам дела приобщаются протокол и примененные судом технические средства: фонограмма, видеопленка, кинопленка.

Протокол должен быть оформлен не позднее пяти рабочих дней по окончании заседания. Протокол подписывается председательствующим и судьей-секретарем Конституционной палаты.

116. С протоколом и стенограммой заседания и материалами дела Конституционной палаты вправе знакомиться судьи Конституцион-

ной палаты. Участники процесса и иные лица вправе знакомиться с протоколом и стенограммой заседания Конституционной палаты с разрешения председателя Конституционной палаты. Снятие копий с протоколов и оформление выписок из них производятся аппаратом Конституционной палаты с разрешения председателя Конституционной палаты. Сведения о снятии копий регистрируются в отдельном журнале.

117. Рассмотрение дел в Конституционной палате проводится в заседании под председательством председателя Конституционной палаты. В случае отсутствия председателя или по его поручению обязанности председателя Конституционной палаты исполняет заместитель председателя Конституционной палаты. В случае отсутствия заместителя председателя Конституционной палаты исполнение обязанностей председателя возлагается на судью-секретаря.

118. В назначенное для проведения заседания время в зал заседаний входят судьи Конституционной палаты и занимают свои места. Председательствующий удостоверяется в наличии кворума для ведения заседаний Конституционной палаты, обеспеченности протоколирования и объявляет заседание открытым.

119. До начала рассмотрения дела по существу председательствующий:

1) открывает заседание Конституционной палаты и объявляет дело, подлежащее рассмотрению;

2) объявляет состав Конституционной палаты;

3) предоставляет слово секретарю судебного заседания для доклада о присутствии вызванных участников заседания, свидетелей, экспертов, при необходимости переводчика и о причинах неявки отсутствующих. Неявка стороны или ее представителя в заседание Конституционной палаты не препятствует рассмотрению дела, за исключением случаев, когда сторона ходатайствует о рассмотрении дела с ее участием и подтверждает уважительную причину своего отсутствия;

4) проверяет полномочия сторон;

5) разъясняет сторонам их права и обязанности, а вызванным лицам их обязанности и ответственность;

6) опрашивает участников заседания о наличии у них ходатайств о вызове дополнительных свидетелей, экспертов, об истребовании дополнительных доказательств, по другим вопросам, возникшим в ходе заседания, ставит их на разрешение суда;

7) удаляет из зала суда свидетелей, экспертов;

8) объявляет о начале рассмотрения дела по существу.

120. Ходатайства, поступившие в письменном виде, оглашаются и приобщаются к материалам дела. Устные ходатайства подлежат занесению в протокол судебного заседания. Заявленные ходатайства разрешаются Конституционной палатой, как правило, в совещательной комнате большинством голосов от состава судей, рассматривающих дело.

121. Рассмотрение каждого дела по существу начинается с предоставления председательствующим слова судье-докладчику.

Судья-докладчик излагает существо дела, повод и основания для его рассмотрения, содержание имеющихся материалов и отвечает на вопросы, возникшие у судей Конституционной палаты.

122. После заслушивания выступления судьи-докладчика председательствующий предлагает дать объяснение по существу рассматриваемого дела стороне (представителю), обратившейся в Конституционную палату с представлением, ходатайством, затем заслушивает объяснение другой стороны.

Сторона обязана изложить правовые аргументы и доказательства в обоснование своей позиции по существу рассматриваемого дела.

Председательствующий предоставляет возможность сторонам задать вопросы друг другу и иным участникам процесса, затем задают вопросы судьи Конституционной палаты. Допустимость поставленных вопросов в ходе судебного заседания решается председательствующим Конституционной палатой.

123. Если сторона представлена в заседании Конституционной палаты несколькими лицами, председательствующий может предоставить слово всем представителям, в случае разграничения между ними вопросов, по которым они выступают. Это правило распространяется и на порядок предоставления права на заключительную речь.

124. Председательствующий вправе прервать выступление стороны или ее представителя, других участников судебного заседания, если выступающий выходит за рамки рассматриваемого вопроса или допускает оскорбительные либо некорректные по форме и содержанию высказывания, реплики, нарушает установленные правила поведения в судебном заседании или проявляет неуважение к суду.

125. Перед заслушиванием показаний свидетелей, экспертов председательствующий устанавливает их личность и в письменной форме предупреждает их о предусмотренной законом уголовной ответственности за отказ от дачи показаний и за дачу заведомо ложных показа-

ний или заключений, переводчик предупреждается об ответственности за заведомо ложный перевод.

Последовательность заслушивания свидетелей, экспертов, а также определение стороны, которой предоставляется право первой задавать вопросы свидетелям и экспертам, определяется председательствующим в заседании Конституционной палаты.

Судьи задают вопросы свидетелю, эксперту в любой момент допроса с разрешения председательствующего.

Председательствующий вправе снять любой вопрос, не относящийся к существу рассматриваемого дела.

126. В судебном заседании представленные суду документы могут быть оглашены или переданы на обозрение. Подлинность представленных документов должна быть проверена судьей-докладчиком. Не подлежат оглашению и обозрению документы, подлинность которых вызывает сомнение. Исследованные документы по решению Конституционной палаты подлежат приобщению к материалам дела в подлинниках либо в заверенных копиях.

127. По окончании исследования материалов дела Конституционная палата заслушивает заключительные речи сторон. Председатель Конституционной палаты по согласованию с судьями может предоставить сторонам время перед выступлением с заключительной речью.

После заслушивания заключительных выступлений председательствующий объявляет об окончании разбирательства по делу и удалении судей в совещательную комнату.

128. Если Конституционная палата после заключительных выступлений сторон признает необходимым выяснить дополнительные обстоятельства, имеющие существенное значение для разрешения дела, или исследовать новые доказательства, она выносит определение о возобновлении рассмотрения вопроса.

По окончании дополнительного исследования стороны имеют право на повторные заключительные выступления, но лишь в связи с новыми обстоятельствами и доказательствами.

§4. Закрытое заседание Конституционной палаты

129. Конституционная палата назначает закрытое заседание в случае, когда это необходимо для охраны государственной тайны, обеспечения безопасности граждан, тайны их личной жизни и защиты общественной нравственности.

130. Слушание дела или его части в закрытом заседании осуществляется на основании мотивированного определения, которое перед началом заседания объявляется публично.

131. На закрытом заседании присутствуют судьи Конституционной палаты, стороны и их представители.

132. Возможность присутствия на закрытом заседании других участников конституционного судопроизводства определяется Конституционной палатой в каждом конкретном случае. Решение Конституционной палаты по данному вопросу заносится в протокол судебного заседания.

133. Присутствие сотрудников аппарата Конституционной палаты, непосредственно обеспечивающих надлежащий порядок ведения заседания, определяется председательствующим по согласованию с судьями.

134. Слушание дела в закрытом заседании ведется с соблюдением всех правил конституционного судопроизводства.

135. Проведение закрытых заседаний, связанных с рассмотрением документов, имеющих соответствующий гриф секретности, осуществляются с соблюдением установленных правил работы с секретными документами.

136. Записи закрытых заседаний хранятся в Конституционной палате с соблюдением режима секретности.

Глава 12.
Принятие актов Конституционной палатой

137. Конституционная палата принимает акты в виде решений, заключений, постановлений и определений.

Акты Конституционной палаты основываются на Конституции и выражают правовую позицию судей, свободную от каких бы то ни было пристрастий.

138. Конституционная палата в результате рассмотрения обращений по полномочиям, предусматривающим признание неконституционными законов и иных нормативных правовых актов в случае их противоречия Конституции Кыргызской Республики, принимает решение, а при рассмотрении обращений о конституционности не вступивших в силу международных договоров, участницей которых является Кыргызская Республика, и проекта закона об изменениях в Конституцию Кыргызской Республики - заключение.

139. Решение и заключение Конституционной палаты выносятся именем Кыргызской Республики и подписываются председательствующим и судьями Конституционной палаты, принявшим участие в заседании Конституционной палаты.

Иные акты Конституционной палаты принимаются в форме постановления, отдельного или протокольного определения.

140. Решение и заключение Конституционной палаты (далее в пунктах 141-147 настоящего Регламента – итоговый акт) принимаются Конституционной палатой по правилам, установленным статьей 47 конституционного закона и пунктами 141-147 настоящего Регламента.

141. Судьи Конституционной палаты, участвовавшие в рассмотрении дела, при вынесении итогового акта вправе взять за основу проект акта, подготовленный судьей-докладчиком, либо принять за основу проекты итогового акта, представленные иными судьями, участвовавшими в рассмотрении дела.

142. Судьи, участвующие в рассмотрении дела, вправе предлагать поправки к проекту итогового акта в письменном или устном виде, либо представить собственный проект итогового акта до момента постановки его на голосование.

143. Одобренные большинством участвующих в рассмотрении дела судей проект итогового акта служит основой для его дальнейшей доработки. Если судья-докладчик оказался в меньшинстве при голосовании по резолютивной части решения, он вправе отказаться от доработки проекта. В этом случае председательствующий Конституционной палаты поручает доработку другому судье.

144. Обсуждение и голосование по проекту итогового акта или поправкам к нему может осуществляться как в целом, так и по частям.

145. Итоговый акт не может быть принят без проведения голосования, даже если все судьи с ним согласны.

146. После того как председательствующий в заседании Конституционной палаты объявил о начале голосования по поправке или по части проекта итогового акта, прерывание голосования не допускается, за исключением случаев выступления какого-либо из судей по порядку ведения совещания в связи с ходом данного голосования.

147. Поправка к проекту итогового акта считается принятой, если за нее проголосовало большинство участвовавших в голосовании судей. В случае если голоса разделились поровну, поправка считается отклоненной. После принятия поправок на голосование ставятся части проекта итогового акта с принятыми поправками.

После голосования по частям проекта итогового акта проводится голосование по проекту в целом с учетом принятых поправок.

148. Акты Конституционной палаты принимаются открытым голосованием путем поименного опроса судей в совещательной комнате.

В ходе совещания судьи могут свободно излагать собственную позицию по рассматриваемому вопросу и просить других судей уточнить их позиции. Число и продолжительность выступлений не могут быть ограничены.

В совещании Конституционной палаты участвуют только судьи Конституционной палаты, рассматривающие данное дело. Присутствие посторонних лиц не допускается.

Судья не вправе воздерживаться или не участвовать в голосовании. Председательствующий во всех случаях голосует последним.

149. В протоколе совещания в обязательном порядке фиксируются вопросы, ставившиеся на голосование, и результаты голосования. Протокол ведется судьей-секретарем, подписывается всеми присутствовавшими судьями и не подлежит оглашению.

150. Судьи, присутствовавшие на совещании, не вправе разглашать содержание дискуссий и результаты голосования.

151. Дело считается разрешенным по существу, когда Конституционная палата удовлетворяет полностью или частично либо оставляет без удовлетворения, заявленные в обращении требования.

152. Акт Конституционной палаты считается принятым, если за него проголосовало большинство от присутствующих на заседании судей. В случае, когда ни одно предложение не собрало большинства голосов, председательствующий ставит на повторное голосование два предложения, собравшие наибольшее количество голосов.

В случае если при принятии решения или заключения голоса разделились поровну, то решение или заключение принимается в пользу конституционности оспариваемого акта. При равенстве голосов при принятии иных актов считается принятым акт, за который голосовал председательствующий.

153. Акт Конституционной палаты должен быть обоснованным и мотивированным.

154. Решение и заключение Конституционной палаты провозглашаются в полном объеме в открытом заседании Конституционной палаты немедленно после их подписания. В исключительных случаях по особо сложным делам составление мотивировочной части решения или заключения может быть отложено на срок до десяти дней, но их резолютивная часть оглашается в том же заседании.

155. Содержание акта Конституционной палаты должно отвечать требованиям, установленным статьей 48 конституционного закона, отражаемых в вводной, мотивировочной и резолютивной частях акта.

Положения, предусмотренные пунктами 2-5 вышеназванной статьи, указываются в вводной части. Мотивировочная часть содержит положения, указанные в пунктах 6-11 названной статьи. В резолютивной части указываются положения пунктов 12-14 статьи 48 конституционного закона соответственно.

156. Судьи Конституционной палаты, не согласные с актом Конституционной палаты в целом либо не согласные с мотивировочной или резолютивной частью, вправе изложить свои особые мнения в письменном виде совместно либо по отдельности.

Особое мнение представляется судьей в течение десяти рабочих дней со дня принятия решения, приобщается к материалам дела и публикуется вместе с актом Конституционной палаты в тех же изданиях, где подлежит опубликованию сам акт.

157. Конституционная палата после провозглашения акта может исправить допущенные в нем неточности в наименованиях, обозначениях, описки и явные редакционные и технические погрешности, о чем выносит определение.

Исправление допущенных в акте неточностей, описок, редакционных и технических погрешностей допускается только на заседании Конституционной палаты. Заседание Конституционной палаты при рассмотрении данного вопроса правомочно, если в нем принимает участие не менее двух третей от общего состава судей Конституционной палаты. Такое заседание проводится без участия сторон и их представителей.

158. Акты Конституционной палаты являются окончательными и обжалованию не подлежат. Решения и заключения Конституционной палаты вступают в силу с момента провозглашения, а иные акты – с момента подписания.

Юридическая сила решения о признании нормативного правового акта или его части неконституционным не может быть преодолена повторным принятием этого же нормативного правового акта или его части такого же содержания.

159. Решения и заключения Конституционной палаты направляются руководителем аппарата Конституционной палаты сторонам, государственным органам и должностным лицам, чьи нормативные правовые акты были предметом рассмотрения не позднее пяти рабочих дней со дня опубликования на официальном сайте Конституционной палаты.

Решения и заключения Конституционной палаты публикуются в официальных изданиях органов государственной власти и в «Вестнике Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики».

160. В целях мониторинга исполнения своих решений Конституционная палата направляет в нормотворческие органы, чьи акты были предметом рассмотрения, запросы о состоянии их исполнения. По результатам поступившей на запросы информации соответствующим отделом проводится анализ исполнения решений Конституционной палаты. Аппарат Конституционной палаты ежегодно публикует анализ исполнения решений Конституционной палаты в Вестнике Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики, на сайте Конституционной палаты и в иных изданиях.

Председатель Конституционной палаты, судья-секретарь и руководитель аппарата систематически рассматривают ход и итоги исполнения актов Конституционной палаты нормотворческими органами.

Взаимодействие с нормотворческими органами по исполнению решений Конституционной палаты осуществляет соответствующее структурное подразделение аппарата Конституционной палаты.

161. При выявлении в судебном заседании случаев нарушения законности Конституционная палата вправе вынести частное определение и направить его соответствующим государственным органам, органам местного самоуправления, юридическим лицам и (или) их должностным лицам, которые обязаны в месячный срок с момента получения копии частного определения сообщить о принятых ими мерах.

Председатель Конституционной палаты контролирует итоги принятых мер по вынесенному частному определению Конституционной палаты и информирует об этом Конституционную палату.

Взаимодействие с государственными органами, органами местного самоуправления, юридическими лицами и (или) их должностными лицами по исполнению частного определения Конституционной палаты осуществляет соответствующее структурное подразделение аппарата Конституционной палаты.

Глава 13. Порядок исчисления сроков при принятии и рассмотрении обращений

162. Сроки, в которые должны быть совершены процессуальные действия в процессе осуществления конституционного судопроизводства, устанавливаются конституционным Законом, настоящим Регламентом или Конституционной палатой.

163. Сроки исчисляются месяцами и днями. Течение срока начинается на следующий день после календарной даты, которой определено его начало.

Сроки, исчисляемые днями, истекают в 24 часа последних суток. Срок, исчисляемый месяцами, истекает в соответствующий день последнего месяца установленного срока. В случае, когда последний день срока приходится на нерабочий день, днем окончания срока считается первый, следующий за ним рабочий день.

РАЗДЕЛ III
ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНЫЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Глава 14. Информирование общественности о деятельности Конституционной палаты

164. Конституционная палата в конце каждого календарного года проводит годовые собрания, на которых подводит итоги работы прошедшего года, анализирует информацию о проделанной работе, заслушивает отчет аппарата Конституционной палаты.

По итогам годового собрания, Конституционная палата издает годовой доклад, утверждаемый председателем, который в целях информирования общественности о деятельности Конституционной палаты направляется государственным органам, в органы конституционного контроля зарубежных стран и в другие органы и организации.

165. Конституционная палата в целях информирования общественности о своей деятельности может проводить различные мероприятия (конкурсы, гостевые лекции, школы конституционализма, дни открытых дверей).

Глава 15. Взаимодействие Конституционной палаты с органами государственной власти, гражданским обществом и международными организациями

166. Взаимодействие Конституционной палаты с конституционными судами и эквивалентными институтами осуществляется в рамках международного сотрудничества.

167. Взаимодействие Конституционной палаты с международными организациями осуществляется в соответствии с законодательством

Кыргызской Республики и вступившими в установленном законом порядке в силу международными договорами, участницей которых является Кыргызская Республика.

168. Взаимодействие Конституционной палаты с гражданским обществом осуществляется в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

169. В целях повышения эффективности деятельности Конституционной палаты председателем Конституционной палаты могут образовываться координационные и коллегиально-совещательные органы по предложению судей Конституционной палаты либо по собственной инициативе.

В состав координационных и коллегиально-совещательных органов входят представители государственных органов, органов местного самоуправления, гражданского общества, научных и экспертных сообществ.

170. Доступ к информации о деятельности Конституционной палаты определяется законодательством Кыргызской Республики.

Глава 16. Процедура принятия Регламента

171. Проект Регламента представляется на утверждение Конституционной палаты председателем Конституционной палаты.

172. Регламент принимается путем открытого голосования простым большинством голосов. Решение Конституционной палаты о принятии Регламента принимается в форме постановления.

173. Заседание Конституционной палаты при принятии Регламента считается правомочным, если в заседании участвует не менее двух третей от общего состава судей Конституционной палаты.

174. В таком же порядке Конституционной палатой принимаются изменения и дополнения в Регламент Конституционной палаты по инициативе судей Конституционной палаты.

175. Регламент, равно как и вносимые в него изменения и дополнения подлежат официальному опубликованию в "Вестнике Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики" и размещаются на официальном сайте Конституционной палаты.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КЫРГЫЗСКОЙ
РЕСПУБЛИКИ

КОНСТИТУЦИОННАЯ ПАЛАТА ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

10 октября
2017 года
город Бишкек

№13-П

об отказе в удовлетворении жалобы Садыкова Нурлана Бериковича в интересах гражданина Бекбаева Мирлана Сабырбековича на определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 13 июля 2017 года № 46

Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики в составе: председательствующего – судьи Мамырова Э.Т., судей Абдиева К., Айдарбековой Ч.А., Бобукеевой М.Р., Касымалиева М.Ш., Киргизбаева К.М., Нарынбековой А.О., Осконбаева Э.Ж., Осмоновой Ч.О., Саалаева Ж.И., при секретаре судебного заседания Джолгокпаевой С.А., руководствуясь частью 5 статьи 28 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», рассмотрела в судебном заседании жалобу Садыкова Н.Б. в интересах Бекбаева М.С. на определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 13 июля 2017 года № 46.

Исследовав доводы, изложенные в жалобе и материалы по ходатайству Садыкова Н.Б. в интересах Бекбаева М.С., Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики

У С Т А Н О В И Л А:

В Конституционную палату Верховного суда Кыргызской Республики 20 июня 2017 года поступило ходатайство Садыкова Н.Б. в интересах Бекбаева М.С. о признании статей 313 и 3131 Уголовного кодекса Кыргызской Республики, нормативных положений части 3 статьи 19 выраженных словами «может быть также вынесено» и «может быть вынесено вышестоящим судом», а также части 1 статьи 381, пункта 7 части 1 статьи 383 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики, выраженного словами «в необходимых случаях» противоречащими статье 1, частям 1, 2 и 4 статьи 26, части 3 статьи 27, части 1 статьи 40 Конституции Кыргызской Республики.

Из представленных материалов следует, что Государственным комитетом национальной безопасности Кыргызской Республики было возбуждено уголовное дело в отношении сотрудника прокуратуры Жайылского района Чуйской области Бекбаева М.С. по обвинению в совершении преступлений, предусмотренных пунктом 1 части 2 статьи 313, пунктом 3 части 3 статьи 3131 Уголовного кодекса Кыргызской Республики.

10 октября
2017 года
город Бишкек

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№13-П

Приговором Жайылского районного суда от 28 августа 2015 года Бекбаев М.С. был оправдан за недоказанностью, который Чуйским областным судом 16 ноября 2016 года оставлен без изменения. Однако определением Верховного суда Кыргызской Республики от 4 апреля 2017 года вышеуказанные судебные акты были отменены и уголовное дело направлено на новое рассмотрение.

По мнению заявителя, в случае совершения должностным лицом противоправных действий, не связанных с выполнением своих служебных обязанностей, они не образуют состава должностного преступления. При получении взятки виновное лицо осознает, что полученная им имущественная выгода незаконна и направлена на совершение им определенных действий в пределах его компетенции в пользу взяткодателя или представляемых им лиц. На момент задержания Бекбаев М.С. не занимался расследованием по делу потерпевшей, следовательно, не исполнял должностные обязанности по делу. Заявитель полагает, что статьи 313 и 3131 Уголовного кодекса Кыргызской Республики в данном случае нарушают права Бекбаева М.С. и противоречат части 1 статьи 26 Конституции Кыргызской Республики, согласно которой каждый считается невиновным в совершении преступления, пока его виновность не будет доказана в предусмотренном законом порядке и установлена вступившим в законную силу судебным решением. Однако порядок квалификации уголовного деяния, установленный вышеуказанными нормами Уголовного кодекса Кыргызской Республики, неправомерно позволяет привлекать к ответственности лицо, которое не вело следствие и не надзирало за ходом следствия по уголовному делу.

При направлении уголовного дела на новое рассмотрение Верховный суд Кыргызской Республики руководствовался пунктом 7 части 1 статьи 383 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики. Данная норма Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики, по мнению заявителя, противоречит части 3 статьи 27 Конституции Кыргызской Республики, в соответствии с которой никто не вправе повторно нести юридическую ответственность за одно и то же правонарушение, а также статье 14 Международного пакта о гражданских и политических правах, согласно которой никто не должен быть вторично судим или наказан за преступление, за которое он уже был осужден или оправдан в соответствии с уголовно-процессуальным законом.

Кроме того, заявитель считает, что пункт 7 части 1 статьи 383 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики противоречит частям 2, 4 статьи 26 Конституции Кыргызской Республики, в соответствии с которой любые сомнения в виновности толкуются в пользу обвиняемого и Верховный суд Кыргызской Республики неправомерно направляет уголовное дело на новое рассмотрение местных судов при выявлении грубых нарушений, допущенных органами следствия.

В этой связи заявитель считает, что пункт 7 части 1 статьи 383 обозначенного Кодекса является неконституционным, если применяется без взаимосвязи со статьей 18, частью 3 статьи 15, статьей 81 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики. Указанные статьи регламентируют вопросы установления принципов состязательности и бремени доказывания, толкования сомнений в доказанности обвинения, которые не могут быть устранены в рамках надлежащей правовой процедуры в соответствии с указанным Кодексом.

Также заявитель отмечает, что статья 381 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики дает право Верховному суду выносить частное определение только в необходимых случаях, при этом перечень таких случаев законом не установлен. Поэтому, хотя Верховным судом Кыргызской Республики были установлены многочисленные нарушения уголовно-процессуального законодательства, допущенные органами следствия при сборе доказательств, им не были приняты меры в форме вынесения частного определения.

Таким образом, по мнению заявителя, не было обеспечено верховенство закона и дана оценка факту фальсификации доказательств со стороны органов следствия, что способствовало уходу от ответственности виновного должностного лица.

С учетом изложенного, заявитель просил признать оспариваемые нормы противоречащими Конституции Кыргызской Республики.

Коллегия судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики, руководствуясь частью 2, пунктами 1, 5 части 3, частью 5 статьи 28 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», определением от 13 июля 2017 года № 46 отказала в принятии ходатайства к производству по следующим основаниям.

Коллегия судей, решая вопрос о принятии или об отказе в принятии обращения к производству, исходит из допустимости поставленных в обращении вопросов конституционному судопроизводству и

соответствия обращения требованиям конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики».

Согласно пункту 9 части 3 статьи 25 указанного конституционного Закона, в обращении должна быть указана позиция обращающегося по поставленному им вопросу и его правовое обоснование со ссылкой на соответствующие нормы Конституции Кыргызской Республики.

Заявитель в своем ходатайстве указывает на неправильное применение правоохранительными органами и судами оспариваемых норм. Однако рассмотрение вопросов, связанных с правоприменением оспариваемых нормативных положений в соответствии с конституционным Законом «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», не входит в круг полномочий Конституционной палаты. Согласно части 1 статьи 19 указанного конституционного Закона Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики устанавливает и решает исключительно вопросы права. Следовательно, действия должностных лиц, приводимые в обращении в качестве доводов, не могут расцениваться как обстоятельства, вызывающие сомнения в конституционности оспариваемой нормы и не порождают неопределенности в вопросе о том – соответствуют ли Конституции оспариваемые нормы, что согласно абзацу второму статьи 24 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» является непременным условием для рассмотрения дела в рамках конституционного судопроизводства.

В соответствии с пунктом 1 части 3 статьи 28 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» коллегия судей отказывает в принятии обращения к производству, если обращение по содержанию и по форме не соответствует требованиям вышеуказанного конституционного Закона.

Кроме того, относительно пункта 7 части 1 статьи 383 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики коллегия судей отметила, что он был предметом рассмотрения Конституционного суда Кыргызской Республики и 9 июля 2009 года им было принято решение. В указанном решении полномочие Верховного суда Кыргызской Республики по отмене судебных актов местных судов и передаче дел на новое рассмотрение в суды первой или апелляционной инстанций было признано конституционным, обеспечивающим гарантию на судебную защиту и способствующим всестороннему, полному и объективному исследованию обстоятельств дела, а также вынесению по нему справедливого решения.

10 октября
2017 года
город Бишкек

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№13-П

В этой связи коллегия судей отметила, что оспариваемое нормативное положение пункта 7 части 1 статьи 383 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики было предметом рассмотрения органа конституционного контроля и имеется акт, сохраняющий свою силу, что в соответствии с пунктом 5 части 3 статьи 28 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» влечет отказ в принятии к производству обращения.

С учетом изложенного, коллегией судей было принято определение об отказе в принятии данного обращения.

Садыков Н.Б., не согласившись с определением коллегии судей, 30 августа 2017 года обратился с жалобой в Конституционную палату Верховного суда Кыргызской Республики.

В своей жалобе заявитель указывает, что определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 13 июля 2017 года вынесено необоснованно по следующим причинам.

Садыков Н.Б. утверждает, что в ходатайстве им описывались действия правоприменительных органов только для того, чтобы лучше понять, как действуют нормы на практике. Далее заявитель отмечает, что пункт 7 части 1 статьи 383 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики действительно ранее был предметом рассмотрения Конституционного суда Кыргызской Республики и имеется решение от 9 июля 2009 года, сохраняющее свою силу. Однако заявитель указывает, что он ставит вопрос о неконституционности указанной нормы не полностью, а лишь в её части и по другим мотивам и основаниям.

В этой связи Садыков Н.Б. просит отменить определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 13 июля 2017 года и принять обращение к конституционному судопроизводству.

Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики, обсудив доводы заявителя и основания отказа коллегии судей в принятии обращения к производству, приходит к следующим выводам.

В соответствии со статьей 24 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» основанием к рассмотрению дела является обнаружившаяся неопределенность в вопросе о том – соответствует ли Конституции закон или иной нормативный акт.

10 октября
2017 года
город Бишкек

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№13-П

В силу презумпции конституционности нормативных правовых актов, постановка вопроса об их неконституционности возможна лишь при наличии убедительных доводов правового характера, вызывающих сомнения в их конституционности.

Заявитель не принял во внимание доводы коллегии судей о необходимости приведения правовых аргументов, не связанных с правоприменительной практикой, и повторно просит дать без какого-либо правового обоснования оценку приведенным оспариваемым нормам.

Доводы заявителя свидетельствуют лишь о проблемах, которые относятся к сфере правоприменительной практики, а его суждения носят абстрактный характер, не имеющие системной связи с конституционными нормами, на которые он ссылается. Соответственно, его доводы не могут рассматриваться в качестве правовых аргументов, подтверждающих сомнения в конституционности оспариваемых норм Уголовного и Уголовно-процессуального кодексов.

Кроме того, несмотря на то, что в обжалуемом определении уже было отмечено, что пункт 7 части 1 статьи 383 Уголовно-процессуального кодекса был предметом рассмотрения органа конституционного контроля, и по данному вопросу уже есть правовая позиция, тем не менее, заявитель, не соглашаясь с определением коллегии судей, считает, что указанная норма противоречит частям 2 и 4 статьи 26 Конституции Кыргызской Республики.

Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики отмечает, что доводы коллегии судей по данному вопросу являются обоснованными. В силу преюдициальности и окончательности решений органа конституционного контроля, возможность его пересмотра в целях его отмены в целом либо в его части является недопустимым.

Таким образом, Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики не находит оснований для удовлетворения жалобы заявителя.

На основании вышеизложенного, руководствуясь частью 5 статьи 28, статьями 46, 47, 48, частью 1 статьи 51 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики

10 октября
2017 года
город Бишкек

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№13-П

П О С Т А Н О В И Л А:

1. Жалобу Садыкова Н.Б. в интересах Бекбаева М.С. на определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики «Об отказе в принятии к производству обращения Садыкова Нурлана Бериковича в интересах гражданина Бекбаева Мирлана Сабырбековича о проверке конституционности статей 313 и 3131 Уголовного кодекса Кыргызской Республики, а также нормативных положений части 3 статьи 19 выраженных словами «может быть также вынесено» и «может быть вынесено вышестоящим судом» и части 1 статьи 381, пункта 7 части 1 статьи 383 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики выраженных словами «в необходимых случаях»» от 13 июля 2017 года № 46 оставить без удовлетворения.

2. Настоящее постановление Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики является окончательным, обжалованию не подлежит и вступает в силу с момента подписания.

КОНСТИТУЦИОННАЯ ПАЛАТА
ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КЫРГЫЗСКОЙ
РЕСПУБЛИКИ

КОНСТИТУЦИОННАЯ ПАЛАТА ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

4 декабря
2017 года
город Бишкек

№14-П

об отказе в удовлетворении жалобы Сайимовой Дианы Токтомаматовны в интересах Кадыровой Ханзады Шерматовны на определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 16 октября 2017 года № 54

Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики в составе: председательствующего – судьи Мамырова Э.Т., судей Абдиева К., Айдарбековой Ч.А., Бобукеевой М.Р., Касымалиева М.Ш., Киргизбаева К.М., Нарынбековой А.О., Осконбаева Э.Ж., Осмоновой Ч.О., Саалаева Ж.И., при секретаре Джолгокпаевой С.А., руководствуясь частью 5 статьи 28 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», рассмотрела в судебном заседании жалобу Сайимовой Д.Т. в интересах Кадыровой Х.Ш. на определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 16 октября 2017 года № 54.

Исследовав доводы, изложенные в жалобе и материалы по ходатайству Сайимовой Д.Т. в интересах Кадыровой Х.Ш., Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики

У С Т А Н О В И Л А:

В Конституционную палату Верховного суда Кыргызской Республики 18 сентября 2017 года поступило ходатайство Сайимовой Д.Т. в интересах Кадыровой Х.Ш. о признании правоприменения и толкования статьи 184 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики неконституционной и противоречащей статье 20 Конституции Кыргызской Республики.

Как следует из ходатайства, 24 мая 2017 года Токмокским городским судом было вынесено постановление в отношении Кадыровой Х.Ш. о разрешении производства обыска в связи с возбуждением уголовного дела.

По мнению заявителя, вышеуказанное постановление суда было вынесено с рядом нарушений и неправильным применением статьи 184 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики, которое привело к нарушению конституционных прав и свобод граждан.

Также заявитель считает, что формулировка оспариваемой нормы носит расплывчатый характер и дает сотрудникам следственных органов возможность проведения незаконных действий.

4 декабря
2017 года
город Бишкек

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№14-П

С учетом изложенного, заявитель просит признать правоприменение и толкование оспариваемой нормы Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики противоречащими Конституции Кыргызской Республики.

Коллегия судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики, руководствуясь пунктом 4 части 3, частью 5 статьи 28 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», определением от 16 октября 2017 года № 54 отказала в принятии ходатайства к производству по следующим основаниям.

Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики, решая вопрос о принятии или об отказе в принятии к производству поступившего обращения, прежде всего, исходит из допустимости поставленных в обращении вопросов конституционному судопроизводству.

В соответствии с частью 6 статьи 97 Конституции Кыргызской Республики, частью 1 статьи 4 и статьей 18 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» Конституционная палата признает неконституционными законы и иные нормативные правовые акты в случае их противоречия Конституции, дает заключение о конституционности не вступивших в силу для Кыргызской Республики международных договоров, дает заключение к проекту закона об изменениях в Конституцию. Тем самым, Конституция Кыргызской Республики установила исчерпывающий перечень вопросов, подведомственных Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики, к которым оценка конституционности правоприменения и толкования правовых норм не относится.

В этой связи коллегия судей приняла вышеуказанное определение, так как заявленное в обращении требование неподведомственно Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики.

Не согласившись с определением коллегии судей от 16 октября 2017 года № 54, Сайимова Д.Т. 3 ноября 2017 года обратилась с жалобой в Конституционную палату Верховного суда Кыргызской Республики.

В жалобе Сайимова Д.Т. уточнила предмет своих требований и просит признать правоприменение частей 3 и 4 статьи 184 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики неконституционным. В качестве дополнительного обоснования указывает на то, что постановление суда о производстве обыска было вынесено без уча-

стия Кадыровой Х.Ш., приведшее к нарушению ее права на судебную защиту, предусмотренного пунктом 8 части 5 статьи 20 Конституции Кыргызской Республики.

Заявитель считает, что отсутствие в статье 184 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики нормы, предусматривающей обязательное участие на судебном заседании лица, в отношении которого выносится судебный акт о производстве обыска и выемки, приводит к практике вынесения заочных судебных актов.

В этой связи Сайимова Д.Т. просит отменить определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 16 октября 2017 года № 54 и признать части 3 и 4 статьи 184 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики противоречащими пункту 8 части 5 статьи 20 Конституции Кыргызской Республики.

Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики, обсудив доводы заявителя и основания отказа коллегии судей в принятии обращения к производству, приходит к следующим выводам.

Выводы коллегии судей о неподведомственности требований, указанных в обращении, являются обоснованными. Правоприменительная практика судов и толкование норм законов не может быть предметом конституционного судопроизводства.

При этом, Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики отмечает, что проведение обыска и выемки, которые регламентируются оспариваемыми нормами, является досудебной стадией уголовного процесса, направленный на сбор необходимых доказательств, подтверждающих виновность или невиновность подозреваемого, обвиняемого. Указанная стадия детально регламентирована в разделе VII Уголовно – процессуального кодекса Кыргызской Республики.

В силу требований части 2 статьи 32 Уголовно – процессуального кодекса Кыргызской Республики только суд, в том числе в ходе досудебного производства, правомочен принимать решение о производстве обыска, выемки, осмотра, проникновении представителей власти в жилище и иные объекты, находящиеся в собственности или ином праве. В рамках реализации обозначенного полномочия суда, согласно части 3 статьи 169-1 указанного Кодекса, в судебном заседании вправе участвовать прокурор и следователь.

В свою очередь, Уголовно-процессуальным кодексом Кыргызской Республики предусмотрена возможность обжалования в суд по месту

4 декабря
2017 года
город Бишкек

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№14-П

производства расследования решения и действия (бездействия) прокурора, следователя, которые способны причинить ущерб конституционным правам и свободам участников уголовного судопроизводства либо затруднить доступ граждан к правосудию (часть 1 статьи 131).

В силу презумпции конституционности нормативных правовых актов, постановка вопроса об их неконституционности возможна лишь при наличии правовых аргументов, вызывающих сомнения в их конституционности. Однако оспариваемые заявителем нормы не регулируют вопросы участия лиц при принятии судом решения о проведении обыска или выемки.

В этой связи, приведенные заявителем доводы о противоречии оспариваемой нормы Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики Конституции Кыргызской Республики не могут рассматриваться в качестве правовых аргументов, подтверждающих сомнения в конституционности частей 3, 4 статьи 184 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики.

Таким образом, Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики не находит оснований для удовлетворения жалобы заявителя.

На основании вышеизложенного, руководствуясь частью 5 статьи 28, статьями 46, 47, 48, частью 1 статьи 51 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики,

П О С Т А Н О В И Л А:

1. Жалобу Сайимовой Дианы Токтомаматовны в интересах Кадыровой Ханзады Шерматовны об отмене определения коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики «Об отказе в принятии к производству обращения Сайимовой Дианы Токтомаматовны в интересах Кадыровой Ханзады Шерматовны о проверке конституционности статьи 184 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики» от 16 октября 2017 года № 54 оставить без удовлетворения.

2. Настоящее постановление Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики является окончательным, обжалованию не подлежит и вступает в силу с момента подписания.

КОНСТИТУЦИОННАЯ ПАЛАТА
ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КЫРГЫЗСКОЙ
РЕСПУБЛИКИ

КОНСТИТУЦИОННАЯ ПАЛАТА ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

5 декабря
2017 года
город Бишкек

№15-П

О рассмотрении жалобы директора закрытого акционерного общества «Агрохимсервисцентр» Маматжанова Нурмамата на определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 23 июня 2017 года № 35

Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики в составе: председательствующего – судьи Мамырова Э.Т., судей Айдарбековой Ч.А., Бобукеевой М.Р., Касымалиева М.Ш., Киргизбаева К.М., Нарынбековой А.О., Осконбаева Э.Ж., Осмоновой Ч.О., Саалаева Ж.И., при секретаре Аблакимове К.А., руководствуясь частью 5 статьи 28 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», рассмотрела в судебном заседании жалобу директора закрытого акционерного общества «Агрохимсервисцентр» Маматжанова Н. на определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 23 июня 2017 года № 35.

Исследовав доводы, изложенные в жалобе, и материалы по ходатайству закрытого акционерного общества «Агрохимсервисцентр», Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики

У С Т А Н О В И Л А:

В Конституционную палату Верховного суда Кыргызской Республики 23 мая 2017 года поступило ходатайство директора закрытого акционерного общества «Агрохимсервисцентр» Маматжанова Н. о признании части 7 статьи 149 Налогового кодекса Кыргызской Республики противоречащей части 3 статьи 16, части 3 статьи 99 Конституции Кыргызской Республики.

Как следует из представленных материалов, Управлением Государственной налоговой службы по городу Джалал-Абад на основании предписания №1335/048 от 6 мая 2015 года была проведена проверка экономической деятельности ЗАО «Агрохимсервисцентр» на предмет соблюдения налогового законодательства за период с 1 января 2012 года по 31 марта 2015 года. По итогам проверки 2 мая 2015 года был составлен акт и ЗАО «Агрохимсервисцентр» были доначислены налоги на сумму 152 644,29 сомов.

Не согласившись с данным решением, 25 мая 2015 года ЗАО «Агрохимсервисцентр» обратилось с жалобой в Государственную

налоговую службу при Правительстве Кыргызской Республики, которая своим решением №11-10/12046 от 25 сентября 2015 года оставила в силе решение Управления Государственной налоговой службы по городу Джалал-Абад, а жалобу ЗАО «Агрохимсервисцентр» – без удовлетворения.

20 ноября 2015 года ЗАО «Агрохимсервисцентр» обратилось в межрайонный суд Джалал-Абадской области с заявлением о признании недействительным решения Управления Государственной налоговой службы по городу Джалал-Абад. Определением межрайонного суда Джалал-Абадской области от 11 мая 2016 года производство по жалобе о признании незаконным решения Управления Государственной налоговой службы по городу Джалал - Абад от 13 мая 2015 года за №1394/048 было прекращено.

Постановлением судебной коллегии по административным и экономическим делам Джалал-Абадского областного суда от 6 сентября 2016 года определение межрайонного суда Джалал-Абадской области от 11 мая 2016 года было оставлено в силе, а кассационная жалоба ЗАО «Агрохимсервисцентр» – без удовлетворения.

Постановлением судебной коллегии по административным и экономическим делам Верховного суда Кыргызской Республики от 26 января 2017 года надзорная жалоба заявителя была оставлена без удовлетворения, а определение межрайонного суда Джалал-Абадской области от 11 мая 2016 года и постановление судебной коллегии по административным и экономическим делам Джалал-Абадского областного суда от 6 сентября 2016 года оставлены в силе.

По мнению директора ЗАО «Агрохимсервисцентр» Маматжанова Н. суды считают, что часть 7 статьи 149 Налогового кодекса Кыргызской Республики позволяет обжаловать лишь решения Государственной налоговой службы при Правительстве Кыргызской Республики, а решения Управления Государственной налоговой службы по городу Джалал-Абад по смыслу пункта 2 части 1 статьи 260 Гражданского процессуального кодекса Кыргызской Республики не являются ненормативным актом органа государственной власти, соответственно, не могут быть отдельным предметом обжалования в судебном порядке. Это обстоятельство не позволяет налогоплательщику оспаривать решения территориального налогового органа в суде первой инстанции по месту его нахождения.

Далее в обращении приводится содержание части 3 статьи 16 и части 3 статьи 99 Конституции Кыргызской Республики, закрепляющих

принцип равноправия перед судом и при осуществлении судопроизводства.

Считая, что вывод суда первой инстанции о том, что решение Управления ГНС по городу Джалал-Абад не является официальным решением уполномоченного государственного органа основан на циркуляре заместителя председателя Верховного суда Кыргызской Республики Базаралиевой А. (исх.01-9/413 от 16 марта 2016 года) о возможности обжалования в судебном порядке только решения Государственной налоговой службы при Правительстве Кыргызской Республики, Маматжанов Н. приводит нормы Конституции Кыргызской Республики и конституционного Закона «О статусе судей Кыргызской Республики», провозглашающие независимость судей при отправлении правосудия.

Представитель заявителя утверждает, что конституционное право граждан на судебную защиту предполагает, прежде всего, доступ к правосудию. Обеспечение доступности правосудия через местные суды является одним из главнейших задач государства перед своими гражданами.

Управление Государственной налоговой службы по городу Джалал-Абад является самостоятельным государственным органом на местном уровне и несет полную ответственность за свою деятельность на своей территории; в соответствии с частью 8 статьи 1 Закона «О государственной налоговой службе Кыргызской Республики» является юридическим лицом и обладает всеми атрибутами самостоятельности.

Маматжанов Н. считает, что право на обжалование решения центрального органа налоговой службы, предусмотренное Налоговым кодексом Кыргызской Республики, не должно ограничивать право обжалования решений территориальных налоговых органов. Судопроизводство должно вестись на основе гражданско-процессуального, а не налогового законодательства. Кроме того, отмена в судебном порядке решения центрального органа налоговой службы не приводит к отмене акта территориального органа налоговой службы, так как последний является самостоятельным решением, несущим в себе юридически значимые последствия, и должен быть предметом отдельного обжалования.

По мнению Маматжанова Н., если учесть смысл части 7 статьи 149 Налогового кодекса Кыргызской Республики, как понимают его суды, то налогоплательщики ставятся в неравное положение с нало-

говыми органами по признаку имущественного положения, так как Государственная налоговая служба при Правительстве Кыргызской Республики совместно с ее территориальными налоговыми органами имеют значительные ресурсы для защиты своих интересов в суде. Обжалуемая же норма налогового законодательства оставляет налогоплательщика, у которого к тому же могут быть финансовые затруднения, один на один с мощным аппаратом государства, чем нарушает принципы равноправия, установленные частью 3 статьи 16, частью 3 статьи 99 Конституции Кыргызской Республики. Для обеспечения состязательности и равноправия сторон в рамках судопроизводства необходимо предоставить всем без исключения равные условия перед законом и судом, а налогоплательщику – возможность обжалования решения территориального налогового органа в суде по месту своего нахождения.

С учетом изложенного, представитель заявителя просил признать оспариваемую норму противоречащей Конституции Кыргызской Республики.

Коллегия судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики, рассмотрев ходатайство ЗАО «Агрохимсервисцентр», пришла к выводу о том, что его содержание не соответствует требованиям конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» и что конституционность поставленного вопроса уже проверялась Конституционной палатой Верховного суда Кыргызской Республики и имеется акт, сохраняющий свою силу, что делает данное обращение недопустимым к конституционному судопроизводству.

Коллегия судей считает, что, исходя из содержания ходатайства, заявитель был осведомлен о том, что часть 7 статьи 149 Налогового кодекса Кыргызской Республики была предметом проверки Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики на соответствие части 1 статьи 1, части 2 статьи 16, пункту 8 части 5 статьи 20 и частям 1, 2 статьи 40 Конституции Кыргызской Республики, тем не менее, настаивает на противоречии этой нормы части 3 статьи 16 и части 3 статьи 99 Конституции Кыргызской Республики.

Несмотря на то, что заявитель просил проверить оспариваемую им норму на соответствие другим нормам Конституции, как считает коллегия судей, его позиция в целом сводится к вопросу доступа налогоплательщиков к правосудию, нашедшему полноценное разрешение в Решении Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской

Республики от 17 февраля 2017 года, которое содержит предельно ясные правовые позиции, отвечающие на все доводы заявителя, о чем свидетельствуют цитаты, приведенные самим Маматжановым Н. в ходатайстве.

По мнению коллегии судей, утверждения руководителя ЗАО «Агрохимсервисцентр» о противоречии оспариваемой нормы части 3 статьи 16 и части 3 статьи 99 Конституции Кыргызской Республики по существу носят поверхностный и недостаточно содержательный характер, которые не порождают сомнения и неопределенности в вопросе о том – соответствует ли указанным нормам Конституции оспариваемая им норма, что согласно абзацу второму статьи 24 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» является непременным условием для рассмотрения дела в рамках конституционного судопроизводства.

Коллегия судей также отметила, что доводы заявителя о неправильном применении норм права, в том числе неисполнение решения Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики, находятся в сфере правоприменительной практики и ответственности судей за законность и обоснованность принимаемых ими судебных актов и в соответствии с Конституцией и вышеуказанным конституционным Законом выходят за рамки полномочий органа конституционного контроля.

Основываясь на изложенном и руководствуясь частью 2, пунктами 1, 5 части 3, частью 5 статьи 28 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», коллегия судей определением от 23 июня 2017 года № 35 отказала в принятии ходатайства к производству.

Директор ЗАО «Агрохимсервисцентр» Маматжанов Н., не согласившись с вышеуказанным определением, 13 ноября 2017 года обратился с жалобой в Конституционную палату Верховного суда Кыргызской Республики.

В своей жалобе Маматжанов Н. утверждает, что часть 7 статьи 149 Налогового кодекса Кыргызской Республики порождает обстоятельства, которые препятствуют доступу к суду и неравенство всех перед судом. В Решении Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 17 февраля 2017 года рассматривался вопрос соответствия оспариваемой нормы части 1 статьи 1, части 2 статьи 16, пункту 8 части 5 статьи 20 и частям 1, 2 статьи 40 Конституции Кыргызской Республики, соответственно, в нем нет правовых позиций,

позволяющих дать ответы на доводы, приведенные в ходатайстве, и на вопрос соответствует ли часть 7 статьи 149 Налогового кодекса Кыргызской Республики части 3 статьи 16 и части 3 статьи 99 Конституции Кыргызской Республики.

Представитель заявителя отмечает, что указанным Решением не давалась оценка конституционности оспариваемой им нормы как запрещающей обжалование решений территориальных налоговых органов в местных судах. При этом он отмечает, что законодателем до настоящего времени не выполнено поручение Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики о разработке механизма обжалования в суд решений территориальных налоговых органов.

Маматжанов Н. считает, что оспариваемая норма не ограничивает права на судебную защиту, она препятствует налогоплательщику обжаловать решения территориальных налоговых органов в местных судах по месту нахождения налогоплательщика, вынуждая его оспаривать решения налоговых органов только в столице, в межрайонном суде города Бишкек.

По мнению Маматжанова Н. для решения одной из главных задач обеспечения равенства всех перед судом государство учредило местные суды с тем, чтобы была обеспечена доступность к суду местных жителей. Принцип равноправия сторон в судопроизводстве, прежде всего, предполагает равенство возможностей и доступ каждого к суду с точки зрения его доступности по месту жительства. Обеспечение доступности правосудия – одна из главнейших задач государства перед своими гражданами, считает Маматжанов Н.

Принцип доступности правосудия выражается в отсутствии чрезмерных и необоснованных правовых и практических препятствий для обращения в суд. Право на беспрепятственное обращение в суд реализуется комплексом судоустройственных и судопроизводственных гарантий, обеспечивающих территориальную приближенность судов к населению.

Как полагает Маматжанов Н., оспариваемая норма, не обеспечивая доступность суда путем предоставления возможности обжаловать решения налоговых органов в местных судах по месту нахождения территориального налогового органа, ставит налогоплательщика в затруднительное положение, обусловленное необходимостью обжаловать их только в городе Бишкек по месту нахождения центрального органа. Не все могут позволить себе расходы на поездку в столицу, что отвечает интересам местных налоговых органов, которые, зная об

этом, злоупотребляют своим служебным положением. Это и приводит к нарушению равенства всех налогоплательщиков перед судом.

С учетом изложенного, Маматжанов Н. просит отменить определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 23 июня 2017 года №35 и принять обращение к конституционному судопроизводству.

Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики, обсудив доводы заявителя и основания отказа коллегии судей в принятии обращения к производству, приходит к следующим выводам.

Исходя из содержания первоначального обращения, Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики считает обоснованным выводы коллегии судей о том, что доводы заявителя в целом сводились к вопросу доступа налогоплательщиков к правосудию и что этот вопрос был предметом конституционного судопроизводства, по итогам которого было принято решение, полностью отвечающее на аргументы заявителя (Решение Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 17 февраля 2017 года).

Так, согласно принятому Решению: «…судебный контроль над правовым характером деятельности органов государственной власти должен носить абсолютный характер и выражаться в возможности обжалования в суд любых актов органов государственной власти без исключений.».

Часть 7 статьи 149 Налогового Кодекса Кыргызской Республики, предоставляя налогоплательщику возможность обжалования в судебном порядке решение уполномоченного налогового органа, является регулятивно-предоставительной нормой, которая не содержит запретительных правил, имеющих императивное значение, соответственно, не может толковаться как правовая норма, исключающая возможность обращения налогоплательщика в суд на решение нижестоящей налоговой службы после соблюдения досудебного порядка разрешения спора.

Именно такое понимание и применение оспариваемой нормы допустимо с точки зрения конституционно-правового смысла процедуры досудебного порядка урегулирования споров, о чем было прямо отмечено в вышеобозначенном Решении Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики.

Сущность решения Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики заключается в интерпретации норм Конституции и придании им конституционно-правового смысла, с тем, чтобы

они находили свое правильное отражение в нормативных правовых актах, обладающих меньшей юридической силой, нежели чем Конституция. В силу этого оно облачается в форму судебного акта и в соответствии с частями 1, 2, 3 статьи 51 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» наделяется такими юридическими свойствами, как общеобязательность исполнения, окончательность, непреодолимость и непосредственное действие, что приравнивает его к самой Конституции. Поэтому коллегия судей правильно пришла к выводу о том, что доводы заявителя о неправильном применении норм права, в том числе неисполнения решения Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики, находятся в сфере правоприменительной практики и ответственности судей за законность и обоснованность принимаемых ими решений и не входят в круг вопросов, разрешаемых Конституционной палатой Верховного суда Кыргызской Республики.

В тоже время необходимо отметить, что, требуя проверить часть 7 статьи 149 Налогового Кодекса Кыргызской Республики на соответствие части 3 статьи 16, части 3 статьи 99 Конституции Кыргызской Республики, Маматжанов Н. приводит доводы, которые не вытекали из содержания первоначального ходатайства от 23 мая 2017 года.

Так, утверждение о том, что часть 7 статьи 149 Налогового кодекса Кыргызской Республики, предоставляя возможность обжалования решения налоговых органов только в межрайонном суде города Бишкек, не обеспечивает территориальную приближенность судов к населению и ставит налогоплательщиков в неравное положение перед судом, не было предметом рассмотрения коллегии судей. Поэтому Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики в порядке пересмотра определения коллегии судей не правомочна давать оценку этому обстоятельству.

Данная позиция заявителя в совокупности с требованием о проверке оспариваемой нормы с точки зрения других прав и свобод, признаваемых Конституцией Кыргызской Республики, нежели чем те, которые были исследованы в рамках рассмотренного дела, могут быть предметом отдельного обращения в Конституционную палату Верховного суда Кыргызской Республики.

Таким образом, Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики не находит оснований для отмены определения коллегии судей от 23 июня 2017 года № 35 и удовлетворения жалобы заявителя.

5 декабря
2017 года
город Бишкек

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

№15-П

На основании вышеизложенного, руководствуясь частью 5 статьи 28, статьями 46, 47, 48, частью 1 статьи 51 конституционного Закона «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики

П О С Т А Н О В И Л А:

1. Жалобу директора закрытого акционерного общества «Агрохимсервисцентр» Маматжанова Нурмамата на определение коллегии судей Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики «Об отказе в принятии к производству обращения закрытого акционерного общества «Агрохимсервисцентр» о проверке конституционности части 7 статьи 149 Налогового кодекса Кыргызской Республики в лице директора Маматжанова Нурмамата» от 23 июня 2017 года № 35 оставить без удовлетворения.

2. Настоящее постановление Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики является окончательным, обжалованию не подлежит и вступает в силу с момента подписания.

КОНСТИТУЦИОННАЯ ПАЛАТА
ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ВЫСТУПЛЕНИЯ НА НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ «РЕШЕНИЕ КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ КАК ИСТОЧНИК ПРАВА».

(16 ИЮНЯ 2017 Г., КЫРГЫЗСКАЯ РЕСПУБЛИКА, С. КОЙ-ТАШ, ОТЕЛЬ «JANNAT RESORT»).

ВЫСТУПЛЕНИЕ
(ПРИВЕТСТВЕННОЕ СЛОВО)

Председателя
Конституционной палаты
Верховного суда Кыргызской
Республики Мамырова Э.Т.

Уважаемые гости!
Уважаемые участники конференции!

Позвольте от имени Конституционной палаты поприветствовать вас и выразить благодарность за проявленный интерес к тематике сегодняшней конференции.

Как вам известно, Конституционная палата начала свою деятельность в 2013 г. после принятия Конституции в новой ее редакции (2010 г.). С первых дней ее работы, Конституционная палата приняла порядка 73 решений и 1 заключение.

Уважаемые коллеги!

Указанная статистика приводится мною неспроста. Практически при рассмотрении этих дел, проверяя конституционность нормативных правовых актов, Конституционная палата каждый раз сталкивалась, как минимум, с двумя разными трактовками права и по сути дела принимала решение о том, что согласно Конституции, есть право в данном конкретном случае. При этом в основе ее решений каждый раз складывалось одно и то же представление о том, что есть право вообще, т.е. представление о сущности тех или иных категорий прав, основанные на определенных идеях, принципах, заложенных в Основном законе в зависимости от контекста рассматриваемого вопроса.

Дорогие участники конференции!

Если Вы заметили, в этой ситуации Конституционная палата на базе своих правовых позиций нередко формирует собственные доктринальные подходы к решению тех теоретических проблем, с которыми она сталкивается в процессе конституционного контроля, оказывая таким образом определенное влияние на развитие правовой теории.

Если посмотреть на нашу правовую систему под этим углом зрения, то она окажется где-то посередине между англосаксонским и романо-германским подходами к построению правовой системы, о сближении которых нередко заявляют наши зарубежные коллеги.

В любом случае, говоря о решениях Конституционной палаты как об источнике права, речь должна идти не о том, чтобы создать прецедент вместо закона, а о том, чтобы укрепить конституционную законность в Кыргызской Республике.

Ключевое значение в контексте рассматриваемого вопроса занимает также законодательно закрепленное установление, согласно которому до приведения

законов и иных нормативных правовых актов, признанных неконституционными в соответствие с Конституцией и решением Конституционной палаты, непосредственно применяются Основной закон и решение Конституционной палаты (ч. 3 ст. 51 конституционного Закона КР «О Конституционной палате Верховного суда КР»).

Тем более, признавая Конституцию в качестве основного источника права, мы не должны забывать, что ее нормы интерпретируются и получают свой истинно-правовой смысл в решениях Конституционной палаты. Именно с этим обстоятельством я связываю понятие «живая Конституция», при упоминании которого мы представляем себе лишь акты органов конституционного контроля.

Хочу обратить ваше внимание и на практику. Так, в своем решении от 26 ноября 2013 года, в котором осуществлялась проверка статьи 427 Трудового кодекса КР на предмет ее конституционности, Конституционная палата обратила внимание на то, что законотворческим органом изначально неправильно понят смысл и содержание такого понятия, как «политическая должность». Поэтому в своем решении Конституционная палата раскрыла суть этого понятия. В последующем законодатель, руководствуясь основополагающими положениями и признаками, заложенными в указанном решении Конституционной палаты при принятии Закона КР «О государственной гражданской службе и муниципальной службе» в новой ее редакции, четко сформулировал понятие «политической должности».

Уважаемые участники конференции!

Изложенное свидетельствует, что Конституционная палата, устанавливая и решая исключительно вопросы права, как того требует законодательство (ч.1 ст.19 указанного конституционного Закона КР), выработала практику, основываясь на которой выдвинула сегодняшнюю тему, выбор которой является не случайной.

Надеюсь, что данная площадка станет основой для теоритического переосмысления понятия «источника права» в классическом его понимании в научных кругах.

Бобукеева М.Р.,
Судья-секретарь Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики

ВЛИЯНИЕ РЕШЕНИЙ КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ НА ФОРМИРОВАНИЕ НАЦИОНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА

Уважаемые гости!

Уважаемые участники конференции!

При составлении программы конференции, мы обратили внимание на то, что в качестве докладчиков приглашены в основном представители старшего поколения, которые получали советское образование, где нас учили в категоричной форме, что решения судов и в том числе органов конституционного контроля не могут рассматриваться в качестве источника права. В силу чего, будучи студентами юридических факультетов многие из нас не могли допускать такие рассуждения и выносить их на обсуждение такого формата. Однако сегодняшние реалии таковы, что многие известные зарубежные конституционалисты признают сближение правовых систем и признают решения конституционных судов в качестве источника права.

Совершенно очевидно, что тематика сегодняшней конференции является актуальной для науки и теории права, поскольку вопрос о юридической природе решений органов конституционного контроля начал подниматься в кулуарах отечественных конституционалистов.

Поэтому если обратите внимание на программу, то вполне ожидаемо, что сегодняшняя научно-практическая конференция должна стать площадкой обмена мнениями, доводов и убеждений разных категорий представителей науки, начиная от ученых советской закалки и заканчивая молодыми специалистами, прошедших стажировку в одном из самых известных университетов мира – в Гарварде.

Представленный перед Вами доклад основывается на следующих выводах, которые, на наш взгляд, невозможно игнорировать. Во-первых, по целому ряду объективных признаков решения Конституционной палаты являются источниками права. Во-вторых, правовой порядок требует незамедлительного преодоления возникающих в результате решений Конституционной палаты пробелов в законодательстве, и впредь до их восполнения законодателем необходимости официально признать нормативное значение определенных положений, если на них основывается резолютивная часть решения Конституционной палаты. В-третьих, как бы это ни казалось парадоксальным, но в реалии у Конституционной палаты больше возможностей развивать собственно принципы и положения Основного закона, чем у законодателя.

Здесь может возникнуть вопрос: если решения Конституционной палаты служат источниками права, то нужна ли законодательная деятельность? Ведь эти решения имеют прямое действие. Не перемещается ли тогда вопрос в плоскость того, чьи акты являются актами более высокой юридической силы? Нет. Все дело в том, что во многих случаях даже активные сторонники правотворчества конституционных судов вынуждены признать его невозможность установить в ходе конституционного судопроизводства надлежащее позитивное и развернутое регулирование, а потому не избежать постановки вопроса о взаимоотношениях законодателя и органов судебного конституционного контроля.

Позвольте, продолжая эту мысль, выступить с докладом на тему «Влияние решений Конституционной палаты на формирование национального законодательства».

В Кыргызской Республике правомочием по проверке конституционности нормативных правовых актов наделена только Конституционная палата Верховного суда, которая осуществляет ее в особой судебной процедуре в виде конституционного судопроизводства. Осуществляя конституционное судопроизводство, Конституционная палата следит за тем, чтобы в правоприменительной и правотворческой (нормотворческой) деятельности соблюдались идеи и принципы, заложенные в Основном законе. Решения Конституционной палаты, в результате которых неконституционные нормативные правовые акты утрачивают юридическую силу, имеют такую же сферу действия во времени, пространстве и по кругу лиц, как решения нормотворческого органа. Это делает Конституционную палату особым институтом, важность решений которого высока посредством того, что ее решения не могут быть пересмотрены ни одним другим органом государственной власти и обязательны для исполнения на всей территории Кыргызской Республики. В этом смысле, можно заключить, что Конституционная палата в какой-то мере является квазиправотворцем. Ведь Конституционная палата оценивает смысл, который заложен в оспариваемой норме, тем самым она выражает свое отношение, как к позиции законодателя, так и к ее пониманию правоприменителем, основываясь только на принципах и положениях Конституции, путем интерпретации соответствующих ее норм.

Часть 3 статьи 51 конституционного Закона "О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики" гласит, что до приведения государственными органами и должностными лицами законов, нормативных правовых актов или их положений, признанных Конституционной палатой неконституционными в соответствие с Конституцией и итоговыми актами Конституционной палаты, непосредственно применяются Конституция, а также решения Конституционной палаты. Следовательно, исходя из смысла вышеуказанного законоположения, решения Конституционной палаты имеют для правоприменителя нормативное значение. Такую правовую позицию Конституционная палата изложила в своем разъяснении, сделанной к решению Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики от 13 января 2014 года по делу о проверке конституционности нормативного положения пункта 1 части 1 статьи 34 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики. Нормативное зна-

чение решения Конституционной палаты подтверждается также частями 1, 2, 3 статьи 51 конституционного Закона "О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики", в соответствии с которыми, решения Конституционной палаты обладают такими юридическими свойствами, как общеобязательность, окончательность, непреодолимое и непосредственное действие. Тем самым законодатель опосредованно, через отмеченную норму обозначенного конституционного Закона признает акты Конституционной палаты в качестве источника права. Согласно части 9 статьи 97 Конституции Кыргызской Республики установление Конституционной палатой неконституционности законов или их положений отменяет их действие на территории Кыргызской Республики, а также отменяет действие других нормативных правовых актов, основанных на законах или их положениях, признанных неконституционными, за исключением судебных актов. Решения Конституционной палаты, как следствие осуществления полномочий по проверке конституционности законов и иных нормативных правовых актов, имеют такую же сферу действия во времени, как и нормативные правовые акты нормотворческого органа, что отличает их от актов судов общей юрисдикции. Юридическим последствием решения Конституционной палаты о признании неконституционным положений нормативного правового акта является отмена их действия с момента провозглашения решения Конституционной палаты. Это означает, что такие нормативные положения не подлежат применению в будущем.

Изложенное вполне полагает сделать заключение, что Конституционная палата своими решениями оказывает значительное влияние на формирование национального законодательства Кыргызской Республики.

Хотелось бы обратить ваше внимание и на то, что с момента формирования Конституционной палаты и по состоянию на 7 июня 2017 года принято всего 73 решения и 1 заключение, всего рассмотрено 90 нормативных правовых актов разного вида – от закона, вносящего изменения и дополнения в Конституцию и до актов Национального банка Кыргызской Республики. Проверке подверглись законы и другие нормативные правовые акты, принадлежащие различным отраслям права.

Дорогие участники конференции!

Каждое принятое Конституционной палатой решение – это значительный шаг в укреплении конституционной законности, развитии и совершенствовании законотворческого процесса в соответствии с фундаментальными принципами Конституции, основами конституционного строя.

Решениями Конституционной палаты и приведением законодательства в соответствие с ними, устраняются из правового поля неконституционные нормы, прямо или опосредованно препятствующие полной реализации конституционных прав граждан, принципов и ценностей, заложенных в Конституции.

Таким образом, деятельность Конституционной палаты позволяет на основе верховенства права устранять недостатки законодательства и формировать правовую систему Кыргызстана.

При рассмотрении вопроса влияния решений Конституционной палаты на формирование законодательства необходимо обратить внимание и на правовые позиции Конституционной палаты, под которыми следует понимать нормативно-интерпретационные установления, правовые умозаключения, приводимые Палатой в обоснование итогового вывода, содержащиеся в резолютивной части ее решений.

Посредством правовых позиций Конституционная палата активно содействует конституционализации законотворческого процесса, ориентируя законодателя на последовательную и целенаправленную реализацию в законодательстве конституционных норм, развитие и защиту конституционных ценностей и целей.

Большую важность для законодателя представляют правовые позиции Конституционной палаты о соблюдении принципа пропорциональности (соразмерности) при установлении запретов и ограничений в реализации прав граждан и юридических лиц. Конституционная палата сформулировала содержание указанного принципа, вытекающего из части 2 статьи 20 Конституции, которое состоит в том, что любое ограничение должно преследовать конституционно значимые цели и должно быть продиктовано необходимостью защиты конституционно признаваемых ценностей, а также являться необходимым и соразмерным, обеспечивать необходимый баланс между интересами личности, государства и общества.

Именно таким подходом должен руководствоваться законодатель при установлении запретов и ограничений во избежание нарушения конституционных прав и свобод.

Так, в своих решениях от 30 апреля 2014 года, от 22 февраля 2017 года Конституционная палата при рассмотрении дел о проверке конституционности нормы Закона Кыргызской Республики «О государственной службе», в соответствии с которой служба в государственном органе прекращается по инициативе администрации государственного органа при достижении государственным служащим предельного возраста, а также нормы Закона Кыргызской Республики «О нотариате», в соответствии с которой к занятию нотариальной деятельностью не допускаются лица, имеющие судимость за умышленное преступление, независимо от того, снята она или погашена, отметила, что ограничения, касающиеся условий замещения определенных должностей, допустимы во всех сферах правового регулирования и связаны с различиями правового статуса лиц, принадлежащих к разным категориям в зависимости от специфики рода и условий деятельности. При этом вводимые законодателем объективно оправданные и обоснованные ограничения, соразмерные общезначимым конституционным целям, в соответствии с частью 2 статьи 20 Конституции не могут рассматриваться как нарушение принципа равных прав и запрета дискриминации.

В другом своем решении от 27 января 2016 года по делу о проверке конституционности положения Закона Кыргызской Республики «О местной государственной администрации», согласно которому не может быть акимом гражданин Кыргызской Республики, имеющий судимость за совершение преступления, независимо от того, погашена или снята судимость, Конституционная палата

указала, что законодательный орган, определяя способы и пути защиты интересов государства и общества, должен отказаться от несоразмерного ограничения или лишения прав человека и гражданина. И в целях сохранения общественной и государственной безопасности, правильно оценивая социальные нужды, для препятствования стремлению криминальных элементов к власти, законодательному органу необходимо рассмотреть вопрос обоснованного ограничения прав граждан на государственные должности в государственных органах в зависимости от тяжести преступления и объекта общественной опасности.

Другим показательным примером влияния решений Конституционной палаты на законодательство может служить позиция Конституционной палаты при рассмотрении Декретов Временного Правительства Кыргызской Республики, когда она признала, что Декреты Временного Правительства не могут быть предметом судебного разбирательства в рамках конституционного или любого другого вида судопроизводства. Свои выводы Конституционная палата мотивировала тем, что оспариваемые Декреты приняты вне установленных нормотворческих процедур. Соответственно акты органа временной власти о национализации, принятые в экстраординарных условиях, с восстановлением конституционного порядка и в условиях функционирования государства и его органов в правовом режиме, должны быть формализованы в порядке, установленном действующим законодательством.

В случаях, если при изъятии имущества на основании Декретов были допущены нарушения прав и законных интересов физических и юридических лиц, их законные притязания должны быть рассмотрены компетентными государственными органами. В связи с чем, Конституционная палата указала, что органам государственной власти с целью детального изучения вопросов, затрагиваемых оспариваемыми Декретами и обеспечения заинтересованных субъектов правом на доступ к правосудию, необходимо предпринять должные меры, разработать механизм разрешения спорных вопросов в рамках действующего правового поля.

Также следует отметить, что в формировании законодательства Кыргызской Республики положительную роль играют решения Конституционной палаты по разрешению вопросов правовой неопределенности и пробелов в законодательстве.

Важно отметить, что наличие правовой неопределенности и пробелов в законодательстве приводит не только к нарушениям прав и законных интересов граждан, но и к злоупотреблениям со стороны правоприменителей, что может привести к нарушению принципов равенства, справедливости, соразмерности, баланса публичных и частных интересов.

Так, рассматривая дело по вопросу особого порядка рассмотрения жалобы налогоплательщика, Конституционная палата указала, что согласно нормам Налогового кодекса срок рассмотрения жалобы налогоплательщика прерывается в случаях назначения встречной проверки, перепроверки, направления запросов в соответствующие органы для разъяснения порядка применения положений по вопросам налогообложения, содержит в себе положения, допускающие возможность бесконечного продления срока рассмотрения жа-

лобы и недопустимое расширение усмотрения уполномоченного налогового органа, что противоречит предназначению досудебного порядка разрешения спора, призванного способствовать наиболее быстрому восстановлению нарушенных прав и интересов налогоплательщика. В этой связи, законодателю было поручено внести соответствующие изменения в правовое регулирование порядка досудебного разрешения налоговых споров с тем, чтобы такая процедура не содержала неопределенностей в вопросах срока досудебного разрешения спора, который должен быть установлен в рамках четко очерченных границ, исключающих бесконечное продление сроков рассмотрения жалобы. При невозможности разрешения спора в эти сроки, независимо от причин, налогоплательщик должен иметь возможность использовать свое конституционное право на судебную защиту.

В своих решениях Конституционная палата также отмечает неопределенность в правоприменительной практике и в связи с этим дает поручения законодателю внести соответствующие изменения и дополнения в законодательство.

В качестве примера по этому случаю можно привести решение Конституционной палаты по делу о проверке конституционности части 1 статьи 131, части 1 статьи 132 Уголовно-процессуального кодекса Кыргызской Республики, когда судом было выявлено, что законодатель, обобщая в части 1 статьи 131 Уголовно-процессуального кодекса виды актов, действий (бездействия) следователя, прокурора, подлежащих обжалованию, одновременно в части 1 статье 132 приводил их исчерпывающий перечень, вследствие чего создал условия, препятствующие их единообразному применению и эффективной реализации конституционного права на судебную защиту. Законодатель, регулируя статьей 132 Уголовно-процессуального кодекса судебный порядок рассмотрения жалоб на решения следователя, прокурора, включил в часть 1 этой статьи нормативные положения, не относящиеся к предмету ее регулирования. Ввиду этого, законодателю было поручено исключить имеющуюся в Уголовно-процессуальном кодексе противоречивость норм. Эти изменения должны были обеспечивать гарантированное Конституцией право каждого на судебную защиту прав и свобод и исключать неопределенность в процессе правоприменения и приводить к несогласующемуся с конституционным принципом правового государства произвольному его применению судебными органами.

Все изложенное позволяет констатировать следующее:

– Конституционная палата своим решением может породить пробел в законе, поскольку уполномочен признать неконституционным закон и иной нормативный правовой акт;

– Конституционная палата фактически может ввести новую норму права;

– установленная норма права является нормативным руководством для правоприменителей;

– Конституционная палата не берет на себя функцию окончательного восполнения пробела и обращается к законодателю;

– обращение к законодателю произведено в такой корректной форме, которая может быть принята за образец.

Таким образом, в своих решениях Конституционная палата, исходя из конституционных норм и принципов, устанавливает полноту, ясность и определенность правового механизма, содержащегося в нормативном правовом акте, и при выявлении правовых пробелов, правовой неопределенности указывает законодателю на необходимость их устранения. Исследуя несовершенства правового регулирования при рассмотрении обращений, Конституционная палата исходит из того, что надлежащее правовое регулирование способствует более полной реализации и защите прав и свобод человека и гражданина.

Считаем нужным также отметить, что главным критерием оценки состояния конституционной законности в стране, важным признаком развития конституционализма и, конечно же, одним из способов формирования законодательства согласно духу и букве Конституции является исполнение решений Конституционной палаты.

Так, из всего количества принятых решений Конституционной палаты в 29 решениях содержатся поручения нормотворческим органам по внесению изменений и дополнений в законодательство. Однако в настоящее время исполнено всего 19 решений, 1 решение снято с контроля в связи с внесением изменений в Конституцию, на стадии исполнения находятся 9 решений.

Важно отметить, что положительная динамика исполнения решений Конституционной палаты, несомненно, отразится на развитии законодательства, обеспечения правовой стабильности и правопорядка в стране.

В заключение своего доклада хотелось бы отметить, что влияние решений Конституционной палаты на деятельность нормотворческих органов и на законодательство государства не должно вызывать вопросов и неоправданных дискуссий. Ведь сама природа конституционного правосудия предопределяет и правовую природу решений Конституционной палаты. Как было отмечено нами выше, решения Конституционной палаты содержат общеобязательные правовые положения, имеющие нормативное значение, что дает основание охарактеризовать эти решения как квазинормативные. Решения Конституционной палаты имеют существенное значение в регулировании правоотношений в обществе, позволяют сделать законы более совершенными, гарантирующими гражданам возможность реализовывать свои права. Следовательно, в решениях Конституционной палаты вырабатывается действенный механизм обеспечения прав и свобод человека, и тем самым, данный орган вносит значительный вклад в формирование правового государства в Кыргызской Республике.

В заключение своего выступления хотелось бы обратить ваше внимание на то, что доктрина и законодательство не могут отрываться от жизни. Необходимы диалектичные подходы в целях правильного понимания природы решений органов судебного конституционного контроля как источника права. Надеемся, что данная конференция будет способствовать написанию научных, диссертационных работ и их защите по обозначенной тематике.

Благодарю за внимание.

В.Д. Гросу,
доцент, кандидат юридических наук,
Эксперт Венецианской Комиссии
Совета Европы

РАЗВИТИЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА В СВЕТЕ РЕШЕНИЙ КОНСТИТУЦИОННОГО СУДА РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА И ПОСТАНОВЛЕНИЙ ЕВРОПЕЙСКОГО СУДА ПО ПРАВАМ ЧЕЛОВЕКА

Уважаемые дамы и Господа, уважаемые участники конференции!

Тематика конференции, выбранная организаторами и предложенная нам для дискуссий и обсуждений, заставила меня, в частности, согласиться на участие в этом мероприятии без долгих раздумий.

Несомненно, между законодательством определенного государства и решениями органов конституционного контроля существует неразрывная связь. В государствах, где орган конституционного контроля проверяет на предмет конституционности акты, принятые законодательным или исполнительным органом, по-другому и не может быть.

Эта аксиома основывается на обязательном характере решений органов конституционного контроля, на характере erga omnes этих решений, это означает что, они могут быть противопоставлены и сторонам, не участвующим в разбирательстве в конституционном органе.

В Республике Молдова Конституционный суд был учрежден после принятия Конституции 1994 года, и ему уже более 20 лет. Чуть позже в 1997 году Молдова ратифицировала Европейскую Конвенцию по Правам Человека и тем самым признала компетенцию Европейского Суда по Правам Человека.

Но так получилось, что в 90-е и 2000-е годы законодательство Республики Молдова развивалось в гораздо большей степени под влиянием ЕСПЧ, чем Конституционного суда Республики Молдова. И это несмотря на то, что характер решений Конституционного суда Республики Молдова не менее обязателен, чем решения ЕСПЧ. Но почему так случилось?

С одной стороны, наверное, сыграл свою роль и тот факт, что Республика Молдова придерживается традиции стран континентального права, где решения судов изначально не рассматривались как источник права и, следовательно, их роль и влияние на нормотворчество практически исключались. И даже если Конституционный суд имеет совсем другую природу и специфику, чем обычные суды, это не смогло повлиять на ситуацию и дать органу конституционного контроля занять свое должное, подобающее место в начале эпохи нео-конституционализма в Республике Молдова. Отчасти это было связано и с определенной пассивностью Конституционного суда, то что, в принципе, можно понять, так как он был на начальном этапе своего становления.

С другой стороны, авторитет ЕСПЧ и роль его решений строился на принципе pacta sunt servanta. То есть решения ЕСПЧ, посредством которых определенный национальный закон может быть признан не соответствующим Европейской Конвенции, по Правам Человека, рассматриваются как часть Европейской Конвенции и исполнение данных решений становится предметом соблюдения международного договора.

Таким образом, в конце 90-х, когда наша страна только начинала строить свой суверенитет, его укрепление на международном уровне стало приоритетным по сравнению с признанием авторитета национальных конституционных институтов. Так, Конституционный суд Республики Молдова ушел в тень ЕСПЧ.

Теперь хотелось бы несколько остановиться на влиянии ЕСПЧ на нормотворчество и развитие законодательства в Республике Молдова. Так ЕСПЧ принял ряд решений в таких делах, как:

- Танасе против Молдовы – когда мы были вынуждены изменить законодательство, запрещающее гражданам Республики Молдова, имеющим еще и гражданство другого государства, занимать разные государственные должности (в данном деле шла речь о депутатском мандате),
- Мериакри против Молдовы – когда мы были вынуждены изменить законодательство, чтобы гарантировать право на свободу переписки осужденных к лишению свободы,
- Олару против Молдовы – вследствие данного решения ЕСПЧ мы приняли законодательство, которым создали механизм защиты прав участников судебного процесса и компенсации ущерба при нарушении разумных сроков рассмотрения дел в судах и при нарушении разумных сроков исполнения судебных решений.
- Шиманов против Молдовы – вследствие данного решения ЕСПЧ мы разработали законодательство, сейчас находится на стадии рассмотрения; в целях создания механизма, то есть возможности обратиться в суд для защиты прав осужденных к лишению свободы, когда они содержатся в нечеловеческих условиях.

И это только некоторые примеры. Таким образом, как исполнение решений ЕСПЧ не ставилось под вопросом, участники судебных процессов в судах общей юрисдикции, в частности адвокаты, цитировали и строили свою защиту, позицию на аргументах и доводах из решений ЕСПЧ по аналогичным делам. Судебные инстанции уже были вынуждены аргументировать в своих решениях, почему они принимают или нет доводы ЕСПЧ. Но суд, отвергая доводы из практики ЕСПЧ, выдвинутые сторонами в процессе, делал это, опираясь на другие решения ЕСПЧ, которые он считал более подходящими. Так, и суды, и участники процесса, и государственные институты, то есть все стали признавать авторитет, обязательность, и тем самым, как минимум молчаливым согласием, юридическую природу решений ЕСПЧ как источника права.

Этот сценарий оказался очень полезным и послужил как обкатанная дорожка при утверждении и признании на практике обязательности исполнения и бесспорного характера решений Конституционного суда.

Сейчас в Республике Молдова наверное уже никто из политиков, не говоря уже о юристах или другой публике, не ставит под сомнение обязательный характер решений Конституционного суда, признавая тем самым их роль в развитии законодательства страны.

Анализ законов на предмет конституционности.

Наверное, самым сильным инструментом влияния на законодательство и его будущее развитие в руках органа конституционного контроля является анализ законов на предмет конституционности, с признанием определенного закона/нормативного акта соответствующим или нет Конституции. В таком правовом анализе, независимо от результата, то есть был признан закон конституционным или нет, орган конституционного контроля приводит доводы, почему он поступил определённым образом, которые могут и должны быть взяты за основу правотворческими органами при разработке законодательства в будущем.

Так, в своем решении № 7 от 16.02.2017 о контроле на предмет конституционности определенных статей Кодекса об образовании, которые устанавливали арендную плату за учебники для учащихся 5-9 классов, Суд отметил, что в соответствии с конституционными положениями, гарантирующими обязательное общее образование, любое положение, которое позволило бы создание обязательных платежей для учеников начальных и средних классов, в том числе за учебники, что является неотъемлемым элементом образовательного процесса, противоречит Высшему закону, в частности конституционному принципу бесплатного образования. Таким образом, Конституционный суд предопределил будущие изменения в законодательстве, которое должно будет руководствоваться принципом бесплатного образования, без права устанавливать какие-либо платежи за получение обязательного образования.

В другом своем постановлении № 33 от 17.11.2016 Конституционный суд рассмотрел вопрос о доступе к правосудию лиц, признанных недееспособными, и лиц с ограниченной дееспособностью. Конституционный суд отметил, что решения, принятые законными представителями от имени недееспособных лиц, не всегда отражают их волю и предпочтения. Ведь лицо, признанное недееспособным, становится полностью зависимым от своего опекуна во всех сферах жизни. Данная мера часто применяется на неопределенный срок, и большую часть актов, затрагивающих права недееспособного лица, невозможно обжаловать другим способом, кроме как через опекуна (ПКС № 33 от 17.11.2016 года, §130). Исходя из этого, Конституционный суд пришел к выводу, что, хотя законодательные нормы и предоставляют недееспособным лицам право обжаловать установление опеки и восстановление правоспособности, защита в суде других прав, свобод и законных интересов для недееспособных взрослых является невозможной. Предоставление такой возможности только законным представителям нецелесообразно в тех случаях, когда их интересы расходятся, создавая предпосылки для возможных злоупотреблений (ПКС № 33 от 17.11.2016 года, §131). Конституционный суд отметил, что положения Гражданского процессуального кодекса устанавливают ничтожность процессуальных актов, совершенных лицами, признанными недееспособными, без предоставления в судебной

инстанции возможности рассмотреть и принять решение об их действительности в зависимости от обстоятельств (ПКС № 33 от 17.11.2016 года, §137). Конституционный суд также отметил, что исковые заявления, поданные данной категорией лиц, оставляются судом без рассмотрения, возвращены или сняты с рассмотрения (ПКС № 33 от 17.11.2016 года, §138). Исходя из международных стандартов, Конституционный суд отметил, что процессуальные действия, совершенные недееспособными лицами, не могут изначально считаться недействительными. Кроме того, в зависимости от обстоятельств судебная инстанция должна рассматривать исковые заявления даже без обязательного участия (согласия) законного представителя недееспособного лица, в случае, если представленный к разрешению вопрос может быть рассмотрен только с непосредственным участием лица, подавшего заявление (ПКС № 33 от 17.11.2016 года, §142). По этим основаниям, Конституционный суд пришел к выводу, что положения ст. 58 ч. (21) и ч. (6), ст. 170 ч. (1) п. c) и ст. 267 п. b) ГПК необоснованно и несоразмерно ограничивают свободный доступ к правосудию для лиц, признанных недееспособными, в целях защиты своих прав и законных интересов (ПКС № 33 от 17.11.2016 года, §143). В свете выше установленного о необходимости обеспечения свободного доступа к правосудию для недееспособных лиц, Конституционный суд отметил, что признание недействительности процессуальных действий, совершенных лицами с ограниченной дееспособностью, является еще более несоразмерным ограничением, учитывая, что лица, зависимые от определенных веществ, могут осознавать и руководить своими действиями в определенных ситуациях и/или промежутках времени (ПКС 33 от 17.11.2016 года, §145). В свете изложенных принципов, Конституционный суд указал на необходимость обеспечения реального участия заинтересованного лица в процессе рассмотрения заявления о признании недееспособности. Конституционный суд также отметил, что в случае, если присутствие лица невозможно по объективным причинам, судебная инстанция должна обеспечить заслушивание по месту его нахождения, установив по необходимости невозможность общения с данным лицом (ПКС № 33 от 17.11.2016 года, §154). Конституционный суд отметил, что состояние лица с психическими расстройствами не должно препятствовать его участию в процессе рассмотрения вопроса о признании недееспособности, по крайней мере, не ранее, чем недееспособность будет точно установлена судебной инстанцией (судьей) в результате осуществления всех необходимых мер (ПКС № 33 от 17.11.2016 года, §155).

В другом своем постановлении № 10 от 10.05.2016 Конституционный суд рассмотрел вопрос о конституционности строго определённых наказаний в административном кодексе. Суд отметил, что в отсутствие относительно определенного наказания и других механизмов индивидуализации наказания в законе о правонарушениях лицо не имеет реальной и полноценной возможности защитить свои права в судебном порядке, в том числе путем справедливого наказания (ПКС № 10 от 10.05.2016 года, §60). Конституционный суд отметил, что индивидуализация наказания должна отражать связь между наказанием (его размер и характер) и степенью социальной опасности деяния (ПКС №10

от 10.05.2016 года, §61). Без четкого установления в законодательстве критериев индивидуализации наказания судебная индивидуализация не может быть эффективно реализована в отношении правонарушителя для обеспечения полноты его законных прав и свобод (ПКС № 10 от 10.05.2016 года, §62). Принцип индивидуализации наказаний за правонарушения, как и наказаний в уголовном праве, должен реализовываться в условиях полноты основных прав (ПКС № 10 от 10.05.2016 года, §63). Конституционный суд отметил, что определение наказаний за правонарушения входит в компетенцию законодателя, но при этом он обязан строго соблюдать принцип пропорциональности между обстоятельствами деяния, характером и степенью вреда (ПКС № 10 от 10.05.2016 года, §65). Так, Конституционный суд направил Парламент на соблюдение принципа пропорциональности при определении наказаний за правонарушения.

Официальная конституционная доктрина и развитие национального законодательства.

В одном из своих решений от 04 марта 2016 года о контроле конституционности некоторых положений Закона № 1115-XIV от 5 июля 2000 года о внесении изменений и дополнений в Конституцию Республики Молдова (порядок избрания Президента) Конституционный суд подчеркнул, что «формирование и развитие официальной конституционной практики, например, новое судебное толкование конституционных положений и новое толкование, связанное с определенными изменениями в конституционной практике, позволяет раскрыть высокий потенциал Конституции, без того, чтобы вносить в нее изменения, позволяет адаптировать к социальным переменам и постоянно меняющимся условиям жизни общества и государства, а также обеспечивать жизнеспособность Конституции в качестве основы общества и государства (ПКС № 9 от 14 февраля 2014 года, ПКС № 32 от 29 декабря 2015 года). Функцией Конституционного суда является формирование и развитие конституционного права».

Так, Конституционный суд в данном решении при употреблении таких формулировок, как официальная конституционная практика, очертил основы того, что можно назвать «официальная конституционная доктрина», которая должна заполнять смыслом конституционные нормы и институты. При помощи официальной конституционной доктрины Конституционный суд может формировать и развивать новое судебное толкование конституционных положений и давать новое толкование, связанное с определенными изменениями в конституционной практике. В конечном итоге, заметим, что Конституционный суд растолковал и подчеркнул свою особую функцию в формировании и развитии конституционного права Республики Молдова. Значение данных доводов Конституционного суда в связи с устоявшимися постулатами и их роль в дальнейшем развитии национального законодательства трудно переоценить. Как минимум, можно начать с вопроса толкования Конституции: Парламент, который принял ее, имеет ли в дальнейшем право давать официальное толкование в качестве автора или органа принявшего данный Закон ?

Изменение Конституции.

В том же решении от 04 марта 2016 Конституционный суд постановил, что:

67. Любой закон о пересмотре Конституции меняет содержание ее положений и взаимоотношения между ними, и может изменить баланс ценностей, закрепленных Конституцией.

68. Изменения некоторых положений Конституции могут повлиять на содержание ее других положений, а также на конституционное правовое регулирование в целом.

69. Таким образом, при внесении изменений в Конституцию нужно учитывать, что это целостный акт, и все ее положения взаимосвязаны до такой степени, что содержание одних положений Конституции определяют содержание других ее положений. Конституционные положения формируют единую гармоничную систему таким образом, что ни одно положение Конституции не может противоречить другому ее положению.

С этой точки зрения, внесение изменений в Конституцию не может создать ситуации, когда ее положения или ценности, закрепленные в Конституции, противоречили бы друг другу. Никакое изменение Конституции не может создавать новое конституционное регулирование, в результате которого одно положение Конституции аннулировало или противоречило бы другому ее положению до такой степени, чтобы нарушить гармонию между этими положениями. Так, не может быть внесено ни одно изменение в Конституцию, которое бы нарушало гармонию положений Конституции или гармонию ценностей, установленных в ней».

Так, Конституционный суд установил материальные и формальные ограничения для изменения Конституции, определив тем самым «линию поведения» для Парламента при желании изменить Высший Закон страны. Материальные ограничения при внесении изменений в Конституцию устанавливаются нормами Конституции о порядке принятия конституционных поправок, имеющих определенное содержание; формальные ограничения относятся к специальной процедуре внесения изменений, предусмотренной Конституцией. Формальные ограничения при внесении изменений в Конституцию вытекают из совокупности конституционных норм и призваны защищать всеобщие ценности, на которых основана Конституция, как высший закон и общественный договор, а также государство как общее благо всего общества, и поддерживать гармонию между этими ценностями и положениями Конституции.

Так, значимость данного решения Конституционного суда в вопросе дальнейшего изменения Конституции невозможно переоценить.

Дух и замысел Конституции.

В том же решении от 04 марта 2016 Конституционный суд упомянул о и духе и замысле Конституции: «Является очевидным, что нормы и дух Конституции преследуют цель обеспечить непрерывность осуществления государственной власти органами, созданными в соответствии с нормами Конституции, а положение, подобное временному исполнению обязанностей, которое направлено на

устранение вакуума власти и установление механизмов по созданию полномочных функциональных органов, должно быть ликвидировано как можно скорее.

195. Кроме того, Конституционный суд установил, что ситуация, когда должность Председателя Парламента, представителя законодательной власти, сливается с должностью главы государства, являющегося, в принципе, частью исполнительной власти, на срок, который превышает половины обычного срока полномочий Президента, явно превышает замысел Конституции и не является совместимым с конституционным принципом разделения государственной власти, кроме того, приводит к смешению полномочий, которыми Конституция наделила основные органы государства».

Так, любое дальнейшее изменение Конституции должно соответствовать ее духу и замыслу Конституции.

Этими и другими постановлениями, некоторые из них, конечно, нельзя назвать бесспорными, Конституционный суд Республики Молдова в последние годы вышел из тени ЕСПЧ и занял свое подобающее место, выполняя иногда и роль ЕСПЧ, в частности при защите основных прав и свобод граждан.

В заключение, если взглянуть в учебники будь то по уголовному или гражданскому праву, мы, наверное, там не увидим среди источников данных отраслей права указания на решения Конституционного суда, хотя на самом деле, по моему мнению, это так. Наверное, и наука трудно созревает и труднее приобщается новеллам, к необходимости межотраслевого подхода и действительного результата и эффекта постановлений органов конституционного контроля.

Спасибо за внимание.

Б.Дж. Рысмендеев,
и.о. профессора кафедры конституционного
и муниципального права КГЮА
при Правительстве Кыргызской Республики
e-mail: bakit4@mail.ru

МЕСТО И РОЛЬ РЕШЕНИЙ КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ В СИСТЕМЕ ИСТОЧНИКОВ ПРАВА

Аннотация: В статье рассматривается место и роль решений Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики в системе источников права.

Ключевые слова: Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики, решения Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики, орган конституционного контроля, место Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики, конституционный контроль.

Реформирование судебной власти в Кыргызской Республике и произошедшие в связи с этим изменения заставляют пересмотреть традиционные взгляды на акты, издаваемые судебными органами. Существенный научный интерес в данном контексте представляют акты, издаваемые Конституционной палатой Верховного суда Кыргызской Республики (далее Конституционная палата), их место и роль в системе источников права.

Конституционная палата играет важную роль в обеспечении верховенства права и прямого применения Конституции, защиты конституционных прав граждан, а также исполнения принципа разделения властей и правового разрешения противоречий между ними. При этом, как показывает история становления и развития органа конституционного контроля в Кыргызской Республике, разработка наилучшей и наиболее подходящей модели конституционного контроля длится и в настоящее время.

Анализ действующего законодательства показывает, что конституционный контроль является одной из функций судебной власти, а сама Конституционная палата выступает частью судебной системы. При этом Конституционная палата выступает специализированным контрольным органом, что отличает его от иных судов.

Место Конституционной палаты в системе высших органов государственной власти определяется Конституцией КР, согласно которой она выступает в качестве судебного органа конституционного контроля, самостоятельно и независимо осуществляющего судебную власть посредством конституционного судопроизводства, что получило отражение и в Конституционном законе КР «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» от 13 июня 2011 года (далее Закон о конституционной палате). В качестве исходных

вышеуказанный Закон предусмотрел следующие положения: 1) максимально возможная доступность конституционного правосудия; 2) детальная регламентация движения дел в Конституционной палате; 3) обеспечение действенности решений Конституционной палаты.

В связи с этим, хотелось бы более подробно остановиться на последнем положении и раскрыть место и роль решений Конституционной палаты в системе источников национального права.

Принципиально важным для определения природы и значения решений Конституционной палаты является точность характеристики их места в системе источников национального права. Как показывает анализ законодательства, решения Конституционной палаты, обладая всеми признаками правоприменительных актов, не могут быть поставлены в один ряд с решениями других судов.

В соответствии с п. 1 ч. 6 ст. 97 Основного закона Конституционная палата признает неконституционными законы и иные нормативные правовые акты в случае их противоречия Конституции и принимает решение, а п. 2 и 3 ч. 6 указанной статьи дает заключение о конституционности не вступивших в силу международных договоров, участницей которых является Кыргызская Республика, а также к проекту закона об изменениях в Конституцию.

При проверке конституционности оспариваемого нормативно правового акта Конституционная палата устанавливает соответствие его Конституции по содержанию и по форме правового акта, а также по порядку принятия, подписания, опубликования и введения в действие.

В настоящее время законодательство Кыргызской Республики насчитывает более 50 тысяч актов, что обуславливает повышенные требования к уровню нормотворческой и правоприменительной деятельности. Развитие общественных отношений сопровождается изменениями действующего законодательства, и этим во многом объясняется то, что законодательство еще не стало стабильным и системным, в нем много противоречий, неясно сформулированных положений, часто отсутствует прогноз последствий нормативных актов.

Предметом рассмотрения Конституционной палаты также могут быть не вступившие в силу международные договоры, участницей которых является Кыргызская Республика. Действующий международный договор не является предметом проверки Конституционной палаты.

В результате ратификации международного договора нормативным правовым актом (законом) данный договор начинает действовать как источник внутреннего права.

Решение Конституционной палаты действует непосредственно и не требует подтверждения другими органами и должностными лицами. Юридическая сила решений Конституционной палаты о признании акта неконституционным не может быть преодолена повторным принятием этого же акта.

Для определения правовой природы решений Конституционной палаты важное значение имеет вопрос о юридической силе данных решений, характеризующихся через совокупность свойств, которые определяют роль и место решений Конституционной палаты в системе источников национального права.

Особая природа Конституционной палаты как судебного органа, с одной стороны, и высшего органа государственной власти – с другой, накладывает отпечаток на выносимые им решения. Решения Конституционной палаты занимают специфическое место в системе правовых актов, так как сочетают в себе качества как правоприменительного, так и нормоустанавливающего акта. Решения Конституционной палаты обладают всеми свойствами, присущими иным видам актов судебной власти, часть из которых имеет свои особенности, что отличает данные решения от решений иных судебных органов. В частности, решения Конституционной палаты представляют собой своеобразную юридическую форму закрепления результатов конституционно-контрольной деятельности Конституционной палаты по итогам разрешения рассматриваемых им дел в пределах своей компетенции.

Решения Конституционной палаты так же, как и решения иных судов:

1) провозглашаются от имени государства;

2) фиксируют конечный результат судебного разбирательства единичного юридического дела;

3) порождают определенные юридические последствия, адресованные конкретным участникам правоотношений;

4) не связаны актами других органов.

Решения Конституционной палаты обладают следующими специфическими свойствами:

1) окончательность;

2) обязательность;

3) мотивированность;

4) исчерпывающий характер;

5) категоричность;

6) исключительность;

7) преюдициальность.

В соответствии с законодательством решения Конституционной палаты являются окончательными и обжалованию не подлежат, кроме определения о принятии обращения к производству либо об отказе в его принятии.

Конституционная палата не поднадзорна никаким инстанциям и связана при осуществлении судопроизводства только Конституцией Кыргызской Республики и Законом о Конституционной палате. Принятые ею решения носят обязательный характер, в том числе для всех других высших государственных структур, в том числе и судов. Решения Конституционной палаты выносятся от имени государства и могут быть преодолены только путем принятия новой конституции либо изменения ее.

Решение должно быть мотивированным. Конституционная палата обязана указать в решении, какими доказательствами подтверждены существенные для дела факты, положенные в основу решения по делу.

Мотивировочная часть решения должна, с одной стороны, вытекать из тех фактов, которые изложены в описательной части решения, а с другой стороны, обосновывала бы конечный вывод Конституционной палаты, изложенный в резолютивной части решения.

Решение должно быть исчерпывающим. Это означает, что решение, вынесенное Конституционной палатой, должно содержать полный и окончательный ответ по всем требованиям, бывшим предметом разбирательства, исключающим споры и конфликты между сторонами по поводу понимания тех или иных положений и формулировок решения. В разрешенном споре не должно оставаться неясных вопросов, требующих нового вмешательства Конституционной палаты.

Судебное решение должно отвечать требованию категоричности. Решение должно дать такой ответ, который исключает неопределенность в утверждении о существовании между сторонами правоотношений или возможность различных способов исполнения решения суда в зависимости от усмотрения сторон.

Решения Конституционной палаты также обладают свойством исключительности. Оно закреплено в пункте 5 части 3 статьи 28 Закона о Конституционной палате, где установлено, что одним из оснований отказа в принятии к рассмотрению дела является ранее вынесенное решение по предмету обращения, сохраняющее свою силу. В законе не установлены субъективные пределы этого свойства, т.е. оно распространяется не только на субъектов, непосредственно обращавшихся в Конституционную палату, но и на всех остальных субъектов обращения.

Судебным решениям присуще качество преюдициальности.

Преюдициальность (лат. Praeiudicium) – предварительное судебное решение – свойство вступившего в законную силу решения, состоящее в том, что выводы решения о юридических фактах или правоотношениях сторон по одному делу обязательны для разрешающего другое дело, связанное с первым [1].

Институт преюдиции вступивших в законную силу решений имеет важное значение для правосудия, так как исключает возможность вынесения противоречивых судебных решений по поводу одного и того же вопроса о факте и освобождает стороны в процессе от доказывания фактических обстоятельств преюдициально установленных.

Вопрос о преюдициальности решений Конституционной палаты практически не нашел освещения в научной литературе.

Говоря о преюдициальности решений Конституционной палаты, это свойство можно назвать дополнительным в связи с прецедентным характером решений Конституционной палаты и оценивает его в контексте особой юридической силы решений Конституционной палаты в сравнении с актами иных судебных органов и их близости к актам законодательства.

Конституционная палата устанавливает факт соответствия или несоответствия какого-либо закона Конституции, и, хотя это явление чисто правового порядка, в определенном смысле оно может рассматриваться как особый факт, который имеет преюдициальное значение для других судов.

Решение Конституционной палаты имеет свойство преюдициальное в следующих случаях:

Во-первых, когда Конституционная палата выносит решение по обращению суда, в производстве которого находится дело, и суд счел необходимым обратиться в Конституционную палату в связи с возникшей неопределенностью по

вопросу конституционности оспариваемой нормы. В этом случае суд уже не разрешает вопрос о конституционности примененной нормы, а основывает свое решение на основании решения Конституционной палаты. Во-вторых, для всех судов решения Конституционной палаты имеют преюдициальную силу в тех случаях, когда норма законодательства признана Конституционной палатой не соответствующей Конституции. При этом суды не должны применять нормы, аналогичные оспоренной и воспроизведенные в других нормативных правовых актах. В-третьих, решение Конституционной палаты имеет преюдициальное значение не только для других судов, но и для законодательных органов, которые в результате признания неконституционности нормативного правила, обязаны внести соответствующие изменения и в другие нормативные правовые акты, содержащие аналогичные нормы.

Признаки присущие решениям Конституционной палаты имеют свои особенности, что отличает их от решений иных судебных органов. Прежде всего различия заключаются в юридической силе решений. Решения Конституционной палаты, в результате которых неконституционные нормативные акты утрачивают юридическую силу, имеют такую же сферу действия во времени, в пространстве и по кругу лиц, как и решения нормотворческого органа, и, следовательно, общее значение, не присущее актам судов общей юрисдикции.

Таким образом, на основе вышеизложенного можно прийти к выводу, что юридическая сила итоговых решений Конституционной палаты превышает юридическую силу любого закона, а следовательно, практически равна юридической силе самой Конституции, которую уже нельзя применять в отрыве от итоговых решений Конституционной палаты, относящихся к соответствующим ее нормам, и тем более вопреки этим решениям.

Специфика решений органа конституционного контроля заключается в том, что они объединяет в себе и элементы судебного акта, и элементы акта нормативного [2]. Действительно, в ряде случаев решения Конституционной палаты обладают признаками нормативных актов:

1) неконкретность адресата;

2) возможность неоднократного применения;

3) сохранение действия независимо от их исполнения;

4) вносят изменения в действующие нормативно-правовые акты.

Таким образом, на основе проведенного исследования можно прийти к следующим выводам, во-первых, акты или их отдельные положения, признанные неконституционными решением Конституционной палаты, утрачивают силу; признанные не соответствующими Конституции КР не вступившие в силу международные договоры, участницей которых является Кыргызская Республика, по заключению Конституционной палаты не подлежат введению в действие и применению. Решения судов и иных органов, основанные на актах или их отдельных положениях, признанных решением Конституционной палаты неконституционными, не подлежат исполнению и должны быть пересмотрены в установленных законом случаях.

Во-вторых, Конституционная палата в отличие от других судов имеет двойственную природу. Конституция КР определяет его как орган конституционного контроля, что ставит Конституционную палату в один ряд с высшими государственными органами. С другой стороны, Конституционная палата в отличие от других судов обладает признаками нормотворческого органа.

В-третьих, обеспечение конституционной законности органами конституционного контроля, а именно Конституционной палатой, является важнейшим условием становления и развития Кыргызской Республики как правового, демократического, светского, унитарного и социального государства, в котором права и свободы человека и гражданина гарантируются в соответствии с основным законом государства.

При этом, на наш взгляд, многое будет зависеть от того, насколько Конституционная палата сможет находить решения вызовам и многочисленным проблемам, с которыми она сталкивается, в особенности, в какой мере Конституционная палата сможет поддержать свою миссию как независимого института и профессионального защитника Конституции и прав человека.

СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ:

1. Юридический словарь [Текст]: / под. ред. Кудрявцева П.И. Т. 2. – М., 1956. – С. 236.

2. Чепурнова, Н.М. Проблемы соблюдения юридической техники в постановлениях конституционных судов и ответственность за их исполнение [Текст]: / Н.М. Чепурнова // В сб.: Проблемы исполнения федеральными органами государственной власти и органами государственной власти субъектов РФ решений КС РФ и конституционных (уставных) судов субъектов РФ. – М., 2001. – С. 169.

Мырзалимов Р.М.,
д.ю.н., профессор кафедры
конституционного
и административного права
юридического факультета КНУ
им. Ж.Баласагына
e-mail: **ruslanmm@yahoo.com**

НОРМАТИВНО-ДОКТРИНАЛЬНАЯ ПРИРОДА РЕШЕНИЙ КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ КАК ИСТОЧНИКА ПРАВА

Аннотация: *В данной статье предлагается несколько подходов при исследовании вопроса о нормативно-доктринальной природе решений Конституционной палаты как источника права. В частности, говорится, что мы не должны при определении круга источников права руководствоваться исключительно формально-юридическими признаками, характерными для классических источников права. Во главу угла следует поставить факт фактического участия в правовом регулировании. Приводятся в качестве примера высказывания ученых и практикующих судей о новых источниках права с особой нормативностью. Раскрываются вопросы правовой позиции органа судебного конституционного контроля. Именно правовые позиции, с одной стороны, придают решениям Конституционной Палаты юридические (нормативные правовые) качества источников права, а с другой - предопределяют конституционно-доктринальную природу данного вида правовых источников. Делается вывод о том, что для понимания решений Конституционной палаты в качестве источников права, анализ научной проблемы его правовых позиций имеет принципиальное значение. На основе проведенного исследования автором отмечается, что в признании решений Конституционной палаты в качестве нормативно-доктринальных источников права - ключ к преодолению крайних позиций, которые, с одной стороны, определяют их значение лишь как носителей теоретически значимых идей, принципов, конституционных доктрин как источников науки конституционного права и, с другой стороны, рассматривают решения Конституционной палаты исключительно в нормативно-правовой плоскости, причем чаще всего лишь как источников конституционного права.*

Ключевые слова: *источник права, юридическая природа решений, Конституционная палата Верховного суда Кыргызкой Республики, правовые позиции суда, орган конституционного контроля, конституционная доктрина, формы реализации права, наука конституционного права.*

Уважаемые дамы и господа, дорогие коллеги!

Рад всех вас приветствовать в этом уютном месте нашего горного края. Насколько мне известно, слово «Jannat», а мы сегодня благодаря организаторам находимся в отеле «Jannat Resort», переводится как «рай». Позвольте же пожелать всем нам, чтобы сегодняшняя конференция стала райским местом для всех участников, местом, где мы могли бы в спокойной атмосфере, профессионально обсудить важные вопросы, посвященные нашему любимому органу – Конституционной палате Верховного суда Кыргызкой Республики.

Не могу не начать свой доклад, не сказав несколько слов о теме Конференции. Понятие «источник права» можно рассматривать в нескольких аспектах. В материальном смысле слова к источникам права относятся материальные условия жизни общества, порождающие необходимость правового регулирования. В идеальном смысле слова источником права следует признать правосознание правотворца[1], заметьте, я не сказал законодателя, считающего, что данная группа общественных отношений должна быть урегулирована соответствующим актом, но не всегда лишь только актом законодательства. Наконец, источником права в формальном смысле слова являются различные формы внешнего выражения содержания правил поведения участников правоотношений.

Примечательно, что изначально авторы учебной литературы по дисциплине «Конституционное право» постсоветского периода, характеризуя вопрос об источниках конституционного права, фактически шли двумя основными путями:

- либо вообще не рассматривали вопрос об актах конституционного суда среди источников права,

- либо в лучшем случае лишь называли акты конституционного суда среди источников права, не конкретизируя их конкретное место и значение, не высказывая свое видение по данной проблематике.

По этому вопросу интересно было послушать мнение нашего коллеги – представителя Юракадемии при Правительстве Кыргызской Республики Рысмендеева Б.Д.

Классическая теория государства и права различает такие источники права, как правовой обычай, судебный прецедент, нормативно-правовой акт, нормативный договор. Современные представители юридической науки расширили данный круг, включив в него общие принципы права, правосознание, религиозные тексты, юридическую доктрину, судебную практику. Уже длительный период

[1] Например, в России правотворческую функцию Конституционного Суда РФ на современном этапе исследуют и другие авторы: А.А. Малюшин, рассматривая постановляющую часть решений Конституционного Суда РФ и их юридическую силу, отмечает, что в их единстве «...заключены главные истоки правотворческих потенций Конституционного Суда РФ». (См. подробнее: Малюшин А.А. Конституционное правотворчество в аспекте взаимодействия Конституционного Суда РФ, судов общей юрисдикции и арбитражных судов // Российский судья. 2008. N 9. С. 6). Н.В. Свечникова подчеркивает, что Конституционный Суд Российской Федерации не подменяет законодателя, однако активно выполняет правотворческую функцию, участвуя в законодательном процессе, в формировании позитивного конституционного права. (См.: Свечникова Н.В. Решения Конституционного Суда Российской Федерации как источник конституционного права: Дис. канд. юрид. наук. М., 2004. С. 70.).

времени в юриспруденции ведется неугасаемый спор: можно ли считать решения конституционного суда источником права?

В науке до сих пор нет единого мнения о правовой природе решений высшего органа конституционного контроля. На наш взгляд, это один из теоретических пробелов, который крайне негативно сказывается как на правотворческой, так и на правоприменительной деятельности.

Однозначно лишь то, что мы не должны при определении круга источников права руководствоваться исключительно формально-юридическими признаками, характерными для классических источников права. Во главу угла, на наш взгляд, следует поставить факт фактического участия в правовом регулировании. В данном случае хотел бы привести в качестве примера высказывание судьи Конституционного суда России Гаджиева Г.А., который отмечает следующе: «С точки зрения сущностных признаков источников права к числу источников права надо относить не только нормативные акты, содержащие формально-определенные юридические нормы, но и новые источники права с особой нормативностью. Это:

- общепризнанные принципы права;
- правовые позиции Европейского Суда по правам человека и т.д.
- правовые позиции Конституционного Суда РФ;
- правовые позиции Верховного Суда РФ и Высшего Арбитражного Суда РФ»[2].

В связи с этим тема сегодняшней нашей встречи, предложенная Конституционной палатой, безусловно, актуальна.

Уважаемые участники конференции.

Юридическая природа решений Конституционной палаты как источников права непосредственно связана с получающими отражение в них правовыми позициями. Именно правовые позиции, с одной стороны, придают решениям Конституционной Палаты юридические (нормативные правовые) качества источников права, а с другой – предопределяют конституционно-доктринальную природу данного вида правовых источников. Поэтому для понимания решений Конституционной палаты в качестве источников права анализ научной проблемы его правовых позиций имеет принципиальное значение.

Подчеркнем особо: в правовой позиции Конституционной палаты отражается суть, нормативно-доктринальная квинтэссенция принятого решения. Однако источником права является не сама по себе правовая позиция, а решение Конституционной палаты, в котором она сформулирована.

Что собой представляет правовая позиция Конституционной палаты? Как «извлечь» ее нормативно-доктринальный эквивалент из решения Конституционной палаты? Это вопросы, имеющие не только теоретическое, но прежде всего практическое значение.

И об этом, непосредственно о правовых позициях, более подробно скажет мой коллега – профессор Борубашев Бекбосун Ишенбекович.

---

[2] Гаджиев Г.А. Правовые позиции Конституционного Суда РФ как новый источник российского гражданского права // Закон. 2006. N 11.

Хотелось бы только отметить, что выяснение подлинного смысла любого решения Конституционной палаты и его правовой позиции невозможно без учета того обстоятельства, что решение как нормативно-доктринальный источник права – это единый, целостный акт конституционного правосудия, внутренняя структура и содержание которого подчинены логике концептуально-теоретических и конституционно-правовых доводов и аргументов; в своей взаимосвязи они определяют содержание итогового вывода, составляют суть решения по делу. Соответственно, было бы ошибочным интерпретировать выраженную в решении правовую позицию в качестве простой совокупности обособленных положений, равно как и возводить на уровень самостоятельных правовых позиций Конституционной палаты каждое отдельное положение решения. Правовая позиция Конституционной палаты – это некая основополагающая или, по крайней мере, одна из важных правовых идей, сформулированных ею по итогам рассматриваемого дела, которая может быть выражена в концентрированном виде как в качестве отдельного положения, так и (чаще всего) представляющая собой сквозную идею, характеризующуюся единой предметно-целевой направленностью и едиными доктринально-конституционными началами, находящимися, как правило, в логическом соподчинении с резолютивной частью итогового решения Конституционной палаты.

По мнению председателя Конституционного Суда РФ В.Д. Зорькина, «решения Конституционного Суда РФ по делам о проверке конституционности законов и иных нормативных правовых актов высокого уровня имеют, по сути, нормативный характер (обладают нормативной силой) и как таковые приобретают прецедентное значение... Конституционный Суд РФ обладает самостоятельной правотворческой функцией, следует признать, что его решения приобретают прецедентный характер и становятся источниками права».

Член Конституционного Суда РФ Н.С. Бондарь также признает решения высшего органа конституционного контроля «нормативно-доктринальным источником права». Он отмечает, что в ряде случаев «решения Конституционного Суда РФ могут быть (с учетом предмета запроса по конкретному делу) источниками отраслевого законодательного нормирования более конкретных отношений в социальном, экономическом, правоохранительном и других отношениях. Тем самым акты конституционного правосудия как бы обеспечивают «сцепку» собственно конституционно-правовых норм и норм отраслевого законодательства, создают нормативное единство, основанное на выявленной в процессе рассмотрения дела объективной взаимосвязи, переплетения конституционных и отраслевых правоотношений... Обеспечивается своего рода «конституционная доводка» норм российского законодательства».

Исходя из проведенного анализа правовой природы и основных характеристик решений Конституционной палаты, можно определить решение Конституционной палаты как акт официального выражения властного веления, реализующий предоставленные ему как судебному органу конституционного контроля полномочия.

Весьма часто ученые высказывают мнение о самостоятельной правотворческой функции высших судебных органов, в том числе конституционного суда. При этом подчеркивается, что конституционный суд фактически выступает в роли «законодателя», при этом используются такие термины, как «негативный»[3] и «позитивный законодатель».[4]

О чем сегодня говорила судья-секретарь Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики Бобукеева Меергуль Рыскулбековна, в своем докладе «Влияние решений Конституционной палаты на формирование национального законодательства» раскроет национальную практику по данному вопросу.

Кстати говоря, я бы рекомендовал организаторам сегодняшней конференции также озаботиться вопросом исполнения решений Конституционной палаты. Это немаловажная и актуальная проблема причем не только для органа конституционного контроля нашей страны, но и для аналогичных органов других стран. Я думаю, наши коллеги – гости из Армении и Молдовы – разделяют эту озабоченность. Было бы неплохо, если бы поручили кому-нибудь выступить с докладом на эту тему на сегодняшней Конференции. Как уже отмечалось Председателем, позавчера – 14 июня, на заседании Жогорку Кенеша депутаты рассмотрели проект конституционного Закона «О внесении изменений в конституционный Закон Кыргызской Республики «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» во втором чтении. Проект закона направлен на оптимизацию деятельности Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики и на обеспечение исполнения актов Конституционной палаты путем регламентирования его в законодательстве. Так, предполагается, что органы государственной власти и органы местного самоуправления, обладающие в соответствии с законодательством нормотворческой функцией, отменяют свои нормативные правовые акты, принимают новый нормативный правовой акт либо вносят изменения и (или) дополнения в нормативный правовой акт, признанный неконституционным в отдельной его части не позднее четырех месяцев со дня опубликования решения Конституционной палаты на ее официальном сайте. Жогорку Кенеш также рассмотрел законопроект «О внесении изменений в некоторые законодательные акты Кыргызской Республики». Дополнения в Законы Кыргызской Республики «О нормативных правовых актах Кыргызской Республики», «О Регламенте

[3] Кряжков В.А., Лазарев Л.В. Конституционная юстиция в Российской Федерации: Учебное пособие. М.: Бек, 1998. С. 242. См. также: Богданова Н.А. Конституционный Суд РФ в системе конституционного права // Вестник Конституционного Суда Российской Федерации. 1997. N 3. С. 64

[4] При этом, как подчеркивает Е.А. Лукьянова, в подавляющем большинстве случаев Конституционный Суд РФ шел намного дальше простой интерпретации, фактически формировал новую конституционно-правовую доктрину и предлагал свое, зачастую существенно отличавшееся от изначального, понимание тех или иных положений Конституции (См. подробнее: Лукьянова Е.А. Конституция в судебном переплете // Законодательство. 2000. N 12. С. 47 - 58.), выполняя несвойственную ему правотворческую функцию (См. подробнее: Богдановская И.Ю. Судебный прецедент как категория общего права // Право и политика. 2002. N 7(31).

Жогорку Кенеша Кыргызской Республики» инициированы в целях упрощения процедуры принятие Парламентом проектов законов, вытекающих из решения Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики.

В конституционно-правовой науке исполнение решений органа конституционного контроля рассматривается как процесс претворения в жизнь правовых установлений. Однако в общеправовой науке существует более широкое понятие, характеризующее этот процесс, – реализация права. При этом исполнение является одной из форм реализации права. Рассмотрение исполнения решений органов судебного конституционного контроля как формы реализации права предполагает нормативный характер самих решений, так как реализация права - это осуществление правовых предписаний, закрепленных в источниках права.

В настоящее время при исследовании вопроса о нормативно-доктринальной природе решений Конституционной палаты как источника права предлагается несколько подходов. В частности, решение конституционного суда рассматривается как:

- конституционная доктрина[5];
- правовой акт[6];
- конституционный судебный прецедент[7];

- решение преюдициального характера[8];
- нормативно-интерпретационный акт[9];
- новый нетрадиционный источник права[10] и др.

В конкретном проявлении это обеспечивается различными способами влия-

[5] Например, см.: Тарибо Е.В. Доктрины Конституционного Суда Российской Федерации в сфере налогообложения (теоретический и практический аспекты): Дис. канд. юрид. наук. М., 2005. С. 13-14.

[6] См.: Лучин В.О., Доронина О.Н. Жалобы граждан в Конституционный Суд РФ. М.: Издательство "Закон и право"; ЮНИТИ, 1998. С. 124 - 125; Лазарев Л.В. Конституционный Суд РФ и развитие конституционного права // Журнал российского права. 1997. N 11. С. 10 - 12; Петрова Д.В. Правовые позиции Конституционного Суда Российской Федерации по вопросам его деятельности и конституционного судопроизводства: Дис. ... канд. юрид. наук. Пенза, 2008. С. 9.

[7] Например, см.: Свечникова Н.В. Решения Конституционного Суда Российской Федерации как источник конституционного права: Дис. канд. юрид. наук. М., 2004. С. 58-70; Зорькин В.Д. Прецедентный характер решений Конституционного Суда Российской Федерации //Журнал российского права. 2004. N 12. С. 4-6.

[8] См.: Морщакова Т.Г. Разграничение компетенции между Конституционном Судом и другими судами РФ // Вестник Конституционного Суда Российской Федерации. 1996. N 6. С. 29; Интервью с заместителем Председателя Конституционного Суда Российской Федерации Т.Г. Морщаковой // Законодательство. 1999. N 5. С. 3; Лазарев Л.В. Конституционный Суд РФ и развитие конституционного права // Журнал российского права. 1997. N 11. С. 10 - 12.

[9] См.: Максимовская И.Н. Конституционный Суд в государственно-правовом механизме России: Дис. канд. юрид. наук. Чебоксары, 2006. С. 177.

[10] См.: Митюков М.А. Акты Конституционного Суда Российской Федерации и конституционных (уставных) судов субъектов Федерации: общая характеристика и статистический анализ // Журнал российского права. 2001. N 6. С. 15.

ния конституционного правосудия на правовое развитие общества и государства. Каждый из них по-своему отражает нормативно-доктринальные начала в процессе проникновения конституционных норм, принципов и ценностей в букву и дух законодательства. Соответственно, можно говорить о преобладающем значении в том или ином способе нормативных либо доктринальных начал, что, однако, не исключает того, что в конечном счете они проявляются в единстве.

Это, во-первых, конституционно-интерпретационное обоснование нормативного содержания категорий и институтов права, введение в теорию и практику конституционализма новых конституционных категорий и понятий. Очевидно, что здесь весьма рельефно проявляется интеграция нормативности и доктринальных конституционных начал.

Во-вторых, влияние нормативно-доктринальных начал актов конституционного правосудия обеспечивается посредством обоснования конституционной природы соответствующих отношений, попадающих в сферу регулирования оспариваемых норм законодательства.

В-третьих, нормативно-доктринальные начала присутствуют в процессе выявления конституционного содержания в конкретных институтах отраслевого законодательного регулирования и, соответственно, расширения «присутствия» конституционных начал в отраслевых правоотношениях.

И в завершении хотелось бы отметить, что в признании решений Конституционной палаты в качестве нормативно-доктринальных источников права - ключ к преодолению крайних позиций, которые, с одной стороны, определяют их значение лишь как носителей теоретически значимых идей, принципов, конституционных доктрин как источников науки конституционного права и, с другой стороны, рассматривают решения Конституционной палаты исключительно в нормативно-правовой плоскости, причем чаще всего лишь как источников конституционного права.

Благодарю за внимание.

Маралбаева А.Ш.,
к.ю.н., доцент кафедры теории и истории государства и права,
Кыргызско-Российский Славянский Университет,
e-mail: **aliya.m@inbox.ru**

ЗНАЧЕНИЕ И РОЛЬ РЕШЕНИЙ КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ В УКРЕПЛЕНИИ РЕЖИМА ЗАКОННОСТИ В ПЕРИОД ТРАНСФОРМАЦИИ ПРАВОВОЙ СИСТЕМЫ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Аннотация. *В настоящей статье рассмотрены значение и роль решений Конституционной палаты Верховного Суда Кыргызской Республики в укреплении режима законности в период трансформации национальной правовой системы. Исследованы виды решений Конституционной палаты Верховного Суда Кыргызской Республики. Проанализирована практика деятельности Конституционной палаты Верховного Суда Кыргызской Республики по реализации политических, социальных, идеологических и юридических гарантиий законности. В результате теоретико-правового анализа нормативно-правовых актов, регламентирующих деятельность Конституционной палаты Верховного Суда Кыргызской Республики и ее решений, автор обосновывает положение о том, что отсутствие законодательно закрепленного механизма исполнения решений Конституционной палаты Верховного Суда Кыргызской Республики препятствует эффективной реализации конституционной законности в период трансформации правовой системы. На основе проведенного исследования автором предлагается, в целях укрепления законности детализировать институт конституционно-исполнительного производства, а также законодательно закрепить меры государственного принуждения к исполнению решений Конституционной палаты Верховного Суда Кыргызской Республики.*

Ключевые слова: *решения Конституционной палаты, законность, трансформация правовой системы, источник права, Кыргызская Республика.*

В Кыргызской Республике (далее КР) формирование демократического, правового государства происходит в условиях глубинных системных преобразований общественных отношений, обуславливающих процесс трансформации национальной правовой системы и влияющих на режим законности.

Под трансформацией правовой системы КР понимается процесс ее преобразования в соответствии с правовыми принципами и ценностями, закрепленными в Конституции КР. Основными тенденциями развития правовой системы КР являются: формирование конституционного законодательства на основе естественно-правовой концепции правопонимания; развитие системы

источников права; интенсивность правотворческого процесса; интеграция и диффернциация отраслей права; реформирование системы законодательства; деформация законности.

Национальная стратегия устойчивого развития Кыргызской Республики на период 2013-2017 годы определяет установление законности, основанной на принципах уважения, защиты и обеспечения прав человека во всех сферах общественной, политической и экономической жизни страны в качестве главного фактора стабильности, устойчивости государства и успешного развития Кыргызстана[1]. Здесь законность характеризует не состояние, а процесс формирования демократического правового государства.

Однако в период трансформации правовой системы КР на режим законности влияют политические, экономические, социальные и юридические факторы. Так, динамизм развития общественных отношений опережает их закрепление в законодательстве, а наличие пробелов и коллизий в праве, правовой неопределенности в регулировании общественных отношений нормативно-правовыми актами ведет к снижению эффективности законодательства, результатом чего является низкий уровень правовой культуры.

В этой связи, возрастает значение и роль решений Конституционной палаты Верховного суда КР (далее ВС КР) в укреплении законности, поскольку от соблюдения режима законности зависит успех правовых реформ.

Конституционная палата ВС КР является судебным органом конституционного контроля и обладает следующими полномочиями: 1) признает неконституционными законы и иные нормативные правовые акты в случае их противоречия Конституции; 2) дает заключение о конституционности не вступивших в силу для Кыргызской Республики международных договоров; 3) дает заключение к проекту закона об изменениях в Конституцию (статья 4 конституционного закона КР «О Конституционной палате Верховного суда КР»).

Основными принципами деятельности Конституционной палаты являются независимость, коллегиальность, гласность, состязательность, равноправие сторон и добросовестность законодателя[2]. Кроме этого, Конституционная палата руководствуется принципами, обоснованными в принятых ею решениях: принципом

[1] Национальная стратегия устойчивого развития Кыргызской Республики на период 2013-2017 годы, утвержденная указом Президента КР от 21 января 2013 года № 11 // Режим доступа: http://cbd.minjust.gov.kg/act/view/ru-ru/61542

[2] Конституционный Закон КР “О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики” от 13 июня 2011 года № 37 // Режим доступа: http://cbd.minjust.gov.kg/act/view/ru-ru/203281

соразмерности публичных и частных интересов, принципом правовой определенности, а также принципом верховенства права.

Анализ решений Конституционной палаты с 2013 по 2017 годы позволяет выделить следующие их виды: 1) решения о признании нормативно-правовых актов неконституционными, в которых формулируются предписания государственным органам о внесении изменений в законодательство КР; 2) решения о признании нормативно-правовых актов не противоречащими Конституции КР; 3) решения о признании нормативно-правовых актов не противоречащими Конституции КР, в которых формулируется предписания государственным органам по восполнению пробелов и правовой неопределенности в законодательстве КР с учетом правовых позиций Конституционной палаты; 4) решения о признании нормативно-правовых актов не противоречащими Конституции КР, в которых формулируется предписания государственным органам внести изменения и дополнения в законодательство с учетом правовых позиций Конституционной палаты.

Необходимо отметить, что Конституционная палата не только реализует полномочия, предписанные Конституцией КР и конституционным законом КР «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», но и осуществляет *казуальное толкование норм Конституции КР*. Так, в своем решении от 14 мая 2014 года, согласно которому ограничение прав и свобод человека и гражданина требует соблюдения строго установленных условий: ограничение должно быть представлено в строго определенной правовой форме – форме закона; ограничение может быть допустимо, только если оно служит определенным целям, указанным в части 2 статьи 20 Конституции Кыргызской Республики; ограничение допустимо только в той мере, в какой это необходимо для защиты названных ценностей или достижения обозначенных целей в Конституции.

Кроме этого, в решениях Конституционной палаты наблюдается *преемственность*. Так, Конституционная палата в своем решении от 30 марта 2010 года ссылается на правовую позицию Конституционного суда КР (дело о проверке конституционности нормативного положения части 2 статьи 378 Уголовно-процессуального кодекса КР, выраженного словами «Неявка сторон не препятствует рассмотрению дела» в связи с обращением гражданина Оморова Ж.).

Эффективная реализация полномочий Конституционной палаты ВС КР и основных принципов ее деятельности способствует обеспечению законности в государстве.

В теории права под сущностью законности понимается требование строгого и неуклонного соблюдения и исполнения действующего законодательства всеми участниками правовых отношений.

В Конституции КР и национальном законодательстве закреплены основные требования законности: 1) неуклонное соблюдение и исполнение законов и изданных на их основе и во исполнение иных правовых актов всеми учреждениями, организациями, должностными лицами и гражданами; 2) издание правовых актов в строго определенных формах, предусмотренных

конституцией; 3) верховенство закона в системе правовых актов и соответствие правовых актов нижестоящих органов власти, и управление правовым актом вышестоящих органов; 4) точное и единообразное применение правовых актов в полном соответствии их со смыслом и соблюдением установленных законодательством организационных форм; 5) осуществление постоянного надзора, контроля и проверки исполнения, соблюдения и применения правовых актов государственными органами и уполномоченными общественными организациями, должностными лицами и организациями[3].

Исходя из этого, следует отметить, что деятельность Конституционной палаты ВС КР по реализации конституционного судопроизводства представляет собой одно из средств обеспечения регулятивного действия законности.

Для претворения принципов законности в жизнь в период трансформации правовой системы КР необходима реализация гарантий законности. Профессор В.С. Нерсесянц отмечает, что под гарантиями законности понимаются взятые в системе объективно сложившиеся факторы и специально предпринимаемые меры упрочения режима точного и неуклонного воплощения требований закона в жизнь[4].

В теории права выделяют следующие виды гарантий законности: общие (экономические, политические, идеологические, духовно-культурные) и специальные (правовые, договорные, управленческие), юридические и неюридические, а также регулятивные и охранительные.

Из практики деятельности Конституционной палаты ВС КР можно привести несколько примеров, согласно которым Конституционная палата ВС КР реализуя юридические гарантии законности, также способствует осуществлению общих, в частности социальных, политических и идеологических гарантий законности.

Так, к реализации *социальных гарантий* можно отнести решение Конституционной палаты ВС КР от 19 февраля 2014 года по делу о проверке конституционности изменений, внесенных в статью 308 Гражданского кодекса Кыргызской Республики Законом КР от 19 марта 2008 года № 24 и в часть 2 статьи 234 Трудового кодекса КР Законом КР от 30 марта 2009 года № 103 в связи с обращением гражданки Дженалиевой И. В мотиворовочной части решения Конституционной палатой было обозначено, что переход на новое правовое регулирование порядка повышения сумм возмещения вреда не должен противоречить конституционно-значимым целям по поддержке социально незащищенных категорий граждан, провозглашенным в части 2 статьи 9 Конституции. В связи с этим, Конституционная палата поручила Правительству КР, как высшему органу исполнительной власти, обеспечивающему проведение единой государственной политики в сфере социального обеспечения,

[3] Керимов Д.А. Методология права: предмет, функции, проблемы философии права. – 4-е изд. – М.: Изд-во СГУ, 2008. – С. 468.

[4] Нерсесянц В.С. Проблемы теории государства и права [Текст] / В.С. Нерсесянц . – М.: НОРМА, 2001.-С. 267.

предусмотреть действенный механизм повышения сумм возмещения вреда[5]. Так, постановлением Правительства КР от 9 февраля 2017 года был утвержден "Порядок индексации суммы возмещения вреда, причиненного работнику увечьем, профессиональным заболеванием либо иным повреждением здоровья при исполнении трудовых обязанностей, наступившими по вине работодателя, с учетом повышения цен на потребительские товары и услуги". Основанием для индексации суммы возмещения вреда является рост индекса цен на потребительские товары и услуги свыше 5 процентов, исчисленный нарастающим итогом с момента предыдущей индексации (п. 3). Индексации подлежат суммы возмещения вреда, размеры которых не превышают прожиточного минимума для трудоспособного населения (п. 5)[6].

В качестве примера реализации *политических гарантий* конституционной законности можно привести заключение Конституционной палаты ВС КР к проекту Закона КР «О внесении изменений в Конституцию Кыргызской Республики» от 11 октября 2016 года, в котором было установлено, что проект Закона Кыргызской Республики «О внесении изменений в Конституцию Кыргызской Республики» не противоречит фундаментальным правам и свободам человека и гражданина, допустимости их ограничений; принципам демократического, правового, светского государства; порядку внесения изменений в Конституцию, предусмотренному статьей 114 Конституции КР.

Примером реализации *идеологических гарантий* конституционной законности является принятое решение от 19 апреля 2017 года по делу о проверке конституционности абзацев первого и второго части 1 статьи 15, части 1 статьи 17 конституционного Закона «О статусе судей Кыргызской Республики», в соответствии с которыми судьей КР может быть только гражданин КР, имеющий высшее юридическое образование по направлению подготовки «юриспруденция» с присвоением академической степени «магистр» при наличии академической степени «бакалавр» юриспруденции. В своем решении Конституционная палата отметила, что профессиональная подготовка судей, ориентация их на неуклонное соблюдение законности, является неотъемлемым условием правового государства. В связи с этим, к судьям законодательством предъявляются повышенные требования.

Однако изучив законодательную базу, касающуюся конституционного судопроизводства, нам бы хотелось отметить отсутствие законодательно

[5] См. Доклад Председателя Конституционной палаты Верховного суда КР Э.Т. Мамырова на тему: «Конституционное правосудие как высшая форма обеспечения прав и свобод человека и гражданина: практика Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики (16 мая 2017 г., город Санкт-Петербург, Российская Федерация) // Режим доступа: http://constpalata.kg/wp-content/uploads/2017/05/Doklad_Konstitutsionnoe-pravosudie.pdf

[6] Порядок индексации суммы возмещения вреда, причиненного работнику увечьем, профессиональным заболеванием либо иным повреждением здоровья при исполнении трудовых обязанностей, наступившими по вине работодателя, с учетом повышения цен на потребительские товары и услуги, утвержденный постановлением Правительства КР от 9 февраля 2017 года № 90 // Режим доступа: http://cbd.minjust.gov.kg/act/view/ru-ru/99884?cl=ru-ru

закрепленного механизма исполнения решений Конституционной палаты, препятствующего эффективной реализации конституционной законности.

Анализ исполнения решений Конституционной палаты позволяет прийти к выводу, что с момента вынесения решений до его исполнения проходит от двух месяцев до трех лет. К примеру, решение Конституционной палаты ВС КР от 23 декабря 2013 года по делу о проверке конституционности статьи 282 Гражданского кодекса КР и статьи 209 Гражданского процессуального кодекса КР было исполнено 4 февраля 2014 года (через 2 месяца). Вместе с тем, решение Конституционной палаты ВС КР от 19 февраля 2014 года по делу о проверке конституционности изменений, внесенных в статью 308 Гражданского кодекса КР Законом КР от 19 марта 2008 года № 24 и в часть 2 статьи 234 Трудового кодекса КР Законом Кыргызской Республики от 30 марта 2009 года № 103, было исполнено 30 июня 2016 года (через 3 года): Президентом КР был подписан соответствующий закон, а 9 февраля 2017 года было принято соответствующее постановление Правительства КР[7].

В целях совершенствования механизма исполнения решений Конституционной палаты, депутатами Жогорку Кенеша КР в третьем чтении принят законопроект о внесении изменений в конституционный закон КР "О Конституционной палате Верховного суда КР". Важной новеллой данного законопроекта является детализация механизма исполнения решений Конституционной палаты ВС КР: установлен срок в 4 месяца для внесения Правительством КР законопроекта во исполнения решения Конституционной палаты о неконституционности закона в Жогорку Кенеш, который будет рассмотрен им во внеочередном порядке. Кроме этого, указано, что органы государственной власти, обладающие в соответствии с законодательством нормотворческой функцией, отменяют свои нормативные правовые акты, принимают новый нормативный правовой акт либо вносят изменения и (или) дополнения в нормативный правовой акт, признанный неконституционным в отдельной его части не позднее 3 месяцев со дня опубликования решения Конституционной палаты на ее официальном сайте[8].

Однако данный законопроект не предусматривает механизм привлечения государственных органов к конституционно-правовой ответственности за нарушение сроков исполнения решений Конституционной палаты.

---

[7] Обзор исполнения решений конституционной палаты верховного суда Кыргызской Республики по состоянию на 01 марта 2017 года // Режим доступа: http://constpalata.kg/wp-content/uploads/2017/03/Obzor-dlya-sajta-po-sost-na-01.03.2017.pdf

[8] О проекте Закона «О внесении изменений в конституционный Закон Кыргызской Республики «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» - инициаторы - Жылкыбаев У., Абдылдаев М., Алимбеков Н., Баатырбеков А., Жеенчороев М., Масалиев И., Омуркулов И., Сабиров М., Шыкмаматов А., Кодуранова А. // Режим доступа: http://www.kenesh.kg/ru/committee/article/1/753/show/o-prekte-zakona-o-vnesenii-izmeneniy-v-konstitutsionniy-zakon-kirgizskoy-respubliki-o-konstitutsionnoy-palate-verhovnogo-suda-kirgizskoy-respubliki-initsiatori-zhilkibaev-u-abdildaev-m-alimbekov-n-baatirbekov-a-zheenchoroev-m-masaliev-i-omurkulov-i-sabirov-m-shikmamatov-a-koduranova-a

Другими словами, законодательство КР о конституционном судопроизводстве исходит из достаточности добровольного исполнения решений Конституционной палаты, вводя лишь меры принуждения, призванные побудить обязанных субъектов к самостоятельному исполнению ими решений Конституционной палаты. Установление механизма исполнения решений Конституционной палаты необходимо для реализации конституционной законности.

В настоящее время конституционный закон КР "О Конституционной палате Верховного суда КР" не регламентирует механизм привлечения к конституционной ответственности за неисполнение, ненадлежащее исполнение либо воспрепятствование исполнению решения Конституционной палаты. Положения данного конституционного закона лишь отсылают к иным нормативно-правовым актам (например, к Уголовному кодексу КР). Так, статья 338 Уголовного кодекса КР предусматривает уголовную ответственность за неисполнение приговора суда, решения суда или иного судебного акта[9]. Однако применение мер уголовной ответственности к субъектам конституционного судопроизводства за неисполнение решений Конституционной палаты представляется не совсем эффективным в силу особенностей правового статуса государственных органов. В силу того, что нарушителем в данном случае выступают не физические лица, а государственные органы в целом.

На наш взгляд, в целях укрепления законности необходимо детализировать институт конституционно-исполнительного производства с учетом принципа разделения властей и механизма сдержек и противовесов. По данному вопросу существует два способа обеспечения исполнения решений органа конституционного контроля. Первый способ предполагает наделение органа конституционного контроля правом самостоятельно определить в своем решении порядок его исполнения, а также назвать органы, ответственные за реализацию соответвующего решения (ФРГ, Кыргызстан). Второй способ выражается в применении механизма сдержек и противовесов (к примеру, в случае неисполнения решений Конституционного суда РФ для законодательного органа субъекта РФ предусмотрена ответственность в виде досрочного прекращения полномочий)[10].

По состоянию на 12 июня 2017 года Конституционной палатой принято всего 73 решения и 1 заключение, где в 31 решении содержатся поручения нормотворческим органам по внесению изменений и дополнений в законодательство Кыргызской Республики. В настоящее время исполнено – 19 решений, 1 решение снято с контроля в связи с внесением изменений в Конституцию, на стадии исполнения находятся – 11 решений Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики[11].

---

[9] Уголовный кодекс Кыргызской Республики от 1 октября 1997 года №68 // Режим доступа: http://cbd.minjust.gov.kg/act/view/ru-ru/568

[10] Леонтьев Е. И. Проблемы механизма исполнения решений конституционного суда Российской Федерации и конституционно-правовой ответственности за их неисполнение // Вестник Челябинского государственного университета. 2012. № 37 (291). Право. Вып. 34. С. 18–19.

[11] Обзор исполнения решений конституционной палаты верховного суда Кыргызской Республики по состоянию на 12 июня 2017 года // Режим доступа: http://constpalata.kg/wp-content/uploads/2017/06/Obzor-dlya-sajta-po-sost-na-12.06.2017.pdf

В соответствии со статьей 51 Конституционного закона КР "О Конституционной палате Верховного суда КР" решения и заключения Конституционной палаты вступают в силу с момента провозглашения, а иные акты – с момента подписания, являются общеобязательными на всей территории республики, окончательными и обжалованию не подлежат[12].

Однако до сих пор нереализованными остаются такие конституционные гарантии, как право на обжалование решения Совета судей о досрочном освобождении судьи от занимаемой должности, право на восстановление имущественных прав законных собственников, ограниченное принятием декретов Временного правительства КР, право на защиту от распространения конфиденциальной информации, информации о частной жизни человека, лишение гражданства только в установленном конституционном законе КР порядке и др.

В связи с этим, стоит исходить из посылки, что только фактическое исполнение решений Конституционной палаты ВС КР обеспечивает реализацию конституционной законности, для чего требуется законодательное закрепление процедур исполнения данных актов, а также мер государственного принуждения к исполнению актов Конституционной палаты.

Акты Конституционной палаты имеют нормативный характер. Часть 9 статьи 97 Конституции КР определяет, что установление Конституционной палатой Верховного суда неконституционности законов или их положений отменяет их действие на территории Кыргызской Республики, а также отменяет действие других нормативных правовых актов, основанных на законах или их положениях, признанных неконституционными, за исключением судебных актов[13]. Часть 3 статьи 51 Конституционного закона КР "О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики" гласит, что до приведения законов и иных нормативных правовых актов или их положений в соответствие с Конституцией и актами Конституционной палаты или отмены непосредственно применяются Конституция, а также решения Конституционной палаты[14]. Иными словами, в течение данного периода времени правовые отношения регулируются нормами Конституции КР и решениями Конституционной палаты ВС КР. В связи с этим, мы можем прийти к выводу, что решения Конституционной палаты выступают в роли источника права особого рода в силу специфики правового статуса Конституционной палаты ВС КР.

---

[12] Конституционный Закон КР "О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики" от 13 июня 2011 года № 37 // Режим доступа: http://cbd.minjust.gov.kg/act/view/ru-ru/203281

[13] Конституция Кыргызской Республики от 27 июня 2010 года, в редакции Закона КР "О внесении изменений в Конституцию Кыргызской Республики" от 28 декабря 2016 года № 218, принятым референдумом (всенародным голосованием) 11 декабря 2016 года// Режим доступа: http://cbd.minjust.gov.kg/act/view/ru-ru/202913?cl=ru-ru

[14] Конституционный Закон КР "О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики" от 13 июня 2011 года № 37 // Режим доступа: http://cbd.minjust.gov.kg/act/view/ru-ru/203281

В период трансформации правовой системы КР особую актуальность приобретает интегративная функция правовой системы, что проявляется в конвергенции правовых систем, под которой понимается процесс сближения изначально качественно контрастных юридических типов правовых систем, обусловленный факторами глобализации и интеграции. В связи с этим, мы наблюдаем конвергенцию романо-германской и англосаксонской правовых систем, проявляющуюся в прецедентном характере правовых позиций органов конституционного контроля стран континентального права. По этому поводу председатель Конституционного суда РФ В.Д. Зорькин отмечает, что "решения Конституционного Суда РФ распространяются не только на конкретный случай, но и на все аналогичные случаи и имеют официальный характер, делающий их реализацию обязательной на всей территории страны. Поскольку Конституционный Суд обладает самостоятельной правотворческой функцией, следует признать, что его решения приобретают прецедентный характер и становятся источниками права. Создание прецедентных решений в ходе осуществления конституционного судопроизводства – один из основных механизмов правовой модернизации. Прецеденты в деятельности Конституционного Суда, по сути своей, являются необходимым регулятором в условиях, когда проводятся радикальные реформы, а значит, коренным образом меняется законодательство, и в то же время обеспечивают стабильность права"[15].

Решения Конституционной палаты играют важную роль в реализации таких свойств правовой системы КР, как синергетичность, мультипликативность и динамизм. Синергетичность проявляется в однонаправленности действий всех элементов правовой системы, которая ведет к возрастанию способности достичь конечного результата – эффективности действия права, основанной на правовых принципах и ценностях, закрепленных в Конституции КР. Учет синергетичности крайне важен в конституционном судопроизводстве. Мультипликативность проявляется в возможности воздействия на правовую систему путем управляющих действий, способных повысить ее эффективность. Так, законодательное закрепление механизма исполнения решений Конституционной палаты и привлечения к конституционно-правовой ответственности будет способствовать укреплению режима законности в Кыргызстане. Динамизм правовой системы КР обуславливает то, что Конституционная палата не связана жесткими рамками ранее принятых правовых позиций, т.е. вправе формулировать правовые позиции, отклоняющиеся от тех, которые содержатся в ее решениях, в связи с изменением жизненных реалий. Однако в целях обеспечения конституционно-правовой стабильности данное полномочие должно применяться лишь в исключительных случаях.

На основе проведенного исследования, в целях реализации конституционной законности мы предлагаем следущие рекомендации:

[15] Зорькин В. Д. Прецедентный характер решений Конституционного Суда Российской Федерации //Журнал российского права. -2004 - № 12.- С. 3 – 9.

- законодательно закрепить механизм исполнения решений Конституционной палаты ВС КР;
- разбработать и законодательно регламентировать механизм привлечения государственных органов к конституционно-правовой ответственности за неисполнение, ненадлежащее исполнение, нарушение сроков исполнения либо воспрепятствование исполнению решений Конституционной палаты.

Таким образом, подводя итог вышеизложенному, следует отметить, что Конституционная палата ВС КР, осуществляя конституционное правосудие, ориентирует развитие правовой системы КР, ее правотворческую и правоприменительную практику в направлении соответствия современному пониманию прав и свобод человека и гражданина, обеспечивает гарантии законности, верховенство права и реализацию конституционных ценностей в отраслевом законодательстве. Совершествование механизма реализации решений Конституционной палаты будет способствовать укреплению режима законности в период трансформации правовой системы КР.

Список использованных источников:

1. Бастен И.С. Решения Конституционного Суда Российской Федерации как источник права // Режим доступа: http://www.lib.csu.ru/vch/9/2002_01/003.pdf.
2. Доклад Председателя Конституционной палаты Верховного суда КР Э.Т. Мамырова на тему: «Конституционное правосудие как высшая форма обеспечения прав и свобод человека и гражданина: практика Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики (16 мая 2017 г., город Санкт-Петербург, Российская Федерация) // Режим доступа: http://constpalata.kg/wp-content/uploads/2017/05/Doklad_Konstitutsionnoe-pravosudie.pdf.
3. Керимов Д.А. Методология права: предмет, функции, проблемы философии права. – 4-е изд. – М.: Изд-во СГУ, 2008.
4. Конституция Кыргызской Республики от 27 июня 2010 года, в редакции Закона КР "О внесении изменений в Конституцию Кыргызской Республики" от 28 декабря 2016 года № 218, принятым референдумом (всенародным голосованием) 11 декабря 2016 года // Режим доступа: http://cbd.minjust.gov.kg/act/view/ru-ru/202913?cl=ru-ru.
5. Конституционный Закон КР "О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики" от 13 июня 2011 года № 37 // Режим доступа: http://cbd.minjust.gov.kg/act/view/ru-ru/203281.
6. Леонтьев Е. И. Проблемы механизма исполнения решений конституционного суда Российской Федерации и конституционно-правовой ответственности за их неисполнение // Вестник Челябинского государственного университета. 2012. № 37 (291). Право. Вып. 34. С. 18–19.
7. Обзор исполнения решений конституционной палаты верховного суда Кыргызской Республики по состоянию на 01 марта 2017 года // Режим доступа: http://constpalata.kg/wp-content/uploads/2017/03/Obzor-dlya-sajta-po-sost-na-01.03.2017.pdf.

8. Обзор исполнения решений конституционной палаты верховного суда Кыргызской Республики по состоянию на 01 марта 2017 года // Режим доступа: http://constpalata.kg/wp-content/uploads/2017/06/Obzor-dlya-sajta-po-sost-na-12.06.2017.pdf.

9. О проекте Закона «О внесении изменений в конституционный Закон Кыргызской Республики «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» - инициаторы - Жылкыбаев У., Абдылдаев М., Алимбеков Н., Баатырбеков А., Жеенчороев М., Масалиев И., Омуркулов И., Сабиров М., Шыкмаматов А., Кодуранова А. // Режим доступа: http://www.kenesh.kg/ru/committee/article/1/753/show/o-prekte-zakona-o-vnesenii-izmeneniy-v-konstitutsionniy-zakon-kirgizskoy-respubliki-o-konstitutsionnoy-palate-verhovnogo-suda-kirgizskoy-respubliki-initsiatori-zhilkibaev-u-abdildaev-m-alimbekov-n-baatirbekov-a-zheenchoroev-m-masaliev-i-omurkulov-i-sabirov-m-shikmamatov-a-koduranova-a.

10. Национальная стратегия устойчивого развития Кыргызской Республики на период 2013-2017 годы, утвержденная указом Президента КР от 21 января 2013 года № 11 // Режим доступа: http://cbd.minjust.gov.kg/act/view/ru-ru/61542

11. Нерсесянц В.С. Проблемы теории государства и права [Текст] / В.С. Нерсесянц . – М.: НОРМА, 2001.

Уголовный кодекс Кыргызской Республики от 1 октября 1997 года №68 // Режим доступа: http://cbd.minjust.gov.kg/act/view/ru-ru/568.

Порядок индексации суммы возмещения вреда, причиненного работнику увечьем, профессиональным заболеванием либо иным повреждением здоровья при исполнении трудовых обязанностей, наступившими по вине работодателя, с учетом повышения цен на потребительские товары и услуги, утвержденный постановлением Правительства КР от 9 февраля 2017 года № 90 // Режим доступа: http://cbd.minjust.gov.kg/act/view/ru-ru/99884?cl=ru-ru

Борубашов Б.И.
д.ю.н., профессор,
заведующий кафедрой
международного
и конституционного права,
Кыргызско-Российский
Славянский университет,
e-mail: aldash@yandex.ru

ПРАВОВЫЕ ПОЗИЦИИ КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Аннотация: *В данной статье рассматривается правовая позиция Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики, где отражается суть нормативно-доктринальная квинтэссенция принятого решения. А также обозначены признаки, основные характеристики и классификация правовых позиций по различным основаниям.*

Ключевые слова: *конституция, правовая позиция, конституционный контроль, общественные отношения, национализация, конституционный строй, декреты Временного Правительства.*

В теории конституционного права признана позитивная роль конституционного надзора со стороны судов общей юрисдикции или специальных конституционных судебных органов, проявившая себя на практике в ряде стран. Особую роль в охране конституции и обеспечении ее соблюдения играет Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики.

Конституционная палата Верховного суда Кыргызской Республики является одним из высших органов судебной власти в КР. Правовой основой его образования, организации и деятельности выступает Конституция Кыргызской Республики, где отмечено, что «Конституционная палата Верховного суда является органом, осуществляющим конституционный контроль».[1] Конституционный Закон «О Конституционной палате Верховного суда КР» 2011 года существенно укрепил этот институт, придав ему статус «высшего судебного органа, самостоятельно осуществляющего конституционный контроль посредством конституционного судопроизводства».[2]

В конституционном праве под конституционным контролем понимается проверка конституционности нормативных актов, осуществляемая независимым от законодательной и исполнительной власти судебным органом. Таким

[1] Конституция Кыргызской Республики Бишкек. 2017.- С. 87

[2] Конституционного закона Кыргызской Республики «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» от 13 июня 2011 года № 37

образом, конституционный контроль главным образом – судебный контроль. Осуществление конституционного контроля предполагает право принимать решения о несоответствии конституции КР вступившего в силу закона или его отдельных норм и тем самым лишать их юридической силы. Конституционная палата КР, разрешая возникающие противоречия между нормативными правовыми актами, фактически во многих случаях создает новые нормы права, т.е. занимается правотворчеством.

Реализация основной функции Конституционной палаты по осуществлению конституционного контроля заключается в решении следующих задач: 1) правовой защиты основ конституционного строя: 2) защита прав и свобод человека и гражданина: 3) обеспечение верховенства и прямого действия предписаний конституции на всей территории КР.

Конституционная палата принимает акты в виде решений, заключений, постановлений и определений. Юридическая природа решений Конституционной палаты Кыргызской Республики как источников права непосредственно связана с получающими отражение в них правовыми позициями. Согласно ст. 11 закона Кыргызской Республики «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики», решения Конституционной палаты основываются на Конституции и выражают правовую позицию судей, свободную от каких бы то ни было пристрастий[3].

Законодательного определения термина "правовая позиция" нет. О правовых позициях упоминается в нескольких статьях (11, 16, 25, 47) конституционного закона Кыргызской Республики «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики». Судьи Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики (ст. 47) в ходе совещания могут свободно излагать собственную позицию по рассматриваемому вопросу и просить других судей уточнить их позиции.[4]

Некоторыми учеными сформулированы определения понятий правовых позиций органа, осуществляющего конституционный контроль. Л.В. Лазарев, например, рассматривает правовую позицию, содержащуюся в решениях Конституционного Суда, как нормативно-интерпретационные установления, содержащие толкование конституционных принципов и норм либо выявляющие конституционно-правовой смысл закона, на которых основаны итоговые выводы решений, как правило, которым должны руководствоваться законодательные, судебные и иные органы, должностные лица при решении вопросов в рамках своей компетенции.[5]

Н.С. Бондарь к признакам правовых позиций относит их итогово-обобщающий, а также концептуальный характер, проявляющийся в том, что в этих позициях не просто дается ответ о конституционности конкретной правовой нормы,

---

[3] Конституционного закона Кыргызской Республики «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» от 13 июня 2011 года № 37

[4] Конституционного закона Кыргызской Республики «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» от 13 июня 2011 года № 37

[5] Лазарев Л.В. Правовые позиции Конституционного Суда России. 2-е изд. 2008.- С. 4.

но и предлагаются доктринальные по уровню конституционно-правовые решения рассматриваемых Судом проблем.[6]

Выводы, содержащиеся в резолютивной части решений Конституционной палаты КР, имеют конституционно-правовую аргументацию. Содержательная часть аргументации итогового решения выражает правовую позицию Конституционной палаты Кыргызской Республики, которая представляет собой самостоятельное правовое явление. В конечном счете именно правовые позиции, с одной стороны, придают решениям Конституционной палаты нормативно-правовые качества источников права, а с другой – предопределяют конституционно-доктринальную природу данного вида правовых источников. Правовая позиция Конституционной палаты – это одна из важных правовых идей, сформулированных палатой по итогам рассматриваемого дела, и каждый судья обязан лично выразить свою позицию по делу до оглашения решения или заключения.[7]

В правовой позиции Конституционной палаты Кыргызской Республики отражается суть, нормативно-доктринальная квинтэссенция принятого решения. Однако источником права является не сама по себе правовая позиция, а решение Конституционной палаты Кыргызской Республики в котором она сформулирована.

Правовые позиции Конституционной палаты Кыргызской Республики – это конституционно-правовые установления, которые; 1) входят в содержание кыргызского права; 2) являются результатом понимания, толкования, интерпретации содержания и смысла Конституции КР в соотношении с объектами конституционного контроля на основе познавательно-научной логики; 3) снимают возникшую конституционно-правовую неопределенность и разрешают конституционно-правовые проблемы; 4) имеют всеобщий и обязательно-нормативный характер для участников конституционно-правового спора и всех иных субъектов права и правоотношений; 5) служат конституционно-правовым основанием итоговых решений Конституционной палаты, юридическая сила которых приравнивается к юридической силе Конституции КР.

Основные характеристики правовых позиций состоят: 1) В правовых позициях проявляется их концептуальный характер, где предлагаются доктринальные по своему уровню конституционно-правовые решения рассматриваемых палатой проблем.

2) Вторым характерным свойством правовых позиций, как и итогового решения в целом, является их официальный и обязательный характер. Решения и содержащиеся в них правовые позиции Конституционной палаты Кыргызской Республики обязательны для всех государственных органов, органов местного самоуправления, должностных лиц, общественных объединений, юридических и физических лиц и подлежат исполнению на всей территории республики.[8]

---

[6] Бондарь Н.С. Местное самоуправление и конституционное правосудие: конституционализация муниципальной демократии в России. М.: Норма, 2008 - С. 137 - 138.

[7] Конституционного закона Кыргызской Республики «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» от 13 июня 2011 года № 37

[8] Конституционного закона Кыргызской Республики «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» от 13 июня 2011 года № 37

Именно общеобязательный характер правовых позиций Конституционной палаты придает его решениям силу источников права.

Правовые позиции Конституционной палаты обязательны не только для правоприменительных органов, но и для законодательных. Правовые позиции служат для законодателя ориентиром, он обязан при новом регулировании учитывать позицию, не вправе повторно принять норму такого же содержания и смысла, которая была признана неконституционной.

3) Итогово-обобщающий характер правовых позиций также представляет важную их особенность. Они лежат в основе решений Конституционной палаты, хотя по своему объему содержание решений заметно шире и не сводится только к сформулированным в них правовым позициям. Правовая позиция – это итоговый вывод, содержащийся в резолютивной части решения. Мотивировочная часть решения нередко содержит не менее важные правовые позиции, усиливающие значение решений как источников права.

4) Важно обратить внимание также на общий характер правовых позиций Конституционной палаты. Выраженная в решении правовая позиция Конституционной палаты распространяется на всех субъектов права на всей территории Кыргызской Республики. Наряду с данным свойством общности правовая позиция Конституционной палаты носит общий характер еще и в том плане, что она распространяется не только на тот конкретный случай, который стал предметом рассмотрения в Конституционной палаты, но и на все аналогичные случаи, имеющие место в правовой практике.

Правовые позиции Конституционной палаты Кыргызской Республики могут быть классифицированы по различным основаниям: 1) по категориям дел в соответствии с полномочиями Конституционной палаты; 2) по характеру их содержания; 3) по сферам общественных отношений. Возможны и другие критерии классификации правовых позиций Конституционной палаты Кыргызской Республики.

По категориям дел, разрешаемых в соответствии с полномочиями Конституционной палаты Кыргызской Республики, правовые позиции можно разделить на два вида:

1) представляющие результат – интерпретация конституционных принципов и норм;

2) являющиеся результатом – выявления конституционно-правового смысла проверяемых на конституционность законов и иных нормативных правовых актов и международных договоров.

По характеру содержания решений Конституционной палаты Кыргызской Республики содержащиеся в них правовые позиции делятся на материально-правовые и процессуально-правовые. Материально-правовые служат правовым основанием для ответа по обращениям заявителей по существу.

При рассмотрении поступающего обращения, коллегия судей Конституционной палаты принимает решение о принятии обращения к производству либо об отказе в его принятии. В отказных определениях содержатся процессуальные правовые позиции Конституционной палаты КР.

По сферам общественных отношений правовые позиции Конституционной палаты бывают в области прав и свобод человека и гражданина, государственного строительства, местного самоуправления и т. д.

В обзоре правовых позиций Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики отмечено, что Конституционная палата, интерпретируя конституционные принципы и нормы либо выявляя конституционно-правовой смысл закона и иного нормативного правового акта, формирует правовые позиции в своих решениях.[9] Правовые позиции Конституционной палаты есть результат истолкования конкретных положений законодательства, итог выявления конституционного смысла рассматриваемых положений. Тем самым обеспечивается признания неконституционной той или иной нормы, но при этом преодолевается ее конституционно-правовая неопределенность. С помощью конституционного истолкования: а) уточняется, корректируется смысловое значение нормативного содержания статьи закона; б) преодолевается коллизия между несколькими нормами путем поиска баланса содержащихся в них конкурирующих конституционных ценностей; в) выявляются системные, иерархические связи и зависимость между отдельными нормами правовых институтов конкретной отрасли права; г) придается новое, современное содержание норме закона.

Правовая охрана конституции КР осуществляется путем толкования конституционных норм. Имеется два вида толкования основного закона: нормативное и казуальное. Нормативное толкование конституций осуществляется в форме специального полномочия по толкованию конституционных установлений, когда имеет место прямой запрос о толковании норм конституций. Казуальное толкование имеет место там, где Конституционная палата принимает решение по жалобам граждан на нарушение основных прав и свобод, по запросам судов о конституционности законов, подлежащих применению в конкретном деле.

Конституционное толкование законов, в отличие от иных видов толкования, имеет высшую юридическую силу по отношению ко всем правоприменителям, оно не может быть проигнорировано ни в какой другой правовой деятельности. В случае, когда Конституцию принимал народ на референдуме, толкование ее должно даваться высшим представительным органом государственной власти. Лишение разработчиками Конституции 2010 года кыргызского Парламента такого права было ошибочным.

Толкование конституционных норм осуществляется при рассмотрении любых вопросов, относящихся к компетенции Конституционной палаты. В этом случае толкование является правом Судьи Конституционной палаты.

Правовая позиция Конституционной палаты Кыргызской Республики может совпадать с правовой позицией законодателя, и в этом случае закон либо отдельное его положение признается соответствующим Конституции. Если правовая позиция Конституционной палаты Кыргызской Республики не совпадает с правовой позицией законодателя, то она формулирует собственную правовую позицию. В этом случае она излагается в мотивировочной части

[9] Годовой доклад Конституционной палаты ВС КР: 2016 год. https://www.constpalata.kg

решения и служит правовым основанием для выводов, содержащихся в постановляющей части решения Конституционной палаты. В сжатом виде правовая позиция может быть продублирована в резолютивной части решения Конституционной палаты Кыргызской Республики.

Конституционная палата Кыргызской Республики, как правило, придерживается ранее сформулированных правовых позиций, что является гарантией стабильности конституционности и конституционного порядка. Однако постоянство правовых позиций Конституционной палаты не означает, что они не могут конкретизироваться, уточняться либо изменяться с учетом изменений в Конституции КР и законах, в общественной и государственной жизни страны.

В этом аспекте изучение решение Конституционной палаты КР №37-Р от 11 июля 2014 г по делу о проверке конституционности Декретов Временного Правительства КР является своевременным. Основанием к рассмотрению данного дела явилась обнаружившаяся неопределенность в вопросе о том, соответствуют ли Конституции вышеуказанные Декреты Временного Правительства.

Конституционной палатой перечислены существенные признаки Декретов Временного Правительства: «Соответственно, акты Временного Правительства должны рассматриваться как формализованные средства и методы регулирования и управления общественными отношениями в условиях дезорганизации официальных органов государственной власти. Декреты по своему целевому предназначению обеспечивали полноценное функционирование государства во всех сферах его жизнедеятельности в период кризисной социально-политической ситуации. При этом принятие данных актов без соблюдения соответствующих законодательных процедур, обусловленное обстоятельствами объективного характера, не умаляет их властно-распорядительного характера ввиду их публичности, масштабности, практики реализации и направленности на управление текущими процессами в государстве, изменение институциональной структуры всей политической системы страны»[10].

Конституционная палата, отмечая юридическое значение Декретов Временного Правительства Кыргызской Республики, ставит вопрос об их роли и месте в действующей системе права. «Декреты о национализации, в том числе рассматриваемые по данному делу, сохраняют свое юридическое значение, отношения, возникшие на их основе имеют длящийся характер и порождают для субъектов определённые юридические последствия, в связи с чем возникает правомерный вопрос об их роли и месте в действующей системе права, о возможности их обжалования в судебном порядке».[11]

В итоге правовая позиция Конституционной палаты гласит, что «предметом проверки органа конституционного контроля должны быть

[10] Вестник Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики № 2. 2014 г. С. 298-299

[11] Вестник Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики № 2. 2014 г. С. 300

строго формализованные законы и иные нормативные правовые акты, принятые и введенные в действие с соблюдением установленных процедур, вопрос о конституционности оспариваемых Декретов не может быть решен Конституционной палатой, по существу. Оспариваемые Декреты приняты вне установленных нормотворческих процедур, не обладают формальными признаками нормативных правовых актов и не могут быть исследованы и разрешены юридическими способами, имеющимися в распоряжении Конституционной палаты. Более того, именно по этой причине Декреты не могут быть предметом рассмотрения и судов общей юрисдикции»[12].

В результате принятого решения Конституционной палаты Кыргызской Республики отмечено, что «Декреты Временного Правительства не могут быть предметом судебного разбирательства в рамках конституционного или любого другого вида судопроизводства»[13].

Однако следует отметить, что оспариваемые Декреты Временного Правительства затрагивают вопросы, касающиеся защиты права собственности и обеспечения прав собственников. Декреты нарушали статью 12 Конституции, которая относится к основам конституционного строя. Конституция Кыргызской Республики 2007 г. в период деятельности Временного Правительства работала, основы конституционного строя оставались неизменными, и никто не имел права покушаться на них. Как выше было отмечено, основной задачей Конституционной палаты по осуществлению конституционного контроля является правовая защита основ конституционного строя.

Декреты Временного Правительства регулировали наиболее важные государственные дела, связанные с национализацией собственности, проведением конституционной реформы, через референдум, приостановлением деятельности избранных органов государственной власти (Президент, Жогорку Кенеш), а также был распущен высший орган конституционного контроля – Конституционный Суд.

Декреты Временного правительства, принятые органом государственной власти, являлись общеобязательными и формализованными, таким образом имели признаки нормативного правового акта. В связи с этим, решение Конституционной палаты КР №37-Р от 11 июля 2014 г. вызывает научный интерес и является актуальным для изучения проблем осуществления конституционного контроля в Кыргызской Республике.

Список литературы.

1. Конституция Кыргызской Республики. Бишкек. 2017г.
2. Конституционный Закон Кыргызской Республики «О Конституционной палате Верховного суда Кыргызской Республики» от 13 июня 2011 года № 37

[12] Вестник Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики № 2. 2014 г. С. 301-302

[13] Вестник Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики № 2. 2014 г. С. 304

3. Вестник Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики № 2. 2014 г.

4. Годовой доклад Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики: 2016 год. https://www.constpalata.kg

5. Лазарев Л.В. Правовые позиции Конституционного Суда России. 2-е изд. 2008г.

6. Бондарь Н.С. Местное самоуправление и конституционное правосудие: конституционализация муниципальной демократии в России. М.: Норма, 2008 г.

Баетов Аяз Батыркулович,
д.ю.н., и.о. профессора,
Вице-президент по международным связям
Международного Университета Кыргызстана,
Региональный координатор программы
судебного мониторинга ABA ROLI
(Американская Ассоциация Юристов,
Программа Верховенства Права)
e-mail: baetov.a@gmail.com

ПРАВОВЫЕ ПОЗИЦИИ КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ В СВЕТЕ МЕЖДУНАРОДНОЙ КОНСТИТУЦИОННО-ПРАВОВОЙ ИНТЕГРАЦИИ

Аннотация: *В статье рассматриваются процессы конституционно-правовой интеграции – процесса, который ведет к ситуации, когда сферы конституционного судопроизводства и конституционной экспертизы становятся все более схожими вследствие единых подходов в понимании конституционно-правовых положений и конституционно-значимых принципов.*

В различных странах, таким образом, проходит процесс гармонизации законодательства согласно унификации конституционных положений, правовых позиций органов конституционного контроля и единства экспертных позиций, что последовательно ведет к все большей схожести конституционной доктрины разных государств.

Одним из основных направлений конституционно-правовой интеграции представляется процесс международного взаимодействия органов конституционного контроля, в первую очередь, через механизмы и платформы Венецианской комиссии.

Ключевые слова: *Конституционно-правовая интеграция, конституционное судопроизводство, конституционная экспертиза, Венецианская комиссия, Европейская Комиссия за демократию через право, доктрина конституционализма, конституционные принципы.*

Общие положения.

Решения Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики (далее – Конституционная палата) содержат правовые позиции, которые оказывают значительное и структурообразующее влияние на правовую систему страны, а также на практику правоприменения и правотворчества.

Правовые позиции, если принимать во внимание вышеуказанный аспект, выступают не только в качестве выражения экспертного видения/анализа судей Конституционной палаты в отношении какого-либо конкретного случая или нормы права (которая проверяется на конституционность), но скорее выступают направляющими положениями для всех субъектов государственного управления и законотворчества, чтобы они в реализации своих конституционных функций

оставались в определенных пределах, которые установлены Конституцией государства.

Таким образом, вопрос о том, является ли решение (или правовая позиция) Конституционной палаты источником права, может быть по-разному рассмотрен в зависимости от фокуса аналитического подхода и анализа, который используется субъектом, отвечающим на вышеуказанный вопрос. Так, авторы анализа могут использовать «сухие» критерии/характеристики нормативного правового акта и проводить сопоставление с характеристиками решения Палаты (как нормативного документа), тем самым сужая сущность понятия «источник права» или, наоборот, понятие источника может быть искусственно расширено с тем, чтобы в это понятие включались практически любые явления, которые так или иначе оказывают регулирующее воздействие на поведение каких-либо субъектов.

Для заявленной темы (касательно международно-конституционной интеграции) рассмотренный выше вопрос (является ли решение Конституционной палаты источником права) не представляет собой основную цель анализа, и потому фокус внимания будет направлен на другие аспекты.

Вместе с тем, автор считает, что правовые позиции Конституционной палаты могут рассматриваться в качестве источника права, но при этом речь идет не об источнике прямых нормативных положений (вроде норм законов и других нормативных правовых актов), но о специфическом воздействии на тех субъектов, которые руководствуются решениями при правотворчестве или при адаптации своей правоприменительной практики в свете реализации решений Конституционной палаты.

Сущность/направления «конституционно-правовой интеграции»

Термин «конституционно-правовая интеграция» является в какой-то мере спорным, но он используется для обозначения процесса взаимодействия Конституционной палаты (и других органов государственной власти) с внешними субъектами при рассмотрении вопросов, так или иначе связанных с сферами конституционного судопроизводства, конституционного контроля, принятия значимых политических решении по реформе в сфере определенных конституционно-значимых вопросов.

Применительно к Кыргызстану основными направлениями международной конституционно-правовой интеграции являются:

- Экспертно-аналитическое взаимодействие различных органов государственной власти с Венецианской Комиссией[1] при получении комментариев и заключений к законопроектам;
- Административно-организационное взаимодействие Конституционной палаты с Венецианской Комиссией при обмене решениями/мнениями в рамках административных процедур и платформ организации (через офицеров связи);
- Прямые константы Конституционной палаты и других органов государственной власти с зарубежными Конституционными судами, экспертами или представителями Венецианской Комиссии, Совета Европы, европейского Союза (и других организаций, которые поддерживают подходы и принципы Венецианской комиссии).

[1] Европейская комиссия за демократию через право.

Развитие конституционно-правовой интеграции ведет к ситуации, когда понимание конституционно-правовых положений и конституционно-значимых принципов в различных странах проходит процесс унификации и гармонизации, что последовательно ведет к все большей схожести конституционной доктрины разных государств.

Все чаще в документах и заключениях Венецианской Комиссии можно встретить (применительно к разным государствам) такие выражения, как «дух Конституции», «замысел Конституции», «Конституционные принципы» и т.д.

Такие положения неизменно поднимают вопрос о том, о каком «замысле Конституции» идет речь и кто является соответствующим субъектом для определения конечного толкования «конституционных принципов» или «духа Конституции» – те, кто данный документ разрабатывал и принимал (внутри государства), или же речь идет о международном понимании данных принципов и положений, то есть такое понимание должно определяться в свете международной экспертной позиции (международная доктрина конституционализма).

Оба подхода при должной абсолютизации являются тупиковыми, и потому данный вопрос также представляет интерес для процесса исключения возможных столкновений позиций, когда, с одной стороны, могут игнорироваться местные (государственные) реалии и потребности, а с другой, могут игнорироваться международные стандарты и подходы в угоду ситуационным политическим выгодам конкретной политической элиты.

Конституционная палата находится в продолжающемся интенсивном процессе международной конституционно-правовой интеграции, в том числе, через прямую деятельность по развитию международного сотрудничества.

Как отмечается Палатой[2], интеграция в систему международного конституционного правосудия является одной из стратегических целей, и «*…в достижении важной задачи обеспечения верховенства Конституции Конституционная палата уделяет особое внимание установлению и укреплению двустороннего и многостороннего сотрудничества с аналогичными органами конституционного контроля и эквивалентными институтами из стран ближнего и дальнего зарубежья, а также другими правовыми институтами и международными организациями*».

Более того, широкое взаимодействие с органами конституционного контроля других стран позволяет Палате более эффективно отправлять конституционное правосудие в Кыргызской Республике (через возможность внедрения новых подходов и инициатив, направленных на углубление и последующее развитие конституционализма).

Таким образом, «международная конституционно-правовая интеграция» ведет не к горизонтальной инкорпорации права или правовых положений, но создает возможность получения глубинного и внутреннего импульса для адаптации всей правовой системы Кыргызстана к международным стандартам понимания основ конституционализма.

[2] http://constpalata.kg/ru/e-l-araly-k-ky-zmattashuu/

Механизм «конституционно-правовой интеграции»

Основным инструментом в процессе такой интеграции является использование судьями и аппаратом Конституционной палаты достижений доктринальной мысли, сложившихся в международной школе/доктрине конституционализма.

Такое использование может проходить через прямое использование таких подходов в своей практике, а также через использование экспертных заключений Венецианской Комиссии по каким-либо частным вопросам или конкретным законопроектам.

Конечно же, самым действенным подходом в механизме конституционно-правовой интеграции является именно прямое использование каких-либо подходов (конкретного понимания) какого-либо конституционного принципа судьями Конституционной палаты при разрешении определенных дел.

К таким подходам можно отнести также и использование подходов и концепций, относящихся к пониманию роли и функциям самого института конституционного контроля, то есть определенные принципы регулируют уже не сугубо конституционно-правовые аспекты, но административно-институциональные аспекты функционирования конституционных органов (включая орган конституционного контроля).

Такие концепции (являющиеся частью международной доктрины конституционализма) позволяют использовать устоявшиеся подходы при оценке роли, функций и компетенции определенных органов государственной власти (органов правосудия, законодательной и исполнительной власти и т.д.).

В качестве показательного примера такого заимствования можно привести т.н. доктрину «политических вопросов», которую использовала Конституционная палата в своем решении[3] от 11 июля 2014 года.

Данный подход является общепризнанной концепций самоограничения для судебной власти с тем, чтобы не позволить себе быть вовлеченной в решение вопросов, которые не могут быть разрешены с точки зрения права или конституционных норм[4].

Направленность «конституционно-правовой интеграции».

Речь в данном случае уже не идет о простом заимствовании обязательств для государства (или какого либо ведомства) через стандартные механизмы

---

[3] Решение Конституционной палаты ВС КР по делу о проверке конституционности Декретов Временного Правительства Кыргызской Республики от 3 ноября 2010 года №146 «О национализации земельного участка и нежилого помещения, расположенных по адресу: город Джалал-Абад, ул. Курманбека, 8»; от 3 июня 2010 года № 60 «О национализации общества с ограниченной ответственностью «Ташкомур»; от 12 августа 2010 года №121 «О национализации 13,21% акций открытого акционерного общества «Кантский цементный завод»; от 20 мая 2010 года №48 «О национализации земельного участка и объектов общества с ограниченной ответственностью «Пансионат Витязь»; от 19 июля 2010 года №99 «О национализации объектов оздоровительно-туристического комплекса «Аврора Грин»; пункта 4 Декрета Временного Правительства Кыргызской Республики от 28 сентября 2010 года №130 «О внесении изменений и дополнения в некоторые декреты Временного Правительства Кыргызской Республики» в связи с обращениями компании «United Cement Group PLC», обществ с ограниченной ответственностью «Эмгек Курулуш», «Ташкомур», «Пансионат «Витязь», «О.К.К.В.» и граждан Калимовой С.Л., Байгобылова Б.А., Баева В.В. и других.

[4] http://bookish.link/sravnitelnoe-pravovedenie-kniga/doktrina-politicheskogo-voprosa-31054.html

двусторонних или многосторонних договоров, так как вопрос обязательности какого-либо договора вообще не рассматривается, и заимствование происходит на системном глубинном уровне стандартизации понятий, схожести принципов и единого понимания конституционных конструкций.

Пример №1: Венецианская Комиссия в своем заключении[5] по проекту закона Кыргызской Республики «О Совете по отбору судей Кыргызской Республики» прямо указывает, что даже с учетом того, что Кыргызстан не является членом Совета Европы и, соответственно, положения Европейской Конвенции о защите прав и основных свобод в данном случае неприменимы, все же *«… как в Конвенции, так и в прецедентном праве Европейского суда по правам человека имеются стандарты, которые также важны с точки зрения сравнительной перспективы и для стран, не являющихся членами этого органа, к которым относится и Кыргызстан*».

Более того, такая стандартизация обеспечивается не просто распространением схожих доктринальных позиций, но введением единых механизмов оценки соблюдения тех или иных конституционных принципов.

Пример №2: Венецианская Комиссия приняла Контрольный список вопросов для оценки соблюдения Верховенства права в качестве одного их трех принципов, составляющих «*основу подлинной демократии*», наряду со свободой слова и политическими свободами.

В частности Венецианская комиссия одобрила доклад[6], в котором были обозначены основные элементы верховенства права (Rule of Law, Rechtstaat, Etat de droit), и в приложении к докладу имелся вариант списка вопросов для оценки соблюдения верховенства права в отдельно взятом государстве.

Следовательно, правовые позиции Конституционной палаты разрабатываются в соответствии с тенденциями в международной доктрине конституционализма, и сама включенность (судей и аппарата) Палаты в процессы экспертно-аналитического обмена мнениями и разработками доктринальной мысли неизбежно ведут:

- (в среднесрочной перспективе) к гармонизации непосредственной практики органов конституционного контроля, и далее
- (в долгосрочной перспективе) к гармонизации правовых систем государств в свете единой конституционно-правовой парадигмы.

Список литературы:

1. Решение Конституционной палаты ВС КР по делу о проверке конституционности Декретов Временного Правительства Кыргызской Республики от 3 ноября 2010 года №146 «О национализации земельного участка и нежилого

[5] Заключение по проекту закона «О совете по отбору судей Кыргызской Республики», принято на 87-м пленарном заседании Венецианской Комиссии (Европейская Комиссия за демократию через право), Венеция, 17-18 июня 2011 года.

[6] Контрольный список вопросов для оценки соблюдения Верховенства Права, принят на 106-м пленарном заседании Венецианской комиссии (Европейская Комиссия за демократию через право), Венеция, 11-12 марта 2016г.

помещения, расположенных по адресу: город Джалал-Абад, ул. Курманбека, 8»; от 3 июня 2010 года № 60 «О национализации общества с ограниченной ответственностью «Ташкомур»; от 12 августа 2010 года №121 «О национализации 13,21% акций открытого акционерного общества «Кантский цементный завод»; от 20 мая 2010 года №48 «О национализации земельного участка и объектов общества с ограниченной ответственностью «Пансионат Витязь»; от 19 июля 2010 года №99 «О национализации объектов оздоровительно-туристического комплекса «Аврора Грин»; пункта 4 Декрета Временного Правительства Кыргызской Республики от 28 сентября 2010 года №130 «О внесении изменений и дополнения в некоторые декреты Временного Правительства Кыргызской Республики» в связи с обращениями компании «United Cement Group PLC», обществ с ограниченной ответственностью «Эмгек Курулуш», «Ташкомур», «Пансионат «Витязь», «О.К.К.В.» и граждан Калимовой С.Л., Байгобылова Б.А., Баева В.В. и других.

2. Заключение по проекту закона «О совете по отбору судей Кыргызской Республики», принято на 87-м пленарном заседании Венецианской Комиссии (Европейская Комиссия за демократию через право), Венеция, 17-18 июня 2011 года.

3. Контрольный список вопросов для оценки соблюдения Верховенства Права, принят на 106-м пленарном заседании Венецианской комиссии (Европейская Комиссия за демократию через право), Венеция, 11-12 марта 2016г.

Токтобаев Б.Т.,
заведующий кафедрой
теории истории государства и права
Юридического факультета
КНУ им. Ж. Баласагына,
к.ю.н., доцент
e-mail: toktobaev56@mail.ru

РЕШЕНИЕ КОНСТИТУЦИОННОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ – КАК ИСТОЧНИК ПРАВА: ЗА И ПРОТИВ

Аннотация. *Статья посвящена одному из основных вопросов, поднимающихся в современном юридической праве, о том, является ли решение Конституционной палаты Верховного суда КР источником права. В этом смысле автор анализирует некоторые источники и приходит к выводу, что подавляющее большинство выступает за данную позицию. Например, источники права – это действующие в государстве официальные документы, устанавливающие или санкционирующие нормы права.*

Ключевые слова: *источник права, Конституционная палата Верховного суда КР, судебный правовой прецедент, англосаксонская система права, Конституция КР, нормативный характер, международный договор, право ВТО, юриспруденция.*

Является ли решение Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики источником права? Данный вопрос является достаточно спорным в современной юридической литературе.

Источники права – это действующие в государстве официальные документы, устанавливающие или санкционирующие нормы права. Это внешние формы выражения правотворческой деятельности государства. Конечно же, субъектом правотворческой деятельности является прежде всего законодатель. Но в результате, например, деятельности судов выявляются неопределенности и новации, продиктованные современным развитием общества и государства, процессами глобализации и универсализации общественных отношений. Так, например, судебный правовой прецедент, присущий для англосаксонской правовой системы, стал иметь место и в странах СНГ.

Судебная практика вообще является частью механизма правового регулирования и естественно, что в этом механизме есть место и для нормотворческой деятельности. Правовая позиция судьи и пространство для толкования нормативных актов во многом являются результатом слишком большой декларативности нормативных актов. Но это современная реальность. Конституция Кыргызской Республики и других государств СНГ носит более декларативный характер и поэтому существует конституционное судопроизводство и его институты.

Доказательством, что решения Конституционной палаты являются источником права, является то, что например, заключением Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики может быть признана не имеющая юридическую силу норма любого акта законодательства.

Независимо от последующей отмены признанного неконституционным акта органом, его принявшим, все равно он прекращает действие с момента, определенного Конституционной палатой. Более того, Палата в связи с признанием проверенного акта неконституционным в целях недопущения пробела, при наличии которого могут наступить еще более неблагоприятные последствия, вправе сформулировать на основе конституционных принципов временную норму, которой должны руководствоваться правоприменители, в том числе суды.

Конституционная палата наделена правом вносить предложения по совершенствованию актов законодательства. Тем самым она непосредственно вовлечена в процесс правотворчества.

Новые решения современности требуют и новых подходов, но в то же время судебная практика не должна подменять законодателя. В этом смысле разрешите согласиться с известным крупным теоретиком права Алексеевым С.С., высказывающим своё видение будущего судебной системы, высших органов судебной власти. Еще в начале обретения независимости и суверенитетов стран СНГ, в 1994 году он писал: «Настала пора вообще изменить наше видение правосудия, интерпретацию его назначения как одного лишь применения права». Опыт развитых демократических стран, причем не только англосаксонской группы, свидетельствует, что высокий уровень правового развития достигается в обществе тогда, когда суд опирается на Конституцию, закон, на общепризнанные права человека и творения права.[1]

В статье 24 Поводы и основания к рассмотрению дела в Конституционной палате, отмечается во 2-ом пункте, что основанием к рассмотрению дела является обнаружившаяся неопределенность в вопросе о том, соответствует ли Конституции закон, иной нормативно-правовой акт, не вступивший в силу для Кыргызской Республики международный договор или проект закона об изменениях в Конституции.

Такая же норма есть в Российской Федерации. В статье 36 ФЗ «О Конституционном суде РФ» говорится о поводах и основаниях к рассмотрению дела в Конституционном суде. При обращении в суд заявитель может указать на обнаружившуюся неопределенность, не урегулированную правовыми нормами.

Например, для Кыргызстана при рассмотрении вопроса о соответствии какого-либо закона Конституции КР. Или какие-либо международные договора, имеющие нормативный характер, привносят в правовую деятельность страны новые моменты, новации. У судей Конституционной палаты КР возникает необходимость урегулирования данного вопроса. В результате появляются новации, новые подходы для их решения. С этой точки зрения, необходимо говорить о судебном правотворчестве, формируется правовая позиция и решение Конституционной палаты.

Теперь о сторонниках и противниках вопроса: является ли решение Конституционной палаты источником права?

[1] Алексеев С.С. Теория права.-М.,1994,с.219.

Профессор В.С. Нерсесянц относится категорично к таковым вопросам и считает, что у российских судов нет правотворческих полномочий.[2] Напротив, Гаджиев Г.А. отмечает, что «всякое решение суда, если оно претендует на то, чтобы быть воспроизводимым в других решениях, является способом корректировки, обеспечения единообразия в судебной практике».[3] Правовая позиция судьи тут является источником для решения суда, его основанием. Когда суд действует в условиях дефектности права и отсутствия действенных механизмов защиты прав гражданина и юридических лиц, он вынужден заполнить юридический вакуум созданием правовых норм.[4]

Лившиц Р.З. считает, что разрешение конкретной жизненной ситуации дается судом в виде судебного решения, которое является правилом поведения, обладающим принудительной силой. В этом смысле судебное решение не отличается от правовой нормы.[5] Эту позицию поддерживает кыргызский ученый Раманкулов К.С. «Трудовое право в России и за рубежом», №1. 2015.с.43-46, а также ряд других ученых. Таким образом, в отечественной и российской науке имеется преимущество в отношении мнения, что определенные решения суда, в нашем случае Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики, являются источником права, его отраслей.

Другим важным источником права, являющимся основанием для нового осмысления правотворчества вопроса для Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики, являются международные договора, имеющие нормативный характер, они могут быть двусторонними и многосторонними. Именно в них заложены новации и неопределенности в нормативной системе Кыргызской Республики, которые подталкивают Конституционную палату к новым правовым позициям.

Так, например, значимым в этом направлении является опыт и практика членства Кыргызстана в ВТО, с учетом наших соседей по границам, естественно, на первом этапе речь идет о КНР. Официально членство Кыргызстана в ВТО берет начало с 20 декабря 1998 года. Несмотря на большие правовые противоречия с уступками для обеих сторон, Кыргызстан добился присоединения к ВТО. При еще достаточной слабой экономики Кыргызстану пришлось идти на определенные уступки, выраженные в выравнивании налогов и акцизов, – это, в свою очередь, привело к изменениям в законодательстве КР. Помогла в этом направленность Кыргызстана к либеральной экономике, с четко выраженными рыночными чертами. Страна нуждалась в поддержке доноров-инвесторов. И это случилось в период нарастания проблем с Узбекистаном и Казахстаном. Эффект не заставил долго ждать. Стал увеличиваться товарооборот, а если учесть, что и Китай в 2001 году стал членом ВТО, Кыргызстан стал постепенно укреплять свои позиции на рынке. С правовой точки зрения, необходимо отметить, что, во-первых, правовая система ВТО ощутимо повлияла на нашу Национальную

[2] Судебная практика как источник права. М.: Юрист. -2000. – с. 107-108.

[3] Гаджиев Г.А. Феномен судебного прецедента в России//Судебная практика как источник права. М.: Юрист.-2000.-с.100.

[4] Лазарев Л.В. Правовая позиция Конституционного суда России. М., 2003, с. 53

[5] Трудовое право России. Учебник. отв.ред. Р.З. Лившиц, Ю.П. Орловский. М., 1998., с. 57

правовую систему, прежде всего, в экономике и торговле. Во-вторых, составной частью национального законодательства становится международное право и его принципы.

Еще раз необходимо отметить, что нормы и правила ВТО в процессе присоединения государств имеют верховенство перед национальным законодательством. С этой точки зрения вызревает новый институт «международно-правовой механизм». Не считаться с этим явлением нельзя и в нормотворчестве и судебной практике.

Еще одним фактором таких процессов является сближение законодательства государств – участников. И это при том, что экономические показатели стран разные, а также разнятся их потенциалы. Но, несмотря на это, приходят новые принципы, в том числе правовые, новые модели управления. Таким образом, сегодня уже можно говорить и о новых отраслях права, так, например Право ВТО. Оно имеет уже собственный предмет – это совокупность юридических норм и отношений среди государств – участников ВТО, регулирующим международную торговлю. Сегодня вызревают и другие актуальные новые отрасли в Кыргызской правовой системе, продиктованные международными нормативными договорами, так как международные отношения постоянно развиваются, растет взаимозависимость и интеграция мирового сообщества. Интересно высказывание Паскаля Лами – генерального директора ВТО – о целях организации, о том, что наряду с международной торговлей необходимо, отмечает глава ВТО, чтобы она в максимальной степени была адекватна нуждам стран – участниц.

Во многом для Кыргызстана они впервые. Очень интересен вопрос взаимоотношений различных правовых систем в ВТО. Ведь система ВТО построена была в основном на принципах англосаксонского правового пространства, которое существенно отличается от правовой специфики Кыргызстана, соседей по СНГ, КНР. И в торговых спорах эти стороны вынуждены были нанимать американских и европейских юристов для защиты своих интересов. Мы нередко не имеем понятия о своих правах и возможностях и поэтому часто боимся прибегать к такому правовому инструментарию. Сюда необходимо, конечно же, добавить нехватку профессиональны юристов, специалистов в микро- и макроторговой политике.

Список использованных источников:

1. Алексеев С.С. Теория права.–М., 1994, с.219.
2. Судебная практика как источник права. М.: Юрист. –2000. – с. 107-108.
3. Гаджиев Г.А. Феномен судебного прецедента в России//Судебная практика как источник права. М.: Юрист.–2000.–с.100.
4. Лазарев Л.В. правовая позиция Конституционного суда России. М., 2003.
5. Трудовое право России. Учебник. отв.ред. Р.З. Лившиц, Ю.П. Орловский. М., 1998.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
ЖОГОРКУ СОТУНУН
КОНСТИТУЦИЯЛЫК
ПАЛАТАСЫНЫН
ЖАРЧЫСЫ

ВЕСТНИК
КОНСТИТУЦИОННОЙ
ПАЛАТЫ
ВЕРХОВНОГО СУДА
КЫРГЫЗСКОЙ
РЕСПУБЛИКИ

Басууга 29.01.2018-ж. коюлду.
Офсеттик басма.
Нускасы 500 даана. Форматы 70×108/8.

Подписано в печать 29.01.2018 г.
Печать офсетная.
Тираж 500 экз. Формат 70×108/8.

«V.R.S. Company» ЖЧКсында басылды, Бишкек ш., Кулатова көч., 8/1. Тел. +996 312 59-23-50.
Отпечатано в ОсОО «V.R.S. Company», г. Бишкек, ул. Кулатова, 8/1. Тел. +996 312 59-23-50.

ISSN 1694-7517

Басылма Европа Биримдигинин «Кыргыз Республикасында укук үстөмдүгүн бекемдөөгө колдоо көрсөтүү» долбоорунун колдоосу менен басылды.

«Кыргыз Республикасында укук үстөмдүгүн бекемдөөгө колдоо көрсөтүү» долбоору Европа Биримдиги тарабынан каржыланып, Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH (Эл аралык Кызматташтык боюнча Германия Коому) тарабынан ишке ашырылууда.

Бул басылмадагы пикирлер Европа Биримдигинин, GIZ, алардын программа/долбооруунун же өкмөттөрдүн көз-караштарын кескин түрдө чагылдырууга тийиш эмес. Колдонулган белгилөөлөр кандайдыр бир өлкөнүн, территориянын же аймактын, же алардын чек-араларынын укуктук статусуна тиешелүү көз-караштарды чагылдырбайт.

Опубликовано при поддержке проекта Европейского Союза “Содействие укреплению верховенства права в Кыргызской Республике”.

Проект “Содействие укреплению верховенства права в Кыргызской Республике” финансируется Европейским Союзом и реализуется Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH (Германское Общество по Международному Сотрудничеству).

Мнения, выраженные в данной публикации, не обязательно отражают точку зрения Европейского Союза, GIZ, их программ/проектов или правительств. Употребляемые обозначения не означают выражения какого-либо мнения относительно правового статуса той или иной страны, территории или района, или их границ.